

ספר חקיקה לבחינת הלשכה

מועד דצמבר 2025

חוקי יסוד
נושאים משולבים

בית הספר רייסמן
בית הספר האינטרנטי הראשון להכנה לבחינות הלשכה

תוכן עניינים

חוקי יסוד

3.....	חוק-יסוד : כבוד האדם וחירותו.....
5.....	חוק-יסוד : הכנסת.....
14.....	חוק-יסוד : הממשלה.....
30.....	חוק-יסוד : השפיטה.....
34.....	חוק-יסוד : מבקר המדינה.....
36.....	חוק-יסוד : חופש העיסוק.....
38.....	חוק-יסוד : נשיא המדינה.....
43.....	חוק-יסוד : משק המדינה.....
50.....	חוק-יסוד : ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי.....
52.....	חוק-יסוד : הצבא.....
54.....	חוק-יסוד : ירושלים בירת ישראל.....
56.....	חוק-יסוד : מקרקעי ישראל.....
58.....	חוק-יסוד : משאל עם.....

נושאים משולבים

60.....	חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962.....
94.....	תקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (סדר הדין וביצוע), תש"ל-1970.....
102.....	חוק הפרשנות, תשמ"א-1981.....
107.....	חוק ההתיישנות, תשי"ח-1958.....
113.....	פקודת הפרשנות [נוסח חדש].....
	חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 – סעיף 1, סעיפים 15 עד 38, סעיפים 52 א עד 52 יד, סעיפים
120.....	54 עד 56 ד.....
154.....	חוק יסודות המשפט, תש"ס-1980.....
156.....	חוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996.....

חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו
תוכן עניינים

4	עקרונות יסוד	סעיף 1
4	מטרה	סעיף 1א
4	שמירה על החיים הגוף, והכבוד	סעיף 2
4	שמירה על הקנין	סעיף 3
4	הגנה על החיים, הגוף והכבוד	סעיף 4
4	חירות אישית	סעיף 5
4	יציאה מישראל וכניסה אליה	סעיף 6
4	פרטיות וצנעת הפרט	סעיף 7
4	פגיעה בזכויות	סעיף 8
4	סייג לגבי כוחות הבטחון	סעיף 9
4	שמירת דינים	סעיף 10
4	תחולה	סעיף 11
4	יציבות החוק	סעיף 12

1. עקרונות יסוד זכויות היסוד של האדם בישראל מושתתות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו ובהיותו בן-חורין, והן יכולדו ברוח העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל.
- א1. מטרה חוק-יסוד זה, מטרתו להגן על כבוד האדם וחירותו, כדי לעגן בחוק-יסוד את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.
2. שמירה על החיים הגוף, והכבוד אין פוגעים בחייו, בגופו, או בכבודו של אדם באשר הוא אדם.
3. שמירה על הקנין אין פוגעים בקנינו של אדם.
4. הגנה על החיים, הגוף והכבוד כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו ועל כבודו.
5. חירות אישית אין נוטלים ואין מגבילים את חירותו של אדם במאסר, במעצר, בהסגרה או בכל דרך אחרת.
6. יציאה מִישראל וכניסה אליה (א) כל אדם חופשי לצאת מישראל.
(ב) כל אזרח ישראלי הנמצא בחוץ לארץ זכאי להיכנס לישראל.
7. פרטיות וצנעת הפרט (א) כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו.
(ב) אין נכנסים לרשות היחיד של אדם שלא בהסכמתו.
(ג) אין עורכים חיפוש ברשות היחיד של אדם, על גופו, בגופו או בכליו.
(ד) אין פוגעים בסוד שיחו של אדם, בכתביו או ברשומותיו.
8. פגיעה בזכויות אין פוגעים בזכויות שלפי חוק-יסוד זה אלא בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש, או לפי חוק כאמור מכוח הסמכה מפורשת בו.
9. סייג לגבי כוחות הבטחון אין מגבילים זכויות שלפי חוק-יסוד זה של המשרתים בצבא-הגנה לישראל, במשטרת ישראל, בשירות בתי הסוהר ובארגוני הבטחון האחרים של המדינה, ואין מתנים על זכויות אלה, אלא לפי חוק ובמידה שאינה עולה על הנדרש ממהותו ומאופיו של השירות.
10. שמירת דינים אין בחוק-יסוד זה כדי לפגוע בתקפו של דין שהיה קיים ערב תחילתו של חוק-היסוד.
11. תחולה כל רשות מרשויות השלטון חייבת לכבד את הזכויות שלפי חוק-יסוד זה.
12. יציבות החוק אין בכוחן של תקנות שעת-חירום לשנות חוק-יסוד זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים; ואולם בשעה שקיים במדינה מצב של חירום בתוקף הכרזה לפי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, מותר להתקין תקנות שעת-חירום מכוח הסעיף האמור שיהא בהן כדי לשלול או להגביל זכויות לפי חוק-יסוד זה, ובלבד שהשלילה או ההגבלה יהיו לתכלית ראויה ולתקופה ובמידה שלא יעלו על הנדרש.

חוק-יסוד: הכנסת תוכן עניינים

7	המהות	סעיף 1
7	מקום המושב	סעיף 2
7	ההרכב	סעיף 3
7	שיטת הבחירות	סעיף 4
7	הזכות לבחור	סעיף 5
7	הזכות להגיש רשימת מועמדים	סעיף 5א
7	הזכות להיבחר	סעיף 6
7	סייג למועמדות חבר הכנסת שפרש מסיעתו	סעיף 6א
7	מי לא יהיה מועמד	סעיף 7
8	מניעת השתתפות בבחירות	סעיף 7א
8	תקופת כהונת הכנסת	סעיף 8
8	מועד הבחירות	סעיף 9
8	הארכת תקופת כהונה	סעיף 9א
8	יום הבחירות שבתון	סעיף 10
8	פרסום תוצאות הבחירות	סעיף 11
8	כינוס הכנסת	סעיף 12
9	ישיבת הפתיחה	סעיף 14
9	הצהרת אמונים של חבר הכנסת	סעיף 15
9	אי הצהרה	סעיף 16
9	אי הצהרה בשל אזרחות כפולה	סעיף 16א
9	חסינות חברי הכנסת	סעיף 17
9	חסינות בניני הכנסת	סעיף 18
9	סדרי העבודה והתקנון	סעיף 19
9	היושב ראש והסגנים	סעיף 20
9	ממלא מקום של יושב ראש הכנסת ויושב ראש הכנסת בפועל	סעיף 20א
10	ועדות	סעיף 21
10	ועדות חקירה	סעיף 22
10	דינם של שר וסגן שר שאינם חברי הכנסת	סעיף 23
10	מנין	סעיף 24
10	רוב	סעיף 25
10	ישיבות	סעיף 26
10	פומביות	סעיף 27
10	פרסום	סעיף 28
11	כנסים	סעיף 31
11	התפזרות הכנסת	סעיף 34
11	מועד הבחירות לאחר התפזרות הכנסת	סעיף 35
11	תקופת כהונת הכנסת לאחר התפזרות	סעיף 36
11	התפזרות בשל אי קבלת חוק תקציב	סעיף 36א
11	רציפות הכנסת	סעיף 37
11	הארכת תקופת של חיקוקים	סעיף 38
11	שכר חברי הכנסת	סעיף 39
11	התפטרות של חבר כנסת	סעיף 40
11	תוצאות ההתפטרות	סעיף 41
12	פקיעת כהונה או מועמדות	סעיף 42
12	הפסקת חברות של חבר הכנסת	סעיף 42א
12	השעיה	סעיף 42ב
12	הפסקת חברות בכנסת של שר או סגן שר	סעיף 42ג
14	חילופים של חברי כנסת	סעיף 43
14	יציבות החוק	סעיף 44

14

14

14

נוקשות סעיפים

סעיף 45

תחולת נוקשות

סעיף 45א

מתי דרוש רוב מיוחד

סעיף 46

1. הכנסת היא בית הנבחרים של המדינה. המהות
2. מקום מושבה של הכנסת הוא ירושלים. מקום המושב
3. הכנסת בהיבחרה תהיה בת מאה ועשרים חבר. ההרכב
4. הכנסת תיבחר בבחירות כלליות, ארציות, ישירות, שוות, חשאיות ויחסיות, לפי חוק הבחירות לכנסת; אין לשנות סעיף זה, אלא ברוב של חברי הכנסת. שיטת הבחירות
5. כל אזרח ישראלי בן שמונה עשרה שנה ומעלה זכאי לבחור לכנסת, אם בית משפט לא שלל ממנו זכות זו על פי חוק; חוק הבחירות יקבע את המועד שבו ייחשב אדם בן שמונה עשרה שנה לענין השימוש בזכות הבחירה לכנסת. הזכות לבחור
- 5א. רשימת מועמדים לכנסת תוגש על ידי מפלגה בלבד; דרכי התאגדותן ורישומן של מפלגות ותנאים להגשת רשימת מועמדים ייקבעו בחוק. הזכות להגיש רשימת מועמדים (תיקון מס' 21) תשנ"ו-1996
6. (א) כל אזרח ישראלי שביום הגשת רשימת המועמדים הכוללת את שמו הוא בן עשרים ואחת שנה ומעלה, זכאי להיבחר לכנסת, זולת אם בית משפט שלל ממנו זכות זו על פי חוק או שנידון, בפסק דין סופי, לעונש מאסר בפועל לתקופה העולה על שלושה חודשים וביום הגשת רשימת המועמדים טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר בפועל, ואם הורשע בעבירת טרור חמורה או עבירת ביטחון חמורה, כפי שייקבע בחוק, נידון, בפסק דין סופי, לעונש מאסר בפועל לתקופה העולה על שבע שנים מאסר, וביום הגשת רשימת המועמדים טרם עברו 14 שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר בפועל, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון. הזכות להיבחר (תיקון מס' 8) תשנ"ו-1996 תשס"א-1981 (תיקון מס' 10) תשס"ז-1987 (תיקון מס' 26) תשס"ט-2000 (תיקון מס' 47) תשע"ח-2018
- (ב) (בוטל). (תיקון מס' 22) תשנ"ו-1996 (תיקון מס' 26) תשס"ט-2000
- (ג) מועמד לכנסת שנידון כאמור בסעיף קטן (א) ופסק הדין נעשה סופי אחרי הגשת רשימת המועמדים ולפני שהחל לכהן כחבר הכנסת, דינו כדין מי שהתפטר מרשימת המועמדים שבה כלול שמו, או מחברותו בכנסת, לפי הענין, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית שאין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון. (תיקון מס' 26) תשס"ט-2000
- (ד) קביעת יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ג) לא תידרש אם קבע בית המשפט, לפי דין, כי יש עם העבירה, בנסיבות הענין, משום קלון. (תיקון מס' 26) תשס"ט-2000
- (ה) לענין סעיף זה – (תיקון מס' 26) תשס"ט-2000
- "מאסר בפועל" - סך כל תקופות המאסר בפועל שעל הנידון לרצות ברצף אחד, אף אם הוטלו בגזרי דין שונים, לרבות מאסר על תנאי שהופעל; סייג למועמדות חבר הכנסת שפרש מסייעתו (תיקון מס' 12) תשנ"א-1991 (תיקון מס' 21) תשנ"ו-1996 (תיקון מס' 36) תשס"ד-2004
- "עבירה" - כל אחת מהעבירות שעליהן נידון לעונש של מאסר בפועל.
- 6א. (א) חבר הכנסת שפרש מסיעתו ולא התפטר מכהונתו סמוך לפרישתו, לא ייכלל, בבחירות לכנסת שלאחריה, ברשימת מועמדים שהגישה מפלגה שהיתה מיוצגת על ידי סיעה של הכנסת היוצאת; הוראה זו לא תחול על התפלגות סיעה בתנאים שנקבעו בחוק. סייג למועמדות חבר הכנסת שפרש מסייעתו (תיקון מס' 12) תשנ"א-1991 (תיקון מס' 21) תשנ"ו-1996 (תיקון מס' 36) תשס"ד-2004
- (ב) לענין סעיף זה –
- "פרישה מסיעה" - לרבות הצבעה במליאת הכנסת שלא בהתאם לעמדת הסיעה בענין הבעת אמון לממשלה או אי-אמון בה; ואולם הצבעה כאמור לא תיחשב כפרישה אם חבר הכנסת לא קיבל כל תמורה בעד הצבעתו;
- "תמורה" - במישרין או בעקיפין, בהבטחה או בהתחייבות לעתיד, ולרבות הבטחת מקום ברשימת מועמדים לכנסת, או מינוי חבר-הכנסת עצמו או אדם אחר לתפקיד כלשהו.
7. אלה לא יהיו מועמדים לכנסת: מי לא יהיה מועמד
- (1) נשיא המדינה;
- (2) שני הרבנים הראשיים;
- (3) שופט;
- (4) דיין של בית דין דתי;

- (5) מבקר המדינה ;
- (6) ראש המטה הכללי, צבא-הגנה לישראל ;
- (7) רבנים וכהני דתות אחרות, כשהם משמשים ככהונתם בשכר ;
- (8) עובדי מדינה בכירים וקציני צבא בדרגות או בתפקידים שייקבעו בחוק ;
- (9) שוטרים וסוהרים בדרגות או בתפקידים שייקבעו בחוק ;
- (10) עובדי תאגידים שהוקמו בחוק, בדרגות או בתפקידים שייקבעו בחוק.
- זולת אם חדלו לכהן במשרה או בתפקיד כאמור לפני המועד להגשת רשימות המועמדים לכנסת, ואם נקבע בחוק מועד מוקדם מזה, לפני המועד האמור.
- 7א. (א) רשימת מועמדים לא תשתתף בבחירות לכנסת ולא יהיה אדם מועמד בבחירות לכנסת, אם יש במטרותיה או במעשיה של הרשימה או במעשיו של האדם, לרבות בהתבטאויותיו, לפי הענין, במפורש או במשתמע, אחד מאלה :
- (1) שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית ;
- (2) הסתה לגזענות ;
- (3) תמיכה במאבק מזוין, של מדינת אויב או של ארגון טרור, נגד מדינת ישראל.
- (1א) לענין סעיף זה, יראו מועמד ששהה במדינת אויב שלא כדין בשבע השנים שקדמו למועד הגשת רשימת המועמדים כמי שיש במעשיו משום תמיכה במאבק מזוין נגד מדינת ישראל, כל עוד לא הוכיח אחרת.
- (ב) החלטת ועדת הבחירות המרכזית כי מועמד מנוע מלהשתתף בבחירות טעונה אישור בית המשפט העליון.
- (ג) מועמד יצהיר הצהרה לענין סעיף זה.
- (ד) פרטים לענין הדיון בועדת הבחירות המרכזית ובבית המשפט העליון ולענין הצהרה לפי סעיף קטן (ג), ייקבעו בחוק.
8. תקופת כהונתה של הכנסת תהיה ארבע שנים מיום היבחרה.
- 8א. (פקע).
9. הבחירות לכנסת יהיו ביום ג' השלישי לחודש חשון של השנה שבה תמה כהונתה של הכנסת היוצאת, אולם אם היתה השנה שלפניה שנה מעוברת, יהיו הבחירות ביום ג' הראשון לאותו חודש.
- 9א. (א) הכנסת לא תאריך את תקופת כהונתה אלא בחוק שנתקבל ברוב של שמונים חברי הכנסת ואם נתקיימו נסיבות מיוחדות המונעות עריכת בחירות בעיתן ; תקופת ההארכה לא תעלה על הזמן המתחייב מהנסיבות האמורות ; בחוק כאמור ייקבע מועד הבחירות.
- (ב) מבלי לגרוע מהוראות סעיף 34, רשאית הכנסת, בהחלטה ברוב חבריה, להקדים את מועד הבחירות שנקבע לפי סעיף קטן (א), ובלבד שהמועד החדש לא יהיה מוקדם מהמועד לקיום הבחירות לכנסת לפי סעיף 9.
10. יום הבחירות יהיה יום שבתון, אך שירותי תחבורה ושאר שירותים ציבוריים יפעלו כסדרם.
11. תוצאות הבחירות יפורסמו ברשומות תוך שמונה ימים מיום הבחירות.
12. הכנסת תתכנס לשיבתה הראשונה, לאחר פרסום תוצאות הבחירות, בתוך ארבעה עשר ימים מיום הבחירות לכנסת במועד שייקבע בחוק, אלא אם כן נקבע
- (תיקון מס' 2)
תשי"ט-1959
(תיקון מס' 21)
תשנ"ו-1996
- (תיקון מס' 21)
תשנ"ו-1996
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001
(תיקון מס' 33)
תשס"א-2001
- מניעת השתתפות בבחירות
(תיקון מס' 35)
תשס"ב-2002
(תיקון מס' 46)
- (תיקון מס' 39)
תשס"ח-2008
- תקופת כהונת הכנסת
(תיקון מס' 48 – הוראת שעה)
תש"ף-2020
- מועד הבחירות
(תיקון מס' 1)
תשי"ט-1959
- הארכת תקופת כהונה
(תיקון מס' 15)
תשנ"ב-1992
- יום הבחירות – שבתון
- פרסום תוצאות הבחירות
(תיקון מס' 20)
תשנ"ו-1996
- כינוס הכנסת
(תיקון מס' 37)
תשס"ו-2006

בחוק מועד סמוך אחר בשל יום מנוחה, חג, מועד, יום זיכרון או בשל סמיכות לאחד מהם, או בשל חול המועד.

13. (בוטל). (תיקון מס' 37 תשס"ו-2006)
14. סדרי ישיבת הפתיחה ייקבעו בחוק, והם יבטאו את אופיה של מדינת ישראל ומורשתה. (תיקון מס' 23 תשנ"ו-1996)
15. (א) חבר הכנסת יצהיר אמונים; ואלה דברי ההצהרה:
"אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולמלא באמונה את שליחותי בכנסת".
(ב) סדרי ההצהרה ייקבעו בחוק. הצהרת אמונים של חבר הכנסת (תיקון מס' 23 תשנ"ו-1996)
16. קרא יושב ראש הכנסת לחבר הכנסת להצהיר הצהרת אמונים והחבר לא עשה כן, לא יהנה החבר מזכויותיו של חבר הכנסת כל עוד לא הצהיר. אי הצהרה בשל אזרחות כפולה (תיקון מס' 22 תשנ"ו-1996)
- 16א. היה חבר הכנסת בעל אזרחות נוספת שאינה ישראלית, ודיני המדינה שהוא אזרח שלה, מאפשרים את שחרורו מאזרחות זו, לא יצהיר אמונים אלא לאחר שעשה את כל הדרוש מצדו לשם שחרורו ממנה, והוא לא ייהנה מזכויותיו של חבר הכנסת כל עוד לא הצהיר.
17. לחברי הכנסת תהיה חסינות; פרטים ייקבעו בחוק. חסינות חברי הכנסת
18. לבניי הכנסת תהיה חסינות; פרטים ייקבעו בחוק. חסינות בניי הכנסת
19. הכנסת תקבע סדרי עבודתה; במידה שסדרי העבודה לא נקבעו בחוק תקבעם הכנסת בתקנון; כל עוד לא נקבעו סדרי העבודה כאמור, תנהג הכנסת לפי הנהג והנהל המקובלים בה. סדרי העבודה והתקנון
20. (א) הכנסת תבחר מבין חבריה יושב ראש וסגנים ליושב ראש. עד לבחירת יושב ראש הכנסת, ימשיך לכהן בתפקידו יושב ראש הכנסת היוצאת אם שב ונבחר כחבר הכנסת, ואם לא שב ונבחר – יכהן הותיק שבחברי הכנסת, שאינו ראש הממשלה, שר או סגן שר, כיושב ראש הכנסת בפועל. בסעיף זה, "ותיק" – מי שתקופת כהונתו בכנסת היא הארוכה ביותר, ברציפות או שלא ברציפות, ומבין בעלי ותק שווה – המבוגר שבהם. היושב ראש והסגנים (תיקון מס' 27 תש"ס-2000 (תיקון מס' 34 תשס"ב-2001 (תיקון מס' 37 תשס"ו-2006 (תיקון מס' 43 תשע"ו-2016 (תיקון מס' 24 תשנ"ז-1997
- (ב) הכנסת רשאית, בתקנונה, לקבוע סייגים לבחירתו של חבר הכנסת לכהונת יושב ראש הכנסת או סגן ליושב ראש הכנסת.
- (ג) הכנסת רשאית, בהחלטה ברוב חבריה, להשעות מכהונתו את יושב ראש הכנסת או סגן ליושב ראש הכנסת או לקבוע סייגים לכהונתם; פרטים ייקבעו בחוק. (תיקון מס' 24 תשנ"ז-1997
- (ד) הכנסת רשאית, בהחלטה ברוב חבריה או ברוב גדול יותר שייקבע בחוק, להעביר מכהונתו את יושב ראש הכנסת או סגן ליושב ראש הכנסת; פרטים ייקבעו בחוק. (תיקון מס' 24 תשנ"ז-1997
- 20א. (א) יצא יושב ראש הכנסת את גבולות המדינה, ימלא סגן ליושב ראש את מקומו עד שישוב היושב ראש. ממלא מקום של יושב ראש הכנסת ויושב ראש הכנסת בפועל (תיקון מס' 4 תשכ"ז-1967 (תיקון מס' 27 תש"ס-2000
- (ב) הודיע יושב ראש הכנסת לוועדת הכנסת או שקבעה ועדת הכנסת כי מטעמי בריאות נבצר מיושב ראש הכנסת דרך ארעי למלא תפקידו, או הודיע יושב ראש הכנסת כי נבצר ממנו דרך ארעי למלא את תפקידו וועדת הכנסת אישרה את הודעתו, ימלא סגן ליושב ראש את מקומו עד שיוודיע יושב ראש הכנסת לוועדת הכנסת או עד שתקבע ועדת הכנסת כי לא נבצר עוד ממנו למלא תפקידו.
- (ג) נתפנתה משרתו של יושב ראש הכנסת – מפני שהתפטר או נפטר או מפני שקבעה ועדת הכנסת כי מטעמי בריאות נבצר ממנו דרך קבע למלא תפקידו – יכהן סגן ליושב ראש כיושב ראש הכנסת בפועל עד שתבחר הכנסת יושב ראש חדש.
- (1) הושעה יושב ראש הכנסת מכהונתו בהחלטה לפי סעיף 20(ג), יכהן סגן ליושב ראש הכנסת כיושב ראש הכנסת בפועל, עד לביטול (תיקון מס' 24 תשנ"ז-1997

ההשעיה או עד לבחירת יושב ראש חדש, לפי הענין;
(2) הועבר יושב ראש הכנסת מכהונתו בהחלטה לפי סעיף 20(ד),
יכהן סגן ליושב ראש הכנסת כיושב ראש הכנסת בפועל עד לבחירת
יושב ראש חדש.

(ד) הסגן ליושב ראש שיכהן כממלא מקום של יושב ראש הכנסת או כיושב
ראש הכנסת בפועל הוא הסגן שנבחר לכך על ידי ועדת הכנסת.

(ה) בכהונתו כממלא מקום של יושב ראש הכנסת או כיושב ראש הכנסת
בפועל יכהן הסגן ליושב ראש בכל כהונה המיועדת ליושב ראש הכנסת על פי דין,
ימלא כל תפקיד המוטל על יושב ראש הכנסת על פי דין וישתמש בכל סמכות
הנתונה ליושב ראש הכנסת על פי דין.

(ו) הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחוייבים, גם אם הנסיבות
האמורות בסעיפים קטנים (א), (ב), (ג) או (ג1) לגבי יושב ראש הכנסת נתקיימו במי
שמכהן כממלא מקום של יושב ראש הכנסת או כיושב ראש הכנסת בפועל.

(תיקון מס' 24)
תשנ"ז-1997

21. (א) הכנסת תבחר מבין חבריה ועדות קבועות, והיא רשאית לבחור מבין
חבריה גם ועדות לענינים מסויימים; תפקידי הועדות, סמכויותיהן וסדרי עבודתן,
במידה שלא נקבעו בחוק, ייקבעו בתקנון.

(ב) בתקנון ניתן לקבוע הוראות בדבר סמכותן של הועדות לזמן נושא
משרה או ממלא תפקיד בשירות המדינה, ברשות מקומית, במועצה דתית, בתאגיד
שהוקם בחוק או בחברה ממשלתית, ולחייבו למסור מידע שבידו על פעילות הגוף
שבו הוא מכהן, זולת אם יש בגילוי משום פגיעה בחוק, בחובה מקצועית או בחובת
אמונים שהוא חב בה על פי דין, וכן שיובטחו לו הזכויות של עד בבית המשפט;
הזימון ייעשה באמצעות השר הנוגע בדבר או בידיעתו, ובמי שאינו בשירות
המדינה - באמצעות ראש הגוף שהמוזמן פועל בשירותו; ואולם רשאי השר
הממונה או ראש הגוף שהמוזמן פועל בשירותו, להודיע לוועדה כי הוא עצמו יופיע
במקום מי שזומן.

(תיקון מס' 13)
תשנ"א-1991
(תיקון מס' 28)
תשס"א-2000

(ג) (בוטל).

(תיקון מס' 16)
תשנ"ד-1994

21.א. (בוטל).

(תיקון מס' 45)
תשע"ו-2016

22. הכנסת רשאית למנות ועדות חקירה, אם על ידי הסמכת אחת הועדות
הקבועות ואם על ידי בחירת ועדה מבין חבריה, כדי לחקור דברים שהכנסת
קבעה; סמכויותיה ותפקידיה של ועדת חקירה ייקבעו על ידי הכנסת; בכל ועדת
חקירה יהיו גם נציגים של סיעות שאינן משתתפות בממשלה, לפי יחסי הכוחות של
הסיעות בכנסת.

ועדות חקירה

23. שר או סגן שר שאינם חברי הכנסת, דינם לכל דבר הנוגע לכנסת כדין שר
או סגן שר שהם חברי הכנסת, אולם לא תהא להם זכות הצבעה.

דינם של שר וסגן שר
שאינם חברי הכנסת
(תיקון מס' 49)
תש"ף-2020

24. הכנסת תדון ותחליט בכל מספר חברים, אם אין בחוק הוראה אחרת לענין
זה.

מנין
(תיקון מס' 6)
תש"ם-1980

25. הכנסת תחליט ברוב דעות של המשתתפים בהצבעה, כשהנמנעים אינם
באים במנין המשתתפים בהצבעה; סדרי ההצבעה ייקבעו בתקנון; והכל כשאין
בחוק הוראה אחרת לענין זה.

26. ישיבות הכנסת יהיו במקום מושבה, אולם בנסיבות מיוחדות רשאי יושב
ראש הכנסת, בהתייעצות עם הסגנים, לכנס את הכנסת במקום אחר; ישיבות
הכנסת מתקיימות בימי חול.

ישיבות

27. הכנסת תשב בפומבי.

פומביות
(תיקון מס' 17)
תשנ"ה-1994

28. ההליכים בישיבת הכנסת והדברים שנאמרו בה - פרסומם אינו מוגבל
ואינו גורר אחריות פלילית או אזרחית.

פרסום
(תיקון מס' 17)
תשנ"ה-1994

29. (בוטל). (תיקון מס' 17 תשנ"ה-1994)
30. (בוטל). (תיקון מס' 17 תשנ"ה-1994)
31. הוראות בדבר מועדי הכנסים של הכנסת ובדבר כינוס הכנסת שלא בתקופת הכנסים ייקבעו בחוק. (כנסים (תיקון מס' 29 תשס"א-2000)
32. (בוטל). (תיקון מס' 31 תשס"א-2001)
33. (בוטל). (תיקון מס' 29 תשס"א-2000)
34. לא תחליט הכנסת להתפזר לפני גמר תקופת כהונתה, אלא בדרך קבלת חוק לענין זה, ברוב חברי הכנסת. התפזרות הכנסת (תיקון מס' 15 תשנ"ב-1992)
35. החוק על התפזרות הכנסת יכלול הוראה על מועד הבחירות לכנסת שלאחריה, שלא יהיה מאוחר מחמישה חודשים מיום קבלת החוק. מועד הבחירות לאחר התפזרות הכנסת (תיקון מס' 30 תשס"א-2001)
36. החליטה הכנסת להתפזר, תהיה תקופת כהונתה של הכנסת שלאחריה עד לחודש חשון הקרוב שלאחר גמר ארבע שנים מיום הבחירה. תקופת כהונת הכנסת לאחר התפזרות
- 36א. (א) לא נתקבל חוק התקציב בתוך שלושה חודשים מיום תחילתה של שנת הכספים, יראו ביום שאחרי סיום התקופה האמורה (להלן – היום הקובע) כאילו החליטה הכנסת על התפזרותה לפני גמר תקופת כהונתה, וייערכו בחירות מוקדמות ביום ג' האחרון שלפני תום 90 הימים מהיום הקובע, אלא אם כן החליטה הכנסת ברוב חבריה, בתוך חמישה ימים מהיום הקובע, בשל סמיכות מועד הבחירות ליום חג, מועד או זיכרון, על קיום הבחירות במועד מאוחר יותר, אך לא יאוחר מ-100 ימים מהיום הקובע. התפזרות בשל אי קבלת חוק תקציב (תיקון מס' 30 תשס"א-2001)
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), פתח נשיא המדינה בהליכים להרכבת ממשלה חדשה לפי סעיף 30 לחוק-יסוד: הממשלה, הביעה הכנסת אמון בממשלה חדשה לפי סעיף 28 לחוק-יסוד: הממשלה, או התקבל חוק על התפזרות הכנסת, או התקיימו בחירות לכנסת, אחרי המועד להגשת הצעת התקציב לפי סעיף 3 לחוק-יסוד: משק המדינה, ולפני תום שלושת החודשים שמיום תחילת שנת הכספים, יהיה היום הקובע כאמור בסעיף קטן (א), היום שאחרי תום שלושה חודשים מיום תחילת שנת הכספים או היום שאחרי תום 145 ימים מיום כינון הממשלה, לפי המאוחר; קבעה ועדת הכספים של הכנסת לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק-יסוד: משק המדינה כי הצעת חוק התקציב תונח על שולחן הכנסת לפני היום ה-85 מיום כינון הממשלה, יהיה היום הקובע היום שאחרי תום 60 ימים מהיום שבו הניחה הממשלה את ההצעה; במניין התקופות של 145 ימים, 85 ימים ו-60 ימים כאמור, לא יובאו בחשבון מועדי ישראל וערביהם כפי שייקבע בחוק. (תיקון מס' 40 תשע"ד-2014 (תיקון מס' 51 תשפ"א-2021)
- (ג) (פקע). (תיקון מס' 48 – הוראת שעה) תש"ף-2020
37. הכנסת היוצאת תוסיף לכהן עד לכינוסה של הכנסת הנכנסת. רציפות הכנסת
38. כל חיקוק שתקפו היה פוקע תוך שני החדשים האחרונים לתקופת כהונתה של הכנסת היוצאת, או תוך ארבעה חדשים לאחר שהכנסת החליטה להתפזר, או תוך שלושת החדשים הראשונים לתקופת כהונתה של הכנסת הנכנסת – יעמוד בתקפו עד תום שלושת החדשים האמורים. הארכת תקופתם של חיקוקים
39. חברי הכנסת יקבלו שכר כפי שנקבע בחוק. שכר חברי הכנסת
40. חבר הכנסת רשאי להתפטר מכהונתו; ההתפטרות תהיה בהגשה אישית של כתב התפטרות על ידי המתפטר ליושב ראש הכנסת, ואם נבצר ממנו להגישו אישית, - על ידי משלוח בדרך שנקבעה בתקנון; כתב ההתפטרות יהיה חתום ביום ההגשה או המשלוח. התפטרות של חבר כנסת
41. חבר הכנסת שהגיש התפטרותו, חברותו בכנסת נפסקת כעבור ארבעים ושמונה שעות לאחר שכתב ההתפטרות הגיע לידי יושב ראש הכנסת, זולת אם חזר בו מהתפטרותו לפני כן; הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה, יידחה סיומה תוצאות ההתפטרות (תיקון מס' 41 תשע"ד-2014)

ליום שלאחר מכן שאינו יום מנוחה, והכול כפי שייקבע בחוק.

42. חבר הכנסת או מועמד לכנסת שנבחר או נתמנה לאחד התפקידים שנושאייהם מנועים מהיות מועמדים לכנסת, חברותו בכנסת או מועמדותו לכנסת, לפי הענין, נפסקת עם בחירתו או עם התמנותו לאחד התפקידים כאמור; לענין זה, "מועמד לכנסת" – מי ששמו כלול ברשימת מועמדים לכנסת, מיום הגשת הרשימה עד יום תחילת כהונתו כחבר הכנסת.

פקיעת כהונה או מועמדות (תיקון מס' 33) תשס"א-2001

42א. (א) חבר הכנסת שהורשע בפסק דין סופי בעבירה פלילית, וקבע בית המשפט, ביוזמתו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, שיש עם העבירה קלון, תיפסק חברותו בכנסת ביום שפסק הדין נעשה סופי, ואין נפקא מינה אם העבירה נעברה בזמן שהיה חבר אותה הכנסת, חבר כנסת קודמת או לפני שהיה לחבר הכנסת.

הפסקת חברות של חבר הכנסת (תיקון מס' 18) תשנ"ה-1995 (תיקון מס' 32) תשס"א-2001 (תיקון מס' 44) תשע"ו-2016

(ב) סעיף קטן (א) יחול גם על חבר הכנסת שפסק הדין בענינו נעשה סופי לאחר שהחל לכהן כחבר הכנסת; בקשת היועץ המשפטי לפי סעיף קטן (א) יכול שתוגש כל עוד פסק הדין לא נעשה סופי; הבקשה תוגש לבית המשפט שנתן את גזר הדין, ואם הוגש ערעור, לבית המשפט שלערעור.

(תיקון מס' 26) תש"ס-2000

(ג) (1) הכנסת רשאית, ברוב של 90 חברי הכנסת, להחליט להפסיק את חברותו של חבר הכנסת אם קבעה שהתקיים בו, לאחר היבחרה של אותה כנסת, האמור בסעיף 7א(א)(2), או (3) לגבי מועמד;

(תיקון מס' 44) תשע"ו-2016

(2) החלטה כאמור בפסקה (1) תתקבל לפי הצעת ועדת הכנסת שהתקבלה ברוב של שלושה רבעים מחבריה, על בסיס בקשה של 70 חברי הכנסת, מתוכם 10 לפחות חברי כנסת בסיעות שאינן צדדים להסכמים המחייבים תמיכה בממשלה;

(3) מי שחברותו בכנסת הופסקה לפי פסקה (1), משרתו תתפנה כעבור 14 ימים מיום החלטת הכנסת, ואולם בתקופה שמהחלטת הכנסת ועד יום הפסקת החברות הוא לא יהיה רשאי להשתתף בישיבות הכנסת או בישיבות ועדה של הכנסת אלא לשם הצבעה בלבד;

(4) על החלטת הכנסת להפסיק את חברותו רשאי חבר הכנסת לערער לבית המשפט העליון;

(5) סעיף קטן זה לא יחול בתקופת בחירות, כפי שתיקבע בחוק;

(6) פרטים לעניין הגשת הבקשה, הדיון בה וההשגה על ההחלטה ייקבעו בחוק או בתקנון הכנסת.

42ב. (א) חבר הכנסת שהורשע בעבירה פלילית וקבע בית המשפט, ביוזמתו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, שיש עם העבירה קלון, יושעה מכהונתו בכנסת מיום קביעת בית המשפט ועד למועד שבו פסק הדין נעשה סופי.

השעיה (תיקון מס' 7) תשמ"א-1981 (תיקון מס' 38) תשס"ז-2007 (תיקון מס' 38) תשס"ז-2007

(ב) חבר הכנסת שהורשע בעבירה פלילית ונידון למאסר, יושעה מכהונתו בכנסת למשך הזמן שהוא נושא את עונש המאסר.

(1א) הוראות סעיף זה יחולו גם על חבר הכנסת שהורשע בעבירה כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) לפני היותו חבר הכנסת.

(תיקון מס' 26) תש"ס-2000

(ג) (בוטל).

(תיקון מס' 38) תשס"ז-2007

42ג. (א) חבר הכנסת המכהן כשר או כסגן שר רשאי להפסיק את חברותו בכנסת לפי הוראות סעיף זה; הפסקת חברותו כאמור תהיה בהודעה בכתב ליושב ראש הכנסת, בצירוף הסכמתו בכתב של יושב ראש סיעתו של חבר הכנסת, ויחולו עליה הוראות סעיף 40; הוראות סעיף זה לא יחולו על חבר הכנסת המכהן כראש הממשלה, ממלא מקומו, ראש הממשלה החלופי או ראש הממשלה בפועל.

הפסקת חברות בכנסת של שר או סגן שר (תיקון מס' 49) תש"ף-2020 (תיקון מס' 53) תשפ"ה-2025

(1א) על אף האמור בסעיף קטן (א), חבר הכנסת המכהן כשר או כסגן שר אינו רשאי להפסיק את חברותו בכנסת לפי סעיף זה בתקופה שמתחילת כהונתה של כנסת חדשה ועד לכינון ממשלה לפי סעיף 13 או 13א(ה) לחוק-יסוד: הממשלה, ומהיום ה-90 שלפני יום הבחירות לכנסת לפי סעיף 9 או מיום היווצרות עילה לקיום בחירות לפי סעיף 34 או 36א או לפי סעיף 11(ב) או 29(ו) לחוק-יסוד:

(תיקון מס' 52) תשפ"ג-2023 (תיקון מס' 53) תשפ"ה-2025

הממשלה, לפי העניין.

(ב) חבר הכנסת שמסר הודעה כאמור בסעיף קטן (א), חברותו בכנסת נפסקת כעבור 48 שעות לאחר שההודעה הגיעה לידי יושב ראש הכנסת, זולת אם חזר בו בהודעתו קודם לכן בהודעה בכתב ליושב ראש הכנסת; הסתיימה התקופה האמורה ביום המנוחה, יידחה סיומה ליום שלאחר מכן שאינו יום מנוחה, והכול כפי שייקבע בחוק.

(ג) נפסקה חברותו בכנסת של שר או סגן שר לפי הוראות סעיף זה, תתחדש חברותו בכנסת שאליה נבחר בהתקיים אחד מאלה, והוא לא יידרש לשוב ולהצהיר אמונים לפי סעיף 15:

- (1) הוא חדל לכהן כשר או כסגן שר;
- (2) הוא היה לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי;
- (3) הוא נקבע לכהן כראש הממשלה בפועל;
- (4) הוא היה לממלא מקום ראש הממשלה.

(תיקון מס' 53)
תשפ"ה-2025

(ד) (1) הוראות אלה יחולו לעניין מספר חברי הכנסת המרבי באותה סיעה שרשאים להפסיק את חברותם בכנסת לפי סעיף זה:

(תיקון מס' 51)
תשפ"א-2021

(א) מנתה הסיעה בין חבר כנסת אחד לשלושה חברי הכנסת – רשאי להפסיק את חברותם מחצית מחברי הסיעה; תוצאת חישוב כאמור שאינה מספר שלם תעוגל למספר השלם הגבוה הקרוב;

(תיקון מס' 52)
תשפ"ג-2023

(1א) מנתה הסיעה בין ארבעה לשישה חברי הכנסת – רשאים להפסיק את חברותם שלושה חברי הכנסת;

(תיקון מס' 52)
תשפ"ג-2023

(ב) מנתה הסיעה בין שבעה לתשעה חברי הכנסת – רשאים להפסיק את חברותם ארבעה חברי הכנסת;

(ג) מנתה הסיעה בין עשרה לשבעה עשר חברי הכנסת – רשאים להפסיק את חברותם חמישה חברי הכנסת;

(תיקון מס' 52)
תשפ"ג-2023

(ד) מנתה הסיעה שמונה עשר חברי הכנסת לפחות – רשאים להפסיק את חברותם שליש מחברי הסיעה; תוצאת חישוב כאמור שאינה מספק שלם תעוגל למספר השלם הגבוה הקרוב;

(תיקון מס' 52)
תשפ"ג-2023

(2) אין בשינוי מספר חברי סיעה, ובכלל זה בשל התפלגות או מיזוג עם סיעה אחרת, כדי להשפיע על הפסקת החברות בכנסת של חבר הכנסת שנעשתה לפני שינוי כאמור.

(ה) נפסקה חברותו בכנסת של חבר הכנסת לפי סעיף זה והתחדשה חברותו בכנסת משום שחדל לכהן כשר או שחדל לכהן כסגן שר שלא בנסיבות המנויות בסעיף 26(2) לחוק-יסוד: הממשלה, לא תיפסק שוב חברותו בכנסת לפי הוראות סעיף זה בתקופת כהונתה של אותה הכנסת.

(ו) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ג), שר או סגן שר שהפסיק את חברותו בכנסת לפי סעיף זה וחבר הכנסת שהוא שר או סגן שר החברים באותה סיעה רשאים להודיע ליושב ראש הכנסת בהודעה משותפת בכתב, בצירוף הסכמתו בכתב של יושב ראש סיעתם, על חידוש חברותו בכנסת של השר או סגן השר שחברותו נפסקה ועל הפסקת חברותו של חבר הכנסת האחר באותו מועד (בחוק-יסוד זה – הודעת החלפה);

(2) על חידוש החברות והפסקת החברות בכנסת בהתאם להודעת החלפה יחולו הוראות סעיף קטן (ב), בשינויים המחויבים, אולם חזרה מהודעת ההחלפה תהיה רק בהודעה משותפת בכתב של מגישי הודעת ההחלפה ליושב ראש הכנסת;

(3) לא ימסור חבר הכנסת שחברותו בכנסת נתחדשה לפי פסקה (1) הודעת החלפה נוספת בתקופת כהונתה של אותה הכנסת.

(ז) שר או סגן שר שהפסיק את חברותו בכנסת לפי סעיף זה והגיש כתב התפטרות לפי סעיף 22(א) או 26(1) לחוק-יסוד: הממשלה, או שנמסר לידי כתב העברה מכהונה לפי סעיף 22(ב), 26(3), 43(ד) או 43(ה) לחוק-יסוד: הממשלה, לפי העניין, רשאי להודיע ליושב ראש הכנסת בסמוך לאחר מועד ההגשה או המסירה כאמור כי לא תתחדש חברותו בכנסת, ויראו אותו כמי שהתפטר מהכנסת במועד הפסקת כהונתו בממשלה; על הודעה ליושב ראש הכנסת כאמור

(תיקון מס' 52)
תשפ"ג-2023
(תיקון מס' 53)
תשפ"ה-2025

בסעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף 40, בשינויים המחויבים.

43. (א) נתפנתה משרתו של חבר הכנסת, יבוא במקומו – מתוך רשימת המועמדים שכללה את שמו – המועמד ששמו נקוב ראשון אחרי שמו של אחרון הנבחרים.
- (ב) מי שחברותו בכנסת הושעתה לפי סעיף 42ב, משרתו נתפנה לתקופת ההשעיה ויבוא במקומו המועמד כאמור בסעיף קטן (א); חזר למלא את משרתו, יחדל לכהן האחרון שנהיה לחבר הכנסת מתוך רשימת המועמדים, ולא תיפגע בשל כך בלבד זכותו של האחרון לשוב ולהיות לאחר מכן חבר הכנסת מכוח הוראות סעיף זה.
- (ג) מי שחברותו בכנסת נפסקה לפי סעיף 42ג(א), נתפנה משרתו ויבוא במקומו המועמד כאמור בסעיף קטן (א); נתחדשה חברותו בכנסת לפי סעיף 42ג(ג), יחולו הוראות סעיף קטן (ב) סיפה.
- (ד) מי שחברותו בכנסת נפסקה בהתאם להודעת החלפה לפי סעיף 42ג(ו) (בסעיף זה – חבר הכנסת המוחלף), נתפנה משרתו ויבוא במקומו מי שהגיש עמו את הודעת ההחלפה כאמור באותו סעיף.
- (ה) נתחדשה חברותו בכנסת של חבר הכנסת המוחלף לפי סעיף 42ג(ג), יחולו הוראות סעיף קטן (ב) סיפה.
- (ו) נתחדשה חברותו בכנסת של חבר הכנסת המוחלף בהתאם להודעת החלפה נוספת לפי סעיף 42ג(ו), יחולו הוראות סעיף קטן (ד).
44. על אף האמור בכל דין אחר, אין בכוחן של תקנות-שעת-חירום לשנות חוק זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים.
45. אין לשנות סעיף 44 או סעיף זה, אלא ברוב של שמונים חברי כנסת.
- 45א. הוראת סעיף 45 תחול גם לענין שינוי סעיף 9א(א).
46. הרוב הדרוש לפי חוק זה לשינוי סעיפים 4, 9א, 34, 44 או 45 יהא דרוש להחלטות מליאת הכנסת בקריאה הראשונה, בקריאה השניה ובקריאה השלישית. לענין סעיף זה "שינוי" – בין מפורש ובין משתמע.

חילופים של חברי כנסת

(תיקון מס' 7)
תשמ"א-1981
(תיקון מס' 49)
תש"ף-2020

(תיקון מס' 49)
תש"ף-2020

(תיקון מס' 49)
תש"ף-2020

(תיקון מס' 49)
תש"ף-2020

(תיקון מס' 49)
תש"ף-2020

יציבות החוק

נוקשות סעיפים

תחולת נוקשות
(תיקון מס' 15)
תשנ"ב-1992

מתי דרוש רוב מיוחד
(תיקון מס' 3)
תשי"ט-1959
(תיקון מס' 11)
תש"ן-1990
(תיקון מס' 15)
תשנ"ב-1992

חוק-יסוד: הממשלה תוכן עניינים

17	המהות	סעיף 1
17	מקום המושב	סעיף 2
17	אמון הכנסת בממשלה	סעיף 3
17	אחריות	סעיף 4
17	הרכב הממשלה	סעיף 5
17	כשירותם של השרים	סעיף 6
17	הטלת התפקיד להרכיב ממשלה	סעיף 7
17	התקופה להרכבת ממשלה	סעיף 8
17	הטלת התפקיד מחדש	סעיף 9
18	הטלת התפקיד לפי בקשת רוב חברי הכנסת	סעיף 10
18	בחירות מוקדמות באין ממשלה	סעיף 11
18	הפסקת הליכים להרכבת ממשלה	סעיף 12
18	כינון הממשלה	סעיף 13
18	כינון ממשלת חילופים	סעיף 13א
19	הצהרת אמונים	סעיף 14
20	צירוף שר	סעיף 15
20	מילוי מקומו של ראש הממשלה	סעיף 16
21	חקירת ראש הממשלה בתקופת כהונתו ואחריה, הגשת כתב אישום והרשעה	סעיף 17
21	הפסקת כהונה של ראש הממשלה מחמת עבירה	סעיף 18
21	התפטרות ראש הממשלה	סעיף 19
21	ראש הממשלה שנפטר או שנבצר ממנו דרך קבע למלא את התפקיד	סעיף 20
21	ראש הממשלה או ממלא מקומו שחדלו להיות חברי הכנסת	סעיף 21
22	הפסקת כהונתו של שר	סעיף 22
22	הפסקת כהונת שר מחמת עבירה	סעיף 23
22	מילוי מקומו של שר	סעיף 24
22	שר נוסף במשרד	סעיף 24א
22	סגני שרים	סעיף 25
22	פקיעת כהונתו של סגן שר	סעיף 26
23	הפסקת כהונת סגן שר מחמת עבירה	סעיף 27
23	הבעת אי-אמון בממשלה	סעיף 28
23	סמכות לפזר את הכנסת	סעיף 29
24	רציפות הממשלה	סעיף 30
24	הטלת התפקיד להרכיב ממשלה על שר או סגן שר שחברותו בכנסת נפסקה	סעיף 30א
24	ממלא מקום ראש הממשלה, ראש הממשלה בפועל או ראש הממשלה החלופי שהוא שר או סגן שר שחברותו בכנסת נפסקה	סעיף 30ב
24	תפקוד הממשלה	סעיף 31
24	הסמכויות השיוריות של הממשלה	סעיף 32
24	אצילת סמכויות	סעיף 33
25	נטילת סמכויות	סעיף 34
25	סודיות	סעיף 35
25	משכורת וגמלאות	סעיף 36
25	תקנות	סעיף 37
25	הכרזת מצב חירום	סעיף 38

25	התקנת תקנות שעת חירום	סעיף 39
26	הכרזת מלחמה או נקיטת פעולה צבאית משמעותית	סעיף 40
26	אי תחולה של תקנות שעת חירום	סעיף 41
26	הממשלה וועדות הכנסת	סעיף 42
27	שינוי מועד בחירות	סעיף 43
27	חילופים בין ראש הממשלה לראש הממשלה החלופי שלא במועד החילופים	סעיף 43א
28	חילופים בין ראש הממשלה לראש הממשלה החלופי בשל התפזרות הכנסת לפני גמר תקופת כהונתה	סעיף 43א1
28	ראש הממשלה החלופי – ממלא מקום ראש הממשלה	סעיף 43ב
28	העברה מכהונה של ראש הממשלה החלופי	סעיף 43ג
28	שרים בממשלת חילופים	סעיף 43ד
28	סגני שרים בממשלת חילופים	סעיף 43ה
29	סמכות ראש הממשלה לפזר את הכנסת בממשלת חילופים	סעיף 43ו
29	מעמדו של ראש הממשלה החלופי	סעיף 43ז
29		סעיף 43ז1
29	אי-אמון בממשלת חילופים	סעיף 43ח
29	יציבות החוק	סעיף 44
29	תיקון חוק-יסוד : הכנסת – מס' 30	סעיף 45
46	ביטול חוק-יסוד : הממשלה	סעיף 46
46	תחילה ותחולה	סעיף 47

הממהות	1.	הממשלה היא הרשות המבצעת של המדינה.
מקום המושב	2.	מקום מושבה של הממשלה הוא ירושלים.
אמון הכנסת	3.	הממשלה מכהנת מכוח אמון הכנסת.
בממשלה אחריות	4.	הממשלה אחראית בפני הכנסת אחריות משותפת; שר אחראי בפני ראש הממשלה לתפקידים שעליהם ממונה השר.
הרכב הממשלה	5.	(א) הממשלה מורכבת מראש הממשלה ומשרים אחרים, ובממשלת חילופים – גם מראש ממשלה חלופי. (ב) ראש הממשלה, ובממשלת חילופים – גם ראש הממשלה החלופי, יהיה מבין חברי הכנסת; שר אחר יכול שיהיה שלא מבין חברי הכנסת. (ג) שר יהיה ממונה על משרד, ואולם יכול שיהיה שר בלי תיק או שר נוסף במשרד כמפורט בסעיף 24א. (ד) אחד השרים שהוא חבר הכנסת יכול שיהיה ממלא מקום ראש הממשלה. (ה) שר יכול שיהיה סגן ראש הממשלה. (ו) (בוטל)
כשירותם השרים	6.	(א) לא יתמנה לשר מי שאינו אזרח ישראלי ותושב ישראל. (ב) לא יתמנה לשר מי שמכהן במשרה או בתפקיד המפורטים בסעיף 7 לחוק-יסוד: הכנסת, אלא אם כן חדל לכהן באותה משרה או באותו תפקיד עובר למינויו או במועד מוקדם יותר, כפי שייקבע בחוק. (ג) (1) לא יתמנה לשר מי שהורשע בעבירה ונידון לעונש מאסר בפועל וביום מינויו טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר בפועל, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון. (2) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לא יקבע כאמור בפסקה (1), אם קבע בית המשפט, לפי דין, כי יש עם העבירה שבה הורשע משום קלון. (ד) לא יתמנה לשר מי שהוא בעל אזרחות שאינה ישראלית, אם דיני המדינה שהוא אזרח שלה מאפשרים את שחרורו מאזרחות זו, אלא לאחר שעשה את כל הדרוש מצדו לשם שחרורו ממנה. (ה) חבר הכנסת שפרש מסיעתו ולא התפטר מכהונתו סמוך לפרישתו, לא יהיה לשר בתקופת כהונתה של אותה כנסת; הוראה זו לא תחול על התפלגות סיעה בתנאים שנקבעו בחוק; לענין סעיף קטן זה, "פרישה מסיעה" – כהגדרתה בסעיף 6א לחוק-יסוד: הכנסת. (ו) לענין סעיף זה – "מאסר בפועל" – לרבות מאסר על-תנאי שהופעל; "עבירה" – כל אחת מהעבירות שעליהן נידון לעונש של מאסר בפועל.
הטלת התפקיד להרכיב ממשלה	7.	(א) משיש לכונן ממשלה חדשה יטיל נשיא המדינה, לאחר שהתייעץ עם נציגי הסיעות בכנסת, את התפקיד להרכיב ממשלה על אחד מחברי הכנסת שהסכים לכך; הנשיא יטיל את התפקיד כאמור בתוך שבעה ימים מיום פרסום תוצאות הבחירות או מיום היווצרות העילה לכינון ממשלה חדשה, ובמקרה של פטירת ראש הממשלה – בתוך 14 ימים מיום הפטירה. (ב) נתקיימה ההתייעצות לפני שנתכנסה הכנסת החדשה, יתייעץ הנשיא עם נציגי רשימות המועמדים שתיוצגנה בכנסת החדשה. (ג) סעיף זה לא יחול על כינון ממשלה בעקבות הבעת אי אמון לפי סעיף 28 או בעקבות הגשת בקשה לנשיא המדינה לפי סעיף 29(ב), ויחולו ההוראות המפורטות בסעיפים האמורים.
התקופה להרכבת ממשלה	8.	לחבר הכנסת שנשיא המדינה הטיל עליו את התפקיד להרכיב ממשלה לפי סעיף 7 נתונה למילוי תפקידו תקופה של 28 ימים; הנשיא רשאי להאריך תקופה זו בתקופות נוספות, ובלבד שלא יעלו יחד על 14 ימים.
הטלת התפקיד מחדש	9.	(א) עברה התקופה לפי סעיף 8 וחבר הכנסת לא הודיע לנשיא המדינה שהרכיב ממשלה, או שהודיע לו לפני כן שאין בידו להרכיב ממשלה, או שהציג ממשלה

והכנסת דחתה את הבקשה להביע בה אמון לפי סעיף 13(ד), יטיל הנשיא את התפקיד להרכיב ממשלה על חבר אחר של הכנסת שהודיע לנשיא שהוא מוכן לקבל את התפקיד, או יודיע ליושב ראש הכנסת שאינו רואה אפשרות להגיע להרכבת ממשלה, והכל בתוך שלושה ימים מיום שעברה התקופה או מיום הודעתו של חבר הכנסת שאין בידו להרכיב ממשלה, או מיום דחיית הבקשה להביע אמון בממשלה, לפי הענין.

(ב) לפני שיטיל את התפקיד להרכיב ממשלה לפי סעיף זה, או לפני שיוודיע ליושב ראש הכנסת שאינו רואה אפשרות להגיע להרכבת ממשלה, רשאי הנשיא לחזור ולהתייעץ עם נציגי סיעות בכנסת.

(ג) לחבר הכנסת שהתפקיד להרכיב ממשלה הוטל עליו לפי סעיף זה נתונה למילוי תפקידו תקופה של 28 ימים.

10. הטלת התפקיד לפי בקשת רוב חברי הכנסת (א) הודיע נשיא המדינה ליושב ראש הכנסת, לפי סעיף 9(א), שאינו רואה אפשרות להגיע להרכבת ממשלה, או שהטיל את התפקיד להרכיב ממשלה על חבר הכנסת לפי אותו סעיף וחבר הכנסת לא הודיע לנשיא בתוך 28 ימים שהרכיב ממשלה או שהודיע לו לפני כן שאין בידו להרכיב ממשלה או שהציג ממשלה והכנסת דחתה את הבקשה להביע בה אמון לפי סעיף 13(ד), רשאים רוב חברי הכנסת לבקש מנשיא המדינה, בכתב, להטיל את התפקיד על חבר הכנסת פלוני, שהסכים לכך בכתב, והכל בתוך 21 ימים מיום הודעת הנשיא, או מהיום שבו עברה התקופה לפי סעיף 9(ג), או מיום הודעתו של חבר הכנסת שאין בידו להרכיב ממשלה, או מיום דחיית הבקשה להביע אמון בממשלה, לפי הענין.

(ב) הוגשה לנשיא בקשה כאמור בסעיף קטן (א), יטיל הנשיא, בתוך יומיים, את התפקיד להרכיב ממשלה על חבר הכנסת שצוין בבקשה.

(ג) לחבר הכנסת שהתפקיד להרכיב ממשלה הוטל עליו לפי סעיף זה נתונה למילוי תפקידו תקופה של 14 ימים.

11. בחירות מוקדמות באין ממשלה (א) לא הוגשה בקשה כאמור בסעיף 10(א), או לא הרכיב חבר הכנסת ממשלה בתקופה הנתונה לו לפי סעיף 10(ג), או שהודיע לנשיא לפני כן שאין בידו להרכיב ממשלה, יודיע נשיא המדינה על כך ליושב ראש הכנסת.

(ב) הודיע הנשיא כאמור בסעיף קטן (א), או שחבר הכנסת שהוטל עליו התפקיד להרכיב ממשלה לפי סעיף 10(א) הציג ממשלה והכנסת דחתה את הבקשה להביע בה אמון לפי סעיף 13(ד), יראו את הכנסת כאילו החליטה על התפזרותה לפני תום תקופת כהונתה, והבחירות לכנסת יתקיימו ביום ג' האחרון שלפני תום 90 הימים מיום הודעת הנשיא, או מיום דחיית הבקשה להביע אמון בממשלה, לפי הענין.

12. נקבל חוק על התפזרות הכנסת, ייפסקו ההליכים להרכבת ממשלה. הפסקת הליכים להרכבת ממשלה

13. כינון הממשלה (א) הטיל נשיא המדינה על חבר הכנסת את התפקיד להרכיב ממשלה, יודיע על כך ליושב ראש הכנסת ויושב ראש הכנסת יודיע על כך לכנסת.

(ב) הרכיב חבר הכנסת ממשלה, יודיע על כך לנשיא המדינה וליושב ראש הכנסת, ויושב ראש הכנסת יודיע על כך לכנסת ויקבע ישיבה, לצורך כינון הממשלה, בתוך שבעה ימים מיום ההודעה לכנסת לפי סעיף קטן זה.

(ג) חבר הכנסת שהרכיב ממשלה יעמוד בראשה.

(ד) משהורכבה הממשלה, תתייצב לפני הכנסת, תודיע על קווי היסוד של מדיניותה, על הרכבה ועל חלוקת התפקידים או תחומי הפעילות בין השרים, ותבקש הבעת אמון; הממשלה תיכון משהביעה בה הכנסת אמון, ומאותה שעה ייכנסו השרים לכהונתם.

בחוק יסוד זה –

13א. כינון ממשלת חילופים (א) "מועד החילופים" – תאריך נקוב שבו יתבצעו החילופים בין ראש הממשלה לראש הממשלה החלופי ובין ראש הממשלה החלופי לראש הממשלה; "ממשלת חילופים" – ממשלה שבתקופת כהונתה יעמדו בראשה, לסירוגין, חבר הכנסת שהרכיב את הממשלה וחבר הכנסת נוסף;

"ראש הממשלה החלופי" – חבר הכנסת המיועד לכהן כראש הממשלה בממשלת חילופים וחבר הכנסת שכיהן באותה ממשלת חילופים כראש הממשלה לפני החילופים.

(ב) על אף האמור בסעיף 13(ג), הממשלה שתורכב יכול שתהיה ממשלת חילופים לפי הוראות חוק-יסוד זה.

(ג) בממשלת חילופים, כל שר וסגן שר יזוהה כבעל זיקה לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי.

(ד) (1) מספר השרים המזוהים כבעלי זיקה לראש הממשלה יהיה שווה למספר השרים המזוהים כבעלי זיקה לראש הממשלה החלופי; ואולם לא היה מספר השרים שווה כאמור, תקבע הממשלה מנגנון הצבעה שלפיו כוח ההצבעה של כלל השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה בממשלה יהיה שווה לכוח ההצבעה של כלל השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה החלופי, או כללים לעניין אופן קבלת ההחלטות שיבטיחו יחס כאמור;

(2) הוראות פסקה (1) יחולו גם על ועדות שרים, למעט על ועדות שרים שזהות חבריהן נקבעה בחוק, אם החוק האמור אינו מאפשר לממשלה למנות להן חברים נוספים.

(ה) בלי לגרוע מהוראות סעיף 13(ד), משהורכבה ממשלת חילופים, תתייצב לפני הכנסת, תודיע על הפרטים שלהלן, ותבקש הבעת אמון:

(1) זהות ראש הממשלה וזהות ראש הממשלה החלופי;

(2) מועד החילופים;

(3) זהות השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה וזהות השרים בעלי הזיקה לראש הממשלה החלופי;

ממשלת החילופים תיכון משהביעה בה הכנסת אמון ומאותה שעה ייכנסו השרים לכהונתם.

(ו) משהביעה הכנסת אמון בממשלת חילופים או סמוך ככל האפשר לאחר מכן –

(1) יצהיר ראש הממשלה בפני הכנסת הצהרת אמונים זו לגבי תקופת כהונתו כראש הממשלה לפני מועד החילופים ולגבי תקופת כהונתו כראש ממשלה חלופי לאחר מועד החילופים: "אני (השם) מתחייב כראש הממשלה וכראש הממשלה החלופי לעתיד לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, למלא באמונה את תפקידי כראש הממשלה וכראש הממשלה החלופי ולקיים את החלטות הכנסת";

(2) יצהיר ראש הממשלה החלופי בפני הכנסת הצהרת אמונים זו לגבי תקופת כהונתו כראש ממשלה חלופי לפני מועד החילופים ולגבי תקופת כהונתו כראש הממשלה לאחר מועד החילופים: "אני (השם) מתחייב כראש הממשלה החלופי וכראש הממשלה לעתיד לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, למלא באמונה את תפקידי כראש הממשלה החלופי וכראש הממשלה ולקיים את החלטות הכנסת".

(ז) בלי לגרוע מהוראות סעיף 13(ד), הביעה הכנסת אמון בממשלת חילופים, בהגיע מועד החילופים ייערכו החילופים באופן זה:

(1) כהונת ראש הממשלה תיפסק וראש הממשלה החלופי יחל בכהונתו כראש הממשלה;

(2) במועד זה, ובד בבד, מי שכהונתו כראש ממשלה נפסקה יחל בכהונתו כראש הממשלה החלופי.

(ח) עריכת החילופים כאמור בסעיף קטן (ז), אינה טעונה הבעת אמון נוספת של הכנסת והצהרת אמונים נוספת של ראש הממשלה וראש הממשלה החלופי, ולא יראו את החילופים כהתפטרות הממשלה, כהתפטרות ראש הממשלה, כהתפטרות ראש הממשלה החלופי או ככינון ממשלה חדשה.

14. משהביעה הכנסת אמון בממשלה, או סמוך ככל האפשר לאחר מכן, יצהיר ראש הממשלה בפני הכנסת הצהרת אמונים זו: "אני (השם) מתחייב כראש הממשלה לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, למלא באמונה את תפקידי כראש הממשלה ולקיים

הצהרת אמונים

את החלטות הכנסת"; וכל אחד מן השרים האחרים יצהיר הצהרת אמונים זו: "אני (השם) מתחייב כחבר הממשלה לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, למלא באמונה את תפקידי כחבר הממשלה ולקיים את החלטות הכנסת".

15. הממשלה רשאית, על פי הצעת ראש הממשלה, לצרף שר נוסף לממשלה; החליטה הממשלה לצרף שר, תודיע על כך ועל תפקידו או על תחומי הפעילות שבאחריותו של השר הנוסף לכנסת; עם אישור ההודעה על ידי הכנסת ייכנס השר הנוסף לכהונתו וסמוך ככל האפשר לאישור יצהיר את הצהרת האמונים.

16. (א) נעדר ראש הממשלה מן הארץ יזמן ממלא מקומו את ישיבות הממשלה וינהל אותן.

(ב) נבצר מראש הממשלה זמנית למלא את תפקידו, ימלא את מקומו ממלא מקום ראש הממשלה; חלפו 100 ימים רצופים שבהם כיהן ממלא מקום ראש הממשלה במקום ראש הממשלה והוא לא חזר למלא את תפקידו, יראוהו כמי שנבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו.

(1) (ב) נבצרות ראש הממשלה למלא את תפקידו כאמור בסעיף קטן (ב) תהיה בשל אי-מסוגלות פיזית או נפשית בלבד, ותיקבע באחד משני אלה בלבד:

(א) (1) אם ראש הממשלה הודיע לממשלה וליושב ראש

הכנסת כי נבצר ממנו זמנית למלא את תפקידו בשל אי-מסוגלות פיזית או נפשית וועדת הכנסת אישרה את הודעתו ברוב של שני שלישים מחבריה;

(2) הודיע ראש הממשלה כאמור בפסקת משנה (1), רשאי הוא להודיע לממשלה וליושב ראש הכנסת על משך הנבצרות באותה הודעה או בהודעה נפרדת;

(3) יושב ראש הכנסת יודיע לכנסת על הודעות ראש הממשלה לפי פסקאות משנה (1) ו-(2);

(ב) (1) אם הממשלה החליטה, ברוב של שלושה רבעים מחבריה, כי נבצר מראש הממשלה זמנית למלא את תפקידו בשל אי-מסוגלות פיזית או נפשית; ראש הממשלה יכנס את הממשלה לעניין זה לבקשת שלוש חמישיות מחברי הממשלה בתוך שלושה ימים ממועד הגשת הבקשה או במועד מאוחר יותר אם התבקש בבקשה לעשות כן; לא כונסה ישיבת הממשלה במועד כאמור, יכנס מזכיר הממשלה את הממשלה באופן מידי וממלא מקום ראש הממשלה ינהל את הישיבה, וסעיף קטן (ג) יחול בשינויים המחויבים;

(2) החליטה הממשלה כי נבצר מראש הממשלה זמנית למלא את תפקידו כאמור בפסקה (1), תעמוד ההחלטה בתוקפה שלושה ימים ותובא לאישור ועדת הכנסת; ועדת הכנסת תאשר את החלטת הממשלה ברוב של שני שלישים מחבריה, ואם החלטת הממשלה ניתנה מטעמי בריאות, תהיה החלטת ועדת הכנסת גם על יסוד חוות דעת רפואית שניתנה על פי כללים שקבעה ועדת הכנסת; אישרה ועדת הכנסת את החלטת הממשלה, רשאית היא לקבוע שהנבצרות לא תימשך יותר משבעה ימים מיום החלטת הוועדה;

(3) לא הגיש ראש הממשלה חוות דעת רפואית בהתאם לכללים שקבעה ועדת הכנסת, יראו אותו כאילו הודיע על נבצרותו לפי פסקת משנה (א); הנבצרות לפי פסקה זו לא תימשך יותר משבעה ימים;

(4) הארכת הנבצרות מעבר לאמור בפסקאות (2) או (3) טעונה את החלטת הכנסת, על פי הצעת ועדת הכנסת, שהתקבלה ברוב של שמונים חברי הכנסת; הכנסת תהיה רשאית לקבוע שהנבצרות לא תימשך יותר מ-

צירוף שר

מילוי מקומו של ראש הממשלה

21 ימים בכל פעם, ובלבד שסך התקופות לא יעלה על
האמור בסעיף קטן (ב);

(2) ועדת הכנסת רשאית לקבוע את סיום הנבצרות של ראש הממשלה
שנקבעה לפי פסקה (1)(ב)(2) או (4) בהחלטה של רוב חברי הוועדה,
ואם נקבעה הנבצרות מטעמי בריאות – על יסוד חוות דעת רפואית
שניתנה לפי כללים שקבעה הוועדה; יושב ראש ועדת הכנסת יודיע
לכנסת על החלטת הוועדה;

(3) הוראות סעיף 31 לחוק-יסוד: הכנסת או לפיו לא יחולו על המועדים
הקבועים בסעיף קטן זה.

(ג) לא היה ממלא מקום לראש הממשלה או שנבצר מממלא מקום ראש הממשלה
למלא את תפקידיו לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב), תקבע הממשלה שר אחר,
שהוא חבר הכנסת, למלא תפקידים אלה.

(א) 17. לא תיפתח חקירה פלילית נגד ראש הממשלה אלא בהסכמת היועץ המשפטי
לממשלה.

חקירת ראש
הממשלה בתקופת
כהונתו ואחריה,
הגשת כתב אישום
והרשעה

(ב) לא תיפתח חקירה פלילית נגד מי שכהן כראש הממשלה, בשל חשד לביצוע
עבירה שנעברה בעת כהונתו או בשנה לאחר שחדל לכהן, אלא בהסכמת היועץ
המשפטי לממשלה.

(ג) כתב אישום נגד ראש הממשלה יוגש בידי היועץ המשפטי לממשלה לבית
המשפט המחוזי בירושלים, שישב בהרכב של שלושה שופטים; הוראות בענין
כתב אישום שהוגש בטרם החל ראש הממשלה לכהן בתפקידו ייקבעו בחוק.

(ד) בית המשפט שהרשיע את ראש הממשלה בעבירה, יקבע בפסק דינו אם יש
באותה עבירה משום קלון.

(א) 18. הכנסת רשאית, בהחלטה ברוב חבריה, להעביר מכהונתו את ראש הממשלה
שהורשע בעבירה ובית המשפט קבע בפסק דינו שיש עמה משום קלון; החליטה
הכנסת כאמור, יראו את הממשלה כאילו התפטרה עם קבלת ההחלטה.

הפסקת כהונה של
ראש הממשלה
מחמת עבירה

(ב) בתוך 30 ימים מיום מתן פסק הדין כאמור בסעיף קטן (א), תחליט ועדת
הכנסת של הכנסת בדבר המלצתה לענין העברת ראש הממשלה מכהונתו
ותביא את המלצתה בפני מליאת הכנסת; לא הביאה ועדת הכנסת את
המלצתה בתוך המועד האמור, יעלה יושב ראש הכנסת את הענין לדיון
במליאת הכנסת.

(ג) ועדת הכנסת והכנסת לא יחליטו בדבר העברת ראש הממשלה מכהונתו אלא
לאחר שניתנה לו הזדמנות לטעון את טענותיו לפנייהן.

(ד) לא הועבר ראש הממשלה מכהונתו לפי סעיף זה ופסק הדין כאמור בסעיף קטן
(א) נעשה סופי, תיפסק כהונתו של ראש הממשלה ויראו את הממשלה כאילו
התפטרה ביום שבו פסק הדין נעשה סופי.

(ה) הוראות סעיפים 42 ו-42ב לחוק-יסוד: הכנסת, לא יחולו על ראש הממשלה.

19. ראש הממשלה רשאי, לאחר שהודיע לממשלה על כוונתו לעשות כן, להתפטר על ידי
הגשת כתב התפטרות לנשיא המדינה; התפטרות ראש הממשלה – כהתפטרות
הממשלה.

התפטרות ראש
הממשלה

20. נפטר ראש הממשלה, רואים את הממשלה כאילו התפטרה ביום פטירתו.

ראש הממשלה
שנפטר או שנבצר
ממנו דרך קבע
למלא את התפקיד

(ב) נבצר מראש הממשלה, דרך קבע, למלא את תפקידו, רואים את הממשלה
כאילו התפטרה ביום ה-101 שבו מכהן ממלא מקום במקומו.

(א) 21. ראש הממשלה שחדל להיות חבר הכנסת, רואים אותו כאילו התפטר מכהונתו
ביום שנפסקה חברותו בכנסת; התפטרות ראש הממשלה – כהתפטרות
הממשלה.

ראש הממשלה או
ממלא מקומו
שחדלו להיות
חברי הכנסת

- (ב) שר המכהן כממלא מקום ראש הממשלה, שחדל להיות חבר הכנסת, יחדל מלכהן בתפקידו כממלא מקום ראש הממשלה.
- (א) 22. שר, למעט ראש הממשלה, רשאי, לאחר שהודיע לממשלה על כוונתו לעשות כן, להתפטר מן הממשלה על ידי הגשת כתב התפטרות לראש הממשלה; כהונתו בממשלה נפסקת כעבור 48 שעות לאחר שכתב ההתפטרות נמסר לראש הממשלה, זולת אם חזר בו השר מהתפטרותו קודם לכן; הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה, יידחה סיומה ליום שלאחר מכן שאינו יום מנוחה, והכול כפי שייקבע בחוק.
- (ב) ראש הממשלה רשאי, לאחר שהודיע לממשלה על כוונתו לעשות כן, להעביר שר מכהונתו; כהונתו של שר נפסקת כעבור 48 שעות לאחר שכתב ההעברה מכהונה נמסר לידי, זולת אם חזר בו ראש הממשלה קודם לכן; הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה, יידחה סיומה ליום שלאחר מכן שאינו יום מנוחה, והכול כפי שייקבע בחוק.
- (ג) כהונתו של שר בממשלה נפסקת עם בחירתו או התמנותו לאחד התפקידים שנושאייהם מנועים מהיות מועמדים לכנסת.
- (א) 23. כתב אישום נגד שר, למעט בעבירות שייקבעו בחוק, יוגש ויתברר בבית משפט מחוזי; הוראות בענין כתב אישום שהוגש בטרם החל השר לכהן בתפקידו ייקבעו בחוק.
- (ב) בית המשפט שהרשיע שר בעבירה, יקבע בפסק דינו אם יש באותה עבירה משום קלון; קבע בית המשפט כאמור, תיפסק כהונתו של השר ביום מתן פסק הדין.
- (ג) סעיף זה לא יחול על ראש הממשלה.
- (א) 24. נעדר שר, למעט ראש הממשלה, מן הארץ, רשאית הממשלה לקבוע כי שר אחר ימלא את מקומו; ממלא המקום ימלא את תפקידיו של השר, כולם או מקצתם, הכל כפי שתקבע הממשלה.
- (ב) חדל שר לכהן או שנבצר ממנו זמנית למלא את תפקידו, ימלא את התפקיד ראש הממשלה או שר אחר שתקבע הממשלה.
- (ג) תקופת מילוי המקום של שר שחדל לכהן כאמור בסעיף קטן (ב) לא תעלה על שלושה חודשים.
- 24א. במשרד שממונה עליו שר יכול שיתמנה שר נוסף, שיהיה אחראי, בכפוף לשר הממונה על המשרד, לתחומים מסוימים בתחומי הפעילות של המשרד.
- (א) 25. שר הממונה על משרד רשאי, בהסכמת ראש הממשלה ובאישור הממשלה, למנות לאותו משרד, מבין חברי הכנסת, סגן שר אחד, אולם ראש הממשלה רשאי למנות כאמור שני סגני שרים במשרד ראש הממשלה; סגן שר ייכנס לתפקידו משהודיעה הממשלה בכנסת על מינויו; לסגן שר שמונה על ידי ראש הממשלה ייקרא "סגן שר במשרד ראש הממשלה".
- (1א) סמוך ככל האפשר למינויו, יצהיר סגן השר לפני הכנסת הצהרת אמונים זו: "אני (השם) מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, למלא באמונה את תפקידי כסגן שר, ולקיים את החלטות הכנסת."
- (ב) סגן שר יפעל בכנסת ובמשרד שנתמנה לו, בשם השר שמינה אותו ובמסגרת העניינים שמסר לו.
- (ג) חבר הכנסת שפרש מסיעתו לא יתמנה לסגן שר בתקופת כהונתה של אותה כנסת; הוראה זו לא תחול על התפלגות סיעה בתנאים שנקבעו בחוק; לענין סעיף קטן זה, "פרישה מסיעה" – כהגדרתה בסעיף 6א לחוק-יסוד: הכנסת.
- (ד) (בוטל)
- כהונתו של סגן שר נפסקת בכל אחת מאלה:
- (1) סגן השר התפטר בהגשת כתב התפטרות לשר שמינה אותו; כהונתו של סגן השר נפסקת כעבור 48 שעות לאחר שכתב ההתפטרות נמסר לשר שמינה אותו, זולת אם חזר בו סגן השר קודם לכן; הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה, יידחה סיומה ליום שלאחר מכן שאינו יום מנוחה, והכול כפי שייקבע בחוק;
- (2) השר שמינה אותו חדל להיות שר או להיות ממונה על אותו משרד;

(3) ראש הממשלה, הממשלה או השר שמינה את סגן השר החליטו להפסיק את כהונתו; ואולם ראש הממשלה לא יעביר סגן שר מכהונתו אלא לאחר שהודיע על כוונתו לעשות כן לממשלה ולשר שמינה את סגן השר; כהונתו של סגן השר נפסקת כעבור 48 שעות לאחר שכתב ההעברה מהכהונה נמסר לידי כאמור, זולת אם חזרו בהם ראש הממשלה, הממשלה או השר שמינה אותו, לפי העניין, קודם לכן; הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה, יידחה סיומה ליום שלאחר מכן שאינו יום מנוחה, והכול כפי שייקבע בחוק;

(4) כוננה ממשלה חדשה;

(5) סגן השר חדל להיות חבר הכנסת, זולת אם חברותו בכנסת נפסקה לפי הוראות סעיף 42 לחוק-יסוד: הכנסת ותקופת כהונתה של אותה הכנסת טרם הסתיימה.

27. בית המשפט שהרשיע סגן שר בעבירה יקבע בפסק דינו אם יש באותה עבירה משום קלון; קבע בית המשפט כאמור, תיפסק כהונתו של סגן השר ביום מתן פסק הדין.

28. (א) הכנסת רשאית להביע אי-אמון בממשלה.

(ב) הבעת אי-אמון בממשלה תיעשה בהחלטה של הכנסת, ברוב חבריה, להביע אמון בממשלה אחרת שהודיעה על קווי היסוד של מדיניותה, על הרכבה ועל חלוקת התפקידים בין השרים כאמור בסעיף 13(ד); הממשלה החדשה תיכון משהביעה בה הכנסת אמון, ומאותה שעה ייכנסו השרים לכהונתם.

(ג) פרטים לעניין הגשת הצעה להביע אי-אמון בממשלה והדיון בה ייקבעו בחוק או בתקנון הכנסת; הוגשה ההצעה בידי 61 חברי הכנסת, יתקיים הדיון בהקדם האפשרי, ולא יאוחר משבוע מיום הגשתה.

29. (א) נוכח ראש הממשלה כי קיים בכנסת רוב המתנגד לממשלה, ושעקב כך נמנעת אפשרות לפעולה תקינה של הממשלה, רשאי הוא, בהסכמת נשיא המדינה, לפזר את הכנסת בצו שיפורסם ברשומות; הצו ייכנס לתוקפו 21 ימים אחרי יום פרסומו, אלא אם כן הוגשה בקשה לפי סעיף קטן (ב), ורואים את הממשלה כאילו התפטרה ביום פרסום הצו.

(ב) בתוך 21 ימים מיום פרסום הצו, רשאים רוב חברי הכנסת לבקש בכתב מנשיא המדינה להטיל על חבר הכנסת פלוני, שהסכים לכך בכתב, ושאינו ראש הממשלה, להרכיב ממשלה.

(ג) הוגשה לנשיא המדינה בקשה כאמור בסעיף קטן (ב), יודיע על כך הנשיא ליושב ראש הכנסת; הנשיא יטיל, בתוך יומיים, את התפקיד להרכיב ממשלה על חבר הכנסת שצוין בבקשה.

(ד) לחבר הכנסת שנשיא המדינה הטיל עליו את התפקיד להרכיב ממשלה לפי סעיף זה נתונה למילוי תפקידו תקופה של 28 ימים; הנשיא רשאי להאריך תקופה זו בתקופות נוספות, ובלבד שלא יעלו יחד על 14 ימים.

(ה) לא הוגשה בקשה כאמור בסעיף קטן (ב), או עברה התקופה כאמור בסעיף קטן (ד), וחבר הכנסת לא הודיע לנשיא שהרכיב ממשלה או שהודיע לו לפני כן שאין בידו להרכיב ממשלה, יודיע נשיא המדינה על כך ליושב ראש הכנסת.

(ו) הודיע נשיא המדינה כאמור בסעיף קטן (ה) או שחבר הכנסת שהוטל עליו התפקיד להרכיב ממשלה לפי סעיף זה הציג ממשלה והכנסת דחתה את הבקשה להביע בה אמון לפי סעיף 13(ד), יראו את הכנסת כאילו החליטה על התפזרותה לפני תום תקופת כהונתה, והבחירות לכנסת יתקיימו ביום ג' האחרון שלפני תום 90 הימים מיום כניסת הצו לתוקף או מיום סיום התקופה להרכבת ממשלה או מיום ההודעה לנשיא או מיום דחיית הבקשה להביע אמון בממשלה, לפי העניין.

(ז) ראש הממשלה לא יהיה רשאי להשתמש בסמכותו לפי סעיף זה –

(1) מתחילת כהונתה של כנסת חדשה עד כינון הממשלה החדשה;

(2) (נמחקה)

(3) לאחר התפטרות ראש הממשלה, או מיום מתן פסק דין שבו נקבע כי עבר עבירה שיש עמה משום קלון עד יום החלטת הכנסת לפי סעיף 18(א).

- (ח) שר הממלא את מקומו של ראש הממשלה לא יהיה רשאי להשתמש בסמכות הנתונה לראש הממשלה לפי סעיף זה.
- (א) 30. רציפות הממשלה עם בחירת כנסת חדשה או התפטרות הממשלה כאמור בסעיפים 18, 19, 20 או 21 או עם הגשת בקשה לפי סעיף 29(ב), יפתח נשיא המדינה בהליכים להרכבת ממשלה חדשה כאמור בחוק-יסוד זה.
- (ב) עם בחירת כנסת חדשה או התפטרות הממשלה כאמור בסעיפים 18, 19, 20, 21 או 29 תמשיך הממשלה היוצאת במילוי תפקידיה עד שתיכון הממשלה החדשה.
- (ג) ראש הממשלה שהתפטר ימשיך במילוי תפקידו עד שתיכון הממשלה החדשה; נפטר ראש הממשלה, נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו או הופסקה כהונתו מחמת עבירה, תקבע הממשלה שר אחר שהוא חבר הכנסת וחבר סיעתו של ראש הממשלה, לכהן כראש הממשלה בפועל עד שתיכון הממשלה החדשה.
- (ד) ממשלה המכהנת לפי סעיף קטן (ב), רשאית למנות חבר הכנסת להיות שר בתפקידו של שר שחדל לכהן; מינויו של שר לפי סעיף קטן זה אינו טעון אישור הכנסת; בסעיף קטן זה, "חבר הכנסת" – לרבות שר או סגן שר שחברותו בכנסת נפסקה לפי סעיף 42 לחוק-יסוד: הכנסת.
- 30.א. על אף האמור בסעיפים 7 עד 11, 13 ו-29, שר או סגן שר שחברותו בכנסת נפסקה לפי סעיף 42 לחוק-יסוד: הכנסת, ניתן להטיל עליו את התפקיד להרכיב ממשלה, לבקש להטיל עליו את התפקיד להרכיב ממשלה או להציע אותו כמועמד להיות ראש הממשלה, בהתאם להוראות הסעיפים האמורים, אף שאינו חבר הכנסת, אולם עם היותו לראש הממשלה תתחדש חברותו בכנסת בהתאם להוראות סעיף 42(ג) לחוק-יסוד: הכנסת.
- 30.ב. על אף האמור בסעיפים 5(ד), 16(ג), 30(ג), ו-43א, ניתן לבחור, בהתאם להוראות הסעיפים האמורים, שר שחברותו בכנסת נפסקה לפי סעיף 42 לחוק-יסוד: הכנסת לממלא מקום ראש הממשלה או לראש הממשלה בפועל, או שר או סגן שר שחברותו בכנסת נפסקה כאמור לראש הממשלה החלופי, אף שאינו חבר הכנסת, אולם עם בחירתו כאמור תתחדש חברותו בכנסת בהתאם להוראות סעיף 42(ג) לחוק היסוד האמור.
31. (א) הממשלה רשאית, באישור הכנסת, לשנות את חלוקת התפקידים בין השרים, למעט תפקיד ראש הממשלה.
- (ב) הממשלה רשאית, באישור הכנסת, להעביר סמכות הנתונה על פי חוק לשר אחד, או חובה המוטלת עליו על פי חוק, כולה או מקצתה, לשר אחר.
- (ג) הממשלה רשאית, באישור הכנסת, לאחד משרדים, לחלקם, לבטלם ולהקים משרדים חדשים.
- (1ג) הממשלה רשאית, באישור הכנסת, להחליט כי שר ישמש כשר נוסף במשרד ולקבוע תחומים מסוימים מתחומי הפעילות של המשרד שאותו שר יהיה אחראי להם, בכפוף לשר הממונה על המשרד, בהתאם להוראות סעיף 24א.
- (2ג) הממשלה רשאית, במשרד שמכהן בו שר נוסף, להעביר תחומי פעילות בינו ובין השר הממונה.
- (ד) הממשלה רשאית להעביר שטחי פעולה ממשרד למשרד.
- (ה) הממשלה רשאית למנות ועדות שרים קבועות, זמניות או לעניינים מסוימים; מונתה ועדה, רשאית הממשלה לפעול באמצעותה.
- (ו) הממשלה תקבע את סדרי ישיבותיה ועבודתה, דרכי דיוניה ואופן קבלת החלטותיה אם דרך קבע ואם לענין מסוים.
32. הממשלה מוסמכת לעשות בשם המדינה, בכפוף לכל דין, כל פעולה שעשייתה אינה מוטלת בדין על רשות אחרת.
33. (א) סמכות הנתונה על פי דין לממשלה רשאית הממשלה לאצול לאחד השרים; סעיף זה לא יחול על סמכויות הממשלה לפי חוק-יסוד זה, למעט סמכויות לפי סעיף 32.

הטלת התפקיד להרכיב ממשלה על שר או סגן שר שחברותו בכנסת נפסקה

ממלא מקום ראש הממשלה, ראש הממשלה בפועל או ראש הממשלה החלופי שהוא שר או סגן שר שחברותו בכנסת נפסקה תפקוד הממשלה

הסמכויות השיוריות של הממשלה אצילת סמכויות

- (ב) סמכות הנתונה לאחד השרים על פי חוק או שהועברה לו על פי סעיף 31(ב), למעט סמכות להתקין תקנות, רשאי השר לאצול, כולה, מקצתה או בסייגים, לעובד ציבור.
- (ג) סמכות שהממשלה אצלה לשר, למעט סמכות להתקין תקנות, רשאי השר לאצלה, כולה, מקצתה או בסייגים, לעובד ציבור אם הסמיכה אותו הממשלה לכך.
- (1ג) כיהן ראש הממשלה כשר הממונה על משרד, רשאי הוא לאצול את סמכותו, בהתאם להוראות סעיפים קטנים (ב) או (ג), גם לסגן שר באותו משרד.
- (ד) בסעיף זה, סמכות הנתונה לממשלה או לשר, לרבות חובה המוטלת עליהם.
- (ה) הוראות סעיף זה יחולו אם אין כוונה אחרת משתמעת מן החוק המקנה את הסמכות או המטיל את החובה.
34. שר הממונה על ביצועו של חוק רשאי ליטול לעצמו כל סמכות, למעט סמכות בעלת אופי שיפוטי, הנתונה על פי אותו חוק לעובד המדינה, אם אין כוונה אחרת משתמעת מן החוק; השר רשאי לעשות כאמור לענין מסוים או לתקופה מסוימת.
35. (א) הדיונים וההחלטות של הממשלה ושל ועדות השרים בענינים אלה הם סודיים וגילויים ופרסומם אסור:
- (1) ביטחון המדינה;
 - (2) יחסי חוץ של המדינה;
 - (3) סוג ענינים אחר שהממשלה ראתה את סודיותו כחיונית למדינה, והכריזה עליו בצו, לענין סעיף זה;
 - (4) ענין שהממשלה החליטה לשמרו בסוד, ובלבד שגילוי ופרסומו של ענין כאמור אינו אסור אלא על מי שידע על ההחלטה.
- (ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על דברים שהממשלה או ראש הממשלה, או מי שהממשלה או ראש הממשלה הסמיכוהו לכך, התירו את פרסומם, או על דברים שפרסומם נדרש על פי דין.
36. משכורתם של השרים וסגני השרים ותשלומים אחרים שישולמו להם בתקופת כהונתם או לאחריה, או לשאיריהם לאחר מותם, ייקבעו בחוק, או בהחלטה של הכנסת או של ועדה מוועדותיה שהכנסת הסמיכה לכך.
37. (א) שר הממונה על ביצועו של חוק מוסמך להתקין תקנות לביצועו.
- (ב) חוק יכול שיסמך את ראש הממשלה או שר להתקין תקנות בענין שנקבע בהסמכה.
38. (א) ראתה הכנסת שקיים במדינה מצב של חירום רשאית היא, ביוזמתה או על פי הצעת הממשלה, להכריז על מצב חירום.
- (ב) תקופת תוקפה של ההכרזה תהא כפי שנקבע בה, אך לא תעלה על שנה; הכנסת רשאית לחזור ולהכריז על מצב חירום כאמור.
- (ג) ראתה הממשלה שקיים במדינה מצב של חירום ושעקב דחיפות הענין יש להכריז על מצב חירום עוד לפני שניתן לכנס את הכנסת, רשאית היא להכריז על מצב חירום; תוקפה של ההכרזה יפקע כעבור שבעה ימים מיום נתינתה, אם לא אושרה או בוטלה קודם לכן על ידי הכנסת בהחלטה של רוב חבריה; לא התכנסה הכנסת, רשאית הממשלה לחזור ולהכריז על מצב חירום כאמור בסעיף קטן זה.
- (ד) הכרזות הכנסת או הממשלה על מצב חירום יפורסמו ברשומות; לא ניתן לפרסם הכרזה על מצב החירום ברשומות, תפורסם ההכרזה בדרך מתאימה אחרת, ובלבד שתפורסם ברשומות מיד כשניתן יהיה לעשות כן.
- (ה) הכנסת רשאית, בכל עת, לבטל הכרזה על מצב חירום; הודעה על הביטול תפורסם ברשומות.
39. (א) במצב חירום רשאית הממשלה להתקין תקנות שעת חירום כדי להגן על המדינה, ביטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים; תקנות שעת חירום יונחו על שולחן ועדת החוץ והביטחון של הכנסת סמוך ככל האפשר לאחר התקנתן.

נשילת סמכויות

סודיות

משכורת וגמלאות

תקנות

הכרזת מצב חירום

התקנת שעת חירום

- (ב) ראה ראש הממשלה כי לא ניתן לכנס את הממשלה וכי קיים צורך דחוף וחיוני להתקין תקנות שעת חירום, רשאי הוא להתקין או להסמיק שר להתקין.
- (ג) תקנות שעת חירום כוחן יפה לשנות כל חוק, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים, וכן להטיל או להגדיל מסים או תשלומי חובה אחרים, והכל זולת אם אין הוראה אחרת בחוק.
- (ד) אין בכוחן של תקנות שעת חירום למנוע פניה לערכאות, לקבוע ענישה למפרע או להתיר פגיעה בכבוד האדם.
- (ה) לא יותקנו תקנות שעת חירום ולא יופעלו מכוחן הסדרים, אמצעים וסמכויות, אלא במידה שמצב החירום מחייב זאת.
- (ו) תוקפן של תקנות שעת חירום יפקע כעבור שלושה חודשים מיום התקנתן, זולת אם הוארך תוקפן בחוק, או שבוטלו על ידי הכנסת בחוק או בהחלטה של רוב חברי הכנסת.
- (ז) תקנות שעת חירום ייכנסו לתוקף עם פרסומן ברשומות; לא ניתן לפרסמן ברשומות, הן יפורסמו בדרך מתאימה אחרת, ובלבד שיפורסמו ברשומות מיד כשניתן יהיה לעשות כן.
- (ח) חדל מצב החירום להתקיים, יוסיפו תקנות שעת חירום להתקיים לתקופת תוקפן אך לא יותר מ-60 ימים מסיום מצב החירום; תקנות שעת חירום שתוקפן הוארך בחוק, יוסיפו לעמוד בתוקפן.
- (א) המדינה לא תפתח במלחמה ולא תנקוט פעולה צבאית משמעותית העלולה להוביל, ברמת הסתברות קרובה לוודאי, למלחמה, אלא מכוח החלטת הממשלה.
- (1א) על אף האמור בסעיף קטן (א) ובסעיף 33(א), הממשלה רשאית להחליט על אצילת סמכותה לפי סעיף קטן (א), דרך כלל או במקרה מסוים, לוועדת שרים שנקבעה בחוק; החליטה הממשלה על אצילת סמכותה לוועדת השרים, תפעיל ועדת השרים את סמכותה רק אם מצא ראש הממשלה כי הפעלת הסמכות בידי הוועדה, במקום הממשלה, נדרשת, בנסיבות העניין, בשל טעמים של ביטחון המדינה או יחסי החוץ שלה, לרבות טעמי סודיות הכרוכים בהם.
- (2א) (בוטל)
- (ב) אין בסעיף זה כדי למנוע פעולות צבאיות אחרות הנדרשות למטרת הגנה על המדינה וביטחון הציבור.
- (ג) הודעה על החלטת הממשלה לפתוח במלחמה או לנקוט פעולה צבאית משמעותית לפי סעיף קטן (א) תימסר לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת בהקדם האפשרי, ואם התקבלה ההחלטה בידי ועדת השרים כאמור בסעיף קטן (1א), תימסר הודעה על כך, בהקדם האפשרי, לממשלה ולוועדת משנה של ועדת החוץ והביטחון של הכנסת; ראש הממשלה ימסור את ההודעה בהקדם האפשרי גם במליאת הכנסת; הודעה על פעולות צבאיות אחרות כאמור בסעיף קטן (ב) תימסר לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת בהקדם האפשרי.
41. על אף האמור בכל דין, אין בכוחן של תקנות שעת חירום לשנות חוק-יסוד זה, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים.
- (א) הממשלה תמסור לכנסת ולוועדותיה מידע על פי דרישתן ותסייע להן במילוי תפקידן; הוראות מיוחדות ייקבעו בחוק לחיסוי מידע כשהדבר נחוץ להגנה על ביטחון המדינה ויחסי החוץ או קשרי מסחר בין-לאומיים שלה, או להגנה על זכות או חיסיון שבדין.
- (ב) הכנסת רשאית, לפי דרישה של לפחות ארבעים מחבריה, לקיים דיון בהשתתפות ראש הממשלה בנושא שהוחלט עליו; דרישה כאמור יכול שתוגש לא יותר מאחת לחודש.
- (ג) הכנסת, וכל ועדה מוועדותיה במסגרת מילוי תפקידיה, רשאיות לחייב שר להופיע בפניהן ורשאיות לחייב סגן שר, באמצעות השר שמינה אותו או בידיעתו, להופיע לפניהן.

הכרזת מלחמה או נקיטת פעולה צבאית משמעותית

אי תחולה של תקנות שעת חירום הממשלה וועדות הכנסת

(ד) ועדה מוועדות הכנסת רשאית, במסגרת מילוי תפקידיה, באמצעות שר הנוגע בדבר או בדיעתו, לחייב עובד המדינה או כל מי שייקבע בחוק, להתייצב לפניו.

(ה) שר רשאי להשמיע את דברו לפני הכנסת וועדותיה.

(ו) פרטים לענין ביצוע סעיף זה יכול שייקבעו בחוק או בתקנון הכנסת.

43. נקבע מועד בחירות לכנסת לפי סעיפים 11 ו-29, רשאית הכנסת, בהחלטה שתתקבל ברוב חבריה, בתוך חמישה ימים מיום היווצרות העילה לקיום הבחירות, לקבוע כי בשל סמיכות מועד הבחירות ליום חג, מועד או זיכרון, יידחו הבחירות למועד שתקבע ושאינו מאוחר מ-100 ימים ממועד היווצרות העילה.

443. (א) חדל ראש הממשלה בממשלת חילופים לכהן בתפקידו בתקופה שעד מועד החילופים, יראו את הממשלה כאילו התפטרה, ויחולו לענין כהונת הממשלה וראש הממשלה הוראות הרציפות בסעיף 30(ב); ואולם בכל אחד מהמקרים שלהלן, לא יראו את הממשלה כאילו התפטרה ויחולו יתר הוראות סעיף זה:

- (1) כהונתו של ראש הממשלה נפסקה לפי סעיף 18(ד);
- (2) ראש הממשלה בחר מיוזמתו להתפטר מהממשלה, לפי סעיף 19;
- (3) ראש הממשלה נפטר, כאמור בסעיף 20(א);
- (4) נבצר מראש הממשלה, דרך קבע, למלא את תפקידו, מסיבות בריאותיות בלבד, וחלפו 100 ימים שבהם מכהן ממלא מקום במקומו, לפי סעיף 20(ב);
- (5) ראש הממשלה בחר מיוזמתו להתפטר מהכנסת, לפי סעיף 21(א).

(ב) חדל ראש הממשלה בממשלת חילופים לכהן בתפקידו מאחת הסיבות המנויות בסעיף קטן (א) סיפה, בתקופה שעד מועד החילופים, יחולו הוראות סעיפים קטנים (ג) ו-(ד).

(ג) ראש הממשלה החלופי יכהן במקומו כראש הממשלה לפרק הזמן שראש הממשלה החלופי אמור היה לכהן כראש ממשלה ממועד החילופים ועד תום תקופת כהונתה של הכנסת; הסתיימה תקופת כהונתו של ראש הממשלה החלופי כראש הממשלה כאמור, יחולו הוראות סעיף קטן (ד).

(ד) (1) חדל ראש הממשלה לכהן בתפקידו לפי סעיף קטן (א)(4) ומצבו הבריאותי מאפשר את חזרתו לתפקיד – ישוב לכהן בתפקיד ראש הממשלה;

(2) חדל ראש הממשלה לכהן בתפקידו לפי סעיף קטן (א)(1), (2), (3) או (5), או שחדל לכהן בתפקידו לפי סעיף קטן (א)(4) ומצבו הבריאותי לא מאפשר את חזרתו לתפקיד – רשאית סיעתו לבחור חבר כנסת מאותה סיעה, והוא יבקש מהכנסת הבעת אמון לכהן במקומו של ראש הממשלה שכהונתו חדלה כאמור, והכול עד שבוע לפני סיום תקופת כהונתו של ראש הממשלה החלופי כראש הממשלה;

(3) משהביעה הכנסת אמון בחבר הכנסת האמור בפסקה (2) או סמוך ככל האפשר לאחר מכן, יצהיר חבר הכנסת הצהרת אמונים כאמור בסעיף 13א(ו) או 14, לפי העניין, ויחל לכהן כראש הממשלה עם סיום תקופת הכהונה של מי שחדל לכהן כראש הממשלה;

(4) לא בחרה הסיעה חבר כנסת מאותה סיעה במקומו של ראש הממשלה שחדל לכהן כאמור בפסקה (2) עד שבוע לפני סיום תקופת כהונתו של ראש הממשלה או שבחרה הסיעה חבר כנסת כאמור אך הכנסת לא הביעה בו אמון עד לאותו מועד – יראו את הממשלה כאילו התפטרה, ויחולו הוראות סעיף 30.

(ה) חדל ראש הממשלה בממשלת חילופים לכהן בתפקידו מכל סיבה שהיא לאחר מועד החילופים, יכהן ראש הממשלה החלופי בתפקיד במקומו.

(ו) (1) חדל ראש הממשלה החלופי בממשלת חילופים לכהן בתפקידו עד מועד החילופים, רשאית סיעתו לבחור חבר כנסת מאותה סיעה, והוא יבקש מהכנסת הבעת אמון לכהן במקומו של ראש הממשלה החלופי שכהונתו חדלה כאמור; משהביעה הכנסת אמון בחבר הכנסת האמור

שינוי מועד בחירות

חילופים בין ראש הממשלה לראש הממשלה החלופי שלא במועד החילופים

או סמוך ככל האפשר לאחר מכן, יצהיר אותו חבר הכנסת בפני הכנסת הצהרת אמונים כאמור בסעיף 13א(ו), ויראו אותו כראש הממשלה החלופי, לכל דבר ועניין;

(2) בחרה סיעתו של ראש הממשלה החלופי בחבר כנסת מאותה סיעה לכהן במקום ראש הממשלה החלופי כאמור בפסקה (1), אך הכנסת לא הביעה בו אמון עד שבוע לפני סיום תקופת כהונתו של ראש הממשלה יראו את הממשלה כאילו התפטרה ויחולו הוראות סעיף 30.

1443. בלי לגרוע מהוראות סעיפים 13א ו-43א, חילופים בין ראש הממשלה וראש הממשלה החלופי ייערכו לפני מועד החילופים, בהתאם להוראות סעיף 13א(ז) ו-13א(ח), גם בכל אחד מהמועדים כמפורט להלן:

חילופים בין ראש הממשלה לראש הממשלה החלופי בשל התפזרות הכנסת לפני גמר תקופת כהונתה

(1) יום לאחר שהתקבל בכנסת בקריאה השלישית חוק על התפזרות הכנסת לפני גמר תקופת כהונתה, לפי סעיף 34 לחוק-יסוד: הכנסת, ובלבד שבקריאה השלישית הצביעו בעד החוק האמור שני חברי הכנסת לפחות שהיו מהסיעות ששריהן היו מזוהים כבעלי זיקה לראש הממשלה במועד השבעת ממשלת החילופים; לעניין זה, לא יובא במניין חברי הכנסת האמורים מי שהיה חבר הכנסת במועד השבעת ממשלת החילופים ולא הביע אמון בה;

(2) ביום הקובע כמשמעותו בסעיף 36א לחוק-יסוד: הכנסת, אם לא התקבל חוק התקציב עד היום שקדם לו.

443. ראש הממשלה החלופי בממשלת חילופים יהיה ממלא מקום ראש הממשלה לפי סעיף 5(ד), ולא ימונה לראש הממשלה ממלא מקום אחר.

ראש הממשלה החלופי – ממלא מקום ראש הממשלה

443. על אף האמור בסעיף 22(ב), ראש הממשלה בממשלת חילופים אינו רשאי להעביר את ראש הממשלה החלופי מכהונתו.

העברה מכהונה של ראש הממשלה החלופי

(א) 443. על אף האמור בסעיף 22(ב), ראש הממשלה בממשלת חילופים אינו רשאי להעביר מכהונתו שר בעל זיקה לראש הממשלה החלופי, בלא הסכמת ראש הממשלה החלופי.

מכהונה של ראש הממשלה החלופי שרים בממשלת חילופים

(ב) ראש הממשלה החלופי בממשלת חילופים רשאי, לאחר שהודיע לממשלה על כוונתו לעשות כן, להעביר מכהונתו שר בעל זיקה אליו, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 22(ב), בשינויים המחויבים.

(ג) ממלא מקום של שר בממשלת חילופים לפי סעיף 24(א), יהיה שר בעל זיקה זהה לזו של השר שאת מקומו הוא ממלא.

(ד) על אף האמור בסעיף 24(ב), חדל שר בממשלת חילופים לכהן או שנבצר ממנו זמנית למלא את תפקידו, ימלא את התפקיד ראש הממשלה, ראש הממשלה החלופי או שר אחר שתקבע הממשלה לפי הצעת ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי, והכל בהתאם לזיקת השר האמור.

(ה) הוראות סעיף 24(ב) לא יחולו על ראש ממשלה חלופי שחדל לכהן או נבצר ממנו זמנית למלא את תפקידו.

(ו) על אף האמור בסעיף 15, ממשלת חילופים רשאית לצרף שר נוסף לממשלה על פי הצעת ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי, והכול בכפוף להוראות סעיף 13א(ד); החליטה הממשלה לצרף שר כאמור תודיע על כך, על תפקידו או על תחומי הפעילות שבאחריותו של השר הנוסף ועל זיקתו לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי לכנסת; עם אישור ההודעה על ידי הכנסת ייכנס השר הנוסף לכהונתו וסמוך ככל האפשר לאישור יצהיר את הצהרת האמונים.

(ז) (פקע)

443. (א) על אף האמור בסעיף 25(א), שר בממשלת חילופים הממונה על משרד רשאי למנות לאותו משרד, מבין חברי הכנסת, סגן שר אחד, ובמשרד ראש הממשלה – שני סגני שרים, בהסכמת ראש הממשלה או ראש הממשלה החלופי, בהתאם לזיקת השר הממונה ובאישור ממשלת החילופים; בהודעת הממשלה לכנסת על מינויו של סגן השר, תודיע הממשלה על זיקתו של סגן השר לראש הממשלה או לראש הממשלה החלופי.

סגני שרים בממשלת חילופים

- (ב) על אף האמור בסעיף 26(3) –
- (1) ראש הממשלה רשאי להפסיק את כהונתו של סגן שר בעל זיקה אליו, בלבד, וראש הממשלה החלופי רשאי להפסיק את כהונתו של סגן שר בעל זיקה אליו, בלבד;
- (2) שר אינו רשאי להפסיק את כהונתו של סגן שר שמינה, אם זיקתו של סגן השר שונה מזיקתו של השר.
143. סמכות ראש הממשלה בממשלת חילופים לפזר את הכנסת בצו לפי סעיף 29(א) טעונה את הסכמת ראש הממשלה החלופי.
143. (א) דין ראש הממשלה החלופי בממשלת חילופים כדין ראש הממשלה לפי סעיפים 17, 18, 23(ג) ו-31(א).
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), חדל ראש הממשלה החלופי בממשלת חילופים לכהן בתפקידו לפי סעיף 18(ד) – לא יראו את הממשלה כאילו התפטרה.
143. (פקע)
143. חליטה הכנסת להביע אי-אמון בממשלת חילופים ולהביע אמון בממשלה אחרת, לפי סעיף 28, לא יהיו ראש הממשלה וראש הממשלה החלופי בממשלת החילופים שבה הובע אי-האמון רשאים לעמוד בראשות הממשלה האחרת.
44. (א) אין לשנות חוק-יסוד זה אלא ברוב חברי הכנסת; הרוב הדרוש לפי סעיף קטן זה יהא דרוש להחלטות מליאת הכנסת בקריאה הראשונה, בקריאה השנייה ובקריאה השלישית; לענין סעיף זה, "שינוי" – בין מפורש ובין משתמע.
- (ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על סעיפים 45 ו-46.
45. בחוק-יסוד: הכנסת –
- תיקון חוק-יסוד: הכנסת – מס' 30
- (1) אחרי סעיף 21 יבוא:
- "פיקוח הכנסת על חקיקת משנה
- 21א. (א) תקנות שהתקין שר והקובעות ענישה פלילית בשל הפרתן, לא ייכנסו לתוקף אלא אם כן אושרו, לפני פרסומן, על ידי ועדה מוועדות הכנסת שהנושא נמצא בתחום אחריותה; לא החליטה הוועדה בדבר אישור התקנות או דחייתן בתוך 45 ימים מן היום שהתקנות נמסרו לה, יראו את התקנות כאילו אושרו.
- (ב) אין בהוראת סעיף זה כדי לגרוע מהוראות חוק-יסוד או חוק אחר שענינן תקנות."
- (2) בסעיף 35, בסופו יבוא "שלא יהיה מאוחר מחמישה חודשים מיום קבלת החוק";
- (3) אחרי סעיף 36 יבוא:
- "התפזרות בשל אי קבלת חוק תקציב
- 36א. (א) לא נתקבל חוק התקציב בתוך שלושה חודשים מיום תחילתה של שנת הכספים, יראו ביום שאחרי סיום התקופה האמורה (להלן – היום הקובע) כאילו החליטה הכנסת על התפזרותה לפני גמר תקופת כהונתה, וייערכו בחירות מוקדמות ביום ג' האחרון שלפני תום 90 הימים מהיום הקובע, אלא אם כן החליטה הכנסת ברוב חבריה, בתוך חמישה ימים מהיום הקובע, בשל סמיכות מועד הבחירות ליום חג, מועד או זיכרון, על קיום הבחירות במועד מאוחר יותר, אך לא יאוחר מ-100 ימים מהיום הקובע.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), פתח נשיא המדינה בהליכים להרכבת ממשלה חדשה לפי סעיף 30 לחוק-יסוד: הממשלה, או התקבל חוק על התפזרות הכנסת, או התקיימו בחירות לכנסת, אחרי המועד להגשת הצעת התקציב לפי סעיף 3 לחוק-יסוד: משק המדינה, ולפני תום שלושת החודשים שמיום תחילת שנת הכספים, יהיה היום

הקובע כאמור בסעיף קטן (א), שלושה חודשים מיום תחילת שנת הכספים או 45 ימים מיום כינון הממשלה, לפי המאוחר.

46.	חוק-יסוד : הממשלה – בטל.	ביטול חוק-יסוד:
47.	(א) הוראות חוק-יסוד זה יחולו על הבחירות ועל כינון הממשלה, החל בבחירות לכנסת השש עשרה.	הממשלה תחילה ותחולה
(ב)	בכפוף להוראות סעיף קטן (א), תהא תחילתו של חוק-יסוד זה ביום שתיכון הממשלה כאמור בסעיף קטן (א).	
(ג)	על אף הוראת סעיף קטן (ב), תחילתו של סעיף 44 ביום פרסומו של חוק זה.	

חוק-יסוד: השפיטה תוכן עניינים

	פרק א': הוראות יסוד	
32	סמכות שפיטה	סעיף 1
32	אי תלות	סעיף 2
32	פומביות הדיון	סעיף 3
	פרק ב': השופטים	
32	מינוי שופטים	סעיף 4
32	אזרחות	סעיף 5
32	הצהרת אמונים	סעיף 6
32	תקופת כהונה	סעיף 7
32	שופט שפרש	סעיף 8
32	סייג לשינוי כהונה	סעיף 9
33	משכורת וגמלאות	סעיף 10
33	ייחוד הכהונה	סעיף 11
33	שיפוט פלילי	סעיף 12
33	שיפוט משמעותי	סעיף 13
33	השעיה	סעיף 14
	פרק ג': בתי המשפט	
33	בית המשפט העליון	סעיף 15
34	בתי משפט אחרים	סעיף 16
34	ערעור	סעיף 17
34	דיון נוסף	סעיף 18
34	משפט חוזר	סעיף 19
34	הלכה פסוקה	סעיף 20
34	רשמים	סעיף 21
	פרק ד': הוראות שונות	
34	יציבות החוק	סעיף 22
34	הוראות בחוק	סעיף 23
34	הוראות לפי חוק	סעיף 24

פרק א': הוראות יסוד

1. סמכות שפיטה (א) אלה בתי המשפט שסמכות שפיטה נתונה בידיהם:
- (1) בית המשפט העליון;
 - (2) בית משפט מחוזי;
 - (3) בית משפט שלום;
 - (4) בית משפט אחר שנקבע בחוק כבית משפט;
- בחוק זה, "שופט" – שופט של בית משפט כאמור.
- (ב) סמכות שפיטה נתונה גם בידי אלה:
- (1) בית דין דתי;
 - (2) בית דין אחר;
 - (3) רשות אחרת,
- והכל כפי שנקבע בחוק.
- (ג) לא יוקם בית משפט או בית דין למקרה מיוחד.
2. בעניני שפיטה אין מרות על מי שבידו סמכות שפיטה, זולת מרותו של הדין.
3. בית משפט ידון בפומבי, זולת אם נקבע אחרת בחוק או אם בית המשפט הורה אחרת לפי חוק.

פרק ב': השופטים

4. מינוי שופטים (א) שופט יתמנה בידי נשיא המדינה לפי בחירה של ועדה לבחירת שופטים.
- (ב) הועדה תהיה של תשעה חברים, שהם נשיא בית המשפט העליון, שני שופטים אחרים של בית המשפט העליון שיבחר חבר שופטיו, שר המשפטים ושר אחר שתקבע הממשלה, שני חברי הכנסת שתבחר הכנסת ושני נציגים של לשכת עורכי הדין שתבחר המועצה הארצית של הלשכה; שר המשפטים יהיה יושב ראש הועדה.
- (ג) הועדה רשאית לפעול אף אם פחת מספר חבריה, כל עוד לא פחת משבעה.
5. לא יתמנה שופט אלא אזרח ישראלי.
6. מי שנתמנה שופט יצהיר הצהרת אמונים לפני נשיא המדינה; ואלה דברי ההצהרה: "אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, לשפוט משפט צדק, לא להטות משפט ולא להכיר פנים".
7. כהונת שופט תתחיל מעת שהצהיר הצהרת אמונים ולא תסתיים אלא באחת מאלה:
- (1) בצאתו לקיצבה;
 - (2) בהתפטרותו;
 - (3) בהיבחרו או במינויו לאחד התפקידים שנושאייהם מנועים מלהיות מועמדים לכנסת;
 - (4) על פי החלטה של הועדה לבחירת שופטים שהציע יושב ראש הועדה, נציב תלונות הציבור על שופטים או נשיא בית המשפט העליון ושנתקבלה ברוב של שבעה חברים לפחות;
 - (5) על פי החלטה של בית הדין המשמעתי.
8. שופט שיצא לקיצבה יכול שיתמנה לתפקיד של שופט, לזמן, בדרך ובתנאים שנקבעו בחוק.
9. (א) לא יועבר שופט דרך קבע ממקום כהונתו לבית משפט במקום אחר אלא בהסכמת נשיא בית המשפט העליון או על פי החלטת בית הדין המשמעתי.
- (ב) לא יתמנה שופט לכהונה בפועל בבית משפט של דרגה נמוכה יותר אלא בהסכמתו.

משכורת וגמלאות	10.	(א)	משכורותיהם של שופטים ותשלומים אחרים שישולמו להם, בתקופת כהונתם או לאחריה, או לשאיריהם לאחר מותם, ייקבעו בחוק או בהחלטה של הכנסת או של ועדה מועדונית שהכנסת הסמיכה לכך.
		(ב)	לא תתקבל החלטה המכוונת להפחית ממשכורתם של שופטים בלבד.
ייחוד הכהונה	11.		שופט לא יעסוק בעיסוק נוסף ולא ימלא תפקיד ציבורי, אלא לפי חוק או בהסכמת נשיא בית המשפט העליון ושר המשפטים.
שיפוט פלילי	12.	(א)	לא תיפתח חקירה פלילית נגד שופט אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה ולא יוגש כתב אישום נגד שופט אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה.
		(ב)	לא יידון אישום פלילי נגד שופט אלא לפני בית משפט מחוזי בהרכב של שלושה שופטים, זולת אם הסכים השופט שהאישום יידון בדרך הרגילה.
		(ג)	הוראות סעיף זה לא יחולו על סוגי עבירות שנקבעו בחוק.
שיפוט משמעתי	13.	(א)	שופט נתון לשיפוט של בית דין משמעתי.
		(ב)	בית הדין המשמעתי יהיה מורכב משופטים או שופטים שיצאו לקיצבה שימנה נשיא בית המשפט העליון.
		(ג)	הוראות בדבר העילות לדין המשמעתי, דרכי הקבילה, הרכב המותב, הסמכויות של בית הדין המשמעתי ואמצעי המשמעת שהוא רשאי להטיל ייקבעו בחוק; סדרי הדין יהיו לפי חוק.
השעיה	14.		הוגשה על שופט קובלנה או נפתחה נגדו חקירה פלילית או הוגש נגדו כתב אישום, רשאי נשיא בית המשפט העליון להשעות את השופט לתקופה שיקבע.
			פרק ג': בתי המשפט
בית המשפט העליון	15.	(א)	מקום מושבו של בית המשפט העליון הוא ירושלים.
		(ב)	בית המשפט העליון ידון בערעורים על פסקי דין ועל החלטות אחרות של בתי המשפט המחוזיים.
		(ג)	בית המשפט העליון ישב גם כבית משפט גבוה לצדק; בשבתו כאמור ידון בענינים אשר הוא רואה צורך לתת בהם סעד למען הצדק ואשר אינם בסמכותו של בית משפט או של בית דין אחר.
		(ד)	מבלי לפגוע בכלליות ההוראות שבסעיף קטן (ג), מוסמך בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק –
		(1)	לתת צווים על שחרור אנשים שנעצרו או נאסרו שלא כדין;
		(2)	לתת צווים לרשויות המדינה, לרשויות מקומיות, לפקידיהן ולגופים ולאנשים אחרים הממלאים תפקידים ציבוריים על פי דין, לעשות מעשה או להימנע מעשות מעשה במילוי תפקידיהם כדין, ואם נבחרו או נתמנו שלא כדין – להימנע מלפעול;
		(3)	לתת צווים לבתי משפט, לבתי דין ולגופים ואנשים בעלי סמכויות שיפוטיות או מעין-שיפוטיות על פי דין – למעט בתי משפט שחוק זה דן בהם ולמעט בתי דין דתיים – לדון בענין פלוני או להימנע מלדון או מלהוסיף ולדון בענין פלוני, ולבטל דיון שנתקיים או החלטה שניתנה שלא כדין;
		(4)	לתת צווים לבתי דין דתיים לדון בענין פלוני לפי סמכותם או להימנע מלדון או מלהוסיף ולדון בענין פלוני שלא לפי סמכותם; ובלבד שלא ייזקק בית המשפט לבקשה לפי פסקה זו אם המבקש לא עורר את שאלת הסמכות בהזדמנות הראשונה שהיתה לו; ואם לא היתה לו הזדמנות סבירה לעורר שאלת הסמכות עד שניתנה החלטה על ידי בית הדין הדתי, רשאי בית המשפט לבטל דיון שנתקיים או החלטה שניתנה על ידי בית הדין הדתי ללא סמכות.
		(1ד)	על אף האמור בחוק-יסוד זה, מי שבידו סמכות שפיטה על פי דין, לרבות בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, לא ידון בענין סבירות ההחלטה של הממשלה, של ראש הממשלה או של שר אחר, ולא יתן צו בענין כאמור; בסעיף זה, "החלטה" – כל החלטה, לרבות בענייני מינויים או החלטה להימנע מהפעלת כל סמכות.

- (ה) סמכויות אחרות של בית המשפט העליון ייקבעו בחוק.
16. בתי משפט מחוזיים, בתי משפט שלום ובתי משפט אחרים – הקמתם, סמכויותיהם, מקום מושבם ואזורי שיפוטם, יהיו לפי חוק.
17. פסק דין של בית משפט בערכאה ראשונה ניתן לערעור בזכות, להוציא פסק דין של בית המשפט העליון.
18. ענין שפסק בית המשפט העליון בשלושה, ניתן לקיים בו דיון נוסף בבית המשפט העליון בחמישה או יותר, בעילות שנקבעו בחוק ובדרך שנקבעה לפי חוק.
19. בענין פלילי שנפסק בו סופית ניתן לקיים משפט חוזר בעילות שנקבעו בחוק ובדרך שנקבעה לפי חוק.
20. (א) הלכה שנפסקה בבית משפט תנחה בית משפט של דרגה נמוכה ממנו.
(ב) הלכה שנפסקה בבית המשפט העליון מחייבת כל בית משפט, זולת בית המשפט העליון.
21. לבית משפט יכול שיהיה רשם, בין שופט ובין שאינו שופט.
- פרק ד': הוראות שונות**
22. אין בכוחן של תקנות שעת חירום לשנות חוק זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים.
23. בענינים אלה ייקבעו הוראות בחוק:
- (1) דרכי הבחירה של חברי הועדה לבחירת שופטים, ומשך כהונתם;
 - (2) כשירויות לכהונת שופטים לדרגותיהם;
 - (3) דרכי מינויים של נשיא בית המשפט העליון, המשנה לנשיא בית המשפט העליון, נשיא וסגן נשיא של בית משפט מחוזי ושל בית משפט שלום;
 - (4) התנאים וההליכים לסיום כהונתו של שופט;
 - (5) הדרכים למינוי שופט לכהונה בפועל בבית משפט אחר ולהעברת שופט, דרך ארעי או דרך קבע, ממקום כהונתו לבית משפט במקום אחר;
 - (6) הליכי השעייתו של שופט, והעיון מחדש בהשעיה;
 - (7) הענינים שבהם ידונו בתי המשפט לדרגותיהם בשופט אחד, בשלושה בשלושה או ביותר;
 - (8) דרכי קביעת השופט או השופטים שידונו בענין פלוני.
24. בענינים אלה ייקבעו הוראות לפי חוק:
- (1) סדרי המינהל של בתי המשפט, קביעתם והאחריות לביצועם;
 - (2) סדרי העבודה של הועדה לבחירת שופטים;
 - (3) דרך התפטרותו של שופט;
 - (4) דרך מינויו של רשם בית משפט וסמכויותיו;
 - (5) מספר השופטים שיכהנו בבתי המשפט לדרגותיהם ומקומותיהם.

חוק-יסוד: מבקר המדינה
תוכן עניינים

36	מהות	סעיף 1
36	ביקורת המדינה	סעיף 2
36	חובה להמציא ידיעות	סעיף 3
36	תלונות הציבור	סעיף 4
36	תפקידים נוספים	סעיף 5
36	אחריות בפני הכנסת	סעיף 6
36	בחירה ותקופת כהונה	סעיף 7
36	כשירות	סעיף 8
36	הצהרת אמונים	סעיף 9
36	תקציב	סעיף 10
36	משכורת וגמלאות	סעיף 11
36	קשר עם הכנסת והגשת דו"חות	סעיף 12
36	העברה מכהונה	סעיף 13
36	ממלא מקום המבקר	סעיף 14

1. מהות ביקורת המדינה נתונה בידי מבקר המדינה.
2. (א) מבקר המדינה יקיים ביקורת על המשק, הנכסים, הכספים, ההתחייבויות והמינהל של המדינה, של משרדי הממשלה, של כל מפעל, מוסד או תאגיד של המדינה, של הרשויות המקומיות ושל גופים או מוסדות אחרים שהועמדו על-פי חוק לביקורתו של מבקר המדינה.
3. (ב) מבקר המדינה יבחן את חוקיות הפעולות, טוהר המידות, הניהול התקין, היעילות והחסכון של הגופים המבוקרים, וכל ענין אחר שיראה בו צורך.
4. גוף העומד לביקורתו של מבקר המדינה ימציא למבקר ללא דיחוי, לפי דרישתו, ידיעות מסמכים, הסברים, וכל חומר אחר שלדעת המבקר דרושים לו לצרכי הביקורת.
5. מבקר המדינה יברר תלונות מאת הציבור על גופים ואנשים כפי שייקבע בחוק או לפיו; בתפקידו זה יכהן מבקר המדינה בתואר "נציב תלונות הציבור".
6. מבקר המדינה ימלא תפקידים נוספים כפי שייקבע בחוק.
7. במילוי תפקידיו יהיה מבקר המדינה אחראי בפני הכנסת בלבד ולא יהיה תלוי בממשלה.
8. (א) מבקר המדינה ייבחר בידי הכנסת בהצבעה חשאית; סדרי הבחירה ייקבעו בחוק.
9. (ב) תקופת כהונתו של מבקר המדינה תהיה שבע שנים.
10. (ג) מבקר המדינה יכהן תקופת כהונה אחת בלבד.
11. כל אזרח ישראלי שהוא תושב ישראל כשיר להיות מועמד לכהונת מבקר המדינה; חוק יכול שיקבע תנאי כשירות נוספים.
12. מבקר המדינה הנבחר יצהיר ויחתום לפני הכנסת הצהרת אמונים זו:
"אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה ולמלא באמונה את תפקידי כמבקר המדינה".
13. תקציב משרד מבקר המדינה ייקבע לפי הצעת מבקר המדינה בידי ועדת הכספים של הכנסת, ויפורסם ביחד עם תקציב המדינה.
14. משכורתו של מבקר המדינה ותשלומים אחרים שישולמו לו בתקופת כהונתו או לאחריה, או לשאייריו לאחר מותו, ייקבעו בחוק או בהחלטה של הכנסת או של ועדה מועדותיה שהכנסת הסמיכה לכך.
15. (א) מבקר המדינה יקיים קשר עם הכנסת, כפי שייקבע בחוק.
16. (ב) מבקר המדינה יגיש לכנסת דינים וחשבונות וחוות דעת בתחום תפקידיו ויפרסם אותם ברבים, והכל בדרך ובסייגים שייקבעו בחוק.
17. מבקר המדינה לא יועבר מכהונתו אלא באחד מאלה:
(1) מטעמי בריאות נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו – ביום שבו החליטה הכנסת על כך, בהחלטה שהתקבלה ברוב חבריה לפחות, לאחר הליך שייקבע בחוק;
(2) מחמת התנהגות שאינה הולמת את מעמדו כמבקר המדינה – ביום שבו החליטה הכנסת על כך, בהחלטה שהתקבלה ברוב של שלושה רבעים מחבריה לפחות, לאחר הליך שייקבע בחוק.
18. נבצר ממבקר המדינה למלא תפקידיו, ימונה ממלא מקום המבקר באופן ולתקופה כפי שייקבע בחוק.

חוק-יסוד: חופש העיסוק
תוכן עניינים

38	עקרונות יסוד	סעיף 1
38	מטרה	סעיף 2
38	חופש העיסוק	סעיף 3
38	פגיעה בחופש העיסוק	סעיף 4
38	תחולה	סעיף 5
38	יציבות	סעיף 6
38	נוקשות	סעיף 7
38	תוקפו של חוק חורג	סעיף 8
38	ביטול	סעיף 9
38	הוראת שעה	סעיף 10
38	תיקון חוק-יסוד : כבוד האדם וחירותו	סעיף 11

1. עקרונות יסוד זכויות היסוד של האדם בישראל מושתתות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו ובהיותו בן-חורין, והן יכולדו ברוח העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל.
2. מטרה חוק-יסוד זה מטרתו להגן על חופש העיסוק כדי לעגן בחוק-יסוד את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.
3. חופש העיסוק כל אזרח או תושב של המדינה זכאי לעסוק בכל עיסוק, מקצוע או משלח יד.
4. פגיעה בחופש העיסוק אין פוגעים בחופש העיסוק אלא בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש, או לפי חוק כאמור מכוח הסמכה מפורשת בו.
5. תחולה כל רשות מרשויות השלטון חייבת לכבד את חופש העיסוק של כל אזרח או תושב.
6. יציבות אין בכוחן של תקנות-שעת-חירום לשנות חוק-יסוד זה, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים.
7. נוקשות אין לשנות חוק-יסוד זה אלא בחוק-יסוד שנתקבל ברוב של חברי הכנסת.
8. תוקפו של חוק חורג (א) הוראת חוק הפוגעת בחופש העיסוק תהיה תקפה אף כשאינה בהתאם לסעיף 4, אם נכללה בחוק שנתקבל ברוב של חברי הכנסת ונאמר בו במפורש, שהוא תקף על אף האמור בחוק-יסוד זה; תוקפו של חוק כאמור יפקע בתום ארבע שנים מיום תחילתו, זולת אם נקבע בו מועד מוקדם יותר.
(ב) ההוראה בדבר פקיעת תוקף, כאמור בסעיף קטן (א), לא תחול על חוק שהתקבל לפני תום שנה ממועד תחילתו של חוק-יסוד זה.
9. ביטול חוק-יסוד : חופש העיסוק – בטל.
10. הוראת שעה הוראות חיקוק שאלמלא חוק-יסוד זה או חוק-היסוד שבוטל כאמור בסעיף 9, היו תקפות ערב תחילתו של חוק-יסוד זה יעמדו בתוקפן עד יום א' בניסן התשס"ב (14 במרס 2002), אם לא בוטלו קודם לכן, ואולם פירושן של ההוראות האמורות ייעשה ברוח הוראות חוק-יסוד זה.
11. תיקון כבוד וחירותו חוק-יסוד : כבוד האדם וחירותו :

(1) סעיף 1 יסומן 1א ולפניו יבוא :

"עקרונות יסוד

1. זכויות היסוד של האדם בישראל מושתתות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו ובהיותו בן-חורין, והן יכולדו ברוח העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל."

(2) בסעיף 8, בסופו יבוא : "או לפי חוק כאמור מכוח הסמכה מפורשת בו".

חוק-יסוד: נשיא המדינה תוכן עניינים

40	מעמד	סעיף 1
40	מקום המושב	סעיף 2
40	בחירה ותקופת כהונה	סעיף 3
40	כשירות	סעיף 4
40	מועד הבחירה	סעיף 5
40	הצעת מועמדים	סעיף 6
40	הצבעה	סעיף 7
40	בחירה ברוב קולות	סעיף 8
40	הצהרת אמונים	סעיף 9
40	מתן ההצהרה ותחילת הכהונה	סעיף 10
41	תפקידים וסמכויות	סעיף 11
41	חתימת קיום	סעיף 12
41	חסינות במילוי התפקיד	סעיף 13
41	חסינות בפני דיון פלילי	סעיף 14
41	עדות	סעיף 15
41	משכורת ותשלומים אחרים	סעיף 16
41	יחוד הכהונה	סעיף 17
41	יציאה לחו"ל	סעיף 18
41	התפטרות	סעיף 19
41	העברת הנשיא מכהונתו	סעיף 20
42	התפנות המשרה מטעמי בריאות	סעיף 21
42	הפסקה זמנית	סעיף 22
42	נשיא בפועל וממלא מקום הנשיא	סעיף 23
42	הודעות ברשומות	סעיף 24
42	יציבות החוק	סעיף 25
42	ביטול	סעיף 26
43	הוראת מעבר	סעיף 27

1. מעמד בראש המדינה עומד נשיא.
2. מקום המושב מקום מושבו של נשיא המדינה הוא ירושלים.
3. בחירה ותקופת כהונה (א) נשיא המדינה נבחר על ידי הכנסת לשבע שנים; תקופת כהונתו תיחשב לפי הלוח העברי.
(ב) נשיא המדינה יכהן תקופת כהונה אחת בלבד.
4. כשירות כל אזרח ישראלי שהוא תושב ישראל כשיר להיות מועמד לכהונת נשיא המדינה.
5. מועד הבחירה בחירת נשיא המדינה תיערך לא מוקדם מתשעים יום ולא יאוחר משלושים יום לפני תום תקופת כהונתו של הנשיא המכהן; נתפנה מקומו של נשיא המדינה לפני תום תקופת כהונתו, תיערך הבחירה תוך ארבעים וחמישה ימים מהיום שנתפנה מקומו; יושב-ראש הכנסת, בהתייעצות עם הסגנים, יקבע את יום הבחירה ויודיע עליו בכתב לכל חברי הכנסת לפחות שלושה שבועות מראש; חל מועד הבחירה שלא בזמן אחד הכנסים של הכנסת, יכנס יושב-ראש הכנסת את הכנסת לשם בחירת נשיא המדינה.
6. הצעת מועמדים (א) (1) הצעת מועמד לנשיא המדינה תוגש בכתב ליושב ראש הכנסת, בצירוף הסכמת המועמד בכתב, ביום הארבעה עשר שלפני יום הבחירה; חבר הכנסת לא ישתף עצמו בהצעה של יותר ממועמד אחד;
(2) מי שעשרה חברי הכנסת לפחות הציעו את מועמדותו יהיה מועמד לנשיא המדינה, אלא אם כן פחת מספר המציעים מעשרה בשל מחיקת שם של חבר הכנסת כאמור בפסקה (3);
(3) שיתף עצמו חבר הכנסת בהצעה של יותר ממועמד אחד, יימחק שמו של חבר הכנסת מרשימת המציעים של כל המועמדים שהציע; פחת מספר המציעים של מועמד מעשרה בשל מחיקת שם מרשימת המציעים, רשאי חבר הכנסת שלא שיתף עצמו באף הצעה לצרף את שמו לרשימת המציעים של אותו מועמד, לא יאוחר משמונה ימים לפני יום הבחירה.
(ב) יושב-ראש הכנסת יודיע לכל חברי הכנסת בכתב, לא יאוחר משבעה ימים לפני יום הבחירה, על כל מועמד שהוצע ועל שמות חברי הכנסת שהציעוהו, ויכריז על המועמדים בפתיחת ישיבת הבחירה.
7. הצבעה בחירת נשיא המדינה תהיה בהצבעה חשאית בישיבת הכנסת שנועד לענין זה בלבד.
8. בחירה ברוב קולות (א) היו שני מועמדים או יותר, המועמד שקיבל קולותיהם של רוב חברי הכנסת – הוא הנבחר; לא קיבל מועמד רוב כזה, מצביעים שנית; בהצבעה השנייה יועמדו לבחירה רק שני המועמדים שקיבלו את קולותיהם של מספר חברי הכנסת הגדול ביותר בהצבעה הראשונה; המועמד שקיבל בהצבעה השנייה את רוב הקולות של חברי הכנסת המשתתפים בהצבעה ומצביעים בעד אחד המועמדים – הוא הנבחר. קיבלו שני מועמדים מספר קולות שווה, חוזרים על ההצבעה.
(ב) היה מועמד אחד בלבד, תהיה ההצבעה בעדו או נגדו והוא יהיה הנבחר אם מספר הקולות שניתנו בעדו עלה על מספר הקולות שניתנו נגדו; היה מספר הקולות שניתנו בעדו שווה למספר הקולות שניתנו נגדו, מצביעים שנית.
(ג) לא נבחר נשיא לפי סעיף קטן (ב), תיערך בחירה חוזרת בתוך שלושים ימים מיום ההצבעה לפי הוראות סעיפים 5 עד 7 וסעיף זה, ואולם הצעת המועמד לפי סעיף 6(א) תוגש לא יאוחר משבעה ימים לפני יום הבחירה.
9. הצהרת אמונים הנשיא הנבחר יצהיר ויחתום בפני הכנסת הצהרת אמונים זו:
"אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה ולמלא באמונה את תפקידי כנשיא המדינה".
10. מתן ההצהרה ותחילת הכהונה (א) הנשיא הנבחר יצהיר אמונים, בתום תקופת כהונתו של הנשיא הקודם או סמוך ככל האפשר לפני כן, ויתחיל לכהן בתום תקופת כהונתו של הנשיא הקודם.
(ב) נתפנה מקומו של נשיא המדינה לפני תום תקופת כהונתו, יצהיר הנשיא הנבחר אמונים סמוך, ככל האפשר, לאחר בחירתו, ויתחיל לכהן מעת שהצהיר.

תפקידים וסמכויות	11.	(א)	נשיא המדינה –
		(1)	יחתום על כל חוק חוץ מחוקים הנוגעים לסמכויותיו;
		(2)	ימלא את התפקידים שיוחדו לו בחוק-יסוד: הממשלה;
		(3)	יקבל מן הממשלה דין וחשבון על ישיבותיה;
		(4)	יאמין את הנציגים הדיפלומטיים של המדינה, יקבל האמנות של נציגים דיפלומטיים שמדינות-חוץ שיגרו לישראל, יסמך את הנציגים הקונסולריים של המדינה ויקיים מינויים של נציגים קונסולריים שמדינות-חוץ שיגרו לישראל;
		(5)	יחתום על אמנות עם מדינות-חוץ שאושרו על ידי הכנסת;
		(6)	ימלא כל תפקיד שיוחד לו בחוק בקשר למינוי שופטים ונושאי משרות אחרים ולהעברתם מכהונתם.
		(ב)	לנשיא המדינה נתונה הסמכות לחון עבריינים ולהקל בעונשים על ידי הפחתתם או המרתם.
		(ג)	נשיא המדינה ימלא כל תפקיד אחר ונתונה לו כל סמכות אחרת שיוחדו לו בחוק.
חתימת קיום	12.		חתימתו של נשיא המדינה על מסמך רשמי טעונה חתימת קיום של ראש הממשלה או של שר אחר שהחליטה עליו הממשלה, זולת מסמך הקשור בכינון הממשלה או בפיקוד הכנסת.
חסינות בתפקיד	13.	(א)	לא יתן נשיא המדינה את הדין לפני כל בית משפט או בית דין בשל דבר הקשור בתפקידו או בסמכויותיו, ויהיה חסין בפני כל פעולה משפטית בשל דבר כזה.
		(ב)	נשיא המדינה אינו חייב להגיד בעדות דבר שנודע לו במילוי תפקידו כנשיא המדינה.
		(ג)	חסינותו של נשיא המדינה לפי סעיף זה תעמוד לו גם לאחר שחדל להיות נשיא המדינה.
חסינות בפני דיון פלילי	14.		נשיא המדינה לא יובא לדין פלילי; התקופה שבה נמנעת, מכוח סעיף זה, הבאתו של נשיא המדינה לדין בשל עבירה, לא תבוא במנין תקופת ההתיישנות של אותה עבירה.
עדות	15.		נדרש נשיא המדינה למסור עדות, תיגבה העדות במקום ובמועד שייקבעו על דעת נשיא המדינה.
משכורת ותשלומים אחרים	16.		משכורתו של נשיא המדינה ותשלומים אחרים שישולמו לו בתקופת כהונתו ייקבעו על ידי החלטת הכנסת, והיא רשאית להסמך לכך את ועדת הכספים; החלטות לפי סעיף זה יפורסמו ברשומות.
יחוד הכהונה	17.	(א)	לא יכהן נשיא המדינה במשרה ולא ימלא תפקיד, זולת משרתו ותפקידו כנשיא המדינה, אלא על דעת ועדת הכנסת.
		(ב)	נשיא המדינה פטור מכל שירות חובה.
יציאה לחו"ל	18.		לא יצא נשיא המדינה את גבולות המדינה אלא על דעת הממשלה.
התפטרות	19.		נשיא המדינה רשאי להתפטר מכהונתו על ידי הגשת כתב התפטרות ליושב-ראש הכנסת; כתב ההתפטרות אינו טעון חתימת קיום; מקומו של נשיא המדינה יתפנה לאחר שכתב ההתפטרות הגיע לידי יושב-ראש הכנסת.
העברת מכהונתו	20.	(א)	הכנסת רשאית, בהחלטה, להעביר את נשיא המדינה מכהונתו, אם קבעה כי אין הוא ראוי לכהונתו מחמת התנהגות שאינה הולמת את מעמדו כנשיא המדינה.
		(ב)	הכנסת לא תעביר את נשיא המדינה מכהונתו, אלא עקב קובלנה שהובאה לפני ועדת הכנסת על ידי עשרים, לפחות, מחברי הכנסת ולפי הצעת ועדת הכנסת שנתקבלה ברוב של שלושה רבעים מחברי הוועדה; החלטת הכנסת על העברת הנשיא מכהונתו טעונה אף היא רוב של שלושה רבעים מחבריה.
		(ג)	ועדת הכנסת לא תציע להעביר את נשיא המדינה מכהונתו, אלא לאחר שניתנה לו הזדמנות לסתור את הקובלנה לפי נוהל שקבעה הוועדה באישור הכנסת; והכנסת לא תחליט להעביר את נשיא המדינה מכהונתו אלא לאחר שניתנה לו הזדמנות להשמיע את דברו לפי נוהל שקבעה ועדת הכנסת באישור הכנסת.

- (ד) נשיא המדינה רשאי להיות מיוצג בפני ועדת הכנסת ובפני הכנסת על ידי בא כוחו, ובלבד שחבר הכנסת לא ישמש בא כוח הנשיא; ועדת הכנסת והכנסת רשאיות להזמין את נשיא המדינה להיות נוכח בעת הדיונים לפי סעיף זה.
- (ה) דיוני הכנסת לפי סעיף זה ייערכו בישיבה שנועדה לענין זה בלבד או בישיבות סמוכות זו לזו שנועדו כאמור; הדיון יתחיל לא יאוחר מעשרים יום אחרי החלטת ועדת הכנסת; על מועד תחילתו יודיע יושב-ראש הכנסת לכל חברי הכנסת בכתב לפחות עשרה ימים מראש; חל תחילת הדיון שלא בזמן אחד הכנסים של הכנסת, יכנס יושב-ראש הכנסת את הכנסת לשם קיום הדיון.
- (א) 21. הכנסת רשאית, בהחלטה שנתקבלה ברוב חבריה, לקבוע כי מטעמי בריאות נבצר מנשיא המדינה, דרך קבע, למלא תפקידו.
- (ב) הכנסת לא תקבל החלטה כאמור אלא לפי הצעת ועדת הכנסת שנתקבלה ברוב של שני שלישים מחבריה על יסוד חוות דעת רפואית שניתנה על פי כללים שקבעה הועדה.
- (ג) החליטה הכנסת כאמור, יתפנה מקומו של נשיא המדינה מיום ההחלטה.
- (א) 22. נשיא המדינה יפסיק זמנית למלא תפקידו ולהשתמש בסמכויותיו –
- (1) אם יצא את גבולות המדינה – משיצא עד ששב;
- (2) אם הודיע לוועדת הכנסת כי נבצר ממנו, דרך ארעי, למלא תפקידו, וועדת הכנסת אישרה הודעתו ברוב קולות – מאישור ההודעה עד תום התקופה שקבעה הועדה בהחלטתה או עד שהודיע נשיא המדינה לוועדת הכנסת שלא נבצר עוד ממנו למלא תפקידו, הכל לפי המוקדם יותר;
- (3) אם החליטה ועדת הכנסת ברוב של שני שלישים מחבריה על יסוד חוות דעת רפואית שניתנה על פי כללים שקבעה הועדה, כי מטעמי בריאות נבצר מנשיא המדינה, דרך ארעי, למלא תפקידו – מקבלת ההחלטה עד תום התקופה שקבעה הועדה בהחלטתה או עד שהחליטה כי לא נבצר עוד מן הנשיא למלא תפקידו.
- (ב) ועדת הכנסת לא תקבע, לפי סעיף קטן (א)2 או (3), תקופה העולה על שלושה חדשים; היא רשאית להאריכה, ברציפות, ללא יותר משלושה חדשים נוספים; הארכת התקופה למעלה מזה טעונה החלטת הכנסת שנתקבלה ברוב חברי הכנסת על פי הצעת ועדת הכנסת.
- (א) 23. נתפנה מקומו של נשיא המדינה וכל עוד נשיא המדינה החדש לא התחיל לכהן, יכהן יושב ראש הכנסת כנשיא המדינה בפועל.
- (ב) בתקופה שנשיא המדינה הפסיק זמנית למלא תפקידו ולהשתמש בסמכויותיו יכהן יושב ראש הכנסת כממלא מקום נשיא המדינה.
- (ג) בכהונתו כנשיא המדינה בפועל או כממלא מקום נשיא המדינה ימלא יושב ראש הכנסת את התפקידים המוטלים על נשיא המדינה בחוק וישתמש בסמכויות הנתונות לנשיא המדינה לפי החוק.
- (א) 24. על אלה יפרסם יושב ראש הכנסת הודעה ברשומות –
- (1) על תחילת כהונתו של נשיא המדינה;
- (2) על התפנות מקומו של נשיא המדינה;
- (3) על תחילתה של כהונת יושב ראש הכנסת כממלא מקום של נשיא המדינה, וסיום כהונה זו, לפי סעיף 22(א) או (3).
- (ב) על יציאת נשיא המדינה את גבולות המדינה ועל שובו יפרסם ראש הממשלה הודעה ברשומות.
25. על אף האמור בכל דין אחר אין בכוחן של תקנות-שעת-חירום לשנות חוק זה, להפקיע זמנית את תקפו או לקבוע בו תנאים.
- (א) 26. בטלים –
- (1) סעיפים 2(ג), 6 ו-7 לחוק המעבר, תשי"ט-1949;
- (2) חוק כהונת נשיא המדינה, תשי"ב-1951.

(ב) החוק לקביעת משכורתם של נשיא המדינה, חברי הממשלה והרבנים הראשיים לישראל, תשי"א-1950, לא יחול עוד על משכורתו של נשיא המדינה או על התשלומים המגיעים לו או לשאיריו.

נשיא המדינה שנבחר על ידי הכנסת ביום כ"ז באייר תשכ"ג (21 במאי 1963), רואים אותו כאילו נבחר לפי חוק זה וכמכהן לפיו. 27.

הוראת מעבר

חוק יסוד: משק המדינה תוכן עניינים

45	מסים, מילואות חובה ואגרות	סעיף 1
45	נכסי מדינה	סעיף 2
45	תקציב המדינה	סעיף 3
45	תקציב רב שנתי	סעיף 3א
46	מנגנון התכנסות	סעיף 1א3
47	אי קבלת חוק התקציב	סעיף 3ב
49	חקיקה הצריכה תקציב	סעיף 3ג
50	שטרי כסף ומטבעות	סעיף 4
50	בקורת	סעיף 5

1. (א) מסים, מילואות חובה ותשלומי חובה אחרים לא יוטלו, ושיעוריהם לא ישונו, אלא בחוק או על פיו; הוא הדין לגבי אגרות.
- (ב) מסים, מילואות חובה, תשלומי חובה אחרים ואגרות המשתלמים לאוצר המדינה, ושיעוריהם לא נקבעו בגוף החוק ולא נקבעה בחוק הוראה שקביעתם בתקנות טעונה אישור הכנסת או ועדה מועדונית, קביעתם בתקנות טעונה אישור מראש או תוך התקופה הקבועה לכך בחוק – בהחלטת הכנסת או בהחלטת ועדה מועדונית שהכנסת הסמיכה לכך.
2. עסקאות בנכסי המדינה, רכישת זכויות וקבלת התחייבויות בשם המדינה ייעשו בידי מי שהוסמך לכך בחוק או על פיו.
3. (א) (1) תקציב המדינה ייקבע בחוק.
- (2) התקציב יהיה לשנה אחת ויביא את הוצאות הממשלה הצפויות והמתוכננות.
- (ב) (1) (א) הממשלה תניח על שולחן הכנסת את הצעת חוק התקציב במועד שקבעה ועדת הכספים של הכנסת, אך לא יאוחר משישים ימים לפני תחילת שנת הכספים ולא מוקדם משישה חודשים לפני תחילת שנת הכספים;
- (ב) (1) על אף האמור בפסקת משנה (א), התקיימו הנסיבות כאמור בסעיף 36א(ב) לחוק-יסוד: הכנסת ולא התקבל חוק תקציב לפני תחילת שנת הכספים, תניח הממשלה את הצעת חוק התקציב על שולחן הכנסת במועד שקבעה ועדת הכספים של הכנסת, אך לא יאוחר משישים ימים לפני היום הקובע כאמור באותו סעיף, ולעניין תקופה זו לא יובאו בחשבון מועדי ישראל וערביהם כמשמעותם באותו סעיף;
- (2) התקיים האמור בפסקת משנה (1), ובנסיבות אלה בלבד, רשאית הממשלה להניח על שולחן הכנסת יחד עם הצעת חוק התקציב כאמור בפסקת משנה (1), הצעת חוק תקציב לשנת הכספים שלאחריה אף אם מועד ההנחה מוקדם משישה חודשים לפני תחילתה של אותה שנת כספים;
- (2) הצעת חוק התקציב תהיה מפורטת;
- (3) הצעת התקציב המפורטת של משרד הבטחון והצעת התקציב המפורטת של גופים ביטחוניים שייקבעו לעניין זה בחוק לא יונחו על שולחן הכנסת אלא על שולחן ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת החוץ והבטחון של הכנסת;
- (4) להצעת חוק התקציב יצורף אומדן המקורות למימונו.
- (ג) במקרה הצורך רשאית הממשלה להגיש בתוך שנת הכספים הצעת חוק תקציב נוסף.
- (ד) נראה לממשלה כי חוק התקציב לא יתקבל לפני תחילת שנת הכספים, רשאית היא להגיש הצעת חוק תקציב ביניים.
- (ה) שר האוצר יגיש לכנסת מדי שנה דין וחשבון על ביצוע תקציב המדינה; פרטים ייקבעו בחוק.
- 3א. (א) הממשלה תכין לקראת כל שנת כספים תכנית תקציב רב-שנתית שתכלול את הצעת חוק התקציב לשנה הקרובה וכן תכנית תקציב לשתי השנים הבאות אחריה.
- (ב) הממשלה תניח על שולחן הכנסת את תכנית התקציב הרב-שנתית ביחד עם הצעת חוק התקציב.
- (ג) כל הצעת חוק תקציב שתגיש הממשלה לכנסת תתבסס על תכנית התקציב הרב-שנתית שהוכנה והונחה על שולחן הכנסת לפי סעיף זה בשנה הקודמת.

מסים, מילואות חובה ואגרות (תיקון מס' 1) תשמ"ב-1982

נכסי מדינה

תקציב המדינה

(תיקון מס' 13) תשנ"ג-2023

(תיקון מס' 2) תשמ"ג-1983
(תיקון מס' 2) תשמ"ג-1983
(תיקון מס' 9) תשע"ז-2016

(תיקון מס' 2) תשמ"ג-1983

תקציב רב-שנתי (תיקון מס' 4) תשנ"ב-1992

1א3. (א) הניחה הממשלה על שולחן הכנסת הצעת חוק תקציב לשנת הכספים שלאחריה כאמור בסעיף 3(ב)(1)(ב)(2) (בסעיף זה – שנת התקציב), יחולו ההוראות האלה:

(1) בחוק התקציב לשנת התקציב ייקבע תקציב התאמות ששיעורו והוראות לעניין השימוש בו ייקבעו בחוק (בסעיף זה – תקציב התאמות); הממשלה תביא לאישור ועדת הכספים של הכנסת את הצעתה לשימוש בתקציב ההתאמות;

(2) הממשלה, לפי הצעת שר האוצר, תגיש לכנסת עד 1 בנובמבר בשנה שקדמה לשנת התקציב, ולא מוקדם מ-15 באוקטובר בשנה שקדמה לשנת התקציב, דוח לעניין קיום או אי-קיום הפרש הוצאות או הפרש גירעון הצפויים בשנת התקציב (בסעיף זה – דוח הפרשים); הוראות לעניין הגשת דוח הפרשים והפרטים שייכללו בו ייקבעו בחוק;

(3) שר האוצר ידווח לוועדת הכספים של הכנסת, לא יאוחר משישים ימים לפני הגשת דוח הפרשים, על המגמות הכלכליות והפיסקליות הצפויות בשנת התקציב;

(4) צפוי בשנת התקציב, על פי דוח ההפרשים, הפרש הוצאות או הפרש גירעון, ועל פי הדוח האמור אין בשימוש בתקציב ההתאמות כדי לכסות את מלוא ההפרש האמור, יגיש שר האוצר לאישור הממשלה, יחד עם דוח ההפרשים, תוכנית לשם כיסוי יתרת ההפרש (בסעיף זה – תוכנית מאזנת); הוראות לעניין הכנת תוכנית מאזנת ופרטיה ייקבעו בחוק; הממשלה תאשר ותגיש לכנסת ולוועדת הכספים של הכנסת את התוכנית המאזנת יחד עם אישור דוח ההפרשים;

(5) בוצעו הפעולות לפי התוכנית המאזנת עד 1 בדצמבר בשנה שקדמה לשנת התקציב, ולא נותר הפרש גירעון או הפרש הוצאות, תאשר זאת הממשלה בהחלטה שתיתן עד המועד האמור, ותניח את אישורה על שולחן הכנסת עד 1 בדצמבר בשנה שקדמה לשנת התקציב;

(6) לא בוצעו פעולות לפי התוכנית המאזנת, או בוצעו רק חלק מהן עד 1 בדצמבר בשנה שקדמה לשנת התקציב ונותר הפרש גירעון או הפרש הוצאות, יחולו ההוראות האלה, לפי העניין:

(א) נותר הפרש גירעון – יופחת סכום ההוצאה הממשלתית המותרת לפי חוק התקציב לשנת התקציב בסכום הפרש הגירעון שנותר; הממשלה, לפי הצעת שר האוצר, תביא לאישור ועדת הכספים של הכנסת תוכנית להפחתת ההוצאה הממשלתית המותרת לפי פסקה זו עד 1 בדצמבר בשנה שקדמה לשנת התקציב;

(ב) נותר הפרש הוצאות – הממשלה, לפי הצעת שר האוצר, תביא לאישור ועדת הכספים של הכנסת תוכנית להפחתת סעיפי ההוצאה בחוק התקציב לשנת התקציב לשם כיסוי הפרש ההוצאות שנותר, עד 1 בדצמבר בשנה שקדמה לשנת התקציב;

(ג) הוראות לעניין התוכנית שתוגש לפי פסקת משנה (א) או (ב) ואישור ועדת הכספים של הכנסת ייקבעו בחוק;

(7) ועדת הכספים של הכנסת רשאית להציע לשר האוצר שינויים בתוכנית להפחתת ההוצאה הממשלתית המותרת כאמור בפסקה (6)(א) או (ב), עד 15 בדצמבר בשנה שקדמה לשנת התקציב; הציעה הוועדה כאמור, תביא הממשלה לאישור הוועדה, לאחר ששקלה את הצעות הוועדה כאמור, תוכנית להפחתת ההוצאה הממשלתית המותרת עד 24 בדצמבר בשנה שקדמה לשנת התקציב;

(8) לא אישרה ועדת הכספים של הכנסת את התוכנית שהגשה הממשלה לפי פסקה (א)(א) או (ב) או לפי פסקה (7), יופחתו סכומי ההוצאה בסעיפי התקציב בחוק התקציב, באופן שווה, בגובה הפרש הגירעון או הפרש ההוצאות שנותר כאמור בפסקה (6), לפי העניין, לשם כיסוי ההפרש שנותר;

(9) ועדת הכספים של הכנסת רשאית להניח על שולחן הכנסת את

מסקנותיה מדיוניה כאמור בפסקאות (1), (3), (4) ו-(6) עד (8); הוראות בעניין הדיון בעניין זה בכנסת ייקבעו בחוק.

(1א) על אף האמור בסעיף קטן (א), התרחש אירוע חריג ובלתי צפוי שיש לו השלכה פיסקלית משמעותית, המשפיעה במישרין על הנתונים שבבסיס דוח ההפרשים כאמור בפסקה (2) שבסעיף קטן (א), ובשל סמיכות האירוע והשפעותיו על מועד הגשת דוח ההפרשים לא ניתן להגיש במועד הקבוע באותה פסקה דוח הפרשים הכולל נתונים מעודכנים כנדרש בחוק, רשאית הממשלה, לפי הצעת שר האוצר, באישור הכנסת לאחר שקיבלה את המלצתה של ועדת הכספים של הכנסת, לדחות את המועד הקבוע באותה פסקה, בתקופה אחת שלא תעלה על 50 ימים (בסעיף קטן זה – תקופת הדחייה);

(2) אישרה הכנסת את דחיית המועד כאמור בפסקה (1), יידחו בהתאמה יתר המועדים שנקבעו לפי סעיף קטן (א) (להלן – המועד הנדחה), ובלבד שהפחתה לפי פסקה (8) של אותו סעיף קטן תתבצע בתום תקופת הדחייה הנמנית החל מהמועד הקבוע בסעיף 7 לחוק ההתאמות הפיסקליות, התשפ"ג-2023; ואולם, אם החליטה הממשלה כי התוכנית המאזנת תכלול הצעת חוק תקציב נוסף לשנת התקציב, תונח הצעת חוק כאמור על שולחן הכנסת במועד שלא יפחת מ-30 ימים לפני תום תקופת הדחייה, ויחולו הוראות סעיף קטן (א) בשינויים אלה:

- (א) דוח הפרשים לפי פסקה (2) יוגש במועד הנדחה;
- (ב) בפסקה (4), המילים "יחד עם דוח ההפרשים" ו"יחד עם אישור דוח ההפרשים" – לא ייקראו;
- (ג) פסקאות (5) עד (7) ו-(9) – לא ייקראו;
- (ד) במקום פסקה (8) יקראו:

"(8) לא בוצעו הפעולות לפי התוכנית המאזנת, כולן או חלקן, יופחתו במועד הנדחה סכומי ההוצאה בסעיפי התקציב בחוק התקציב, באופן שווה, בגובה הפרש הגירעון או הפרש ההוצאות, לפי העניין, לשם גיסוי ההפרש שנותר."

(3) הכנסת תפרסם ברשומות הודעה על המועדים המעודכנים שנדחו לפי סעיף קטן זה.

(ב) בסעיף זה –

"הפרש גירעון" – ההפרש שבין תחזית הגירעון לשנת התקציב לסכום הגירעון המותר לשנת התקציב, כפי שנקבע בחוק;

"הפרש הוצאות" – ההפרש שבין תחזית ההוצאה הממשלתית לשנת התקציב לסכום ההוצאה הממשלתית המאושרת לשנת התקציב, כפי שנקבע בחוק.

33. (א) לא נתקבל חוק התקציב לפני תחילתה של שנת הכספים, יחולו ההוראות שלהלן לגבי שנת התקציב ההמשכי:

(1) הממשלה תהיה רשאית להוציא את ההוצאות כמפורט להלן:

- (א) כל חודש, סכום השווה לחלק השנים עשר מההוצאה הממשלתית המותרת לשנה הקודמת או מתקרת ההוצאה הממשלתית לשנה הקודמת, כשהן צמודות לשיעור הגידול באוכלוסייה, לפי הנמוך;
- (ב) הוצאה המותנית בהכנסה, בהתאם להוראות שייקבעו בחוק;
- (ג) הוצאה של מפעלים עסקיים שפעלו בשנת הכספים הקודמת, בהתאם להוראות שייקבעו בחוק;
- (ד) החזר חובות קרן שאינו החזר חובות כאמור למוסד לביטוח לאומי;

(ה) לשם מימון ההוצאות הדרושות להתמודדות עם המשבר שנוצר בשל התפשטות נגיף הקורונה, ולמטרה זו בלבד –

(תיקון מס' 14)
תשפ"ד-2023

אי קבלת חוק
התקציב
(תיקון מס' 5)
תשנ"ב-1992
(תיקון מס' 11)
תשפ"א-2020

(תיקון מס' 11)
הוראת שעה
תשפ"א-2020

(1) סכום שלא יעלה על 52.3 מיליארד שקלים חדשים, שיוקצה לעניינים כמפורט להלן ועד לסכומים כמפורט לצדם:

(א) בריאות, רווחה, סדר ציבורי, ביטחון הפנים, עלייה וקליטה ומתן מענה לצורכי משרדי הממשלה – 7.2 מיליארד שקלים חדשים;

(ב) היערכות משרד החינוך לשנת הלימודים התשפ"א – 2.5 מיליארד שקלים חדשים;

(ג) שיפוי המוסד לביטוח לאומי – 9.8 מיליארד שקלים חדשים;

(ד) מענק וסיוע לעסקים ולעצמאים – 21.1 מיליארד שקלים חדשים;

(ה) עידוד תעסוקה והכשרת הון אנושי, מימון הכשרות מקצועיות, סיוע לעמותות ולארגוני חברה אזרחית וסיוע לעסקים קטנים ובינוניים – 1.2 מיליארד שקלים חדשים;

(ו) עידוד התעסוקה באמצעות מענק עבודה – 0.5 מיליארד שקלים חדשים;

(ז) הנחות בארנונה – 2.2 מיליארד שקלים חדשים;

(ח) עלות תקציבית של פתרונות אשראי – 2.2 מיליארד שקלים חדשים;

(ט) תשתיות, טכנולוגיה עילית, דיגיטציה ותכנית יציאה מהמשבר – 5 מיליארד שקלים חדשים;

(י) מטרות אחרות – 0.6 מיליארד שקלים חדשים;

(2) סכום היתרה מהסכום שהוקצה בשנת 2020 לשם מימון ההוצאות הדרושות להתמודדות עם המשבר שנוצר בשל התפשטות נגיף הקורונה, שיוקצה לאותם עניינים שלשמם הוקצה בשנת 2020;

(3) שינוי בסכומים המוקצים לעניינים המנויים בפסקת משנה (1) בשיעור העולה על 10 אחוזים מאחד הסכומים כאמור, ובכלל זה סכומי היתרה שנוספו לאותם סכומים כאמור בפסקת משנה (2), טעון אישור של ועדת הכספים של הכנסת;

(2) הממשלה תהיה רשאית להתחייב בגבולות הסכומים כמפורט להלן, ובלבד שלא יהיה בהתחייבויות כאמור כדי להגדיל את ההוצאה באותה שנה מעבר לסכום ההוצאה בתקציב המשכי:

(א) סכום ההרשאה להתחייב, בהתאם להוראות שייקבעו בחוק;

(ב) סכום ההוצאה בתקציב המשכי, הסכום להוצאה המותנית בהכנסה והסכום להוצאה של מפעלים עסקיים, כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ג) ו-(ה) של פסקה (1), בהתאם להוראות שייקבעו בחוק, ובלבד שהתחייבות להוצאה כאמור בפסקת משנה (ה) של פסקה (1) תהיה לעניינים המפורטים בה ועל פי הסכומים הנקובים לצד כל עניין כאמור;

(ג) סכום עודף שנוותר בסעיפי התקציב בחוק התקציב הקודם, בהתאם להוראות שייקבעו בחוק, בניכוי הסכום האמור בפסקה (1)(ה)(2);

(3) הממשלה תהיה רשאית למלא משרות במספר שלא יעלה על מספר המשרות הנקוב בחוק התקציב הקודם.

(1א) (פקע).

(2א) (פקע).

(ב) כספים לפי סעיף קטן (א)(1)(א) עד (ג) ייועדו קודם כל לקיום התחייבויות המדינה מכוח חוק, חוזים ואמנות; ביתרת הכספים כאמור תשתמש הממשלה רק להפעלת שירותים חיוניים ופעולות שנכללו בחוק התקציב הקודם

(תיקון מס' 11
הוראת שעה)
תשפ"א-2020

(תיקון מס' 11
הוראת שעה)
תשפ"א-2020

(הוראת שעה)
תשפ"א-2020

(הוראת שעה)
תשפ"א-2020

(תיקון מס' 8)
תשע"ד-2014
(תיקון מס' 11)
תשפ"א-2020

לרבות כאלה שנכללו באמצעות שינויים תקציביים (בסעיף קטן זה – שירותים חיוניים ופעולות קודמות); התחייבויות הממשלה לפי סעיף קטן (א)(2) יהיו רק לשירותים חיוניים ופעולות קודמות.

(ב1) תכנית הכוללת את פירוט הוצאות הממשלה הצפויות והמתוכננות לפי סעיף זה תונח בידי משרד האוצר על שולחן הממשלה ותוגש לוועדת הכספים של הכנסת לא יאוחר מחודש מתחילתה של שנת תקציב המשכי; פירוט ההוצאות לעניין משרד הביטחון והגופים הביטחוניים יונח על שולחן הוועדה המשותפת של ועדת הכספים וועדת החוץ והביטחון של הכנסת, כמשמעותה בסעיף 18 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985; שר האוצר ידווח לוועדת הכספים של הכנסת, אחת לחודש, על הוצאות הממשלה לפי תכנית כאמור.

(ג) אין לשנות סעיף זה אלא ברוב חברי הכנסת.

(ד) בסעיף זה –

"הוצאה ממשלתית" – ההוצאה הממשלתית, נטו, לרבות מתן אשראי, ולמעט החזר חובות קרן בלבד שאינו החזר חובות כאמור למוסד לביטוח לאומי;

"ההוצאה הממשלתית המותרת", לשנת כספים מסוימת – סכום ההוצאה הממשלתית המותרת לפי חוק התקציב לאותה שנה, ואם לא התקבל לגבי השנה האמורה חוק התקציב – סכום ההוצאה הממשלתית המותרת לפי חוק-יסוד זה;

"סכום ההוצאה בתקציב המשכי" – הסכום השנתי הכולל של ההוצאה הממשלתית כאמור בסעיף קטן (א)(1)(א) ו-(ה);

"שיעור הגידול באוכלוסייה" – ממוצע שיעורי הגידול באוכלוסייה בישראל שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשלוש השנים שקדמו לשנה הקודמת לשנת התקציב המשכי;

"שנת תקציב המשכי" – שנת כספים שעד לתחילתה לא התקבל חוק התקציב לאותה שנה, ואם התקבל חוק התקציב במהלך אותה שנה – החלק משנת הכספים שמתחילתה ועד לקבלת חוק התקציב כאמור;

"תקרת ההוצאה הממשלתית", לשנת כספים מסוימת – סכום ההוצאה הממשלתית המרבי שניתן, לפי חוק, לקבוע לאותה שנה בחוק התקציב, בניכוי סכום ההוצאה הממשלתית באותה שנה שאינו מובא בחשבון כחלק מסכום ההוצאה הממשלתית המרבי שניתן לפי חוק לקבוע בחוק התקציב בשנה שלאחריה.

ג. (א) הצעת חוק תקציבית לא תתקבל בכנסת אלא בקולותיהם של 50 חברי הכנסת לפחות; הרוב האמור דרוש בקריאה הראשונה, בקריאה השנייה ובקריאה השלישית; ואולם אם הפכה הצעת חוק להצעת חוק תקציבית לאחר הקריאה הראשונה, דרוש הרוב האמור בקריאה השנייה ובקריאה השלישית.

(ב) הסתייגות תקציבית לא תתקבל בכנסת אלא בקולותיהם של 50 חברי הכנסת לפחות; התקבלה הסתייגות תקציבית להצעת חוק לא תתקבל הצעת החוק בכנסת בקריאה השלישית אלא בקולותיהם של 50 חברי הכנסת לפחות.

(ג) קביעת העלות התקציבית, לענין סעיף זה, של הצעת חוק או הסתייגות, תהיה של ועדה מועדות הכנסת הדנה באותה הצעת חוק או הסתייגות (להלן – הועדה); הועדה תקבע את העלות התקציבית על פי הערכת שר האוצר או מי שהוא הסמיך לכך, אלא אם כן הוכח להנחת דעתה, על פי הערכה אחרת שהוגשה לה, כי העלות התקציבית שונה מהערכת שר האוצר; הערכות לפי סעיף זה יוגשו בצירוף נתונים ואמדנים.

(ד) בסעיף זה –

"הצעת חוק תקציבית" – הצעת חוק שמתקיימים בה כל אלה:

(1) היא הוגשה שלא בידי הממשלה;

(2) בביצועה כרוכה עלות תקציבית של 7,028,639 שקלים חדשים או יותר, בשנת תקציב כלשהי;

(3) הממשלה לא נתנה את הסכמתה לעלות התקציבית;

"הסתייגות תקציבית" – הסתייגות להצעת חוק, שמתקיימים בה כל אלה:

(1) בביצועה כרוכה עלות תקציבית של 7,028,639 שקלים חדשים או יותר, בשנת תקציב כלשהי;

(2) הממשלה לא נתנה את הסכמתה לעלות התקציבית;

(תיקון מס' 10)
תש"ף-2020
(תיקון מס' 11)
תשפ"א-2020

(תיקון מס' 11)
הוראת שעה)
תשפ"א-2020

הודעה תשפ"ה-2024

"עלות תקציבית" – הוצאה או התחייבות להוצאה מתקציב המדינה, או הפחתה של הכנסות המדינה אף אם ההוצאה או ההפחתה כאמור מלווה בהקטנה של הוצאה או התחייבות להוצאה מתקציב המדינה, או בהגדלה של הכנסות המדינה;

"הוצאה מתקציב המדינה", "הפחתה של הכנסות המדינה" – לרבות הוצאה מתקציבו של גוף מתוקצב או הפחתה של הכנסות גוף מתוקצב;

"גוף מתוקצב" – כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

(ה) הסכומים הנקובים בהגדרות "הצעת חוק תקציבית" ו"הסתייגות תקציבית" בסעיף קטן (ד) יתעדכנו ב-1 בינואר של כל שנה לפי שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ו) הוראות סעיף זה לא יחולו על הצעת חוק שענינה פיזור הכנסת ועריכת בחירות.

4. הדפסת שטרי כסף וטביעת מטבעות שישמשו הילך חוקי וכן הוצאתם יהיו על פי חוק.

5. משק המדינה יעמוד לבקורת מבקר המדינה.

חוק-יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי
תוכן עניינים

52	עקרונות יסוד	סעיף 1
52	סמלי המדינה	סעיף 2
52	בירת המדינה	סעיף 3
52	שפה	סעיף 4
52	קיבוץ גלויות	סעיף 5
52	הקשר עם העם היהודי	סעיף 6
52	התיישבות יהודית	סעיף 7
52	לוח רשמי	סעיף 8
52	יום העצמאות וימי זיכרון	סעיף 9
52	ימי מנוחה ושביתון	סעיף 10
52	נוקשות	סעיף 11

עקרונות יסוד	1.	(א)	ארץ ישראל היא מולדתו ההיסטורית של העם היהודי, שבה קמה מדינת ישראל.
		(ב)	מדינת ישראל היא מדינת הלאום של העם היהודי, שבה הוא מממש את זכותו הטבעית, התרבותית, הדתית וההיסטורית להגדרה עצמית.
		(ג)	מימוש הזכות להגדרה עצמית לאומית במדינת ישראל ייחודי לעם היהודי.
סמלי המדינה	2.	(א)	שם המדינה הוא "ישראל".
		(ב)	דגל המדינה הוא לבן, שני פסי תכלת סמוך לשוליו, ומגן דוד תכול במרכזו.
		(ג)	סמל המדינה הוא מנורת שבעת הקנים, עלי זית בשני צדדיה, והמילה "ישראל" למרגלותיה.
		(ד)	המנון המדינה הוא "התקווה".
		(ה)	פרטים לעניין סמלי המדינה ייקבעו בחוק.
בירת המדינה	3.		ירושלים השלמה והמאוחדת היא בירת ישראל.
שפה	4.	(א)	עברית היא שפת המדינה.
		(ב)	לשפה הערבית מעמד מיוחד במדינה; הסדרת השימוש בשפה הערבית במוסדות ממלכתיים או בפניהם תהיה בחוק.
		(ג)	אין באמור בסעיף זה כדי לפגוע במעמד שניתן בפועל לשפה הערבית לפני תחילתו של חוק-יסוד זה.
קיבוץ גלויות	5.		המדינה תהיה פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות.
הקשר עם העם היהודי	6.	(א)	המדינה תשקוד על הבטחת שלומם של בני העם היהודי ושל אזרחיה הנתונים בצרה ובשביה בשל יהדותם או בשל אזרחותם.
		(ב)	המדינה תפעל בתפוצות לשימור הזיקה בין המדינה ובין בני העם היהודי.
		(ג)	המדינה תפעל לשימור המורשת התרבותית, ההיסטורית והדתית של העם היהודי בקרב יהדות התפוצות.
התיישבות יהודית	7.		המדינה רואה בפיתוח התיישבות יהודית ערך לאומי, ותפעל על מנת לעודד ולקדם הקמה וביסוס שלה.
לוח רשמי	8.		הלוח העברי הוא לוח רשמי של המדינה ולצדו ישמש הלוח הלועזי כלוח רשמי; השימוש בלוח העברי ובלוח הלועזי ייקבע בחוק.
יום העצמאות וימי זיכרון	9.	(א)	יום העצמאות הוא יום החג הלאומי הרשמי של המדינה.
		(ב)	יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ויום הזיכרון לשואה ולגבורה הם ימי זיכרון רשמיים של המדינה.
ימי מנוחה ושבטון	10.		שבת ומועדי ישראל הם ימי המנוחה הקבועים במדינה; למי שאינם יהודים זכות לקיים את ימי המנוחה בשבתם ובחגיהם; פרטים לעניין זה ייקבעו בחוק.
נוקשות	11.		אין לשנות חוק-יסוד זה אלא בחוק-יסוד שהתקבל ברוב של חברי הכנסת.

חוק-יסוד: הצבא
תוכן עניינים

54	מהות	סעיף 1
54	כפיפות למרות האזרחית	סעיף 2
54	ראש המטה הכללי	סעיף 3
54	חובת שירות וגיוס	סעיף 4
54	הוראות ופקודות בצבא	סעיף 5
54	כוחות מזויינים אחרים	סעיף 6

מהות	1.	צבא-הגנה-לישראל הוא צבאה של המדינה.
כפיפות למרות האזרחית	2.	(א) הצבא נתון למרות הממשלה. (ב) השר הממונה מטעם הממשלה על הצבא הוא שר הבטחון.
ראש המטה הכללי	3.	(א) הדרג הפיקודי העליון בצבא הוא ראש המטה הכללי. (ב) ראש המטה הכללי נתון למרות הממשלה וכפוף לשר הבטחון. (ג) ראש המטה הכללי יתמנה בידי הממשלה לפי המלצת שר הבטחון.
חובת שירות וגיוס	4.	החובה לשרת בצבא והגיוס לצבא יהיו כפי שנקבע בחוק או מכוחו.
הוראות ופקודות בצבא	5.	הסמכות להוציא הוראות ופקודות המחייבות בצבא תיקבע בחוק או מכוחו.
כוחות מזוינים אחרים	6.	אין להקים או לקיים כוח מזויין מחוץ לצבא-הגנה-לישראל אלא על פי חוק.

חוק-יסוד: ירושלים בירת ישראל **תוכן עניינים**

56	ירושלים – בירת ישראל	סעיף 1
56	מקום מושבם של הנשיא, הכנסת, הממשלה ובית המשפט העליון	סעיף 2
56	שמירת המקומות הקדושים	סעיף 3
56	פיתוח ירושלים	סעיף 4
56	שטח תחום ירושלים	סעיף 5
56	איסור על העברת סמכויות	סעיף 6
56	נציגויות דיפלומטיות	סעיף 6א
56	נוקשות	סעיף 7

1. ירושלים – בירת ישראל
2. ירושלים היא מקום מושבם של נשיא המדינה, הכנסת, הממשלה ובית המשפט העליון.
3. המקומות הקדושים יהיו שמורים מפני חילול וכל פגיעה אחרת ומפני כל דבר העלול לפגוע בחופש הגישה של בני הדתות אל המקומות המקודשים להם או ברגשותיהם כלפי אותם המקומות.
4. (א) הממשלה תשקוד על פיתוחה ושגשוגה של ירושלים ועל רווחת תושביה על-ידי הקצאת משאבים מיוחדים, לרבות מענק שנתי מיוחד לעיריית ירושלים (מענק הברירה) באישור ועדת הכספים של הכנסת.
(ב) לירושלים יינתנו עדיפויות מיוחדות בפעילויות של רשויות המדינה לפיתוחה של ירושלים בנושאי משק וכלכלה ובנושאים אחרים.
(ג) הממשלה תכונן גוף או גופים מיוחדים לביצוע סעיף זה.
5. תחום ירושלים כולל, לענין חוק-יסוד זה, בין השאר, את כל השטח המתואר בתוספת לאכרזה על הרחבת תחום עיריית ירושלים מיום כ' בסיון התשכ"ז (28 ביוני 1967), שניתנה לפי פקודת העיריות.
6. לא תועבר לגורם זר, מדיני או שלטוני, או לגורם זר אחר בדומה לכך, בין דרך קבע ובין לתקופה קצובה, כל סמכות המתייחסת לתחום עיריית ירושלים, ובכלל זה השטח המתואר בתוספת לאכרזה על הרחבת תחום עיריית ירושלים מיום כ' בסיון התשכ"ז (28 ביוני 1967), שניתנה לפי פקודת העיריות, והכול כפי שהיה בתוקף ביום תחילתו של חוק-יסוד: ירושלים בירת ישראל (תיקון מס' 2).
- א.6. לא תוקם בירושלים נציגות רשמית של מדינה זרה אלא אם כן היא נציגות דיפלומטית המואמנת למדינת ישראל; מדינת ישראל תעודד הקמת נציגויות דיפלומטיות כאמור.
7. אין לשנות את הוראות סעיף 6 אלא בחוק-יסוד שנתקבל ברוב של שמונים חברי הכנסת; אין לשנות את הוראות סעיף זה אלא בחוק-יסוד שהתקבל ברוב של חברי הכנסת.

חוק-יסוד: מקרקעי ישראל
תוכן עניינים

58	איסור העברת בעלות	סעיף 1
58	היתר על פי חוק	סעיף 2
58	הגדרה	סעיף 3

מקרקעי ישראל, והם המקרקעין בישראל של המדינה, של רשות הפיתוח או של הקרן הקימת לישראל, הבעלות בהם לא תועבר, אם במכר ואם בדרך אחרת.	1.	העברת	איסור בעלות
סעיף 1 לא יחול על סוגי מקרקעין וסוגי עסקאות שנקבעו לענין זה בחוק.	2.	היתר על פי חוק	
בחוק זה "מקרקעין" – קרקע, בתים, בנינים וכל דבר המחובר לקרקע חיבור קבע.	3.	הגדרה	

חוק-יסוד: משאל עם
תוכן עניינים

60	משאל עם	סעיף 1
60	הזכות להשתתף במשאל העם	סעיף 2
60	החלת הוראות	סעיף 3
60	יציבות	סעיף 4
60	נוקשות	סעיף 5

משאל עם	1.	(א)	החליטה הממשלה לאשרר הסכם או לחתום על הסכם, שלפיו המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל לא יחולו עוד על שטח שהם חלים בו, לרבות הסכם הכולל התחייבות לעתיד והתחייבות המותנית בתנאים, יהא ההסכם, לאחר שאושר בכנסת ברוב חבריה, טעון אישור במשאל עם, אלא אם כן אושר ברוב של שמונים חברי הכנסת.
		(ב)	החליטה הממשלה, שלא בדרך של הסכם, שהמשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל לא יחולו עוד על שטח שהם חלים בו, תהא ההחלטה, לאחר שאושרה בכנסת ברוב חבריה, טעונה אישור במשאל עם, אלא אם כן אושרה ברוב של שמונים חברי הכנסת.
הזכות להשתתף במשאל העם	2.		זכאי להשתתף במשאל העם מי שהיה זכאי להשתתף בבחירות לכנסת לו היו מתקיימות במועד עריכת משאל העם.
החלת הוראות	3.		על עריכת משאל העם יחולו הוראות הדין בעניין הבחירות לכנסת, בשינויים המחויבים ובשינויים שנקבעו בחוק.
יציבות	4.		אין בכוחן של תקנות שעת חירום לשנות חוק-יסוד זה, להפקיע זמנית את תוקפו או לקבוע בו תנאים.
נוקשות	5.		אין לשנות חוק-יסוד זה אלא בחוק-יסוד שהתקבל ברוב של חברי הכנסת.

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962

תוכן עניינים

	פרק ראשון: כשרות משפטית	
65	כשרות לזכויות ולחובות	סעיף 1
65	כשרות לפעולות משפטיות	סעיף 2
65	קטינות ובגירות	סעיף 3
65	פעולות של קטין	סעיף 4
65	ביטול פעולות של קטין	סעיף 5
65	סייג לביטול פעולות	סעיף 6
65	פעולות בטלות	סעיף 6א
65	פעולות טעונות אישור בית המשפט	סעיף 7
65	הכרזת פסלות	סעיף 8
65	פעולות של פסול-דין	סעיף 9
65	ביטול ההכרזה	סעיף 10
65	חישוב גיל	סעיף 11
65	חזקת תאריך הלידה	סעיף 12
65	שמירת דינים	סעיף 13
65	המרת דתו של קטין	סעיף 13א
	פרק שני: הורים וילדיהם הקטינים	
66	מעמד ההורים	סעיף 14
66	תפקידי ההורים	סעיף 15
66	חובת ציות הקטין	סעיף 16
66	קנה מידה לחובת ההורים	סעיף 17
66	שיתוף בין ההורים	סעיף 18
66	הכרעת בית המשפט	סעיף 19
66	פעולות טעונות אישור בית המשפט	סעיף 20
67	הגנת צד שלישי	סעיף 21
67	אחריות ההורים	סעיף 22
67	הכנסות הקטין ונכסיו	סעיף 23
67	הסכם בין הורים החיים בנפרד	סעיף 24
67	קביעת בית המשפט באין הסכם בין ההורים	סעיף 25
67	הורה שאינו מסוגל למלא חובתו	סעיף 26
67	שלילת האפוטרופסות או הגבלתה	סעיף 27
67	שלילת אפוטרופסות מהורה שהורשע או הואשם בעבירה פלילית חמורה	סעיף 27א
68	הורה שאפוטרופסותו נשללה	סעיף 27א1
68	טיפול בקטין שהורהו הורשע או הואשם בביצוע עבירת מין או אלימות כלפיו	סעיף 27ב
68	אפוטרופוס בנוסף על הורה	סעיף 28
69	זכותם של הורים שכולים	סעיף 28א
69	בקשה בעניין קשר בין קטין ובין הורי הוריו	סעיף 28ב
69	הורה שאפוטרופסותו הוגבלה	סעיף 29
69	סייגים לסעיפים 28, 29	סעיף 30
69	נכסים שאינם בהנהלת ההורים	סעיף 31
69	שמירת דינים	סעיף 32
	פרק שני: ייפוי כוח מתמשך	
	סימן א': הגדרות	

69	הגדרות – פרק שני1	סעיף 32א
	סימן ב': מינוי מיופה כוח	
69	מינוי מיופה כוח	סעיף 32ב
69	מי רשאי להתמנות למיופה כוח	סעיף 32ג
70	מיופה כוח במשותף	סעיף 32ד
70	מיופה כוח מחליף	סעיף 32ה
	סימן ג': סמכויות מיופה כוח	
70	סמכויות מיופה כוח	סעיף 32ו
72	חיובי מיופה הכוח	סעיף 32ז
72	דרכי פעולתו של מיופה כוח	סעיף 32ח
73	דרכי קבלת החלטות בעניינו של הממנה	סעיף 32ט
74	תנאי לפעולה לפי ייפוי כוח	סעיף 32י
74	הגנת צד שלישי	סעיף 32יא
74	שכר מיופה כוח והוצאותיו	סעיף 32יב
	סימן ד': ייפוי כוח מתמשך	
74	אופן עריכת ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32יג
75	חתימה על ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32יד
76	ייפוי כוח רפואי	סעיף 32טו
76	דיווח לאדם מיודע או לאפוטרופוס הכללי על החלטות ופעולות של מיופה הכוח	סעיף 32טז
76	הפקדת ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32יז
77	קבלת מידע על הפקדת ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32יח
77	כניסה לתוקף של ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32יט
77	אי-שלילת כשרותו המשפטית של הממנה	סעיף 32כ
77	תקופת תוקפו של ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32כא
78	פקיעת תוקפו של ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32כב
78	ביטול ייפוי כוח מתמשך בידי הממנה	סעיף 32כג
78	סיום תפקידו של מיופה הכוח	סעיף 32כד
79	תחולת חוק השליחות	סעיף 32כה
79	דינה של שליחות לפי ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32כו
	סימן ה': סמכויות בית משפט בקשר לייפוי כוח מתמשך	
79	מתן הוראות ואישור פעולות	סעיף 32כז
79	הגבלת עניינים ומינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח	סעיף 32כח
79	ביטול ייפוי כוח מתמשך בידי בית המשפט	סעיף 32כט
80	שמיעת הממנה	סעיף 32ל
	סימן ו': הנחיות מקדימות למיופה כוח	
80	מתן הנחיות מקדימות למיופה כוח	סעיף 32לא
81	תוקפן של הנחיות מקדימות	סעיף 32לב
81	אי-תחולה	סעיף 32לג
81	שמירת מידע וניהול חשבונות	סעיף 32לד
81	מנגנון בירור תלונות	סעיף 32לה
	פרק שלישי: האפוטרופוסים על פי מינוי	
82	אימתי יתמנה אפוטרופוס	סעיף 33
82	שיקול דעת בית המשפט במינוי אפוטרופוס לבגיר	סעיף 33א
83	בקשת מיופה כוח להתמנות כאפוטרופוס	סעיף 33ב
83	מי יכול להיות אפוטרופוס	סעיף 34
83	עדיפות בבחירת האפוטרופוס	סעיף 35
83	מתן הנחיות מקדימות לצורך מינוי אפוטרופוס	סעיף 35א

84	שמיעת האדם על ידי בית המשפט	סעיף 36
84	הסכמת האפוטרופוס	סעיף 37
84	תפקידי האפוטרופוס לקטין ולפסול-דין	סעיף 38
84	תפקידיו של אפוטרופוס אחר	סעיף 39
84	פטור ממזונות	סעיף 40
84		סעיף 41
84		סעיף 42
84		סעיף 43
84	הוראות בית-המשפט	סעיף 44
84	מינוי אפוטרופסים אחדים	סעיף 45
84	דין אפוטרופסים משותפים	סעיף 46
85	סמכויות האפוטרופוס ואישור בית המשפט	סעיף 47
85	פעולות שיש בהן ניגוד אינטרסים	סעיף 48
86	הגנת צד שלישי	סעיף 49
86	השקעות	סעיף 50
86	פרטה	סעיף 51
86	הוראות בנוגע לשומה	סעיף 52
86	חשבונות דו"ח ומתן ידיעות	סעיף 53
86	בדיקת דו"חות	סעיף 54
86	הוצאות האפוטרופוס	סעיף 55
86	שכר האפוטרופוס	סעיף 56
86	אחריות האפוטרופוס	סעיף 57
86	ערובה	סעיף 58
86	מימוש הערובה	סעיף 59
86	התפטרות האפוטרופוס	סעיף 60
86	פיטורי האפוטרופוס	סעיף 61
86	פקיעת האפוטרופוסות	סעיף 62
87	סיום תפקידו של האפוטרופוס	סעיף 63
87	צוואה או מסמך הבעת רצון של הורה או אפוטרופסו שהוא קרוב של קטין	סעיף 64
87	צוואה או מסמך הבעת רצון של אפוטרופוס של בגיר	סעיף 64א
88	האפוטרופוס הכללי כאפוטרופוס	סעיף 65
88	אפוטרופוס שהיה פגם במינויו	סעיף 66
88	אפוטרופוס למעשה	סעיף 67
88	ועדה לענייני אפוטרופסות לנפגעי שואה	סעיף 67א
88	מינוי תומך בקבלת החלטות	סעיף 67ב
89	סמכויות פיקוח	סעיף 67ג
	פרק שלישי 1: עקרונות ודרכי פעולה של אפוטרופוס	
90	חיובי האפוטרופוס	סעיף 67ד
90	דרכי פעולתו של אפוטרופוס שמונה לבגיר	סעיף 67ה
90	דרכי קבלת החלטות בעניינו של אדם שמונה לו אפוטרופוס	סעיף 67ו
91	הסכמה לפעולות מגבילות או לשימוש בכוח	סעיף 67ז
91	שמירת מידע	סעיף 67ח
	פרק רביעי: הוראות שונות	
91	סמכות כללית לאמצעי שמירה	סעיף 68
91	ייצוג בעניינים רפואיים	סעיף 68א
92	מעמד היועץ המשפטי לממשלה	סעיף 69
92	מעמדו של עובד סוציאלי	סעיף 70

92	שמירת דינים	סעיף 71
92	מעמדם של קרובים	סעיף 72
92		סעיף 73
92	שינוי החלטות	סעיף 74
92		סעיף 75
92	סמכות מבחינה בין-לאומית	סעיף 76
92	משפט בינלאומי פרטי	סעיף 77
92	בית המשפט המוסמך	סעיף 78
93	שמירת דינים ושיפוט	סעיף 79
93	הגדרות	סעיף 80
93	תחולת הוראות על עובר	סעיף 80א
93	פרשנות לעניין המונח אדם חסוי בחיקוק	סעיף 80ב
93	עדכון סכומים	סעיף 80ג
93	הוראות מעבר	סעיף 81
93	ביטולים	סעיף 82
93	ביצוע ותקנות	סעיף 83
94	תחילת תוקף	סעיף 84
94	תוספת ראשונה	
		סעיף 1
		סעיף 2
		סעיף 3
		סעיף 4
		סעיף 5
		סעיף 6
94	תוספת שנייה	

פרק ראשון: כשרות משפטית

1. כל אדם כשר לזכויות ולחובות מגמר לידתו ועד מותו.
2. כל אדם כשר לפעולות משפטיות, זולת אם נשללה או הוגבלה כשרות זו בחוק או בפסק דין של בית משפט.
3. אדם שלא מלאו לו 18 שנה הוא קטין; אדם שמלאו לו 18 שנה הוא בגיר.
4. פעולה משפטית של קטין טעונה הסכמת נציגו; ההסכמה יכולה להינתן מראש או למפרע לפעולה מסויימת או לסוג מסויים של פעולות. יכול נציגו של קטין לבטל הסכמתו לפעולה כל עוד לא נעשתה הפעולה.
5. פעולה משפטית של קטין שנעשתה שלא בהסכמת נציגו ניתנת לביטול –
 - (1) על ידי נציגו, ואם אין לקטין נציג – על ידי היועץ המשפטי לממשלה, תוך חודש ימים לאחר שנודע להם על הפעולה;
 - (2) אם לא נודע לנציג או ליועץ המשפטי לממשלה על הפעולה – על ידי הקטין, תוך חודש ימים לאחר שהיה לבגיר.
6. סיג לביטול פעולות
 - א. פעולה משפטית של קטין שדרכם של קטינים בגילו לעשות כמוה, וכן פעולה משפטית בין קטין לבין אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת שהוא קטין, אינה ניתנת לביטול כאמור בסעיף 5, אף שנעשתה שלא בהסכמת נציגו, אלא אם היה בה משום נזק של ממש לקטין או לרכושו.
 - א.6. פעולות בטלות
 7. פעולה משפטית של קטין טעונה אישור בית המשפט אם היתה טעונה אישור כזה אילו נעשתה בידי נציגו; ואין תוקף לפעולה כל עוד לא בא עליה אישור בית המשפט.
 8. אדם שמחמת מחלת נפש או ליקוי בשכלו אינו מסוגל לדאוג לעניניו, רשאי בית המשפט, לבקשת בן-זוגו או קרובו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, ולאחר ששמע את האדם או נציגו, להכריזו פסול-דין.
 9. על פעולה משפטית של מי שהוכרז פסול-דין יחולו, בשינויים המחוייבים, הוראות הסעיפים 4 עד 7.
 10. אדם שהוכרז פסול-דין, רשאי בית המשפט, לבקשתו, לבקשת בן-זוגו או קרובו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו, ולאחר ששמע את פסול-הדין, לבטל את הכרזת הפסלות אם מצא שההכרזה לא היתה מוצדקת או שהתנאים להכרזה חדלו להתקיים.
 11. חישוב גיל
 - כל מקום שמדובר בו, בניב כל שהוא, באדם בגיל פלוני, ייחשב גילו מתחילת היום בו הוא נולד, והוא כשאין כוונה אחרת מפורשת או משתמעת; יום מתחיל עם שקיעת החמה של היום שלפניו ונגמר עם שקיעת החמה של אותו יום.
 12. ידועה שנת לידתו של אדם ולא ידוע יום לידתו, חזקה שנולד באחד בניסן של אותה שנה; ידוע חודש לידתו של אדם ולא ידוע יום לידתו, חזקה שנולד ביום החמישה עשר של אותו חודש.
 13. שמירת דינים
 - הוראות פרק זה אינן חלות על כשרותו של אדם לפעולות הקובעות או משנות את מעמדו האישי, ואינן גורעות מכל דין הקובע לענין פלוני גיל כשרות או תוצאות של שלילת כשרות או הגבלתה או הקובע תוצאות של הצהרת מוות.
 - א.13. המרת דתו של קטין
 - (א) לא תומר דתו של קטין אלא אם שני הוריו נתנו מראש הסכמתם בכתב או שבית המשפט, לפי בקשת אחד ההורים או לפי בקשת אפוטרופסו של הקטין, אישר מראש את המרת הדת.
 - (ב) מלאו לקטין 10 שנים, לא תומר דתו אלא אם, נוסף על הסכמת הוריו או אישור בית המשפט לפי סעיף קטן (א), נתן גם הוא מראש הסכמתו בכתב.
 - (ג) לא תומר דתו של קטין אלא בדת של הוריו או של אחד מהוריו או של אדם שהקטין היה סמוך על שלחנו, מתוך כוונה לאמצו, בששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה להמרת הדת, ובתנאי שבית המשפט שוכנע כי ההמרה דרושה

לשם אימוצו של הקטין בידי אותו אדם לפי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981.

(ד) המרת דתו של קטין בניגוד להוראות סעיף זה – אין לה תוקף משפטי.

פרק שני: הורים וילדיהם הקטינים

14.	מעמד ההורים	ההורים הם האפוטרופסים הטבעיים של ילדיהם הקטינים.
15.	תפקידי ההורים	אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם; וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו, והסמכות לייצגו.
16.	חובת ציות הקטין	הקטין חייב, תוך כיבוד אב ואם, לציות להוריו בכל ענין הנתון לאפוטרופסות.
17.	קנה מידה לחובת ההורים	באפוטרופסותם לקטין חייבים ההורים לנהוג לטובת הקטין כדרך שהורים מסורים היו נוהגים בנסיבות הענין.
18.	שיתוף בין ההורים	(א) בכל ענין הנתון לאפוטרופסותם חייבים שני ההורים לפעול תוך הסכמה; הסכמתו של אחד מהם לפעולתו של רעהו יכולה להינתן מראש או למפרע, בפירוש או מכללא, לענין מסויים או באופן כללי; וחזקה על הורה שהסכים לפעולת רעהו כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר. בענין שאינו סובל דיחוי רשאי כל אחד מההורים לפעול על דעת עצמו.
(ב) (1)		גוף המנוי הן בתוספת הראשונה לחוק זה והן בתוספת לחוק עדכון כתובת, התשס"ה-2005 (בסעיף זה – חוק עדכון כתובת), ומחויב על פי הוראות כל דין למסור מידע בכתב להורה בענין ילדו הקטין, ישלח את המידע גם לכתובת הנוספת למשלוח דואר לקטין כאמור בחוק עדכון כתובת;
(2)		גוף המנוי בתוספת הראשונה לחוק זה ואינו מנוי בתוספת לחוק עדכון כתובת, המחויב על פי הוראות כל דין למסור מידע להורה בענין ילדו הקטין, שקיבל מהורה של קטין הודעה בכתב על רצונו לקבל את המידע בנפרד מהמידע שנמסר להורהו האחר, ימסור את המידע גם להורה המבקש.
(ג)		עם קבלת הודעה בכתב כאמור בסעיף קטן (ב)(2) או קבלת בקשה לרישום כתובת נוספת כאמור בסעיף 2 לחוק עדכון כתובת (בסעיף זה – בקשה), ישלח גוף המנוי בתוספת הראשונה או פקיד הרישום כהגדרתו בחוק האמור, לפי הענין, הודעה על הבקשה למען הרשום של הקטין.
(ד)		לא יישלח ולא יימסר מידע בענין קטין על ידי גוף המנוי בתוספת הראשונה או על ידי פקיד רישום כהגדרתו בחוק עדכון כתובת, אם הורה או גורם אחר המציא להם החלטה של בית משפט שלפיה נשללה או הוגבלה לענין זה האפוטרופסות של ההורה שהגיש את הבקשה, או החלטה של בית משפט המונעת את מסירת המידע כאמור לאותו הורה.
(ה)		שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספת הראשונה.
19.	הכרעת המשפט בית	לא באו ההורים לידי הסכמה ביניהם בענין הנוגע לרכוש הקטין, רשאי כל אחד מהם לפנות לבית המשפט והוא יכריע בדבר. לא באו ההורים לידי הסכמה ביניהם בענין אחר הנתון לאפוטרופסותם, רשאים הם יחד לפנות לבית המשפט, ובית המשפט, אם לא עלה בידו להביאם לידי הסכמה ואם ראה שיש מקום להכריע בדבר, יכריע הוא בעצמו או יטיל את ההכרעה על מי שימצא לנכון.
20.	פעולות טעונות אישור בית המשפט	ואלה הפעולות שבהן אין ההורים מוסמכים לייצג את הקטין בלי שבית המשפט אישרן מראש:
(1)		העברה, שעבוד, חלוקה או חיסול של יחידה משקית בחקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה;
(2)		פעולה שתקפה תלוי ברישום בפנקס המתנהל על פי חוק;
(3)		נתינת מתנות, זולת מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין;
(4)		נתינת ערבות;

- (5) פעולה משפטית בין הקטין לבין הוריו או קרובי הוריו, זולת קבלת מתנות הניתנות לקטין.
21. הגנת צד שלישי
פעולה של הורים הטעונה אישור לפי סעיף 20(5) תהא בת-תוקף אף באין אישור כזה אם נעשתה כלפי אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת שהיא טעונה אישור.
22. אחריות ההורים
ההורים לא ישאו באחריות לנזק שגרמו לקטין תוך מילוי תפקידי אפטרופסותם, אלא אם פעלו שלא בתום לב או לא נתכוונו לטובת הקטין; הם לא ישאו באחריות לנזק שגרמו לרכושו של הקטין תוך מילוי תפקידי אפטרופסותם, אם פעלו בתום לב ונתכוונו לטובת הקטין.
23. הכנסות ונכסיו
קטין הסמוך על שולחן הוריו ויש לו הכנסות מעבודתו או מכל מקור אחר, הכנסותיו ישמשו, במידה נאותה לפי הנהוג בנסיבות דומות, לקיום משק הבית המשפחתי ולסיפוק צרכי הקטין עצמו; אולם נכסיו של הקטין לא ישמשו למטרות אלה, אלא במידה שבית המשפט אישר שההורים אינם יכולים לקיים את משק הבית המשפחתי ולספק צרכי הקטין.
24. הסכם בין הורים
היו הורי הקטין חיים בנפרד – בין שנישואיהם אויבו, הותרו או הופקעו, בין שעדיין קיימים ובין שלא נישאו – רשאים הם להסכים ביניהם על מי מהם תהיה האפטרופסות לקטין, כולה או מקצתה, מי מהם יחזיק בקטין, ומה יהיו זכויות ההורה שלא יחזיק בקטין לבוא עמו במגע; הסכם כזה טעון אישור בית המשפט והוא יאשר לאחר שנוכח כי ההסכם הוא לטובת הקטין, ומשאושר, דינו – לכל ענין זולת ערעור – כדין החלטת בית המשפט.
25. קביעת בית המשפט
לא באו ההורים לידי הסכם כאמור בסעיף 24, או שבאו לידי הסכם אך ההסכם לא בוצע, רשאי בית המשפט לקבוע את הענינים האמורים בסעיף 24 כפי שייראה לו לטובת הקטין, ובלבד שילדים עד גיל 6 יהיו אצל אמם אם אין סיבות מיוחדות להורות אחרת.
26. הורה שאינו מסוגל למלא חובותיו
הורה שאינו מסוגל למלא חובותיו לפי פרק זה בנוגע לרכושו של ילדו הקטין, או מזניח חובות אלה, או שנסקפת ממנו סכנה לרכושו של הקטין, רשאי בית המשפט להורות שיחולו עליו, בשינויים המחוייבים, ההוראות החלות על אפטרופסות לפי הסעיפים 44, 50 עד 54, 58 ו-59, כולן או מקצתן.
27. שלילת האפטרופסות או הגבלתה
הורה של קטין שבית משפט שלום נקט כלפיו בדרך האמורה בסעיף 3(3) או (4) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), תשי"ך-1960, רשאי בית המשפט לשלול ממנו את אפטרופסותו על הקטין או להגבילה; הוא הדין אם הוכח להנחת דעתו של בית המשפט כי נתמלאו התנאים שבהם היה בית משפט שלום נוקט כלפי ההורה בדרך האמורה.
- 27א. (א) הורה שהורשע בפסק דין חלוט בביצוע עבירה מהעבירות המנויות להלן, תישלל אפטרופסותו על ילדו הקטין:
- (1) עבירת רצח או ניסיון לרצח שביצע כלפי ההורה האחר של הקטין או כלפי אחד מילדיו שלו;
 - (2) עבירת אינוס שביצע באחד מילדיו.
 - (3) עבירת חבלה בכוונה מחמירה שביצע כלפי ההורה האחר של הקטין או כלפי אחד מילדיו שלו.
- (ב) הורה שהוגש נגדו כתב אישום בשל ביצוע עבירה מהעבירות המנויות בסעיף קטן (א)1 או (2), תישלל אפטרופסותו על ילדו הקטין זמנית עד זיכויו או עד מתן פסק דין חלוט המרשיעו בביצוע העבירה.
- (ג) (1) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על נאשם שבית המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991 (להלן – חוק טיפול בחולי נפש);
- (2) הוראות סעיף קטן (ב) יחולו גם על נאשם שבית המשפט קבע כי יש ראיות לכאורה כי ביצע את המעשה והוא אינו מסוגל לעמוד לדין לפי הוראות סעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש.
- (ד) אין בהוראות סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) כדי לגרוע מחובת מזונות של הורים לילדיהם או מחובות אחרות החלות על הורה לפי כל דין.

- (ה) (1) בית המשפט רשאי, לבקשת הורה שנשללה אפטרופסותו על ילדו לפי סעיף קטן (א), (ב) או (ג), לקבוע כי הוראות אותם סעיפים קטנים לא יחולו לגביו, כולן או חלקן, ככלל או לעניין מסוים, אם מצא כי מתקיימות נסיבות חריגות ויוצאות דופן המצדיקות זאת וכי הדבר הוא לטובת הקטין; בקשה כאמור יכול שתוגש גם על ידי הקטין עצמו או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו;
- (2) לא ייתן בית המשפט החלטה לפי פסקה (1) אלא לאחר שקיבל תסקיר בכתב מאת עובד סוציאלי לפי חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955;
- (3) אין בפנייה לבית המשפט בבקשה לפי פסקה (1) כדי לעכב את שלילת האפטרופסות מההורה לפי הוראות סעיף קטן (א), (ב) או (ג), כל עוד לא קבע בית המשפט אחרת;
- (4) הורה שחזר והגיש בקשה לפי פסקה (1), רשאי בית המשפט למחוק את בקשתו על הסף, כולה או חלקה, לאחר עיון בבקשה בלבד או לאחר שקיבל תגובה מקדמית מהמשיב, אם לא חל שינוי נסיבות המצדיק את פתיחת ההליך מחדש; הוראות פסקה (2) לא יחולו על החלטת בית המשפט לפי פסקה זו.
- (ו) בית המשפט הדין בבקשה לפי סעיף קטן (ה) ימנה לקטין שמלאו לו 14 שנים והאפטרופסות עליו נשללה אפטרופוס לדין בהתאם להוראות חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972, לייצגו בהליך בבקשה כאמור, אלא אם כן שוכנע מטעמים שיירשמו כי אין בייצוג הקטין כדי לקדם את טובתו או את הבאת רצונו בפני בית המשפט, לפי העניין.
- (ז) בסעיף זה –
- "חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;
- "אינוס" – עבירה לפי סעיף 345 או 351(א) לחוק העונשין;
- "חבלה בכוונה מחמירה" – עבירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין;
- "מעשה סדום" – (נמחקה)
- "ניסיון לרצח" – עבירה לפי סעיף 305 לחוק העונשין;
- "רצח" – עבירה לפי סעיף 300(א) או 301א לחוק העונשין.
- (א) 1.27. הורה שאפטרופסותו נשללה על אף האמור בכל דין, הורה שאפטרופסותו נשללה לפי סעיף 27 או 27א לא יהיה משיב בבקשה בעניין ילדו הקטין בהליך המתנהל בעניינו; הוראות סעיף זה לא יחולו בהליכים לפי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981.
- (ב) בקשה לפי כל דין של הורה שאפטרופסותו נשללה לפי סעיף 27 או 27א, בעניין ילדו הקטין, לרבות בקשה בעניין קשר בינו ובין ילדו, תוגש בצירוף ראיות לכאורה המעידות על התקיימות שני אלה: בירור הבקשה נדרש לטובת הקטין וחל שינוי נסיבות המצדיק את בירורה; הבקשה תידון אם בית המשפט מצא שצורפו הראיות הנדרשות כאמור, ורשאי בית המשפט למחוק את הבקשה על הסף אף ללא תגובת המשיב.
27. הוראות סעיף 16 לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996, יחולו בשינויים המחויבים גם על הטיפולים האלה הניתנים לקטין:
- (1) טיפול רגשי או סוציאלי שניתן על ידי עובד סוציאלי;
- (2) טיפול שניתן במרכזי הטיפול הייעודיים לטיפול בילדים ובני נוער נפגעי תקיפה מינית שמפעיל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים או מי מטעמו.
28. מת אחד ההורים, תהא האפטרופסות על הקטין להורה השני; ואולם רשאי בית המשפט, בנוסף על אותו הורה, למנות לקטין אפטרופוס באופן כללי או לעניינים שיקבע בית המשפט; והוא הדין אם אחד ההורים הוכרז פסול-דין, או שאינו מסוגל למלא חובותיו לפי פרק זה, או שבית המשפט קבע, בהחלטה מנומקת, כי ההורה נמנע, ללא סיבה סבירה, מלמלא את חובותיו האמורות, כולן או מקצתן, או שהאפטרופסות

הורה
שאפטרופסותו
נשללה

טיפול
שהורה הורשע או
הואשם בביצוע
עבירת מין או
אלימות כלפיו

אפטרופוס
בנוסף
על הורה

לקטין נשללה ממנו על ידי בית המשפט, וכן אם אחד ההורים אינו ידוע, או שלא היה נשוי להורה השני ולא הכיר בקטין כבילדו.

מת הורה של קטין, רשאי בית המשפט, אם ראה שהדבר הוא לטובת הקטין, להחליט בבקשת הורי המת בעניין הקשר בינם ובין הקטין. 28א.

(א) בית המשפט רשאי, אם ראה שהדבר הוא לטובת הקטין, להחליט בבקשת הורי הוריו בעניין הקשר בינם ובין הקטין. 28ב.

(ב) בקשה לפי סעיף זה ולפי סעיף 28א תוגש לבית המשפט בדרך של בקשה ליישוב סכסוך ותופנה ליחידת הסיוע שבבית המשפט; שר המשפטים יקבע הוראות בעניין דרך הגשת הבקשה והדיון בה.

הוגבלה אפוטרופסותו של אחד ההורים, רשאי בית המשפט, בנוסף על ההורים, למנות לקטין אפוטרופוס לעניינים שיקבע. 29.

לא ימנה בית המשפט אפוטרופוס בנוסף על הורה, אלא אם ראה סיבה מיוחדת לכך לטובת הקטין ולאחר שניתנה הזדמנות להורה להשמיע טענותיו; מונה אפוטרופוס כאמור, יחולו הוראות הסעיפים 45 ו-46 בשינויים המחוייבים. 30.

מי שהקנה לקטין נכס במתנה או בצוואה והתנה שניהול הנכס יהיה בידי אחד מהורי הקטין בלבד או בידי אדם זולת הורי הקטין, תנאו קיים על אף האמור בפרק זה; צוין אדם זולת ההורים לנהל נכס כזה, יחולו עליו הוראות הפרק השלישי, כולל סעיף 64.

הוראות פרק זה אינן גורעות מחובת ההורים לתשלום מזונות לילדיהם הקטנים לפי הוראות חוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט-1959. 32.

פרק שני: ייפוי כוח מתמשך

סימן א': הגדרות

בפרק זה – 32א. "בעל כשירות" – מי שמסוגל להבין את המשמעות של מתן ייפוי כוח מתמשך, מטרותיו ותוצאותיו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – בהינתן התאמות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות;

"הנחיות מקדימות למיופה כוח" – כמשמעותן בסימן ו';

"חוות דעת מומחה" – חוות דעת, תעודה או אישור מומחה שקבע השר לפי סעיף 83(ב);

"חוק השליחות" – חוק השליחות, התשכ"ה-1965;

"ייפוי כוח רפואי" – כמשמעותו בסעיף 32טו;

"ממנה" – מי שממנה מיופה כוח לפי הוראות סימן ב';

"מסוגל להבין בדבר" – מי שמסוגל להבין בעניין מסוים ולקבל החלטות בקשר אליו;

"עניינים אישיים" – לרבות עניינים הנוגעים לרווחתו האישית של אדם, לצרכיו היום-יומיים, למקום מגוריו, לבריאותו, או לענייניו הגופניים, הנפשיים או החברתיים, ולמעט עניין הנוגע לרכושו.

"מסוגל להבין בדבר" – מי שמסוגל להבין בעניין מסוים ולקבל החלטות בקשר אליו;

"עניינים אישיים" – לרבות עניינים הנוגעים לרווחתו האישית של אדם, לצרכיו היום-יומיים, למקום מגוריו, לבריאותו, או לענייניו הגופניים, הנפשיים או החברתיים, ולמעט עניין הנוגע לרכושו.

סימן ב': מינוי מיופה כוח

אדם בגיר שהוא בעל כשירות רשאי, בייפוי כוח מתמשך שנתן לפי הוראות פרק זה (בפרק זה – ייפוי כוח מתמשך), למנות אדם אחר, אחד או יותר, שיהיה מוסמך לפעול בשמו בעניינים כאמור בסעיף קטן (ב) ולייצגו בקשר לעניינים אלה (בפרק זה – מיופה כוח), והכול כפי שיפרט הממנה בייפוי הכוח המתמשך ובהתאם להוראות לפי פרק זה. 32ב. (א)

ייפוי כוח מתמשך יכול שיהיה בענייניו האישיים של הממנה, כולם או חלקם, או בענייניו רכוש, כולם או חלקם, ורשאי הממנה למנות את אותו אדם למיופה כוח לעניינים אישיים ולמיופה כוח לענייניו רכוש. (ב)

רשאי להתמנות למיופה כוח, יחיד שמתקיימים לגביו כל אלה: 32ג. (א)

(1) מלאו לו 18 שנים;

- (2) לא מונה לו אפוטרופוס ולא נכנס לתוקף ייפוי כוח מתמשך בעניינו, כל עוד המינוי כאמור בתוקף;
- (3) לגבי מיופה כוח לענייני רכוש – בעת החתימה על ייפוי הכוח ובעת כניסתו לתוקף מתקיימים בו שני אלה:
- (א) הוא לא הוכרז פושט רגל לפי פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ס-1980, ולא ניתן לו הפטר;
- (ב) הוא אינו לקוח מוגבל חמור כמשמעותו בסעיף 3 לחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981;
- (4) הוא אינו נותן לממנה טיפול רפואי כהגדרתו בחוק זכויות החולה, טיפול סוציאלי, סיעודי או שיקומי, תמורת תשלום, במישרין או בעקיפין;
- (5) הוא אינו מספק לממנה מגורים תמורת תשלום, במישרין או בעקיפין, למעט אם הוא קרוב של הממנה;
- (6) הוא אינו עורך הדין או בעל המקצוע שלפניו נערך ייפוי הכוח המתמשך, לפי סעיף 32 יד או 32 טו.
- (ב) לא יהיה אדם מיופה כוח לפי פרק זה, ולא יסכים להיות מיופה כוח, של יותר משלושה אנשים, אלא אם כן הוא קרובו של הממנה.
- מינה אדם לפי סימן זה שני מיופי כוח או יותר שיפעלו במשותף, יחולו על מיופי הכוח הוראות סעיף 46(1) עד (4), בשינויים המחויבים, אם לא קבע הממנה אחרת בייפוי הכוח; התפנה מקומו של אחד ממיופי הכוח או שחדל לפעול, באופן זמני או לצמיתות, ימשיכו מיופי הכוח האחרים לפעול בהתאם לייפוי הכוח ולהוראות לפי פרק זה, כל עוד לא קבע הממנה אחרת בייפוי הכוח.
- הממנה רשאי לקבוע בייפוי הכוח מיופה כוח מחליף שיבוא במקומו של מיופה הכוח אם מינויו יפקע; פקע מינויו של מיופה הכוח, יהיה המחליף מיופה הכוח.
- סימן ג': סמכויות מיופה כוח**
- (א) מיופה כוח מוסמך לקבל בשם הממנה כל החלטה בקשר לעניינים שבייפוי הכוח שאותה היה מוסמך הממנה לקבל ולבצע בשם הממנה כל פעולה בקשר לאותם עניינים שאותה היה הממנה רשאי לבצע, למעט פעולה שלפי מהותה או לפי דין יש לבצעה באופן אישי, וכן רשאי הוא לקבל מידע שהממנה רשאי לקבל בקשר לעניינים שבייפוי הכוח, והכול בכפוף להוראות שקבע הממנה בייפוי הכוח ולהוראות בית המשפט כאמור בסעיף 32 כז.
- (ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), מיופה כוח לא יהיה מוסמך לבצע בשם הממנה פעולות אלה:
- (1) המרת דת;
- (2) קבלת החלטות או ביצוע פעולות שהיה מוסמך הממנה לעשות בשמו של אדם אחר או מתוקף היותו הורה או אפוטרופוס;
- (3) מתן הסכמה למסירת ילד לאימוץ;
- (4) השתתפות בבחירות;
- (5) כל פעולה או הבעת רצון שמטופל, מיופה כוחו או אפוטרופוסו רשאים או מוסמכים לבצע או להביע, לפי חוק החולה הנוטה למות, התשס"ו-2005;
- (6) עריכת צוואה, קביעת מוטבים לגבי סכומים שיש לשלם עקב מותו של אדם לפי סעיף 147 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965.
- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), מיופה כוח לא יהיה מוסמך לבצע בשם הממנה פעולה מהפעולות המנויות להלן, אלא אם כן הוסמך לכך במפורש בייפוי הכוח:
- (1) מתן תרומות אלא למי שצוין במפורש בייפוי הכוח ובסכום שצוין בו, ובלבד שהסכום לא יעלה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים.

- (ב) מתן מתנות אלא למי שצוין במפורש בייפוי הכוח ובערך שקבע הממנה, ובלבד שהסכום לא יעלה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, והכול למעט מתנות הנהוגות בנסיבות העניין.
- (ג) מתן הלוואות אלא למי שצוין במפורש בייפוי הכוח ובסכום שצוין בו, ובלבד שהסכום לא יעלה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים.
- (ד) פעולה משפטית אחרת או כמה פעולות משפטיות הקשורות זו בזו, ובכלל זה כמה פעולות הקשורות בעסקה אחת, ששוויון הכולל עולה על 100,000 שקלים חדשים ואינו עולה על 500,000 שקלים חדשים.
- (ה) ביצוע פעולות במוצר פנסיוני, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 (בחוק זה – מוצר פנסיוני), למעט –
- (1) הגשת בקשה לקבלת קצבה בהגיעו לגיל הפרישה לפי סעיף 3 לחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004;
 - (2) משיכת כספים מקרן השתלמות שאינה בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;
 - (3) משיכת כספים מקופת גמל לתגמולים שקבע שר המשפטים בצו, בהתייעצות עם שר האוצר, שאינה בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;
- (2) (א) מתן הסכמה לבדיקה פסיכיאטרית, לטיפול פסיכיאטרי או לאשפוז, והכול בבית חולים כהגדרתו בחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991, או לשחרור מאשפוז כאמור, בתנאים שקבע הממנה.
- (ב) הסכמת מיופה כוח לפי פסקה זו לא תהיה תקפה אם במועד שבו התבקשה ההסכמה מתנגד הממנה לבדיקה, לטיפול או לאשפוז, אלא אם כן ייפוי הכוח המתמשך לעניין זה נחתם גם בפני פסיכיאטר, והממנה הסמיך במפורש את מיופה הכוח לתת הסכמה למרות התנגדותו.
- (ג) לא ייחתם ייפוי כוח מתמשך לפי פסקת משנה (ב), אלא לאחר שפסיכיאטר כאמור הסביר לממנה את משמעות ההסכמה כאמור ואת תוצאותיה ונוכח לדעת כי הממנה הבין את הדברים וכי ייפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון, בלא שהופעלו על הממנה לחץ או השפעה בלתי הוגנת ובלא ניצול מצוקתו או חולשתו.
- (ד) הסכמת מיופה הכוח במקרה של התנגדות כאמור בפסקת משנה (ב) לא תהיה תקפה לאשפוז העולה על 48 שעות או אם באותה העת הממנה מסוגל לתת הסכמה מדעת.
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), מיופה כוח לא יהיה מוסמך לבצע בשם הממנה פעולה משפטית מהפעולות המנויות להלן, אלא אם כן נתן לכך בית המשפט אישור מראש:
- (1) העברה, שעבוד, חלוקה או חיסול של יחידה משקית בחקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה;
 - (2) עסקה במקרקעין, למעט השכרה של נכס לתקופה שאינה עולה על חמש שנים שהוראות חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, לא חלות עליה;
 - (3) המחאה או שעבוד של זכות לקבלת זכות במקרקעין;
 - (4) השכרה שחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, חל עליה;

- (5) הסתלקות מחלק או ממנה בעיזבון או העברה או שעבוד של חלק או מנה בעיזבון ;
- (6) מתן תרומה בסכום העולה על הסכום שנקבע בייפוי הכוח או בסכום העולה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך, והכול ובלבד שניתנה לכך הסמכה מפורשת של הממנה ;
- (7) מתן מתנה שאינה נהוגה בנסיבות העניין ; ואם ניתנה הסמכה מפורשת – מתנה כאמור בסכום העולה על הסכום שנקבע בייפוי הכוח או בסכום העולה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך ;
- (8) פעולה משפטית אחרת, ובכלל זה כמה פעולות הקשורות בעסקה אחת, ששוויין עולה על 500,000 שקלים חדשים, או על 100,000 שקלים חדשים – אם לא ניתנה הסמכה מפורשת כאמור בסעיף קטן (ג) ;
- (9) משיכת כספים מקופת גמל בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, כמשמעותם בסעיף 87(א)(2) לפקודת מס הכנסה, העברתם לאחר, שעבודם או עיקולם לפי סעיף 25 לחוק האמור ;
- (10) מתן ערבות או מתן הלוואה ; ואם ניתנה הסמכה מפורשת למתן הלוואה – בסכום העולה על הסכום שנקבע בייפוי הכוח או בסכום העולה על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך ;
- (11) התחייבות לביצוע פעולה מהפעולות המנויות בפסקאות (1) עד (10).
- (ה) (1) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), הסמכויות הנתונות לאפוטרופוס לפי רשימת החיקוקים המנויה בתוספת השנייה יהיו נתונות גם למיופה כוח, בשינויים המחויבים ובכפוף לתנאים שייקבעו בתוספת האמורה, ובלבד שאותה סמכות נכללת בעניינים שנמסרו למיופה הכוח בייפוי הכוח המתמשך, ובכפוף להוראות שנקבעו בייפוי הכוח המתמשך ;
- (2) השר, לאחר התייעצות עם השר הממונה על ביצועו של חיקוק ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לשנות, בצו, את התוספת השנייה.
- (ו) על אף האמור בסעיפים 5 ו-16 לחוק השליחות, מיופה כוח יהיה מוסמך למנות שלוח לצורך ייצוגו של הממנה בהליכים משפטיים, ובכל הנוגע לענייני רכוש – הוא יהיה מוסמך למנות שלוח לביצוע סמכויות מבין הסמכויות שהוענקו לו בייפוי הכוח, והכול בכפוף להוראות שקבע הממנה בייפוי הכוח ולהוראות בית המשפט כאמור בסעיפים 32כז ו-32כח, ואולם מיופה כוח לא יהיה מוסמך למנות מיופה כוח אחר לפי הוראות פרק זה.
- (ז) הוראות סעיף 48 יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין פעולה משפטית בין הממנה לבין מיופה הכוח, בן זוגו או קרוביו של מיופה הכוח ולעניין פעולה משפטית בין שני ממנים שמינו מיופה כוח אחד ; ואולם –
- (1) אם הסמיכו שני הממנים במפורש בייפוי הכוח את מיופה הכוח לייצגם בפעולה משפטית ביניהם מוסמך מיופה הכוח לייצגם אף בלא אישור כאמור באותו סעיף ;
- (2) מיופה הכוח מוסמך לייצג את הממנה לעניין פעולה ביניהם, בלא אישור כאמור באותו סעיף, אם מיופה הכוח הוא קרוב של הממנה ומנהל עמו משק בית משותף והממנה הסמיך אותו במפורש לעניין פעולה הקשורה בניהול השוטף של משק הבית המשותף.
- (א) מיופה כוח חייב לפעול בשקידה, במיומנות, במסירות ובלא התרשלות ולנהוג בתום לב לשמירת ענייניו של הממנה ולא לטובת ענייניו שלו.
- (ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף 32ט, בעל מקצוע שהתמנה כמיופה כוח כדי שיפעיל את כישוריו המקצועיים יפעל במסירות ובמקצועיות כפי שבעל מקצוע היה מפעיל כלפי לקוחו.
- (ג) הוראות סעיף 57 יחולו לעניין מיופה כוח, בשינויים המחויבים.
- (א) במילוי תפקידיו והפעלת סמכויותיו יפעל מיופה כוח בהתאם לעקרונות אלה :

חיובי מיופה הכוח

32.ז.

(א)

דרכי פעולתו של מיופה כוח

32.ח.

(א)

- (1) שמירה על כבודו של הממנה, בדרך שתגביל את זכויותיו וחירותו במידה הפחותה ביותר ;
- (2) שמירה, ככל האפשר, על פרטיות הממנה ;
- (3) בדרך שתאפשר לממנה לממש את יכולותיו ולשמור על מרב עצמאותו האפשרית, בהתאם ליכולותיו.
- (ב) עם כניסתו לתוקף של ייפוי הכוח, יסביר מיופה הכוח לממנה מהם תפקידיו וסמכויותיו כמיופה כוח, בלשון פשוטה ובהתאם ליכולת הבנתו של הממנה, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך שימוש באמצעי עזר שברשותו או בכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין.
- (ג) מיופה הכוח ימסור לממנה מידע שיש בידו בנוגע לענייניו האישיים והרכושיים של הממנה ומידע הנוגע לטיפולו של מיופה הכוח בענייני הממנה, בלשון המובנת לו ובהתאם ליכולת הבנתו, ויסייע לו בנגישות למידע אחר הנוגע לענייניו או הדרוש לשם קבלת החלטות בעניינים הנוגעים לו.
- (ד) מיופה הכוח יסייע לממנה ויעודד אותו לקבל החלטות בעצמו בעניינים הנוגעים לו, ככל שהממנה מסוגל לכך.
- (ה) מיופה הכוח יפעל בדרך שתאפשר לממנה לשמור על ערכיו התרבותיים והדתיים וכן יסייע לו להשתתף בחיי הקהילה, לרבות בפעילויות חברתיות, תרבותיות, שיקומיות ותעסוקתיות.
- (ו) מיופה הכוח יפעל בדרך שתאפשר לממנה לשמור על קשרים עם בני משפחה וחברים.
- (ז) מיופה הכוח יתייעץ, לפי הצורך, עם גורמים מקצועיים, בני משפחה וחברים קרובים של הממנה וייעזר בהם לשם קידום ענייניו של הממנה.
- (ח) מיופה כוח, לרבות מיופה כוח שמונה לאדם שמצבו ויכולת הבנתו משתנים מזמן לזמן או מעניין לעניין, יפעל במילוי תפקידיו תוך התחשבות בשינויים במצבו או בהבנתו של הממנה, לרבות לעניין שמיעת דעתו, התייעצות עמו, התחשבות ברצונותיו ועידודו לקבל החלטות ולנהל את העניינים הנוגעים לו בעצמו בזמנים או בעניינים שבהם הוא מסוגל לכך.
- (א) מיופה הכוח ישמע את דעת הממנה, ישתפו בכל עניין והחלטה הנוגעים אליו, וייתיעץ עמו, אם ניתן לברר את דעתו ; לשם כך ימסור מיופה הכוח לממנה את המידע הדרוש לו, לרבות מהות העניין נושא ההחלטה או הפעולה, החלופות האפשריות, היתרונות והחסרונות שבבחירת כל אחת מהן ואת המלצתו של מיופה הכוח, אם ישנה, והטעמים ביסודה ; לעניין סעיף זה, "ניתן לברר את דעתו" ו"מסוגל להבין בדבר" – לרבות לאחר שניתן לו מידע בדרך האמורה בסעיף קטן (ז).
- (ב) בקבלת החלטות בעניינים שבסמכותו יפעל מיופה כוח לפי המפורט להלן :
- (1) אם נתן הממנה הנחיות מקדימות באותו עניין – בהתאם להנחיות המקדימות, בכפוף להוראות סימן ו' ;
- (2) אם לא נתן הממנה הנחיות מקדימות – לפי רצונו של הממנה, אם ניתן לברר את דעתו ולאחר שניתן לו מידע כאמור בסעיף קטן (א) ;
- (3) אם לא ניתן לברר את דעתו של הממנה – בהתאם לרצון הממנה כפי שהובע בעת שהיה מסוגל להבין בדבר או כפי שניתן ללמוד מייפוי הכוח או מהתנהגותו בעבר וכן בהתחשב בהשקפת עולמו ואורח חייו של הממנה כפי שהיו בעבר ;
- (4) אם לא ניתן לעמוד על רצונו של הממנה – יפעל מיופה הכוח בהתאם לטובת הממנה ותוך נקיטת דרכי הפעולה שבסעיף 32ח.
- (ג) על אף האמור בסעיף זה, לא יפעל מיופה הכוח בהתאם לרצונו של ממנה שלא נתן הנחיות מקדימות, אם הוא סבור כי הפעולה או ההחלטה יגרמו לממנה פגיעה של ממש ; נתן אדם הנחיות מקדימות, יחולו הוראות סימן ו'.
- (ד) ממנה רשאי לקבוע בייפוי הכוח במפורש, לעניין מסוים או לכלל העניינים שבייפוי הכוח, כי הוא מבקש שמיופה כוח יעדיף את רצונו הקודם כפי שבא לידי ביטוי בהנחיות מקדימות או באופן אחר שקבע הממנה (בסעיף קטן זה –

דרכי החלטות של הממנה
קבלת בענייניו

32ט.

(א)

רצון קודם) על פני רצונו לאחר שחדל להיות מסוגל להבין בדבר; קבע הממנה הוראה כאמור, יפעל מיופה הכוח בעניינים שנכללו בהוראה לפי רצונו הקודם של הממנה, לאחר שניסה בעצמו או באמצעות בני משפחה ואנשים אחרים להגיע עמו להסכמה בנוגע להחלטה או לפעולה לפני ההנחיה המקדימה שבה מדובר.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד) –

(1) בעניין אישי מהותי לא יפעל מיופה הכוח בניגוד לרצונו של הממנה אם הוא מתנגד לכך בשעת המעשה או בסמוך לכך;

(2) בעניין רפואי מהותי לא יפעל מיופה הכוח בניגוד לרצונו של הממנה אם הוא מתנגד לכך בשעת המעשה או בסמוך לכך.

(ו) מיופה הכוח רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה למתן הוראות בהתאם להוראות סעיף 32כז, בנסיבות כאמור בסעיפים קטנים (ג) עד (ה).

(ז) מידע והסברים שעל מיופה כוח למסור לממנה לפי סעיף זה ולפי סעיף 32ח, יימסרו לממנה בלשון פשוטה בהתאם ליכולת הבנתו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך שימוש באמצעי עזר שברשותו או בכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות בדבר התאמות נגישות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, הנדרשות ממי שנותן שירות ציבורי כמשמעותו באותו חוק.

תנאי לפעולה לפי ייפוי כוח 32י. היה הממנה אדם שאינו מסוגל להבין בעניין שלגביו ניתן ייפוי כוח, רשאי מיופה כוח לפעול לפיו רק אם היה ייפוי כוח מתמשך וניתנו לגביו אישור הפקדה של האפוטרופוס הכללי לפי סעיף 32יז ואישור על קבלת הודעה על כניסתו לתוקף לפי סעיף 32יט, ובכפוף להוראות חוק זה.

הגנת צד שלישי 32יא. (א) על פעולה שהתבצעה בלא הרשאה של הממנה או בחריגה מייפוי הכוח המתמשך כלפי צד שלישי יחולו הוראות סעיף 6(ב) לחוק השליחות; בית המשפט רשאי לאשר את הפעולה בדיעבד אם הממנה הסכים לכך.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), היה פגם במינויו של מיופה כוח, תהיה פעולה של מיופה כוח על פי ייפוי כוח מתמשך בת-תוקף ובלבד שנעשתה כלפי אדם שפעל בתום לב ובתמורה וניתנו לגבי ייפוי הכוח אישור הפקדה של האפוטרופוס הכללי לפי סעיף 32יז ואישור על קבלת הודעה על כניסתו לתוקף לפי סעיף 32יט.

שכר מיופה כוח 32יב. (א) מיופה כוח יהיה זכאי לקבל שכר בעבור ביצוע תפקידו מנכסי הממנה, אם קבע זאת הממנה בייפוי הכוח, בגובה השכר שנקבע בייפוי הכוח.

(ב) מיופה כוח רשאי לנכות מנכסי הממנה את ההוצאות הסבירות שהוציא לשם הפעלת סמכויותיו לפי ייפוי הכוח.

סימן ד': ייפוי כוח מתמשך

ייפוי כוח מתמשך יינתן בכתב לפי טופס שייקבע בתקנות. (א) 32יג.

(ב) בייפוי כוח מתמשך יפרט הממנה את העניינים שבהם מוסמך מיופה הכוח לפעול בשמו, ואם הוא מוסמך לבצע בשמו פעולה מהפעולות המנויות בסעיף 32ו(ג) – יפרט גם את אותן פעולות; כמו כן, הממנה רשאי לכלול בייפוי הכוח הנחיות מקדימות והוראות לעניין כניסתו לתוקף של ייפוי הכוח ולעניין פקיעתו.

(ג) בייפוי כוח מתמשך לעניינים אישיים יציין הממנה במפורש אם מיופה הכוח מוסמך לפעול בשמו בעניינים בריאותיים, ואם כן – באילו עניינים, ורשאי הממנה למנות מיופה כוח שיוסמך לפעול בשמו רק בעניינים הנוגעים לבריאותו כאמור בסעיף 32טו; מינה אדם מיופה כוח לכלל ענייניו האישיים ולא סייג מהם במפורש את העניינים הבריאותיים, יחול ייפוי הכוח המתמשך גם על עניינים אלה.

- (ד) הסבר ומידע כאמור בסעיפים 32(ג) ו-32(טו) יינתנו לממנה בלא נוכחותו של מיופה הכוח, בלשון פשוטה המובנת לו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך מתן התאמות נגישות אם נדרשות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.
- (ה) הממנה יאשר בחתימתו על ייפוי הכוח כי הוא מבין את משמעות מתן ייפוי הכוח, מטרותיו ותוצאותיו וכי ייפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון, בלא שהופעלו עליו לחץ או השפעה בלתי הוגנת ובלא ניצול מצוקתו או חולשתו.
- (ו) הממנה רשאי לצרף לייפוי כוח מתמשך חוות דעת מומחה המעידה על היותו בעל כשירות בעת עריכת ייפוי הכוח.
- (ז) בייפוי כוח מתמשך רשאי הממנה לקבוע אדם אחד או יותר שיהיה על מיופה הכוח ליידעם בדבר כוונתו להודיע לאפוטרופוס הכללי על כניסתו לתוקף של ייפוי הכוח; הממנה רשאי לקבוע אדם נוסף שאותו יידע מיופה הכוח, אם לא יהיה ניתן למסור את ההודעה לאדם שבחר.
- (ח) בייפוי כוח מתמשך יציין הממנה גורם שמיופה הכוח ידווח לו על החלטות ופעולות כאמור בסעיף 32ז.
- (ט) על אף האמור בכל דין, ייפוי כוח שנערך לפי חוק זה אינו טעון אישור אחר.
- (י) תקנות לפי סעיף זה וסעיפים 32ד ו-32טו, למעט תקנות בנושא ההכשרה לפי סעיף 32(א), טעונות אישור של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.
- (א) ייפוי כוח מתמשך יחתם בידי הממנה לפני עורך דין שעבר הכשרה לעניין עריכת ייפוי כוח מתמשך, כפי שתיקבע בתקנות, ואין לו עניין אישי בייפוי הכוח.
- (ב) התעורר ספק אצל עורך הדין בדבר היותו של אדם בעל כשירות, לרבות עקב מוגבלות המשליכה על מסוגלותו להבין את טיבו של ייפוי הכוח, משמעותו, מטרותיו ותוצאותיו, יפנה אותו עורך הדין למומחה, כפי שיקבע לעניין זה השר בהסכמת שר הבריאות ושר הרווחה והשירותים החברתיים, כדי שיחווה את דעתו בדבר היותו של הממנה בעל כשירות.
- (ג) עורך הדין שלפניו נחתם ייפוי הכוח יביא לידיעת הממנה ויסביר לו בלשון פשוטה המובנת לו את המפורט להלן:
- (1) המשמעויות המשפטיות של ייפוי כוח מתמשך;
 - (2) החלופות הקיימות בדין לייפוי כוח מתמשך, לרבות אפוטרופסות ומתן הנחיות מקדימות לשם מינוי אפוטרופוס כאמור בסעיף 35א;
 - (3) עניינים שניתן לכלול בייפוי כוח מתמשך, ובכלל זה הוראות לעניין מועד כניסתו לתוקף, הנחיות מקדימות, הגבלה לסוגי עניינים והוראות בעניין יידוע;
 - (4) מצבים שבהם לא תידרש הסמכה מפורשת, עניינים שבהם נדרשת הסמכה מפורשת לפי חוק זה כאמור בסעיף 32(ג), ועניינים שבהם נדרש אישור בית המשפט כאמור בסעיף 32(ד);
 - (5) האפשרויות העומדות לפניו לבקש ליידע אדם נוסף בעת כניסת ייפוי הכוח לתוקף ולבחור למי ובאיזה אופן ידווח מיופה הכוח על פעולותיו לאדם אחר או לאפוטרופוס הכללי, כאמור בסעיף 32ט;
 - (6) האפשרות לבטל את ייפוי הכוח או לקבוע שהוא יעמוד בתוקפו גם אם יבקש לבטלו כשלא יהיה בעל כשירות כאמור בסעיף 32כג.
- (ד) לייפוי כוח מתמשך תצורף הסכמתו של מיופה הכוח לשמש מיופה כוח, שנחתמה בפני עורך דין לאחר שהסביר לו את משמעות ייפוי הכוח, ואישורו כי קרא והבין את משמעותו, אחריותו וסמכויותיו לפיו וכי הוא עומד בתנאי הכשירות לשמש מיופה כוח לפי פרק זה.
- (ה) עורך הדין שבפניו נחתם ייפוי הכוח, יאשר על גבי הטופס כי הממנה חתם בפניו על ייפוי הכוח במועד הנקוב בו לאחר שהביא לידיעתו את הפרטים המפורטים בסעיף קטן (ג), וכי נוכח לדעת כי הממנה מבין את משמעות מתן ייפוי הכוח, מטרותיו ותוצאותיו והתרשם, לאחר שנתן על כך את דעתו, כי ייפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון בלא שהופעלו על הממנה לחץ או השפעה בלתי הוגנת ובלא ניצול של מצוקתו או חולשתו.

חתימה על ייפוי
כוח מתמשך

32יד.

- ייפוי כוח מתמשך המסמך את מייפה הכוח לפעול בשמו של הממנה רק בעניינים הנוגעים לבריאותו (בחוק זה – ייפוי כוח רפואי), יכול שייחתם בפני בעל מקצוע או עורך דין על גבי טופס שיקבע השר בהסכמת שר הבריאות; לעניין סעיף זה, "בעל מקצוע" – כל אחד מאלה:
- (1) רופא מורשה כמשמעותו בסעיף 2 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976;
 - (2) עובד סוציאלי כהגדרתו בסעיף 2 לחוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996;
 - (3) פסיכולוג הרשום בפנקס הפסיכולוגים לפי חוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977;
 - (4) אח או אחות מוסמכים.
- (א) ייפוי כוח רפואי מסמך את מיופה הכוח גם בעניינים הנוגעים לבדיקה או לטיפול פסיכיאטרי בקהילה וכן לקבלת מידע בנוגע לבדיקה, טיפול או אשפוז בבית חולים פסיכיאטרי לפי חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991, והכול אלא אם כן קבע הממנה אחרת.
- (ב) בעל המקצוע שבפניו נחתם ייפוי כוח רפואי יאשר כי התרשם שהממנה הבין את המשמעות של מתן ייפוי כוח ואת האפשרות לכלול בו הנחיות מקדימות והתרשם כי יפויי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון.
- (ג) לייפוי כוח רפואי תצורף הסכמתו של מיופה הכוח שנחתמה בפני בעל מקצוע או עורך דין, המאשר שמיופה הכוח קרא והבין את משמעותו, אחריותו וסמכויותיו לפיו.
- (ד) הממנה יציין בייפוי הכוח המתמשך אדם אחד או יותר, שיהיה על מיופה הכוח לדווח להם על החלטות או פעולות בנושאים המנויים בייפוי הכוח (בפרק זה – אדם מיועד), במועדים ובאופן שקבע הממנה, זולת אם קבע הממנה במפורש אחרת, והוא רשאי לקבוע כי מיופה הכוח ידווח על פעולותיו לאפוטרופוס הכללי.
- (א) אדם מיועד לא יהיה קרוב של מיופה הכוח, אלא אם כן מיופה הכוח הוא קרוב הממנה.
- (ב) הממנה רשאי לקבוע כי לאדם מיועד יועבר העתק מייפוי הכוח.
- (ג) אדם מיועד רשאי לדרוש ממיופה הכוח מידע על החלטות שקיבל ופעולות שביצע בנושאים המנויים בייפוי הכוח; השר רשאי לקבוע בטופס סוגי החלטות או פעולות שיובאו לידיעת אדם מיועד אלא אם כן נקבע אחרת בייפוי הכוח.
- (ד) ציין הממנה בייפוי הכוח המתמשך כי מיופה הכוח ידווח על פעולותיו לאפוטרופוס הכללי, יודיע על כך הממנה לאפוטרופוס הכללי עם הפקדת ייפוי הכוח, ויחולו על מיופה הכוח מיום כניסת ייפוי הכוח לתוקף הוראות סעיפים 51 ו-53, בשינויים המחויבים.
- (א) ייפוי כוח מתמשך יופקד אצל האפוטרופוס הכללי; ההפקדה תהיה במסירת עותק מקורי של ייפוי הכוח בידי הממנה עצמו או בידי עורך הדין שבפניו הוא נחתם; הפקדת ייפוי הכוח היא תנאי מוקדם לכניסתו לתוקף.
- (ב) ייפוי כוח רפואי שלא הופקד אצל האפוטרופוס הכללי כאמור בסעיף קטן (א) יהיה תקף לשנה; נכנס ייפויי הכוח לתוקף במהלך אותה שנה, ימשיך לעמוד בתוקפו, בכפוף להוראות חוק זה.
- (ג) הופקדו כמה ייפויי כוח מתמשכים באותם עניינים, ייפוי הכוח האחרון באותו עניין הוא הקובע.
- (ד) האפוטרופוס הכללי או מי שהוא הסמיכו לכך יאשר בכתב, על גבי העותק של ייפוי הכוח המתמשך שנמסר לו, כי ייפוי הכוח הופקד כאמור בסעיף קטן (א); אישור כאמור יהיה ראיה לכאורה לכך שהאדם הנקוב בייפוי הכוח כממנה נתן את ייפוי הכוח וכי ייפוי הכוח ניתן לכל המאוחר ביום ההפקדה.
- (ה) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין הפקדת ייפוי כוח מתמשך לפי סעיף זה ושמירתו, וכן לקבוע אגרות בשל הפקדת ייפוי כוח מתמשך או בשל קבלת מידע עליו או העתק ממנו.

קבלת מידע על הפקדת ייפוי כוח מתמשך	32 יח. (א)	זכאים לקבל מידע על הפקדת ייפוי כוח מתמשך והעתק ממנו –
		(1) הממנה ; (2) מיופה הכוח ; (3) היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו וכן עובד סוציאלי לעניין סדרי דין שמונה לפי חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955, לשם מילוי תפקידם לעניין חוק זה.
	(ב)	ממועד כניסתו לתוקף של ייפוי כוח מתמשך, זכאים קרובי הממנה ואדם מיועד לקבל מידע על הפקדת ייפוי הכוח, על זהותם של מיופה הכוח ושל אדם מיועד ועל סוגי העניינים שלגביהם ניתן ייפוי הכוח, אלא אם כן הגביל הממנה בייפוי הכוח המתמשך את זכאותם כאמור והודיע על כך לאפוטרופוס הכללי בעת הפקדת ייפוי הכוח המתמשך.
	(ג)	השר, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע בעלי תפקידים וגופים נוספים על אלה המנויים בסעיף קטן (א)(3) שיהיו זכאים לקבל מידע על הפקדת ייפוי כוח מתמשך או העתק ממנו.
	(ד)	השר רשאי לקבוע תנאים ונסיבות שבהן זכאי צד שלישי לקבל, אחרי כניסתו לתוקף של ייפוי כוח מתמשך, אישור מהאפוטרופוס הכללי כי ייפוי כוח מתמשך שהוצג לפניו הופקד אצל האפוטרופוס הכללי וכי האפוטרופוס הכללי קיבל הצהרה על כניסתו לתוקף.
כניסה לתוקף של ייפוי כוח מתמשך	32 יט. (א)	(1) ייפוי כוח מתמשך ייכנס לתוקפו במועד שבו חדל הממנה להיות מסוגל להבין בדבר, בעניין שלגביו ניתן ייפוי הכוח המתמשך, ובכלל זה לקבל החלטות בקשר אליו, ובלבד שמיופה הכוח מסר לאפוטרופוס הכללי הצהרה כי התקיימו התנאים לכניסת ייפוי הכוח לתוקף, כולו או חלקו, וכי קוימו חובות היידוע; היתה חוות דעת מומחה תנאי לכניסת ייפוי הכוח לתוקף, תצורף להצהרה חוות הדעת; (2) קיבל האפוטרופוס הכללי הצהרה כאמור בפסקה (1), ימסור למיופה הכוח אישור כי ייפוי הכוח נכנס לתוקף, וישלח הודעה על כך לממנה ולאדם המיועד.
	(ב)	על אף האמור בסעיף קטן (א), בייפוי כוח מתמשך בענייני רכוש רשאי הממנה לקבוע כי ייפוי הכוח ייכנס לתוקפו מיד לאחר שניתן או במועד מאוחר יותר, אף אם באותו מועד יהיה הממנה מסוגל להבין בדבר; ואולם עד למועד שבו חדל הממנה להיות מסוגל להבין בדבר יהיה דינו של ייפוי הכוח המתמשך כדין ייפוי כוח שניתן לפי חוק השליחות.
	(ג)	הממנה רשאי לקבוע בייפוי כוח מתמשך את הדרך שבה ייקבע כי הוא אינו מסוגל להבין בדבר, בין באמצעות חוות דעת מומחה ובין בדרך אחרת, ובלבד שלא ייקבע כי ייפוי הכוח ייכנס לתוקפו לפי החלטתו של מיופה הכוח בלבד, ורשאי הממנה לקבוע מבחנים שונים לכל עניין; לא קבע הממנה כאמור, יראו אותו כמי שאינו מסוגל להבין בדבר אם נקבע בחוות דעת מומחה שנמסרה למיופה הכוח כי הממנה אינו מסוגל להבין בדבר; מיופה הכוח יהיה מוסמך לתת הסכמה בשם הממנה לביצוע הבדיקה הדרושה לשם עריכת חוות הדעת האמורה.
	(ד)	מיופה הכוח יידע את הממנה ואת מי שקבע הממנה בייפוי הכוח על התקיימות התנאים לכניסתו לתוקף של ייפוי הכוח, לפני שיודיע לאפוטרופוס הכללי על כניסתו לתוקף של ייפוי הכוח, ואם התגורר הממנה אצל קרוב או במעון דרך קבע – יידע מיופה הכוח את הקרוב או את מנהל המעון שבו מתגורר הממנה, לפי העניין.
אי-שלילת כשרותו המשפטית של הממנה	32 כ. (א)	אין בכניסתו לתוקף של ייפוי כוח מתמשך, כשלעצמה, כדי לשלול את כשרותו המשפטית של אדם.
הממנה תקופת תוקפו של ייפוי כוח מתמשך	32 כא. (א)	הממנה רשאי לקבוע בייפוי כוח מתמשך הוראות לעניין פקיעת תוקפו של ייפוי הכוח, לרבות המועד לפקיעתו; לא קבע הממנה כאמור וייפוי הכוח נכנס

לתוקפו כאמור בסעיף 32, יהיה ייפוי הכוח תקף עד לפקיעתו או לביטולו בהתאם להוראות סעיפים 32כב, 32כג או 32כט.

(ב) אחת לשלוש שנים מיום הפקדת ייפוי הכוח המתמשך וכל עוד הוא לא נכנס לתוקף לפי סעיף 32, ישלח האפוטרופוס הכללי הודעה לממנה על כך כדי לוודא שהממנה מעוניין שיפוי הכוח ימשיך לעמוד בתוקפו ועל זכותו לבטלו או לשנותו.

(ג) לא הודיע הממנה על רצונו לבטל את ייפוי הכוח או לשנותו, ימשיך ייפוי הכוח לעמוד בתוקפו.

32כב. ייפוי כוח מתמשך יפקע בהתקיים אחד מאלה, והודעה על כך תימסר לאפוטרופוס הכללי על ידי מיופה הכוח או מטעמו, ואם ייפוי הכוח טרם נכנס לתוקף – על ידי הממנה:

(1) תנאי שהממנה קבע בייפוי הכוח המתמשך כי בהתקיימו יפקע תוקפו של ייפוי הכוח;

(2) פטירת הממנה או מיופה הכוח;

(3) חדלו להתקיים במיופה הכוח התנאים שבסעיף 32ג;

(4) מיופה הכוח מונה בשל היותו בעל מקצוע כדי שיפעיל את כישוריו המקצועיים ורישיונו נשלל;

(5) מיופה הכוח הודיע בכתב לממנה כי הוא אינו מעוניין לשמש מיופה כוח; לא היה הממנה בעל כשירות או מסוגל להבין בדבר באותו מועד, יודיע על כך מיופה הכוח גם לבן זוגו של הממנה או לקרוב אחר;

(6) מיופה הכוח היה בן זוגו של הממנה וקשר הנישואין פקע לאחר מתן ייפוי הכוח המתמשך, אלא אם כן צוין במפורש אחרת בייפוי הכוח;

(7) מיופה הכוח היה ידוע בציבור של הממנה וחדל לנהל עמו משק בית משותף מתוך כוונה לפרק את חיי המשפחה באופן קבוע; מיופה כוח כאמור יפסיק לפעול לפי ייפוי הכוח ויודיע על כך לממנה; ייפוי הכוח יפקע לפי פסקה זו מיום מסירת ההודעה לאפוטרופוס הכללי או לממנה, לפי המאוחר.

32כג. (א) ממנה רשאי למסור למיופה הכוח הודעה בכתב על ביטול ייפוי כוח מתמשך שנתן; ביטול ייפוי הכוח המתמשך ייכנס לתוקפו במועד מסירת ההודעה כאמור.

(ב) הממנה ימסור לאפוטרופוס הכללי הודעה בכתב על ביטול ייפוי הכוח; ואולם אין באי-מסירת ההודעה לאפוטרופוס הכללי כדי לפגוע בתוקפו של הביטול אם מיופה הכוח קיבל הודעה על כך בהתאם להוראות סעיף קטן (א).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), חזר בו הממנה מהודעת הביטול והביע את רצונו שמיופה הכוח ימשיך בתפקידו, רשאים מיופה הכוח או הממנה לפנות לבית המשפט בבקשה לחידוש תוקפו של ייפוי הכוח; קיבל בית המשפט את הבקשה, יקבע את המועד לחידוש ייפוי הכוח.

(ד) ממנה רשאי לקבוע במפורש בייפוי כוח מתמשך כי הוא יעמוד בתוקפו גם אם יודיע על רצונו לבטלו כשלא יהיה בעל כשירות; קבע ממנה כאמור ואולם ביקש לבטל את ייפוי הכוח המתמשך לאחר שהוא חדל להיות מסוגל להבין בדבר, ימשיך ייפוי הכוח לעמוד בתוקפו, ואולם הממנה או מיופה הכוח רשאים לפנות לבית המשפט בבקשה לבטלו; ראה בית המשפט כי התקיימו נסיבות המצדיקות את ביטול ייפוי הכוח, יבטלו ויחולו הוראות סעיף 32כט(ה) ו-ו).

32כד. (א) בביטול ייפוי הכוח או בפקיעתו חייב מיופה הכוח – ובמותו חייבים יורשיו – למסור לממנה או למי שקבע בית המשפט את נכסי הממנה הנמצאים בידו, ואת המסמכים הנוגעים לנכסים אלה.

(ב) במקרה של פטירת הממנה, יהיה מיופה הכוח לענייני רכוש מוסמך, אלא אם כן הממנה קבע אחרת, וכל עוד אין גורם אחר שהוסמך כדין לטפל באותם עניינים ולמשך תקופה שלא תעלה על 90 ימים, אף בלא פנייה לבית המשפט לנקוט פעולות אלה:

(1) לשלם מכספי הממנה תשלומים שוטפים בעבור שירותים שניתנו לו או הקשורים ברכושו בתקופת תוקפו של ייפוי הכוח;

(2) לשלם מכספי הממנה הוצאות סבירות לקבורה ואבלות; הוצאות כאמור ישולמו לפי המקובל בנסיבות העניין או בהתאם להנחיות שנתן בעניין הממנה;

(3) לנהל נכס מושכר או עסק הדורש ניהול שוטף.

(ג) התעורר צורך בביצוע פעולות החורגות מהאמור בסעיף קטן (ב) לשם שמירת טובת הממנה או רכוש, ובנסיבות מיוחדות לשם מניעת נזק לעיזבון, בית המשפט רשאי להורות שמיופה הכוח לענייני רכוש יהיה חייב ומוסמך לבצע, והכול בהתאם להוראות שיקבע ולתקופה שיקבע.

32כה. הוראות חוק השליחות יחולו, בשינויים המחויבים, על ייפוי כוח מתמשך, ככל שאין הוראה אחרת לפי פרק זה.

32כו. על אף הוראות חוק השליחות והוראות כל דין, שליחות לפי ייפוי כוח מתמשך לא תסתיים רק משום שהממנה חדל להיות בעל כשירות.

סימן ה': סמכויות בית משפט בקשר לייפוי כוח מתמשך

32כז. (א) בית המשפט רשאי, מיוזמתו או לבקשת מי מהמנויים בסעיף קטן (ב), לתת הוראות בכל עניין הנוגע להפעלת סמכויותיו של מיופה כוח וכן רשאי בית המשפט, לבקשת מיופה כוח, לאשר פעולה שעשה בעניין כאמור, ובלבד שהממנה לא נתן הנחיות מקדימות למיופה הכוח באותם עניינים; נתן הממנה הנחיות מקדימות למיופה הכוח בעניין מהעניינים כאמור, יחולו הוראות סעיף 32לא(ו).

(ב) בקשה למתן הוראות לפי סעיף קטן (א) רשאים להגיש הממנה, קרובו או ידיד קרוב שלו, מיופה כוח או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו.

(ג) בית המשפט ייתן הוראות כאמור בסעיף זה בהתאם להוראות סעיף 32ט.

32כח. (א) בית המשפט רשאי להגביל את העניינים בייפוי הכוח שלגביהם יוסמך מיופה כוח לפעול או לקבוע תנאים לפעולותיו, כתנאי להמשך פעילותו, אם ראה כי בהעדר הגבלות ותנאים כאמור תיגרם לממנה פגיעה של ממש או אם שוכנע כי מיופה הכוח אינו פועל בהתאם להוראות סעיף 32ט וכי הדבר מוצדק בנסיבות העניין; הגביל בית המשפט את העניינים שבהם מוסמך מיופה כוח לפעול, רשאי למנות את מיופה הכוח המחליף שקבע הממנה; לא קבע הממנה כאמור, רשאי בית המשפט למנות אפוטרופוס לממנה בעניינים האחרים שבייפוי הכוח בהתאם לסמכותו לפי סעיף 68.

(ב) בית המשפט רשאי למנות לאדם אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח בהתקיים התנאים שבסעיף 33א, בעניינים שנכללו בייפוי הכוח, אם ראה כי בהעדר מינוי כאמור תיגרם לממנה פגיעה של ממש; מינה בית המשפט אפוטרופוס נוסף על מיופה הכוח לפי סעיף קטן זה, יחולו לעניין פעולותיהם של מיופה הכוח ושל האפוטרופוס באותם עניינים הוראות סעיף 46.

(ג) (1) ציין אדם שהוא אפוטרופוס של קרובו, לרבות אפוטרופוס למעשה כמשמעותו בסעיף 67, בצוואתו שקוימה כדן את שמו של מי שהוא מבקש כי ימונה לקרובו כאפוטרופוס לעניין רכוש שהוא מוריש, ימנה בית המשפט את מי ששמו צוין בצוואה כאפוטרופוס לעניין אותו רכוש, ובלבד שמצא כי התקיימו התנאים למינוי אפוטרופוס לפי סעיפים 33 ו-33א, ויורה לו לפעול בהתאם להנחיות שנקבעו בצוואה, אם נקבעו, והכול זולת אם ראה בית המשפט כי לשם שמירת זכויותיו והאינטרסים של האדם יש לסטות מההוראות הצוואה;

(2) מינה בית המשפט אפוטרופוס כאמור בפסקה (1) נוסף על מיופה הכוח, יפעלו האפוטרופוס ומיופה הכוח ככל הניתן בשיתוף פעולה, ואם קבע בית המשפט כי האפוטרופוסות תחול לעניין הרכוש האמור במשותף עם מיופה הכוח – יחולו הוראות סעיף 46;

(3) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מההוראות חוק הירושה, התשכ"ה-1965.

32כט. (א) בית המשפט רשאי לבטל ייפוי כוח מתמשך או מינוי על פיו, בהתקיים אחד מאלה:

תחולת השליחות חוק

דינה של שליחות לפי ייפוי כוח מתמשך

מתן הוראות ואישור פעולות

הגבלת עניינים ומינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח

ביטול ייפוי כוח מתמשך בידי בית המשפט

- (1) מיופה הכוח לא מפעיל את הסמכויות שבייפוי הכוח כראוי וכתוצאה מכך נגרמת לממנה פגיעה של ממש או שהוא אינו פועל לפי רצונו של הממנה כאמור בסעיף 32ט;
- (2) ייפוי הכוח ניתן כתוצאה ממרמה, מניצול או מהפעלת לחץ או השפעה בלתי הוגנת על הממנה או שהוא ניתן בעת שהממנה לא היה בעל כשירות;
- (3) בית המשפט ראה כי לשם שמירת ענייניו של הממנה אין די בייפוי הכוח ויש למנות לו אפוטרופוס שידאג לענייניו, כולם או חלקם.
- (ב) בקשה לביטול ייפוי כוח מתמשך בידי בית המשפט לפי סעיף זה וכן בקשה להגבלת ייפוי כוח מתמשך או למינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח לפי סעיף 32כח, רשאים להגיש היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, הממנה, קרובו או ידיד קרוב שלו, ורשאי בית המשפט לבטל ייפוי כוח מתמשך לפי סעיף זה גם ביוזמתו.
- (ג) לא יבטל בית המשפט ייפוי כוח מתמשך אלא אם כן ראה כי לא ניתן להגיע לתוצאה שלשמה נועד הביטול בדרך של הגבלת ייפוי הכוח, קביעת תנאים בו, מינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה הכוח בכפוף להוראות סעיף 33א, או בכל דרך אחרת שבסמכותו המגבילה פחות את ההתערבות בייפוי הכוח.
- (ד) מונו כמה מיופי כוח בייפוי כוח אחד, רשאי בית המשפט לבטל את המינוי על פי ייפוי הכוח לגבי כולם או חלקם.
- (ה) התקיימו התנאים לביטול ייפוי כוח מתמשך או מינוי על פיו לפי סעיף זה, רשאי בית המשפט למנות אפוטרופוס לממנה בהתקיים התנאים המנויים בסעיף 33א ובהתאם להוראות פרק רביעי; ביטל בית המשפט ייפוי כוח לפי סעיף קטן (א)3, ייתן עדיפות למינויו של מיופה הכוח כאפוטרופוס, ככל שהוא מתאים לכך.
- (ו) נתן הממנה הנחיות מקדימות למיופה כוח, בייפוי כוח מתמשך שבוטל, ומינה בית המשפט אפוטרופוס באותם עניינים, יקבע בית המשפט את האמור בהנחיות המקדימות כהנחיות לפעולתו של האפוטרופוס שמינה, אלא אם כן ראה שלשלם מניעת פגיעה של ממש בממנה נדרש לסטות מהן.

32ל. בטרם יחליט בית המשפט על הגבלת העניינים או קביעת תנאים שבהם מוסמך מיופה כוח לפעול או על מינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח, לפי סעיף 32כח או על ביטול ייפוי כוח ומינוי אפוטרופוס במקומו של מיופה כוח, לפי סעיף 32כט, ישמע בית המשפט את הממנה, אלא אם כן קבע מטעמים שיירשמו שלא ניתן לברר את דעתו בעניין.

סימן ו': הנחיות מקדימות למיופה כוח

- (א) 32לא. ממנה רשאי לתת בייפוי כוח מתמשך הנחיות מקדימות למיופה הכוח, שבהן יפרט את רצונו לגבי החלטות עתידיות שיתקבלו בשמו או פעולות שיינקטו בשמו על ידי מיופה הכוח בעניינים הנכללים בייפוי הכוח.
- (ב) התעורר צורך לקבל החלטה או לבצע פעולה בשם הממנה, שבקשר אליה נתן הנחיה מקדימה, יפעל מיופה הכוח בהתאם להנחיה המקדימה; הנחיה מקדימה הניתנת לפירושים תפורש לפי אומד דעתו של הממנה כפי שהוא משתמע מתוך ההנחיה המקדימה ומנסיבות העניין; היתה הנחיה מקדימה בלתי אפשרית לקיום אך ניתן לקיימה בשינויים שאין בהם כדי לשנות את מהותה (בסעיף זה – קיום בקירוב), רשאי מיופה הכוח לקיימה בקירוב.
- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), מיופה הכוח יהיה פטור מלפעול בהתאם להנחיה מקדימה בהתקיים אחד מאלה:
- (1) קבלת ההחלטה או ביצוע הפעולה הם בלתי אפשריים ולו בקיום בקירוב, או כרוכים בהוצאה כספית שאין בידי הממנה להוציאה בשים לב להיקף רכושו של הממנה ולצרכיו האישים בהווה ואלה הצפויים בעתיד;
- (2) קבלת ההחלטה או ביצוע הפעולה הם בלתי חוקיים או שהם עלולים לגרום פגיעה חמורה לממנה.
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), מיופה הכוח לא יפעל בהתאם להנחיה מקדימה

שמיעת הממנה

מתן הנחיות מקדימות למיופה כוח

(1) אם הממנה מסוגל באותה שעה להבין את העניין שלגביו ניתנה ההנחיה ואת משמעות ההחלטה או הפעולה, ומביע רצון לסטות מההנחיה;

(2) בעניין אישי מהותי או בעניין רפואי מהותי, אם הממנה מתנגד בשעת מעשה לקיום ההנחיה, גם לאחר שמיופה הכוח ניסה להגיע עמו להסכמה.

(ה) הוסמך מיופה כוח לפעול בעניין מסוים שבו ניתנה הנחיה מקדימה, והתקיימו התנאים שבסעיף קטן (ג) או (ד) הפוטרים אותו מלפעול לפי ההנחיה המקדימה, יפעל באותו עניין בהתאם להוראות סעיף 32ט כאילו לא ניתנה הנחיה מקדימה בנושא זה.

(ו) מיופה כוח רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה למתן הוראות בקשר להנחיה מקדימה שיש קושי בביצועה או בבקשה לפעול לפי הנחיה מקדימה שהממנה מתנגד לביצועה, כדי שבית המשפט יקבע אם התקיימו לגביה הוראות סעיף קטן (ג) או (ד).

תוקפן של הנחיות מקדימות 32לב. הנחיות מקדימות יהיו תקפות כל עוד לא בוטלו בידי נותן בהתאם להוראות סעיף 32כג, בשינויים המחויבים, אלא אם כן קבע בית המשפט כי נוכח הנסיבות האמורות בסעיף 32לא אין מקום לפעול בהתאם להן.

אי-תחולה 32לג. הוראות סימן זה לא יחולו על מתן הנחיות מקדימות למיופה כוח בקשר לטיפול רפואי בחולה הנוטה למות, כמשמעותן בחוק החולה הנוטה למות, התשס"ו-2005.

שמירת וניהול חשבונות מידע 32לד. (א) מיופה כוח ישמור תיעוד לגבי החלטות מהותיות שקיבל בשם הממנה ולגבי פעולות שפעל בענייניו וכן ישמור את חוות דעת המומחה לעניין הכניסה לתוקף.

(ב) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין סעיף זה, ובכלל זה הוראות לעניין התקופות לשמירת התיעוד בהתאם לסוגי המסמכים שיקבע.

(ג) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין ניהול חשבונות הממנה על ידי מיופה הכוח.

מנגנון תלונות 32לה. (א) באפוסטרופוס הכללי יוקם מנגנון לבירור תלונות בכל הנוגע לביצוע תפקידים של מיופי כוח הפועלים לפי יפויי כוח מתמשכים שנכנסו לתוקף (בחוק זה – מנגנון בירור תלונות).

(ב) האפוסטרופוס הכללי ימנה ממונה על בירור תלונות כאמור בסעיף קטן (א) שיהיה אחראי לקבלת התלונות ולבירורן לפי פרק זה (בחוק זה – הממונה על התלונות); הממונה על התלונות יהיה עובד המדינה והודעה על מינויו תפורסם ברשומות.

(ג) רשאי להגיש תלונה למנגנון בירור התלונות הממנה או קרובו וכל אדם אחר הסבור כי מיופה הכוח פועל בניגוד להוראות לפי חוק זה או פוגע בזכויותיו או באינטרסים של הממנה.

(ד) מנגנון בירור התלונות יכול להתאמות נגישות בהתאם להוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

(ה) הממונה על התלונות לא יברר תלונה שהיא –

(1) תלונה בעניין התלוי ועומד בבית המשפט או שבית המשפט הכריע בו לגופו;

(2) תלונה קנטרנית או טורדנית על פניה או עוסקת בזוטי דברים;

(3) תלונה בעניין שלגביו כבר הוגשה תלונה לממונה על התלונות או לגורם אחר המוסמך לבררה, והיא התבררה ונענתה לגופה ואין הצדקה בנסיבות העניין לשוב ולבדוק אותה.

(ו) לשם בירור תלונה יהיו לממונה על התלונות הסמכויות הנתונות לנציב לתלונות הציבור לפי סעיף 41(ד) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב], ורשאי הוא להיעזר לשם כך במפקח שמונה לפי סעיף 67ג שיהיו נתונות לו הסמכויות המפורטות באותו סעיף, בשינויים המחויבים.

(ז) הממונה על התלונות רשאי להביא לפני גורם מוסמך את תוצאות בירור התלונה כדי שישקול לנקוט את האמצעים הנדרשים לדעתו לשמירת ענייניו של הממנה, והכול בהתאם להוראות שיקבע האפוסטרופוס הכללי בנהלים; העלה

בירור התלונה חשש שנעברה עבירה פלילית, יביא הממונה על התלונות את העניין לידיעת משטרת ישראל.

(ח) תוצאות בירור התלונה יימסרו למתלונן ואם נמצאה תלונה מוצדקת במלואה או בחלקה, יעביר הממונה על התלונות את תוצאות בירור התלונה גם לאדם המיועד, ובלבד שהעניין נוגע לעניינים שלגביהם חלה חובת הדיווח כאמור בסעיף 32טז, והכול תוך שמירה על פרטיותם של הממנה ושל כל אדם אחר.

פרק שלישי: האפוטרופוסים על פי מינוי

אימתי אפוטרופוס	יתמנה	33.	(א)	בית המשפט רשאי למנות אפוטרופוס –
				(1) לקטין ששני הוריו מתו או שהוכרזו פסולי-דין או שהאפוטרופוסות לקטין נשללה מהם לפי סעיף 27, או הוגבלה לפי סעיף 29 או שהם אינם מסוגלים למלא כלפי הקטין את חובותיהם לפי הפרק השני או שהם נמנעים, ללא סיבה סבירה, מלמלא את חובותיהם האמורות, כולן או מקצתן ;
				(2) לקטין – בנסיבות האמורות בסעיף 28 או בסעיף 29 ;
				(3) לפסול-דין ;
				(4) לאדם אחר שאינו יכול, דרך קבע או דרך ארעי, לדאוג לענייניו, כולם או מקצתם, ואין מי שמוסמך ומוכן לדאוג להם במקומו ;
				(5) לאדם שאין עדיין אפשרות לזהותו ;
				(6) לעובר.
			(ב)	בקשה למינוי אפוטרופוס לאדם יכול שתוגש בידי בן זוגו או קרובו או בידי היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו.
שיקול דעת בית המשפט במינוי אפוטרופוס לבגיר	דעת בית	33א.	(א)	לא ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם בגיר לפי סעיף 33(א)(4), אלא אם כן ראה כי התקיימו כל אלה :
				(1) בלא מינוי עלולים להיפגע זכויות, אינטרסים או צרכים של האדם ;
				(2) לא הופקד אצל האפוטרופוס הכללי ייפוי כוח מתמשך שערך האדם בעניינים שלגביהם מתבקש המינוי ;
				(3) לא ניתן להשיג את המטרה שלשמה נדרש מינוי אפוטרופוס ולשמור על טובתו של האדם בדרך המגבילה פחות את זכויותיו, חירותו ועצמאותו, לאחר שבחן את החלופות בנסיבות העניין, לרבות האפשרות למנות תומך בקבלת החלטות לפי סעיף 67ב.
			(ב)	נוסף על האמור בסעיף קטן (א), לא ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם שאינו מסוגל לדאוג לענייניו אך מסוגל לקבל החלטות בקשר אליהם, אלא בנסיבות מיוחדות ולאחר שנוכח שאין מי שמוכן ומסוגל לסייע לו לדאוג לענייניו בלא מינוי כאפוטרופוס ; מינה בית המשפט אפוטרופוס לאדם כאמור ייתן הוראות באשר לתפקידיו ולסמכויותיו של האפוטרופוס, בשים לב להוראות סעיפים קטנים (ה) ו-(ו), ובלבד שלא יוסמך האפוטרופוס לקבל החלטה בשמו של אדם בניגוד לרצונו.
			(ג)	(1) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם בגיר לפי סעיף 33(א)(4), שהפקיד ייפוי כוח מתמשך אצל האפוטרופוס הכללי כאמור בסעיף קטן (א)(2), אלא אם כן מתקיימים התנאים למינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה הכוח לפי סעיף 32כח(ב) או שיפוי הכוח או מינוי על פיו בוטלו לפי סעיף 32כט ;
				(2) מינה בית המשפט אפוטרופוס לאדם כאמור בפסקה (1) והפקיד אותו אדם הנחיות מקדימות אצל האפוטרופוס הכללי, יורה בית המשפט לאפוטרופוס שמינה לפעול בהתאם להן או לקיימן בקירוב להן כאמור בסעיף 32לא, אלא אם כן התקיים תנאי מהתנאים המנויים בסעיפים קטנים (ג) עד (ד) של הסעיף האמור.
			(ד)	בית המשפט הממנה אפוטרופוס לבגיר לפי סעיף 33(א)(4) יפרט בהחלטתו עניין אחד או יותר שיימסרו לאפוטרופוס מבין העניינים האלה :
				(1) עניין מסוים או עניינים מסוימים שיקבע בית המשפט ;

- (2) עניינים רפואיים ;
- (3) עניינים אישיים ;
- (4) ענייני רכוש.
- (ה) בבוא בית המשפט לקבוע את העניינים שיימסרו לאפוטרופוס שמונה לפי סעיף זה יצמצם בית המשפט ככל האפשר את העניינים שיימסרו לאפוטרופוס אם ניתן להשיג את המטרה שלשמה מונה האפוטרופוס ולשמור על טובתו של האדם בלי לקבוע עניינים נוספים.
- (ו) בבוא בית המשפט לקבוע את תקופת המינוי של אפוטרופוס שמונה לפי סעיף זה ישקול לצמצם את התקופה אם ניתן להשיג את המטרה שלשמה מונה האפוטרופוס בתקופה קצרה יותר.
- (ז) בית המשפט רשאי לתת בצו המינוי הוראות בנוגע לפעולתו של אפוטרופוס ולקבוע תנאים והגבלות לגבי פעולתו כאמור.
- (ח) בנימוקיו למינוי יתייחס בית המשפט לשיקולים ששקל במינוי האפוטרופוס לפי סעיף זה, לרבות לעניין תקופת המינוי.
- 33ב. מי שניתן לו ייפוי כוח שאינו ייפוי כוח מתמשך אשר היה בתוקף עד למועד שבו חדל הממנה להיות מסוגל להבין בדבר, רשאי לפנות לבית המשפט ולבקש להתמנות אפוטרופוס לאדם בעניין שלגביו ניתן ייפוי הכוח, ובית המשפט רשאי למנותו אם ראה כי יש צורך למנות אפוטרופוס לפי סעיף 33א באותם עניינים וכי טובת הממנה היא למנות את אותו מיופה כוח כאפוטרופוס לאותם עניינים, ובלבד שהממנה לא נתן באותו עניין ייפוי כוח מתמשך או הנחיות מקדימות כאמור בסעיף 32ללא שבהן ביקש את מינויו של אדם אחר כאפוטרופוס.
34. (א) יכול להתמנות אפוטרופוס אחד מאלה :
- (1) יחיד ;
- (2) תאגיד ;
- (3) האפוטרופוס הכללי ;
- (4) ועדת אפוטרופסות לנפגעי השואה לגבי נפגעי השואה שהרכבה :
- (1) נציג משרד הבריאות ;
- (2) נציג גוף המטפל בענייני נפגעי השואה.
- מינה בית המשפט תאגיד להיות אפוטרופוס, רשאי הוא לקבוע יחיד שיבצע את תפקידי האפוטרופוס מטעם התאגיד.
- (ב) השר, בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע תנאים הנדרשים לאישור של תאגידים ושל אפוטרופסים מקצועיים להתמנות אפוטרופוסים, לרבות לעניין תנאי כשירותם והכשרה וכן לעניין מספר מרבי של אנשים שיש להם אותו אפוטרופוס ; לעניין זה, "אפוטרופוס מקצועי" – מי שמונה אפוטרופוס לשלושה אנשים לפחות שאינם קרוביו.
35. (א) בית המשפט ימנה לאפוטרופוס מי שנראה לו בנסיבות הענין מתאים ביותר לטובת האדם, תוך התחשבות ברצונו.
- (ב) במינוי אפוטרופוס לקטין לפי סעיף 33(א) ייתן בית המשפט עדיפות לאדם מתאים שהוא בן משפחתו של הקטין, אלא אם כן מצא כי בנסיבות הענין יהיה זה לטובת הקטין למנות לו אפוטרופוס שאינו בן משפחתו ; בסעיף קטן זה, "בן משפחה" – אח, אחות, הורה של הורה, אח או אחות של הורה, בן זוג או בת זוג של הורה.
- 35א. (א) אדם בגיר שהוא בעל כשירות רשאי לתת הנחיות מקדימות לצורך מינוי אפוטרופוס (בסעיף זה – הנחיות מקדימות) שבהן יפרט את שמו של יחיד או תאגיד, אחד או יותר, שהוא מבקש כי ימונה לו כאפוטרופוס בהתקיים התנאים המנויים בסעיף 33א, וכן רשאי הוא לתת הנחיות מקדימות שבהן יפרט את רצונו לגבי החלטות עתידיות שיתקבלו בשמו או פעולות שיינקטו בשמו על ידי האפוטרופוס שימונה לו כאמור, בין שפירט את שמו של האדם שהוא מבקש כי ימונה לו כאפוטרופוס ובין אם לאו ; לעניין זה, "בעל כשירות"

– מי שמסוגל להבין את המשמעות של מתן הנחיות מקדימות לצורך מינוי אפוטרופוס, מטרותיהן ותוצאותיהן.

(ב) הנחיות מקדימות לפי סעיף זה ייערכו בכתב לפי טופס שייקבע בתקנות ויחתמו בפני עורך דין; טופס הנחיות מקדימות המתייחס גם לעניינים רפואיים ייקבע בהסכמת שר הבריאות.

(ג) הנחיות מקדימות לפי סעיף זה יופקדו אצל האפוטרופוס הכללי; ההפקדה תהיה במסירת עותק מקורי של ההנחיות בידי הממנה בעצמו או על ידי עורך הדין שבפניו הן נערכו; הפקדת ההנחיות המקדימות היא תנאי מוקדם לכניסתן לתוקף.

(ד) על אף האמור בסעיף 35, נתן אדם הנחיות מקדימות ומצא בית המשפט כי יש למנות לו אפוטרופוס לפי סעיף 33א, ימנה בית המשפט לאפוטרופוס את האדם ששמו צוין בהן כאפוטרופוס ויורה לו לפעול בהתאם להנחיות המקדימות, אלא אם כן התקיימו הנסיבות המפורטות בסעיף 32לא(ג) או (ד), או אם סבר בית המשפט כי מינוי האדם שצוין כאפוטרופוס או כי קיום ההנחיות המקדימות יפגעו פגיעה של ממש באדם.

(ה) על הנחיות מקדימות לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 32יג, 32יד, 32טו, 32ז, 32ח, 32יט, 32כא, 32כב(1) ו-2, 32כג, 32לא, 32לב ו-32לג, בשינויים המחויבים.

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 167.

36. לפני מינוי האפוטרופוס ישמע בית המשפט את דעת האדם אם הוא מסוגל להבין בדבר וניתן לברר דעתו. שמיעת האדם על ידי בית המשפט

37. לא יתמנה אפוטרופוס אלא מי שהביע לבית המשפט את הסכמתו לכך. הסכמת האפוטרופוס

38. אפוטרופוס של קטין חייב לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן חייב הוא בשמירת נכסי הקטין, ניהולם ופיתוחם; הוא רשאי להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו והוא מוסמך לייצגו; והכל אם לא הגביל בית המשפט את תפקידי האפוטרופוס, והוא הדין, בשינויים המחויבים, באפוטרופוס של פסול-דין. תפקידי האפוטרופוס לקטין ולפסול-דין

39. (א) אפוטרופוס שאינו של קטין או של פסול-דין חייב לדאוג לעניינים שנמסרו לו על-ידי בית המשפט ולפעול לשמירת הזכויות, האינטרסים והצרכים של האדם ולקבל החלטות בקשר אליהם והכול בהתאם להוראות פרק שלישי. תפקידי אפוטרופוס של אפוטרופוס אחר

(ב) השר, בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות בדבר האחריות והחובות של אפוטרופוס כאמור בסעיף קטן (א), שיחולו אם בית המשפט לא נתן בעת המינוי או לאחר מכן הוראה אחרת, ובדבר הכישורים של בעלי תפקידים בתאגיד המתמנה אפוטרופוס; הוראות כאמור יכול שייקבעו בהתאם לסוגי האפוטרופוסות, ורשאי השר לקבוע הוראות לעניין אפוטרופוסים שהם תאגידים, היקף פעילותם ובעלי תפקידים בהם, ועל אפוטרופוסים מקצועיים כהגדרתם בסעיף 34.

40. אין במינוי אדם כאפוטרופוס כדי לחייבו במזונותיו של האדם שהוא אפוטרופוס. פטור ממזונות

41. (בוטל)

42. (בוטל)

43. (בוטל)

44. בית המשפט רשאי, בכל עת, לבקשתו של האדם שמונה לו אפוטרופוס, האפוטרופוס או של היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו או של צד מעוניין ואף מיזמתו הוא, לתת לאפוטרופוס הוראות בכל ענין הנוגע למילוי תפקידו; וכן רשאי בית המשפט, לבקשת האפוטרופוס, לאשר פעולה שעשה. הוראות המשפט בית-המשפט

45. בית המשפט רשאי אם ראה סיבה מיוחדת לכך, למנות לאדם יותר מאפוטרופוס אחד; משעשה כן, יחליט בית המשפט אם להטיל את תפקידי האפוטרופוסות על האפוטרופוסים במשותף או לחלקם ביניהם. מינוי אפוטרופוסים אחדים

46. הטיל בית המשפט תפקידי אפוטרופוסות על שני אפוטרופוסים או יותר במשותף, יחולו ההוראות הבאות זולת אם הורה בית המשפט אחרת: דין אפוטרופוסים משותפים

- (1) האפוטרופסים חייבים לפעול תוך הסכמה; בענין שדעותיהם חלוקות, יפעלו כפי שיחליט בית המשפט;
- (2) פעולה של אחד או של אחדים מן האפוטרופסים טעונה הסכמת האחרים או אישור בית המשפט, מראש או למפרע;
- (3) בענין שאינו סובל דיחוי רשאי כל אחד מהאפוטרופסים לפעול על דעת עצמו;
- (4) האפוטרופסים אחראים לאדם יחד ולחוד;
- (5) נתפנה מקומו של אחד מן האפוטרופסים או שחדל לפעול, זמנית או לצמיתות, חייבים האחרים להודיע על כך מיד לבית המשפט, והם חייבים ומוסמכים להמשיך בתפקידיהם כל עוד לא קבע בית המשפט אחרת.
47. (א) האפוטרופוס מוסמך לעשות כל הדרוש למילוי תפקידיו; בפעולות המנויות להלן אין הוא מוסמך לייצג את האדם שהוא אפוטרופוסו מבלי שבית המשפט אישרן מראש:
- (1) העברה, שעבוד, חלוקה או חיסול של יחידה משקית בחקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה;
- (2) עסקה במקרקעין, למעט השכרה של נכס לתקופה שאינה עולה על חמש שנים שהוראות חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, לא חלות עליה;
- (3) המחאה או שעבוד של זכות לקבלת זכות במקרקעין;
- (4) השכרה שהוראות חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, חלות עליה;
- (5) הסתלקות מחלק או ממנה בעיזבון, או העברה או שעבוד של חלק או מנה בעיזבון;
- (א5) מתן תרומה בסכום העולה על הסכום שנקבע בהנחיות המקדימות לפי סעיף 35א (בסעיף זה – הנחיות מקדימות) או בסכום העולה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך, והכול ובלבד שניתנה הסמכה מפורשת בהנחיות המקדימות;
- (ב5) מתן מתנה שאינה נהוגה בנסיבות העניין, ואם ניתנה הסמכה מפורשת בהנחיות מקדימות – בסכום העולה על הסכום שנקבע בהנחיות המקדימות או בסכום העולה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך;
- (ג5) פעולה משפטית אחרת, ובכלל זה כמה פעולות הקשורות בעסקה אחת, ששוויין עולה על 100,000 שקלים חדשים, אלא אם כן ניתנה הסמכה מפורשת בהנחיות מקדימות; ניתנה הסמכה מפורשת כאמור, תובא לאישור בית המשפט פעולה משפטית כאמור ששווייה עולה על 500,000 שקלים חדשים;
- (ד5) משיכת כספים מקופת גמל בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, כמשמעותם בסעיף 87(א)(2) לפקודת מס הכנסה, העברתם לאחר, שעבודם או עיקולם לפי סעיף 25 לחוק האמור;
- (ה5) מתן ערבות או מתן הלוואה; ואם ניתנה הסמכה מפורשת למתן הלוואה – בסכום העולה על הסכום שנקבע בהנחיות המקדימות או בסכום העולה על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך;
- (ו5) התחייבות לביצוע פעולה מהפעולות המנויות בפסקאות (1) עד (ה5);
- (6) פעולה אחרת שבית המשפט קבע, בצו המינוי או לאחר מכן, כטעונה אישור כאמור.
- (ב) היתה דחיפות בביצוע פעולה לשם שמירת ענייניו של אדם, רשאי האפוטרופוס, במקרים מיוחדים, לבקש מבית המשפט אישור בדיעבד.
48. בפעולה משפטית בין האדם לבין האפוטרופוס שמונה לו או קרוביו של האפוטרופוס, זולת מתנות הניתנות לאותו אדם, ובפעולה משפטית בין שניים שמונה להם אותו

סמכויות
האפוטרופוס
ואישור
המשפט
בית

פעולות שיש בהן
ניגוד אינטרסים

אפוטרופוס, אין האפוטרופוס מוסמך לייצג אדם שהוא מונה כאפוטרופוס מבלי שבית המשפט או אפוטרופוס אחר שנתמנה למטרה זו אישרן מראש.

49. הגנת צד שלישי
פעולה של אפוטרופוס הטעונה הסכמה או אישור לפי סעיף 46(2) וסעיף 47(6) תהא בת-תוקף אף באין הסכמה או אישור כזה אם נעשתה כלפי אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת שהיא טעונה הסכמה או אישור.
50. השקעות
כספי האדם שמונה לו אפוטרופוס, במידה שאינם דרושים לצרכיו השוטפים, חייב האפוטרופוס להחזיקם או להשקיעם כדרוש לשם שמירת הקרן והבטחת פירות באחד הדרכים שקבע לכך שר המשפטים בתקנות או בדרך שהורה בית המשפט.
51. פרטה
האפוטרופוס חייב להגיש לאפוטרופוס הכללי, תוך שלושים ימים מיום מינויו, פרטה של נכסי האדם שהוא אפוטרופוסו, כולל חובותיו, זולת אם פטר אותו האפוטרופוס הכללי בהתאם לנהלים שקבע מחובה זו או קבע מועד אחר להגשת הפרטה.
52. בית המשפט רשאי להורות –
(1) שהאפוטרופוס יגיש לאפוטרופוס הכללי, במועד שקבע, שומת שוויים של נכסי האדם שהוא אפוטרופוסו, ערוכה לתאריך שקבע בית המשפט;
(2) שהשומה האמורה תיערך על-ידי שמאי או על-ידי אדם אחר כפי שקבע בית המשפט.
53. חשבונות דו"ח ומתן ידיעות
האפוטרופוס חייב, בכל ענייני האפוטרופוסות, לנהל חשבונות, להגיש לאפוטרופוס הכללי דין וחשבון כפי שיורה, אך לפחות אחת לשנה ובגמר תפקידו או בפקיעת האפוטרופוסות, ולהמציא לאפוטרופוס הכללי ידיעות מלאות לפי דרישתו, זולת אם פטר אותו האפוטרופוס הכללי, בהתאם לנהלים שקבע, מחובת הגשת דין וחשבון או קבע מועד אחר להגשתו. שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר החשבונות שעל אפוטרופוסים לנהל.
54. בדיקת דו"חות
שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בדבר אופן הגשת הפרטה והדו"חות ובדבר אופן בדיקתם, לרבות הגשתם באופן מקוון לעניין תאגידים ואפוטרופוסים מקצועיים כהגדרתם בסעיף 34, בידי האפוטרופוס הכללי, ורשאי הוא לקבוע סוגי דו"חות שהאפוטרופוס הכללי פטור מבדיקתם, בתנאים שייקבעו.
55. הוצאות הסבירות שהאפוטרופוס הוציא במילוי תפקידיו חלות על האדם שהוא אפוטרופוסו, ורשאי האפוטרופוס להחזירן לעצמו מנכסי אותו אדם.
56. שכר האפוטרופוס
(א) בית המשפט רשאי לקבוע לאפוטרופוס שכר אם ראה טעם לכך בנסיבות הענין; שכר האפוטרופוס שנקבע על ידי בית המשפט חל על האדם שמונה לו אפוטרופוס ורשאי האפוטרופוס לקבלו מנכסי אותו אדם.
(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע כללים בדבר השכר שבית המשפט רשאי לקבוע לאפוטרופוסים.
57. אחריות האפוטרופוס
האפוטרופוס אחראי לנזק שגרם לאדם שהוא אפוטרופוסו או לרכושו. בית המשפט רשאי לפטרו מאחריותו, כולה או מקצתה, אם פעל בתום לב ונתכוון לטובת אותו אדם. האפוטרופוס אינו נושא באחריות אם פעל בתום לב לפי הוראות בית המשפט או קיבל אישורו, אם מראש ואם למפרע.
58. ערובה
בית המשפט רשאי, לפני מינויו של אפוטרופוס או אחרי כן, לדרוש שהאפוטרופוס ישעבד נכסים או ימציא ערבות להבטחת מילוי תפקידיו וחובותיו, ורשאי בית המשפט, בכל עת, לדרוש ערובה נוספת או לשחרר ערובה שניתנה, כולה או מקצתה.
59. מימוש הערובה
ערובה לפי סעיף 58 תינתן לזכות האדם שמונה לו אפוטרופוס, והאפוטרופוס הכללי מוסמך לייצגו בכל הנוגע למימושה.
60. התפטרות האפוטרופוס
האפוטרופוס רשאי, על-ידי הודעה בכתב לבית המשפט, להתפטר מתפקידו; ההתפטרות אינה תופסת אלא אם בא עליה אישור בית המשפט ומן היום שנקבע לכך באישור.
61. פיטורי האפוטרופוס
בית המשפט רשאי לפטר אפוטרופוס אם לא מילא תפקידיו כראוי או אם ראה בית המשפט סיבה אחרת לפיטוריו.
62. פקיעת האפוטרופוס
אפוטרופוסות על קטין פוקעת בהגיעו לבגירות; על פסול-דין – עם ביטול פסלותו על-ידי בית המשפט; על מי שאינו קטין או פסול דין – אם קבע בית המשפט שחדלו סיבות

האפוטרופסות או שהושגה מטרתה; פקיעת אפוטרופסות כזאת היא מן היום שנקבע לכך על-ידי בית המשפט; אפוטרופסות על כל אדם פוקעת במותו.

63. (א) סיום תפקידו של האפוטרופוס

בהתפטרותו ובפיטוריו של האפוטרופוס ובפקיעת האפוטרופסות חייב האפוטרופוס – ובמותו חייבים יורשיו – למסור לאדם שמונה לו אפוטרופוס או למי שקבע בית המשפט את נכסי האדם שמונה לו אפוטרופוס הנמצאים בידו או בפיקוחו, ואת המסמכים הנוגעים לנכסים אלה.

(ב) על אף פקיעת האפוטרופסות, יהיה אפוטרופוס לענייני רכוש מוסמך, כל עוד אין גורם אחר שהוסמך כדין לטפל באותם עניינים ולמשך תקופה שלא תעלה על 90 ימים, אף בלא פנייה לבית המשפט לנקוט פעולות אלה:

(1) לשלם מכספי האדם תשלומים שוטפים בעבור שירותים שניתנו לו או הקשורים ברכושו בתקופת האפוטרופסות;

(2) לגבות מכספי האדם את שכר הטרחה שהוא זכאי לו;

(3) לשלם מכספי האדם הוצאות סבירות לקבורה ואבלות; הוצאות כאמור ישולמו לפי המקובל בנסיבות העניין או בהתאם להנחיות שנתן בעניין האדם;

(4) לנהל נכס מושכר של האדם או עסק הדורש ניהול שוטף.

(ג) התעורר צורך בביצוע פעולות החורגות מהאמור בסעיף קטן (ב) לשם שמירת טובת האדם או רכושו, ובנסיבות מיוחדות – לשם מניעת נזק לעיזבונו, בית המשפט רשאי להורות שהאפוטרופוס לענייני רכוש יהיה חייב ומוסמך לבצען, והכול בהתאם להוראות ולתקופה שיקבע.

64. (א) צוואה או מסמך הבעת רצון של הורה אפוטרופוס שהוא קרוב, לרבות אפוטרופוס למעשה כמשמעותו בסעיף 67, רשאי לציין בצוואתו את שמו של יחיד שהוא מבקש כי ימונה לילדו או לקרובו כאפוטרופוס לאחר מותו.

(ב) אדם כאמור בסעיף קטן (א) רשאי לציין במסמך שייערך לפי הוראות סעיף זה (בפרק זה – מסמך הבעת רצון) את שמו של מי שהוא מבקש כי ימונה לילדו או לקרובו כאפוטרופוס, אם בשל מוגבלות הוא יחדל להיות מסוגל לדאוג לילדו או לקרובו ולקבל החלטות לגביו.

(ג) אדם כאמור בסעיף קטן (א) או (ב) רשאי לתת הנחיות בעניין מהעניינים הנתונים לפי חוק זה לשיקול דעת בית המשפט או האפוטרופוס, כדי שיקוימו על ידם לאחר מותו או אם יחדל להיות מסוגל לדאוג ולקבל החלטות לגבי ילדו או קרובו, לפי העניין.

(ד) מסמך הבעת רצון ייערך בכתב וייחתם בפני עורך דין, ויחולו לגביו הוראות סעיפים 32ג, 32ד, 32יח, 32יט(א), 32כב(1) ו-32כג, בשינויים המחויבים.

(ה) ערך אדם צוואה או מסמך הבעת רצון לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), ייתן בית המשפט עדיפות למינוי מי ששמו צוין בצוואה או במסמך הבעת הרצון, לפי העניין, כאפוטרופוס לקטין ויורה לאפוטרופוס לפעול בהתאם להנחיות שבצוואה או במסמך הבעת הרצון, והכול זולת אם ראה שטובת הקטין לסטות מהם ובכפוף לאמור בסעיף 28 בנוגע לאפוטרופסותו של ההורה האחר.

64א. (א) אפוטרופוס של אדם שהוא קרוב, לרבות אפוטרופוס למעשה כמשמעותו בסעיף 67, רשאי לציין בצוואתו את שמו של יחיד או תאגיד שהוא מבקש כי ימונה לבנו או לקרובו כאפוטרופוס לאחר מותו.

(ב) אדם כאמור בסעיף קטן (א) רשאי לציין במסמך הבעת רצון את שמו של יחיד או תאגיד שהוא מבקש כי ימונה לבנו או לקרובו כאפוטרופוס, אם יחדל להיות מסוגל לדאוג לבנו או לקרובו ולקבל החלטות לגביו.

(ג) אדם כאמור בסעיף קטן (א) או (ב) רשאי לתת הנחיות בעניין מהעניינים הנתונים לפי חוק זה לשיקול דעת בית המשפט או האפוטרופוס, כדי שיקוימו על ידם לאחר מותו או אם יחדל להיות מסוגל לדאוג ולקבל החלטות לגבי בנו או קרובו, לפי העניין.

(ד) מסמך הבעת רצון ייערך בכתב וייחתם בפני עורך דין, ויחולו לגביו הוראות סעיפים 32ג, 32ד, 32יח, 32יט(א), 32כב(1) ו-32כג, בשינויים המחויבים.

צוואה או מסמך הבעת רצון של הורה אפוטרופוס שהוא קרוב של קטין

צוואה או מסמך הבעת רצון של אפוטרופוס של בגיר

(ה) בטרם ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם או ייתן הנחיות מקדימות, ישמע את האדם בהתאם לסעיף 36.

(ו) ערך אדם צוואה או מסמך הבעת רצון לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), ימנה בית המשפט כאפוטרופוס את מי ששמו צוין בצוואה או במסמך הבעת הרצון, לפי העניין, אם ראה בית המשפט, לאחר שמיעת האדם שהוגשה בקשה בעניינו ותוך התחשבות ברצונו, שיש צורך למנות לו אפוטרופוס לפי סעיף 33א ושמינוי של מי שצוין בצוואה או במסמך הבעת הרצון עולה בקנה אחד עם טובתו; נתן אדם הנחיות בצוואה או במסמך הבעת רצון כאמור, יורה בית המשפט לאפוטרופוס לפעול בהתאם להן, אם ראה שהדבר עולה בקנה אחד עם טובתו של האדם שהוא אפוטרופוסו, ובלבד שאותו אדם לא נתן הנחיות מקדימות שונות בעניין לפי חוק זה.

(ז) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 32(כחג).

האפוטרופוס הכללי 65. נתמנה האפוטרופוס הכללי כאפוטרופוס, לא יחולו הוראות הסעיפים 37, 50, 57, 58, 59 ו-60.

כאפוטרופוס אפוטרופוס שהיה פגם במינויו 66. פעולה של אפוטרופוס תהא בת-תוקף אף שהיה פגם במינויו, אם נעשתה כלפי אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת על הפגם.

אפוטרופוס למעשה 67. מי שפועל כאפוטרופוס, חובותיו ואחריותו כלפי אדם שמונה לו אפוטרופוס או שביט המשפט היה רשאי למנות לו אפוטרופוס יהיו לפי הוראות פרק זה, אף אם לא נתמנה כלל או שהיה פגם במינויו או שהתפטר או פוטר או שפקעה אפוטרופסותו.

ועדה לעניני אפוטרופסות לנפגעי שואה 67א. (א) שר העבודה והרווחה ימנה ועדה לעניני אפוטרופסות לנפגעי השואה וזה הרכבה:

(1) נציג משרד העבודה והרווחה שהוא עובד סוציאלי ראשי לעניין סדרי דין שנתמנה לפי חוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955, או עובד סוציאלי שהתמנה לפי החוק האמור שהציע העובד הסוציאלי הראשי לעניין סדרי דין;

(2) נציג משרד הבריאות, שיציע שר הבריאות;

(3) נציג משרד המשפטים, שיציע שר המשפטים.

(ב) האדם שמונה לו אפוטרופוס או שביט המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס, אפוטרופסו, קרובו, מנהל בית חולים שבו הוא מאושפז וכל אדם המטפל בו, רשאים לפנות לוועדה בכל שאלה המתעוררת בקשר לטיפול באותו אדם או בדבר הצורך במינויו או בהחלפת אפוטרופוס.

(ג) הועדה תבחן כל פניה כאמור בסעיף קטן (ב) והיא רשאית ליתן את המלצותיה לאפוטרופוס בענינים הנוגעים לטיפול בחסוי וכן לפנות ליועץ המשפטי לממשלה או לנציגו ולאפוטרופוס הכללי, ולהמליץ להם לנקוט פעולות על פי סמכותם, לרבות פניה לבית משפט לפי חוק זה.

67ב. (א) תפקידיו של תומך בקבלת החלטות יהיו אלה, כולם או חלקם –

(1) לסייע לאדם לקבל מידע מכל גוף;

(2) לסייע לאדם בהבנת המידע הנדרש לו לשם קבלת החלטות, לרבות החלופות האפשריות והשלכותיהן ולהסביר לו את כל אלה בשפה פשוטה וברורה המובנת לו ותוך שימוש באמצעי עזר שברשותו ובכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין;

(3) לסייע לאדם במימוש החלטותיו ובמיצוי זכויותיו, לרבות סיוע בביטוי החלטותיו כלפי צדדים שלישיים, בהיקף ובדרך שתיקבע בתקנות לפי סעיף קטן (ו).

(ב) לשם ביצוע תפקידיו, סמכויותיו של תומך בקבלת החלטות יהיו אלה, כולן או חלקן:

(1) לפנות לכל גורם ולקבל מידע בשמו של האדם;

(2) לסייע לאדם בביטוי רצונותיו והחלטותיו כלפי צדדים שלישיים;

(3) לבצע בשם האדם, לבקשתו, פעולות לשם מימוש החלטותיו ומיצוי זכויותיו, בהיקף ובדרך שתיקבע בתקנות.

- (ג) תומך בקבלת החלטות לא יקבל החלטות בשמו של האדם שהוא מסייע לו.
- (ד) בית המשפט רשאי למנות תומך בקבלת החלטות לבגיר שיכול עם קבלת תמיכה לקבל החלטות בקשר לענייניו בעצמו.
- (ה) מינה בית המשפט תומך בקבלת החלטות לאדם, יפרט בהחלטתו את העניינים שלגביהם ישמש כתומך בקבלת החלטות ויקבע את תקופת המינוי, ויקבע את תפקידיו וסמכויותיו כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), כולם או חלקם.
- (ו) השר, בהסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים ושר האוצר ובהתייעצות עם שר הבריאות, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות נוספות לעניין תפקידיו וסמכויותיו של תומך בקבלת החלטות, וכן רשאי הוא לקבוע הוראות נוספות לעניין תומך בקבלת החלטות, לרבות בעניינים אלה:
- (1) מי רשאי להתמנות לתומך בקבלת החלטות;
 - (2) ההכשרה הנדרשת מתומך בקבלת החלטות;
 - (3) חובות, אחריותו ודרכי פעולתו של תומך בקבלת החלטות;
 - (4) הוראות בנוגע למצבים המצדיקים בחינה מחדש של המינוי, לרבות בחינת חלופות אחרות;
 - (5) קביעת האפשרות של אדם בעל כשירות, כמשמעותו בפרק שני, למנות תומך בקבלת החלטות בדרך שבה נערך ייפוי כוח מתמשך ולהחיל לעניין זה הוראות החלות על ייפוי כוח מתמשך בשינויים שיקבע;
 - (6) כללים בדבר ביטול ופקיעה של צו מינוי.
- (ז) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 68.
- (א) האפוסטרופוס הכללי יסמך, מבין עובדי משרדו, מפקחים שיהיו נתונים להם הסמכויות לפי סעיף זה, כולן או חלקן, לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי פרק זה; הודעה על ההסמכה תפורסם ברשומות.
- (ב) לא ימונה מפקח לפי הוראות סעיף קטן (א), אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:
- (1) הוא לא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת ולא הוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש מפקח;
 - (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונים לו לפי סעיף זה, כפי שהורה האפוסטרופוס הכללי;
 - (3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה האפוסטרופוס הכללי.
- (ג) לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי פרק זה, רשאי מפקח, לאחר שהזדהה –
- (1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;
 - (2) להיכנס למקום שהכניסה אליו דרושה לשם מילוי תפקידיו, בכל עת סבירה, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט או בהתקיים אחד מאלה:
- (א) לאחר שניתנה הסכמת האדם שמונה לו אפוסטרופוס, ואם לא ניתן לברר את דעתו – בהסכמת האפוסטרופוס ובלבד שהאדם האמור אינו מתנגד;
 - (ב) היה מקום המגורים מעון, רשאי מפקח להיכנס לשטחי המגורים לאחר תיאום מראש עם מנהל המקום או עם האפוסטרופוס, ואם קיים חשש לפגיעה בשלומם של האדם בשל אופן תפקודו של האפוסטרופוס – בלא תיאום מראש, והכול ובלבד שהאדם שמונה לו אפוסטרופוס ומי שמתגורר עמו אינם מתנגדים לכניסה לשטח המגורים;

סמכויות פיקוח

ג.67

(ז)

(א)

(ב)

(ג)

(3) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל מידע או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוען של ההוראות לפי פרק זה; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995.

(ד) מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי סעיף זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שני אלה:

- (1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;
- (2) יש בידו תעודה חתומה בידי האפוטרופוס הכללי המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג לפי דרישה.

פרק שלישי: עקרונות ודרכי פעולה של אפוטרופוס

חיובי האפוטרופוס 167. (א) אפוטרופוס חייב לפעול בשקידה, במיומנות, במסירות ובלא התרשלות, ולנהוג בתום לב לשמירת עניינו של האדם שהוא אפוטרופוסו ולא לטובת ענייניו שלו.

(ב) בעל מקצוע שהתמנה לאפוטרופוס כדי שיפעיל את כישוריו המקצועיים יפעל במסירות ובמקצועיות כפי שבעל מקצוע היה מפעיל כלפי לקוחו.

(ג) לא יקבל אפוטרופוס טובת הנאה מאדם שלישי בעבור הפעלת סמכויותיו ומילוי תפקידיו, ובכפוף להוראות סעיף 48 לא ימצא במצב של ניגוד עניינים.

167. (א) במילוי תפקידיו והפעלת סמכויותיו יפעל אפוטרופוס שמונה לבגיר בהתאם לעקרונות אלה:

- (1) שמירת כבודו של האדם ובדרך שתגביל זכויותיו וחירותו במידה הפחותה ביותר;
- (2) שמירה, ככל האפשר, על פרטיותו של האדם;
- (3) בדרך שתאפשר לאדם לממש את יכולותיו ולשמור על מרב עצמאותו האפשרית, בהתאם ליכולותיו.

(ב) עם מינויו יסביר האפוטרופוס לאדם מהם תפקידיו וסמכויותיו כאפוטרופוס, בלשון פשוטה ובהתאם ליכולת הבנתו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך שימוש באמצעי עזר שברשותו או בכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין.

(ג) האפוטרופוס ימסור לאדם מידע שיש בידו בנוגע לענייניו האישיים והרכושיים ומידע הנוגע לטיפולו של האפוטרופוס בענייני האדם, בשפה המובנת לו ובהתאם ליכולת הבנתו, ויסייע לו בנגישות למידע אחר הנוגע לענייניו או הדרוש לשם קבלת החלטות בעניינים הנוגעים לו.

(ד) האפוטרופוס יסייע לאדם ויעודד אותו לקבל החלטות בעצמו בעניינים הנוגעים לו, ככל שהאדם מסוגל לכך.

(ה) האפוטרופוס יפעל בדרך שתאפשר לאדם לשמור על ערכיו התרבותיים והדתיים וכן יסייע לו להשתתף בחיי הקהילה, לרבות בפעילויות חברתיות, תרבותיות, שיקומיות ותעסוקתיות.

(ו) האפוטרופוס יפעל בדרך שתאפשר לאדם לשמור על קשרים עם בני משפחה וחברים.

(ז) האפוטרופוס יתייעץ לפי הצורך עם גורמים מקצועיים ובני משפחה וחברים קרובים של האדם ויעזור בהם לשם קידום ענייניו, והכול תוך שמירה על פרטיותו.

(ח) אפוטרופוס, לרבות אפוטרופוס שמונה לאדם שמצבו ויכולת הבנתו משתנים מזמן לזמן או מעניין לעניין, יפעל במילוי תפקידיו מתוך התחשבות בשניינים במצבו או בהבנתו, לרבות לעניין שמיעת דעתו, התייעצות עמו, התחשבות ברצונותיו ועידודו לקבל החלטות ולנהל את העניינים הנוגעים לו בעצמו בזמנים או בעניינים שבהם הוא מסוגל לכך.

167. (א) האפוטרופוס ישמע את דעת האדם שהוא אפוטרופוסו, ישתפו בכל עניין והחלטה הנוגעים אליו וייתיעץ עמו, אם ניתן לברר את דעתו; לשם כך ימסור האפוטרופוס לאדם את המידע הדרוש לו, לרבות מהות העניין נשוא ההחלטה או הפעולה, החלופות האפשריות, היתרונות והחסרונות שבבחירת כל אחת מהן ואת המלצתו של האפוטרופוס, אם ישנה, והטעמים ביסודה; לעניין סעיף

זה, "ניתן לברר את דעתו" ו"מסוגל להבין בדבר" – לרבות לאחר שניתן לו מידע בדרך האמורה בסעיף קטן (ג).

בקבלת החלטות בעניינים שבסמכותו יפעל אפוטרופוס לפי המפורט להלן: (ב)

(1) אם נתן האדם שהוא אפוטרופוס הנחיות מקדימות כאמור בסעיף 35א באותו עניין – בהתאם להנחיות המקדימות, בכפוף להוראות סימן ו' בפרק שני 1;

(2) אם לא נתן האדם הנחיות מקדימות – לפי רצונו של האדם אם הוא מסוגל להבין בדבר ואת משמעות ההחלטה, ואם לא ניתן לעמוד על רצונו של האדם – בהתאם לרצונו כפי שהובע בעת שהיה מסוגל להבין בדבר או כפי שניתן ללמוד מהתנהגותו בעבר או מהשקפת עולמו ואורח חייו כפי שהיו בעבר והכול אלא אם כן האפוטרופוס סבור שההחלטה תגרום לפגיעה של ממש באדם;

(3) אם האדם לא מסוגל להבין בדבר ואת משמעות ההחלטה ולא ניתן לעמוד על רצונו הקודם כאמור בפסקה (2) – בהתאם לטובתו, מתוך התחשבות ברצונו הנוכחי;

(4) בעניין אישי מהותי או בעניין רפואי מהותי, אם האדם מתנגד בשעת מעשה לפעולה, ינסה האפוטרופוס להגיע עמו להסכמה, ואם לא הגיע עמו להסכמה – יפנה לוועדת אתיקה כהגדרתה בחוק זכויות החולה או לבית המשפט בבקשה למתן הוראות, לפי העניין.

(ג) מידע והסברים שעל האפוטרופוס למסור לאדם לפי סעיף זה ולפי סעיף 67ה יימסרו לו בלשון פשוטה בהתאם ליכולת הבנתו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך שימוש באמצעי עזר שברשותו או בכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות בדבר התאמות נגישות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, הנדרשות ממי שנותן שירות ציבורי כמשמעותו באותו חוק.

אפוטרופוס לא ייתן הסכמה בשמו של האדם שהוא אפוטרופוס לפעולה המגבילה את חופש התנועה של האדם או המסמיכה אדם להשתמש בכוח סביר נגדו ושנדרש בשלה צו שיפוטי, ולא ייתן את הסכמתו לצו השיפוטי, אלא אם כן האדם נתן את הסכמתו לכך לאחר שהאפוטרופוס הסביר לו את משמעות העניין. 167.ז. הסכמה לפעולות מגבילות או לשימוש בכוח

אפוטרופוס ישמור תיעוד לגבי החלטות מהותיות שקיבל בשמו של האדם שהוא אפוטרופוס ולגבי פעולות שפעל בעניינו. 67.ח. שמירת מידע

(ב) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין סעיף זה, ובכלל זה הוראות לעניין התקופות לשמירת התיעוד בהתאם לסוגי המסמכים שיקבע.

פרק רביעי: הוראות שונות

(א) בית המשפט רשאי, בכל עת, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו או לבקשת צד מעוניין ואף מיזמתו הוא, לנקוט אמצעים זמניים או קבועים הנראים לו לשמירת עניינו של קטין, ושל אדם שמונה לו אפוטרופוס, אם על-ידי מינוי אפוטרופוס זמני או אפוטרופוס-לדין, ואם בדרך אחרת; וכן רשאי בית המשפט לעשות, אם הקטין או האדם שמונה לו אפוטרופוס פנה אליו בעצמו. 68. טמכות כללית לאמצעי שמירה

(ב) היתה הבקשה להורות על ביצוע ניתוח או על נקיטת אמצעים רפואיים אחרים, לא יורה על כך בית המשפט אלא אם שוכנע, על פי חוות דעת רפואית, כי האמצעים האמורים דרושים לשמירת שלומו הגופני או הנפשי של הקטין או האדם שמונה לו אפוטרופוס, לאחר ששקל את רצונו של האדם, חשיבות הטיפול, נחיצותו, דחיפותו, הפגיעה האפשרית באורח חייו ואת סיכויי השיפור באיכות חייו של האדם.

(ג) בפרק זה, למעט בסעיף 80, "אדם שמונה לו אפוטרופוס" – לרבות אדם שבית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס, והוא אף אם עדיין לא הוברר אם התקיימו התנאים למינוי.

בית המשפט ישקול למנות עורך דין בהתאם להוראות חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972, לאדם שאינו מיוצג על ידי עורך דין, בהתקיים אחד מאלה: 68.א. ייצוג בעניינים רפואיים

- (1) הוגשה לבית המשפט בקשה בידי אפוטרופוס למתן הוראות לפי סעיף 167(ב)(4), לגבי פעולה בעניין רפואי מהותי שהאדם שהוא אפוטרופוסו מתנגד לה או התנגד לה בסמוך לפני כן;
- (2) הוגשה לבית המשפט בקשה למינוי אפוטרופוס לצורך טיפול רפואי מהותי והאדם שמבקשים למנות לו אפוטרופוס מתנגד או התנגד בסמוך לפני כן למינוי או לטיפול ואין לו קרוב הנמצא עמו בקשר.
69. היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו רשאים, אם הם סבורים שטובתו של קטין, של פסול-דין, או של האדם שמונה לו אפוטרופוס או טובת הכלל מחייבת זאת, לפתוח בכל הליך משפטי, כולל ערעור, לפי חוק זה וכן להתייצב ולטעון בכל הליך כזה.
70. עובד סוציאלי שנתמנה לענין חוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), תשט"ו-1955, רשאי בענין לפי חוק זה שאינו תלוי ועומד בבית המשפט ואם ראה צורך בכך להגנתו של קטין, של פסול-דין, או של אדם שמונה לו אפוטרופוס, לחקור כל מי שהוא סבור שיש לו ידיעות הנוגעות לאותו אדם, וחייב הנחקר לענות לעובד הסוציאלי, תשובות כנות ומלאות, זולת אם התשובה עלולה להפליג; ורשאי העובד הסוציאלי, אם הורשה לכך על-ידי צו בית המשפט, להיכנס לכל מקום בו נמצא או עשוי להימצא אדם כאמור.
71. הוראות הסעיפים 69 ו-70 אינן גורעות מהוראות חוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), תשט"ו-1955.
72. בכל ענין לפי חוק זה רשאי בית המשפט, גם מיזמתו הוא, לשמוע דעתם של קרובי הקטין, פסול-הדין או האדם שמונה לו אפוטרופוס, ככל שבית המשפט ימצא לרצוי לשמעם.
73. (בוטל)
74. בית המשפט רשאי לשנות או לבטל החלטותיו לפי חוק זה אם נשתנו הנסיבות או נתגלו עובדות נוספות לאחר שנתן החלטתו.
75. (בוטל)
76. בתי המשפט בישראל מוסמכים –
- שמירת דינים
- מעמדו של עובד סוציאלי
- היועץ המשפטי לממשלה
- מעמדו של קרובים
- שינוי החלטות
- סמכות מבחינה בין-לאומית
77. (א) על עניני חוק זה יחול דין מקום מושבו של הקטין, פסול-הדין או האדם שמונה לו אפוטרופוס; אולם –
- (1) פעולה משפטית שנעשתה בישראל על-ידי אדם שכשרותו המשפטית מוגבלת או נשללה והיא מן הפעולות שדרכם של בני אדם כאלה לעשות כמותן, וכן פעולה משפטית שנעשתה בישראל בין אדם שכשרותו המשפטית מוגבלת או נשללה לבין מי שלא ידע ולא היה עליו לדעת על כך, תהא בת-תוקף זולת אם היה בה משום נזק של ממש לאותו אדם או לרכושו;
- (2) לענין פעולה שנעשתה בישראל על-ידי הוריו של קטין או על-ידי אפוטרופוס אין לטעון כלפי צד שלישי שסמכותם של ההורים או האפוטרופוס היתה מצומצמת מן הסמכות הנתונה להם לפי חוק זה, זולת אם אותו צד ידע או היה עליו לדעת על כך.
- (ב) על שאלת תוקפם והיקפם של ייפוי כוח מתמשך לפי פרק שני 1 או של הנחיות מקדימות למיופה כוח לפי הפרק האמור, יחול דין מקום מושבו של הממנה ביום עריכת ייפוי הכוח המתמשך; הוראות אלה לא יחולו לעניין שינוי, הגבלה, ביטול או פקיעה של ייפוי כוח מתמשך.
78. הסמכויות הנתונות לפי חוק זה לבית המשפט יהיו של בית המשפט לעניני משפחה, בכפוף להוראות סעיף 79.
- בית המוסמך
- המשפט
- בינלאומי

שמירת ושיפוט	דינים	79.	חוק זה אינו בא לפגוע בדיני נישואין וגירושין; הוא אינו בא להוסיף על סמכויות השיפוט של בית-דין דתיים ולא לגרוע מהן; ומקום שבו בית דין דתי מוסמך על-פי דין לשפוט, יראו כל הוראה בחוק זה – פרט לסעיף 75 – שמדובר בה בבית משפט כאילו מדובר בה בבית דין דתי.
הגדרות		80.	בחוק זה – "חסוי" – (נמחקה); "נציג" של אדם – הוריו או אפוטרופסו הממונה, הכל לפי הוראות הפרק השני והשלישי; "קרוב" – בן זוג, אב, אם, בן, בת, אח, אחות, סב, סבה, נכד, נכדה; "מקום מושב" של אדם – המקום בו נמצא מרכז חייו; קטין, פסול-דין ואדם שמונה לו אפוטרופוס, חזקה עליו שמקום מושבו הוא במקום מושבו של נציגו כל עוד לא הוכח שמרכז חייו נמצא במקום אחר. "חוק זכויות החולה" – חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996; "חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998; "טובתו" של אדם – מכלול הזכויות, האינטרסים והצרכים של האדם; "ייפוי כוח מתמשך" – כמשמעותו בסעיף 32ב(א); "מעון" – כהגדרתו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965, למעט מקום שהיה שאינו משמש למגורים; "השר" – שר המשפטים.
תחולת הוראות על עובר		80א.	הוראות החלות לפי חוק זה על אפוטרופוס של אדם ועל אדם שמונה לו אפוטרופוס או שבוית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס יחולו, בשינויים המחויבים, גם על אפוטרופוס של עובר ועל עובר שמונה לו אפוטרופוס או שבוית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס.
פרשנות המונח אדם חסוי בחיקוק	לעניין	80ב.	נקבעה בחיקוק הוראה הנוגעת לאדם חסוי כמשמעותו בחוק זה, כנוסחו ערב פרסומו של חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 18), התשע"ו-2016, תהיה משמעותו של המונח "חסוי" מי שבוית המשפט מינה לו אפוטרופוס לפי סעיף 33 או מי שבוית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס כאמור, והוא אף אם עדיין לא הוברר אם התקיימו התנאים למינוי, והכול לפי העניין.
עדכון סכומים		80ג.	(א) הסכומים הקבועים בחוק זה יעודכנו ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד הידוע ב-1 בינואר של השנה הקודמת. (ב) השר יפרסם ברשומות הודעה על הסכומים המעודכנים.
הוראות מעבר		81.	מי שהוכרז פסול-דין לפני תחילת חוק זה, רואים אותו מתחילת חוק זה כאילו הוכרז פסול-דין לפי חוק זה; מי שנתמנה אפוטרופוס על ידי בית משפט או בית-דין דתי מוסמך לפני תחילת חוק זה, רואים אותו מתחילת חוק זה כאילו נתמנה לפי חוק זה.
ביטולים		82.	בטלים – (1) סעיפים 941 עד 947, 957 עד 997 למגילה; (2) סעיפים 50 עד 53 לחוק הקרקעות העותמני; (3) סעיף 2 לחוק המסחרי העותמני; (4) סעיף 5 לחוק העותמני על האגודות; (5) סעיף 5 לפקודת השותפויות.
ביצוע ותקנות		83.	(א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו. (ב) השר, בהסכמת שר הבריאות ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי – (1) לקבוע כללים למתן חוות דעת מומחה לצורך קביעת היותו של אדם בעל כשירות לעניין סעיפים 32ג, 32ד, 32טו ו-32ז או לצורך קביעת

היותו מסוגל או לא מסוגל להבין בדבר, לעניין יכולתו של אדם להביע את דעתו ורצונו ולעניין יכולתו לקבל החלטות או לנהל את ענייניו בנוגע להליכים לפי חוק זה;

(2) לקבוע סוגי מומחים נוסף על רופאים שיהיו מוסמכים לתת חוות דעת מומחה בעניינים האמורים בפסקה (1), כולם או חלקם, לרבות כללים בדבר הכשרה, מומחיות וניסיון;

(3) לקבוע כללים בדבר העמדת רשימת מומחים שיהיו רשאים לתת חוות דעת מומחה בעניינים האמורים בפסקה (1);

(4) לקבוע כללים הנוגעים לבעלי מקצוע כהגדרתם בסעיף 32טו, לרבות כללים בדבר הכשרה, מומחיות וניסיון.

84. חוק זה, תחילתו שלושה חדשים אחרי קבלתו בכנסת.

תחילת תוקף

תוספת ראשונה

(סעיף 18(ב))

1. מוסד פיננסי שהוא אחד מאלה:
 - (1) תאגיד בנקאי, כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981;
 - (2) מנהל קרן, כמשמעותו בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994;
 - (3) חברה מנהלת כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.
2. המוסד לביטוח לאומי.
3. מוסד חינוך, כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949.
4. רשות מקומית ומועצה אזורית.
5. מוסד רפואי שהוא אחד מאלה:
 - (1) בית חולים כמשמעותו בסעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940;
 - (2) מרפאה כמשמעותה בסעיף 34 לפקודה האמורה בפסקה (1);
 - (3) קופת חולים כמשמעותה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.
6. מקום המשמש או שנועד לשמש מקום שהייה יומי לחינוך וטיפול בפעוטות.

תוספת שנייה

(סעיף 132(ה))

חיקוקים שהסמכויות הנתונות בהם לאפורטרופוס יהיו נתונות גם למיופה כוח לפי פרק שני 1:

תקנות הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות (סדר הדין וביצוע), תש"ל-

1970

תוכן עניינים

96	פרשנות	סעיף 1
96	תחולת סדר הדין האזרחי	סעיף 2
96	בית המשפט המוסמך	סעיף 3
96	המצאת בקשה	סעיף 4
97	בקשה להכרזת פסול דין	סעיף 5
97	בקשה למינוי אפוסטרופוס	סעיף 6
97	בדיקת המרשם	סעיף 6א
97	בקשת הורה	סעיף 7
97	החלטה בדבר הגבלת זכויותיו של הורה	סעיף 8
97	החלטה על מינוי אפוסטרופוס	סעיף 9
98	פרטה	סעיף 9א
98	סל מחיה	סעיף 9ב
98	דין וחשבון	סעיף 10
99	רישום	סעיף 10א
99	ציון התפקיד	סעיף 11
99	הודעה ליועץ המשפטי לממשלה	סעיף 12
99	שחרור מתצהיר	סעיף 13
99	פנקסים	סעיף 14
99	חשבוניות אפוסטרופסות	סעיף 15
100	ביטוח	סעיף 15א
100		סעיף 15ב
100		סעיף 15ג
100	בדיקת הפרטה והדו"חות	סעיף 15ד
100	פטור מבדיקה	סעיף 15ה
100	מרשם פסולי דין	סעיף 16
101	השם	סעיף 17
101	תוספת	

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 53 ו-83 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, תשכ"ב-1962, ולפי סעיף 46 לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957, ושאר הסמכויות הנתונות לי לפי כל דין, אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנות אלה –
 - "הנחיות מקדימות לאפוטרופוס" – הנחיות מקדימות לצורך מינוי אפוטרופוס, כמשמעותן בסעיף 35א לחוק;
 - "בית המשפט" – בית משפט המוסמך לפי תקנה 3;
 - "החוק" – חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, תשכ"ב-1962;
 - "חשבון" – חשבון המנוהל בתאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, או חשבון המנוהל באגודה בעלת רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, לרבות כספת;
 - "חשבון אפוטרופוסות" – חשבון בבעלות אדם שמונה לו אפוטרופוס;
 - "חשבון משותף" – חשבון בבעלות כמה אנשים;
 - "ממנה" – מי שממנה מיופה כוח לפי הוראות סימן ב' בפרק שני 1 לחוק;
 - "מרשם" – מרשם ייפוי כוח מתמשכים, הנחיות מקדימות לאפוטרופוס ומסמכי הבעת רצון, שמנהל האפוטרופוס הכללי לפי החוק.
 - "נכס" – לרבות זכויות בנכס;
 - "נכס משותף" – נכס בבעלות כמה אנשים, אשר לפחות אחד מהם הוא אדם שמונה לו אפוטרופוס;
 - "סל מחיה" – תקציב חודשי ממוצע לאדם שמונה לו אפוטרופוס בהתאם לפירוט ההכנסות וההוצאות השוטפות הממוצעות שלו;
 - "פרטי התקשרות" – מען, כהגדרתו בתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, מספר טלפון נייד וכתובת דואר אלקטרוני, אם ישנה.
2. בענייני כשרות משפטית ואפוטרופוסות יחולו תקנות בית משפט לענייני משפחה (סדרי דין), התשפ"א-2020, במידה שאין בהן סתירה לתקנות אלה.
3. בקשה המוגשת לפי החוק תוגש לבית המשפט לענייני משפחה שבתחום סמכותו נמצא מקום מגוריו של הקטין, פסול הדין או האדם שמוגשת בקשה למנות לו אפוטרופוס או האדם שמונה לו אפוטרופוס או הממנה, ואם אין לו מקום מגורים בישראל, מקום הימצאם של נכסיו; לא היה לקטין, לפסול הדין או לאדם שמוגשת בקשה למנות לו אפוטרופוס או לאדם שמונה לו אפוטרופוס או לממנה מקום מגורים או נכסים בישראל, יהא מוסמך לדון בבקשה בית המשפט לענייני משפחה בתל אביב.
4. בקשה כאמור בתקנה 3 תוגש לבית המשפט בעותק אחד ומספר עתקים נוספים לפי הצורך, והיא תומצא –
 - (1) לפסול הדין או לאדם שמוגשת בקשה למנות לו אפוטרופוס או לאדם שמונה לו אפוטרופוס זולת אם בית המשפט הורה שאין להמציאה להם; מונה לאדם אפוטרופוס לדין או עורך דין בהליכים לפי החוק – תומצא הבקשה גם לאפוטרופוס לדין או לעורך הדין שמונה לו;
 - (א1) לקטין – בהמצאה להורו או לאפוטרופוס שלו ובאין לו הורים או אפוטרופוס – למי שהקטין נמצא באחריותו; מונה לקטין אפוטרופוס לדין או עורך דין בהליכים לפי החוק – תומצא הבקשה לאפוטרופוס לדין או לעורך הדין שמונה לו; בית המשפט יורה על העברת מסמכי הבקשה כולם או חלקם גם לקטין עצמו אם מצא כי יש בכך כדי לקדם את טובת הקטין בשים לב לגילו ולמידת בגרותו;
 - (2) ליועץ המשפטי לממשלה;
 - (3) למי שבית המשפט הורה על כך.

פרשנות

תחולת סדר הדין האזרחי

בית המשפט המוסמך

המצאת בקשה

בקשה פסול דין להכרזת	5.	(א)	בקשה להכרזת פסול דין ומספר זהותו של מי שמבקשים להכריזו פסול דין, את הטעמים שעל יסודם מוגשת הבקשה ואת הענין שיש בה למבקש.
		(ב)	המבקש יצרף לבקשתו תצהיר לאימות העובדות הכלולות בבקשה ותעודת רופא על מצב בריאותו של מי שמבקשים להכריזו פסול דין.
בקשה למינוי אפוטרופוס	6.	(א)	בקשה למינוי אפוטרופוס תהיה בכתב; המבקש יפרט בבקשתו את כל אלה: (1) שמו ומספר זהותו של האדם שמבקשים למנות לו אפוטרופוס, ופרטי ההתקשרות עימו, וכן שמותיהם של בני משפחה מדרגה ראשונה הידועים למבקש, ופרטי ההתקשרות עימם; (2) הטעמים שעל יסודם יש למנות אפוטרופוס, תוך התייחסות לעניינים שיש למסור לאפוטרופוס ולתקופת המינוי הנדרשת; (3) עמדתו של האדם שמבקשים למנות לו אפוטרופוס, ואם לא ניתן לבררה תצוין הסיבה לכך; (4) פירוט פרטיהם של בני משפחתו מדרגה ראשונה של האדם שמבקשים למנות לו אפוטרופוס, הידועים למבקש, תוך ציון קרבתם לאותו אדם ועמדתם לבקשה המוגשת בעניינו, אם ניתן לבררה במאמץ סביר. (5) בבקשה למינוי אפוטרופוס לענייני רכוש יפרט המבקש, אם ידוע לו במועד הגשת הבקשה, על אודות חובות ועל אודות זכויות ברכוש של האדם שמבקשים למנות לו אפוטרופוס, לרבות זכויות בנכס משותף או בחשבון משותף, זכויות שעתידות לקום לו בנכסים וזכויות בנכסים אף אם אינן רשומות על שמו, וכן על אודות הנחיות מקדימות לצורך מינוי אפוטרופוס שניתנו ונערכו לפי סעיף 35 לחוק.
		(ב)	המבקש יצרף לבקשה תצהיר לאימות העובדות הכלולות בה וכן יציין אם למיטב ידיעתו, נערכו או הופקדו במרשם ייפוי כוח מתמשך, הנחיות מקדימות לאפוטרופוס או מסמך הבעת רצון, הנוגעים למינוי אפוטרופוס לאותו אדם, ויצרפם אם הם מצויים בידיו.
		(ג)	הציע המבקש אפוטרופוס שהוא מבקש למנות, יפרט בבקשה את שמו, מספר זהותו ופרטי ההתקשרות עימו, ויצייין את הזיקה שלו לאדם שלגביו מתבקש המינוי, ובכלל זה אם הוא קרוב משפחתו או אם יש קשר עסקי או כלכלי ביניהם או אם יש להם נכסים משותפים או חובות ביניהם או כל זיקה אחרת, ויצרף לבקשה את הסכמתו בכתב של האפוטרופוס, כולל ציון מספר האנשים שהוא משמש להם אפוטרופוס במועד הגשת הבקשה ושאינם קרובי משפחתו, אם קיימים.
בדיקת המרשם	6א.	(א)	הוגשה בקשה למינוי אפוטרופוס לאדם, יפנה בית המשפט למרשם באופן מקוון לצורך בדיקה אם הופקדו ייפוי כוח מתמשך, הנחיות מקדימות לאפוטרופוס או מסמך הבעת רצון המתייחסים לאותו אדם; אם הופקד אחד המסמכים האמורים, הוא יועבר לבית המשפט.
		(ב)	מצא בית המשפט כי הופקד ייפוי כוח מתמשך בעניינים שלגביהם מתבקש המינוי, יצורף מיזופה הכוח כצד להליך; בית המשפט ישלח הודעה על קיומו של ייפוי כוח מתמשך לצדדים כדי לאפשר להם לבקש למחוק את הבקשה או לטעון כי התקיימו התנאים כאמור בסעיף 33א(ג)(1) לחוק למינוי אפוטרופוס על אף קיומו של ייפוי הכוח.
		(ג)	מצא בית המשפט כי הופקדו הנחיות מקדימות לאפוטרופוס או מסמך הבעת רצון, יצורף האפוטרופוס שמינויו מתבקש בהם כצד להליך וישלח הודעה על כך לצדדים.
בקשת הורה	7.		בקשה של הורה לבית המשפט על פי סעיפים 19 או 25 לחוק תהא בכתב; העתק של הבקשה יומצא להורה השני.
החלטה הגבלת זכויותיו של הורה החלטה על מינוי אפוטרופוס	8.		לא יורה בית המשפט על פי סעיפים 26, 27 או 28 לחוק, אלא לאחר שנתן הזדמנות לכל אחד מהורי הקטין, וכן לאפוטרופוסו אם נתמנה, להשמיע דברו.
	9.	(א)	צו למינוי אפוטרופוס ייערך לפי טופס 1 שבתוספת.

(ב) החלטה על מינוי אפוטרופוס תהיה מנומקת והיא תכלול את השיקולים ששקל בית המשפט במינוי האפוטרופוס לרבות בכל הנוגע להיקף העניינים שנמסרו לאפוטרופוס ולתקופת המינוי; במינוי אפוטרופוס לבגיר תכלול ההחלטה גם את השיקולים המנויים בסעיף 33 לחוק וכן יצוין אם האדם שמבקשים למנות לו אפוטרופוס נשמע בדיון.

(ג) עם מתן ההחלטה ימציא בית המשפט העתק של צו המינוי וההחלטה לאפוטרופוס הכללי ויצרף אליו העתק מהבקשה למינוי, על כל נספחיה לרבות כל מסמך שהוגש בעניין הבקשה, זולת אם הורה בית המשפט אחרת.

(ד) בית המשפט ימציא העתק של צו המינוי גם לאפוטרופוס שמונה, למגיש הבקשה, לאדם שמונה לו אפוטרופוס, לבא כוחו של היועץ המשפטי לממשלה ולכל מי שיורה, והוא רשאי להורות על המצאת נימוקי המינוי ומסמכים אחרים אם מצא שהדבר מוצדק בנסיבות העניין.

פרטה 9א. (א) פרטה והתחייבותיו של האדם שמונה לו אפוטרופוס, ופרטים לגבי הליכים הנוגעים לאותו אדם, ובכלל זה כל הפרטים האלה:

- (1) שמם ומספרי זהותם של האדם והאפוטרופוס, פרטי ההתקשרות עימם וציון סוג הקרבה ביניהם;
- (2) שנת הלידה של האדם ושל האפוטרופוס;
- (3) פרטי תיק מינוי האפוטרופוס בבית המשפט;
- (4) נסיבות המינוי;
- (5) נכסיו של האדם, לרבות נכסי מקרקעין ומיטלטלין, בעלות בעסק, נכסים פיננסיים, ובכלל זה ניירות ערך וכסף מזומן, וכן ביטוחים קיימים על שם האדם;
- (6) חובות שחב בהם האדם וכספים המגיעים לו או צפויים להגיע לו בתקופה הקרובה;
- (7) פרטי הליכים משפטיים שהאדם צד להם, ובכלל זה מספרי ההליכים;
- (8) הליכי מיצוי זכויות שנערכים בעבור האדם;
- (9) מקום מגורי האדם בפועל;
- (10) קרובי האדם ואנשים נוספים שהאדם בקשר קבוע או רציף איתם, ותדירות ביקוריהם אצל האדם;
- (11) מצבו של האדם בעניינים רפואיים ואישיים;
- (12) קשר עם גורמים טיפוליים;
- (13) פעילויות שבהן האדם משתתף;
- (14) יכולתו של האדם להתנהל באופן עצמאי.

(ב) נוסף על האמור בתקנת משנה (א), פרטה תכלול אסמכתאות על אודות נכסי האדם והתחייבותיו וכן הצהרה של האפוטרופוס על אודות נכונות הפרטים שמסר, ואם לאדם מונו כמה אפוטרופוסים לענייני רכוש – גם על אודות ידיעתם ואישורם את הדוח.

9ב. (א) סל מחיה האפוטרופוס יגיש לאפוטרופוס הכללי טופס לקביעת סל מחיה (להלן – טופס סל מחיה) עם הגשת הפרטה ונוסף על כך יגיש טופס כאמור בכל פעם שחל שינוי משמעותי בהכנסותיו או בהוצאותיו של האדם שמונה לו אפוטרופוס.

(ב) האפוטרופוס יגיש את טופס סל המחיה על גבי טופס ייעודי לכך שיפרסם האפוטרופוס הכללי באתר האינטרנט שלו ויפרט בו את הוצאות האדם שמונה לו אפוטרופוס.

10. (א) דין וחשבון שמגיש אפוטרופוס לפי סעיף 53 לחוק, יכלול את הפרטים האלה לגבי תקופת אותו דין וחשבון:

- (1) שמם ומספרי זהותם של האדם שמונה לו אפוטרופוס והאפוטרופוס, ופרטי ההתקשרות עימם;
 - (2) מקום המגורים בפועל של האדם שמונה לו אפוטרופוס;
 - (3) שינויים משמעותיים הנוגעים לאדם שמונה לו אפוטרופוס;
 - (4) פירוט ההוצאות וההכנסות של האדם שמונה לו אפוטרופוס;
 - (5) פירוט הנכסים והחובות של האדם שמונה לו אפוטרופוס;
 - (6) פירוט על אודות הליכים משפטיים שהאדם שמונה לו אפוטרופוס צד להם, לרבות מספרי ההליכים;
 - (7) פרטים על הפעולות שביצע, כולל ביקוריו אצל האדם שמונה לו אפוטרופוס, קיום קשר עם קרוביו ועם גורמים טיפוליים, טיפולו בניהול נכסי האדם ובשמירה על זכויותיו וכן בדבר ביטוחו של האדם בביטוח רפואי וסוציאלי;
 - (8) עניינים משמעותיים הנוגעים לאדם שמונה לו אפוטרופוס הנמצאים בטיפול האפוטרופוס.
- (ב) נוסף על האמור בתקנת משנה (א), דין וחשבון כאמור באותה תקנת משנה יכלול אסמכתאות על אודות נכסי האדם והתחייבויותיו לגבי התקופה שאלה מתייחס הדין וחשבון וכן הצהרה של האפוטרופוס אודות נכונות הפרטים שמסר, ואם לאדם מונו כמה אפוטרופסים לענייני רכוש – גם על אודות ידיעתם ואישורם את הדוח.
- רישום 10א. (א) משנודע לאפוטרופוס שיש בנכסי האדם שמונה לו אפוטרופוס מקרקעין או נכסים אחרים שמתנהלים לגביהם לפי כל דין פנקסים המשמשים לרישום זכויות בעלות, ידאג שתירשם בהם הערה על מינוי אפוטרופוס.
- (ב) הממונה על הרישום ירשום הערה כאמור משהוגש לו צו המינוי.
11. (א) בכל מסמך, הליך משפטי או פעולה של האפוטרופוס מכוח תפקידו יצוין שהוא פועל מטעם האדם שמונה לו אפוטרופוס.
12. (א) העתק של כל בקשה או מסמך אחר המוגשים לפי החוק לבית המשפט יועבר לבא כוחו של היועץ המשפטי לממשלה במשרד האפוטרופוס הכללי שבתחום סמכותו של בית המשפט שאליו הוגשה הבקשה; הוראה זו לא תחול על בקשה שהאפוטרופוס הכללי הינו משיב בה.
13. (א) בענייני כשרות משפטית ואפוטרופסות המתנהלים לפי החוק בפני בית המשפט או הרשם רשאי הוא לפטור כל צד מהגשת תצהיר והוא יכול לדרוש תצהירים נוספים.
14. (א) אפוטרופוס ינהל פנקסים לפי הכללים המקובלים כפי שפרסם האפוטרופוס הכללי, באופן שיאפשרו עריכת דין וחשבון כספי ופירוט הנכסים והחובות.
- (ב) הפנקסים האמורים יכללו, בין השאר, רישום שוטף של ההכנסות וההוצאות, ויפורטו לגבי כל הכנסה – מקורה, ולגבי כל הוצאה – יעודה.
- (ג) אפוטרופוס יקפיד על קיום אסמכתה לכל הוצאה והכנסה חוץ מסכומים קטנים שלפי הנוהג אין להם קבלות.
- (ד) כלל תפקידו של האפוטרופוס ניהול עסק של האדם שמונה לו אפוטרופוס, ינהל לגביו פנקסי חשבונות נפרדים.
15. (א) אפוטרופוס ינהל את כספי האדם שמונה לו אפוטרופוס (בתקנה זו – אדם) בחשבון נפרד על שם האדם, ובכלל זה חשבון קיים של האדם שהוא על שמו בלבד; היה האדם שותף בחשבון משותף טרם מינוי האפוטרופוס, ינהל האפוטרופוס עם המינוי את כספי האדם בחשבון נפרד.
- (ב) היה בחשבון אפוטרופסות מורשה חתימה, יפעל האפוטרופוס לביטול הרשאותיו לפעול בחשבון בתכופ ככל האפשר לאחר מינויו או ינהל את כספי האדם בחשבון נפרד כאמור בתקנת משנה (א).
- (ג) על אף האמור בתקנת משנה (א), היה האדם שותף בחשבון משותף טרם המינוי ושותפו של האדם בחשבון הוא בן זוגו שעומו הוא מנהל משק בית משותף, רשאי האפוטרופוס, בהסכמת בן הזוג האמור, להמשיך ולנהל את כספי האדם

בחשבון המשותף; חובות הדיווח לאפוטרופוס הכללי החלות על האפוטרופוס לפי כל דין, יחולו על כלל הפעילות בחשבון המשותף.

(ד) האפוטרופוס הכללי רשאי להורות, מיוזמתו או לבקשת אפוטרופוס שמונה לאדם, על כל אחד מאלה:

(1) כי הוראות תקנת משנה (א) או (ב) לא יחולו בנוגע לחשבונו האפוטרופוס של האדם, כולם או חלקם;

(2) על הפרדת חשבון משותף עם בן הזוג, וזאת על אף האמור בתקנת משנה (ג).

(ה) הורה האפוטרופוס הכללי כאמור בתקנת משנה (ד) או דחה בקשה של אפוטרופוס כאמור באותה תקנת משנה, יהיה רשאי האפוטרופוס לפנות לבית המשפט בבקשה למתן הוראות לפי סעיף 44 לחוק.

(ו) הוראות האפוטרופוס הכללי לפי תקנה (ד) יימסרו לאפוטרופוס של האדם לבקשתו, לשם הצגתן לפני כל גורם.

15.א. האפוטרופוס יעשה ביטוחים אלה:

(1) מפני אבדן רכוש ומפני אש – של נכסי האדם שמונה לו אפוטרופוס;

(2) מפני אחריות מעבידים – לגבי העובדים שהוא מעסיק בקשר עם נכסי האדם שמונה לו אפוטרופוס.

15.ב. (בוטלה)

15.ג. (בוטלה)

15.ד. (א) האפוטרופוס הכללי רשאי להחליט בכל מקרה על אופן בדיקת הפרטה וכן על אופן הביקורת עליה לשם אימות תוכנה.

(ב) האפוטרופוס הכללי רשאי להורות לאפוטרופוס להגיש לו דו"ח כשהוא מבוקר ומאושר בידי רואה חשבון או בידי מבקר שיקבע; דו"ח לגבי ניהול עסק של האדם שמונה לו אפוטרופוס יוגש בכל מקרה כשהוא מבוקר ומאושר בידי רואה חשבון, אלא אם כן הורה האפוטרופוס הכללי אחרת.

(ג) עם סיום הבדיקה, ירשום האפוטרופוס הכללי את ממצאיו על גבי הפרטה או הדו"ח שבדק, או בגליון נפרד לרישום הערות שיקבע לענין זה.

15.ה. (א) האפוטרופוס הכללי פטור מבדיקת דו"ח בכל אחד מאלה:

(1) האפוטרופוס לא הוסמך ולא נדרש לטפל ברכושו של האדם שמונה לו אפוטרופוס;

(2) לדעת האפוטרופוס הכללי אין שווים הכולל של נכסי האדם שמונה לו אפוטרופוס מצדיק את ההוצאה הנדרשת לבדיקת הדו"ח;

(3) מעיון ראשון בדו"ח נראה לאפוטרופוס הכללי כי הוא נערך כשורה ובוקר כדבעי, וכי אין בו כדי להצביע על פעולות הטעויות בבדיקה.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי האפוטרופוס הכללי לבדוק גם דו"ח כאמור בה אם ראה סיבה מיוחדת לעשות כן.

16. (א) האפוטרופוס הכללי ינהל רשימה ממוחשבת של פסולי דין שהוכרזו לפי סעיף 8 לחוק, והמידע שהועבר אליו בהתאם להוראות תקנה זו (להלן – הרשימה).

(ב) הכריז בית משפט על אדם כפסול דין, ישלח הודעה על כך, באופן מקוון, לאפוטרופוס הכללי, לצורך רישום ברשימת פסולי הדין; בהודעה יציין את שמו, מספר זהותו ומענו של מי שהוכרז כפסול דין, את תאריך ההכרזה ומשך ההכרזה או מועד סיומה, אם נקבעו בהחלטה, את מספר התיק ואת בית המשפט שהכריז כאמור.

(ג) ביטל בית משפט את הכרזתו של אדם כפסול דין, ישלח הודעה על כך, באופן מקוון, לאפוטרופוס הכללי, לצורך עדכון רשימת פסולי הדין; בהודעה יציין את שמו, מספר זהותו ומענו של מי שבוטלה הכרזתו כפסול דין, את תאריך ההחלטה לביטול ההכרזה, את מועד תחילת ביטול ההכרזה כפסול דין, את מספר התיק ואת בית המשפט שביטל את ההכרזה.

(ד) עיון ברשימת פסולי הדין יתאפשר בהתאם להוראות אלה:

ביטוח

בדיקת הפרטה והדו"חות

פטור מבדיקה

מרחשם פסולי דין

(1) המבקש לעיין ברשימת פסולי הדין יגיש לאפוטרופוס הכללי בקשה באופן מקוון; במסגרת הבקשה, המבקש ימסור את שמו ומספר זהותו, את שמו של האדם שלגביו מתבקש העיון ומספר הזהות שלו, וכן יצהיר כי העיון נדרש לו לגבי ביצוע פעולה משפטית מול אותו אדם, שתפורט בהצהרה, או מילוי הוראה שבדין, שתפורט בהצהרה, וכי הוא מתחייב שלא לעשות כל שימוש אחר במידע שנמסר לו, לרבות העברתו לאחר, אלא למטרה זו;

(2) מנהל המרשם ימסור למבקש תשובה לבקשת עיון ברשימת פסולי הדין באופן מקוון, והמידע שיימסר במסגרת התשובה הוא אם האדם שלגביו מתבקש העיון מופיע ברשימה כמי שהוכרז כפסול דין נכון למועד בדיקת הבקשה האמורה, ומהו מועד ההכרזה.

17. לתקנות אלה ייקרא "תקנות הכשרות המשפטיות והאפוטרופוסות (סדר הדין וביצוע), תש"ל-1970".

השם

תוספת

טופס 1 (תקנה 9(א))

בבית המשפט לענייני משפחה ב _____ תיק _____
צו מינוי אפוטרופוס לפי חוק הכשרות המשפטיות והאפוטרופוסות, התשכ"ב-1962 (להלן –
(החוק)
בעניין

שם מלא	מס' מזהה	המדינה שבה הונפק הדרכון (אם צוין מס' דרכון זר)
_____	_____	_____

מען ופרטי התקשרות (כולל טלפון, טלפון נייד, דוא"ל) _____
(להלן – האדם או האדם שמונה לו אפוטרופוס) המבקש _____ (שם)
מלא, קרבתו לאדם) לאחר שעיינתי בבקשה ובצירופותיה, בעמדות בא כוח היועץ המשפטי
לממשלה ומשיבים נוספים ולאחר ששמעתי את _____ (האדם / המבקש / אחר)
אני ממנה בזה את

שם מלא	מס' זהות	מס' תאגיד	מען (כולל טלפון, טלפון נייד, דוא"ל)
_____	_____	_____	_____

קרבה לאדם – בן משפחה (סוג קרבת המשפחה: בן / בת / אב / אם / סב / אח / אחות / קרבה אחרת) – פירוט: _____ / מכר / אפוטרופוס מקצועי / תאגיד אפוטרופוסות / בעל מקצוע / אחר (מחק את המיותר) – פירוט: _____ אפוטרופוס על

שם מלא	מס' זהות
_____	_____

על העניינים האלה: [יש למחוק מהצו עניינים שאינם נכללים במינוי] עניינים אישיים (לא כולל עניינים רפואיים) – כולם / חלקם – פרט: _____ עניינים רפואיים – כולם / חלקם – פרט: _____ עניינים רכושיים – כולם / חלקם – פרט: _____ עניין מסוים – פרט: _____ תקופת המינוי –

מינוי במשותף / ביחד ולחוד מר/גב' _____ מתגורר/ת נכון למועד המינוי בקהילה / מעון [מחק את המיותר] הוראות בעניין תפקידיו וסמכויותיו של אפוטרופוס שמונה לאדם שמסוגל לקבל החלטות בקשר לענייניו לפי סעיף 33א(ב) לחוק: הוראות מיוחדות, תנאים או הגבלות _____
לגבי פעולת האפוטרופוס לפי סעיף 33א(ז) לחוק:

הוראות בעניין נכס משותף, לרבות חשבון משותף: _____ הוראות
לעניין השקעת כספי האדם _____ על האפוטרופוס
לפעול בהתאם להוראות החוק והתקנות שלפיו. על האפוטרופוס להגיש למשרד האפוטרופוס
הכללי, הפועל ליד בית משפט זה, פרטה ודוחות לפי הוראותיו ובמועדים שנקבעו בחוק או לפיו,
בידי בית המשפט או בידי האפוטרופוס הכללי, לפי העניין. הגשת פרטה: על האפוטרופוס להגיש
בסמוך למינויו פרטה – דוח ראשוני בדבר נכסיו של האדם (בהתאם להוראות סעיף 51 לחוק);
ניתן להגיש את הפרטה גם באופן מקוון באתר האפוטרופוס הכללי. העתק צו זה יומצא עם
נתינתו לאפוטרופוס הכללי, לאדם שמונה לו אפוטרופוס, למגיש הבקשה, לאפוטרופוס שמונה,
לבא כוח היועץ המשפטי לממשלה וכן ל _____ היום
_____ חתימת השופט _____

טופס 2 (נמחק)

חוק הפרשנות, תשמ"א-1981 **תוכן עניינים**

	פרק א': תחולה	
104	תחולת החוק וסייגיה	סעיף 1
104	תחולת הגדרות שבחיקוק	סעיף 2
	פרק ב': פירוש מלים וביטויים	
104	משמעותם של מלים וביטויים	סעיף 3
105	אדם	סעיף 4
105	יחיד ורבים	סעיף 5
105	זכר ונקבה	סעיף 6
105	הכלל אינו מעין הפרט דוקא	סעיף 7
105	"עד..."	סעיף 8
105	"לפי"	סעיף 9
105	תקופות	סעיף 10
	פרק ג': פירוש הסמכות	
105	מקום שלא נקבע זמן	סעיף 11
105	סמכות לפטור	סעיף 12
105	מינוי והסמכה – כיצד	סעיף 13
105	סמכות מינוי	סעיף 14
105	סמכות התקנה	סעיף 15
105	סמכות מינוי גוף	סעיף 16
105	סמכויות עזר	סעיף 17
106	סמכות בהשגה ובערר	סעיף 18
106	שמירת סמכויות וחובות	סעיף 19
106	פעולת מספר בני אדם	סעיף 20
	פרק ד': דין חיקוקים	
106	שעת תחילה	סעיף 21
106	סייגים לכוחו של ביטול	סעיף 22
106	תקנות ומינויים לפי חיקוק שבוטל	סעיף 23
106	הנוסח המחייב	סעיף 24
106	פירושם של אזכורים	סעיף 25
106	סטיה מטופס	סעיף 26
	פרק ה': שונות	
106	תיקון פקודת הראיות	סעיף 27
106	תיקון חוק נכסי המדינה	סעיף 28
107	תיקון חוק החוזים (חלק כללי)	סעיף 29
107	תיקון פקודת סדרי השלטון והמשפט	סעיף 30
107	ביטול	סעיף 31
107	תחילה	סעיף 32
107	פרסום	סעיף 33

פרק א': תחולה

1.	החוק	תחולת וטייגיה	חוק זה יחול לגבי כל חיקוק והוראת מינהל, אף אם ניתנו לפני תחילתו, אם אין הוראה אחרת לענין הנדון ואם אין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם חוק זה; אולם על מלים וביטויים למעט "חטא", "עוון" ו"פשע", שבחיקוקים והוראות מינהל שניתנו לפני תחילת חוק זה לא יחול סעיף 3 אלא יוסיפו לחול ההגדרות שבסעיף 1 לפקודת הפרשנות.
2.	הגדרות	תחולת שבחיקוק	מונח שהוגדר בחיקוק – משמעו כהגדרתו, והגדרה זו תחול גם על תקנות שהותקנו לפי אותו חיקוק, וכל צורה דקדוקית הנגזרת מהמונח תתפרש לפי אותה משמעות, הכל אם אין הוראה אחרת לענין הנדון ואם אין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם אותה הגדרה.

פרק ב': פירוש מלים וביטויים

3.	של	משמעותם של מלים וביטויים	המלים והביטויים הבאים להלן – משמעותם כמפורש בצידם: "בכתב" – לרבות בכל דרך אחרת של הצגת אותיות, ספרות או סימנים בצורה הנראית לעין או הניתנת לפענוח חזותי; "דין" – כל אחד מאלה: (1) חיקוק; (2) דינים דתיים – בין שבעל פה ובין שבכתב – כפי תקפם במדינה; (3) (א) אקט של הפרלמנט הבריטי או דבר המלך במועצתו או חלק מהם, או תקנות לפיהם, ודיני המשפט המקובל ועקרוני היושר של אנגליה, כפי תקפם במדינה; (ב) דינים עותמאניים כפי תקפם במדינה; "הוראת מינהל" – הוראה או מינוי – לרבות הודעה, מודעה, רשיון, היתר וכיוצא באלה – שניתנו בכתב מכוח חוק ואינם בני-פעל תחיקתי; "הפרה", לענין דרישה או הוראה – אף אי-קיומה במשמע; "חוק" – חוק של הכנסת או פקודה; "חטא" – כהגדרתו בחוק העונשין, התשל"ז-1977; "חיקוק" – חוק או תקנה; "חלוט", לענין פסק דין או החלטה של בית משפט – שאין עליהם עוד ערעור או ערר או השגה כיוצא בהם; "יום" – תקופה מחצות הלילה עד חצות הלילה שלאחריו; "מחוז" – אחד המחוזות המינהליים ששטח המדינה מחולק להם בידי הממשלה על פי חוק; "מיטלטלין" או "טובין" – נכסים מוחשיים שאינם מקרקעין; "מימי חופין" – רצועת ים פתוח לאורך חופי המדינה, ברוחב שנים עשר מילים ימיים מנקודת שפל המים שבחוף; "מקרקעין" – קרקע, כל הבנוי עליה והנטוע בה וכל דבר אחר המחובר אליה חיבור של קבע, זולת מחוברים הניתנים להפרדה; "נציג היועץ המשפטי לממשלה" או "בא כוח היועץ המשפטי לממשלה" – פרקליט בפרקליטות המדינה על שלוחותיה או מי שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו להיות נציגו או בא-כוחו; "נקבע" – נקבע בחיקוק שבו מצוי ביטוי זה או בתקנות שניתנו לפיו; "עוון" – כהגדרתו בחוק העונשין, התשל"ז-1977; "פשע" – כהגדרתו בחוק העונשין, התשל"ז-1977; "פקודה" – פקודה שניתנה לפני הקמת המדינה או פקודה של מועצת המדינה הזמנית; "קונסול" או "נציג קונסולרי" – קונסול כללי, קונסול, סגן קונסול וכל המוסמך למלא תפקידו של אחד מאלה, וכן סוכן קונסולרי;

"רשות מקומית" – עיריה, מועצה מקומית, ועד מקומי או איגוד ערים;
 "שנה" ו"חודש" – לפי הלוח הגריגוריאני, ואם צויינה תחילת תקופתם או סופה לפי הלוח העברי בלבד – לפי הלוח העברי;
 "שנת כספים" – תקופה מאחד בינואר של שנה פלונית עד שלושים ואחד בדצמבר של אותה שנה; על אף האמור בסעיף 1 תחול הגדרה זו גם על חיקוקים והוראות מינהל שניתנו לפני תחילתו של חוק זה;
 "תאגיד" – גוף משפטי, כשר לחיובים, לזכויות ולפעולות משפטיות;
 "תפישת", לענין מקרקעין – לרבות השימוש, ההחזקה או ההנאה שלא כעובד או כפקיד בלבד או לשם השגחה או שמירה בלבד;
 "תצהיר" – הצהרה בכתב שניתנה ואומתה באחת הדרכים הקבועות לכך בחיקוק;
 "תקנה" – הוראה שניתנה מכוח חוק והיא בת-פעל תחיקתי.

4.	מקום שמדובר באדם – אף חבר-בני-אדם במשמע, בין שהוא תאגיד ובין שאינו תאגיד.	אדם
5.	האמור בלשון יחיד – אף לשון רבים במשמע, וכן להיפך.	יחיד ורבים
6.	האמור בלשון זכר – אף לשון נקבה במשמע, וכן להיפך.	זכר ונקבה
7.	המלים "או", "אחר" או ביטוי דומה להן – להבדיל מן המפורט שלפניהן הן באות ולא להקיש לו, זולת אם יש עמן המלים "דומה" או "כיוצא בזה" או ביטוי אחר שמשמעו היקש.	הכלל אינו מעין הפרט דוקא
8.	הביטוי "עד..." לענין זמן או לענין מובאה – משמעו עד ועד בכלל.	"עד..."
9.	הביטוי "לפי", לענין חיקוק פלוני, או ביטוי כיוצא בו – משמעו גם לפי תקנות שהותקנו מכוחו של החיקוק.	"לפי"
10.	(א) מקום שנקבעה תקופה קצובה במספר ימים או שבועות מיום פלוני, אותו יום לא יבוא במנין.
(ב) תקופה קצובה במספר חדשים או שנים לאחר אירוע פלוני תסתיים בחדשה האחרון ביום שמספרו בחודש כמספר יום האירוע, ואם היה החודש חסר אותו יום – ביום האחרון של החודש.
(ג) במנין ימי תקופה יבואו גם ימי מנוחה, פגרה או שבתון שעל פי חיקוק, זולת אם הם הימים האחרונים שבתקופה.	תקופות

פרק ג': פירוש הסמכות

11.	הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו – משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה ולחזור ולעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות.	מקום שלא נקבע זמן
12.	הסמכה ליתן פטור, הקלה, הנחה וכיוצא באלה – משמעה הסמכה ליתן אותם אף במקצת או בתנאים.	סמכות לפטור
13.	(א) מקום שניתנה סמכות למנות אדם, להסמיכו או להטיל עליו חובה – מותר לעשות כן בנקיבת שמו או בנקיבת שם משרתו.
(ב) מינוי אדם, הסמכתו או הטלת חובה עליו בנקיבת שם משרתו בלבד – משמעם מינוי, הסמכה או חיוב של מי שממלא את המשרה מזמן לזמן.	מינוי והסמכה – כיצד
14.	הסמכה לעשות מינוי – משמעה גם הסמכה להתלות את תקפו, לבטלו, לפטר את מי שנתמנה או להשעותו מתפקידו.	סמכות מינוי
15.	הסמכה להתקין תקנות או ליתן הוראת מינהל – משמעה גם הסמכה לתקן, לשנותן, להתלותן או לבטלן בדרך שהותקנו התקנות או ניתנה ההוראה.	סמכות התקנה
16.	הסמכה למנות גוף של מספר חברים – משמעה גם הסמכה למנות לו יושב ראש ולמנות ממלא מקום לכל חבר שלו.	סמכות מינוי גוף
17.	(א) הסמכה לעשות דבר או לדון בענין פלוני או להכריע בו – משמעה גם הסמכה לקבוע נוהל עבודה וסדרי דיונים ככל שאלה לא נקבעו בחיקוק.
(ב) הסמכה לעשות דבר או לכפות עשייתו – משמעה גם מתן סמכויות עזר הדרושות לכך במידה המתקבלת על הדעת.	סמכויות עזר

18. סמכות ובער בהשגה הסמכה לדון ולהכריע בערר או בהשגה אחרת על החלטה של רשות – משמעה גם הסמכה לאשר את ההחלטה בשינויים או בלא שינוי, לבטלה ולהחליט החלטה אחרת במקומה או להחזיר את הענין עם הוראות לרשות שהחליטה.
19. שמירת סמכויות וחובות מתן סמכות או הטלת חובה לפי חיקוק אחד, אין בהם כשהם לעצמם כדי לגרוע מסמכות שניתנה או חובה שהוטלה לפי חיקוק אחר.
20. פעולת מספר בני אדם פעולה שהוטלה על מספר בני אדם כשרה אם נעשתה בידי רובם.
- פרק ד': דין חיקוקים**
21. שעת תחילת תקפו של חיקוק היא בשעה 00.01 של יום תחילתו.
22. ביטולו של דין אין כוחו יפה –
- (1) להחיות דבר שלא היה לו תוקף בשעה שהביטול נכנס לתקפו ;
- (2) להשפיע על פעולה קודמת של הדין המבוטל או על מה שנעשה לפיו ;
- (3) להשפיע על זכות או חיוב שלפי הדין המבוטל.
23. תקנות ומינויים לפי חיקוק שבוטל משבוטל חיקוק, בטלים עמו התקנות והמינויים שנעשו מכוחו ; אולם מקום שהחיקוק המבוטל קובע הוראות במקום המבוטלות – התקנות והמינויים שנעשו מכוח ההוראות המבוטלות יעמדו בתקפם עד שיבוטלו בתקנות ובמינויים מכוח החיקוק המבוטל.
24. הנוסח המחייב של כל דין הוא הנוסח שבשפה שבה הוא ניתן ; אולם בדין שניתן באנגלית לפני הקמת המדינה ונקבע לו נוסח חדש לפי סעיף 16 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948 – הנוסח החדש מחייב.
25. פירושם של אזכורים אזכור של חיקוק בחיקוק אחר – כוונתו לחיקוק המאוזכר כנוסחו בשעה שנזקקים לו, לרבות הוראות שנוספו בו והוראות שבאו במקומו בחיקוק אחר.
26. סטיה מטופס טופס שנקבע בחיקוק – סטיה קלה ממנו, שאין בה כדי לפגוע בעיקר או להטעות, אינה פוסלת את הנעשה לפיו.
- פרק ה': שונות**
27. בפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 –
- (1) אחרי סעיף 34 יבוא :
"רשומות" – ראייה
- 34א. דבר שפורסם ב"רשומות" חזקה שנעשה כראוי, והוא הדין בכל דבר שפרסם המדפיס הממשלתי אף שלא ברשומות.
- תאריך הפרסום של "רשומות"
- 34ב. התאריך הנקוב של גליון "רשומות" הוא יום פרסומו."
- (2) בפרק ה', לפני סעיף 58 יבוא :
"הדין הוא כמפורסמות"
- 57ב. כל דין הוא מן המפורסמות שאינן צריכות ראייה, אם אין הוראה אחרת משתמעת.
- המצאה על-ידי הדואר
- 57ג. מקום שחיקוק מתיר או מחייב להמציא מסמך על ידי הדואר, בין שהוא נוקט לשון "המצאה" ובין שהוא נוקט לשון "נתינה" או "שליחה" או לשון אחרת, רואים את ההמצאה – אם אין הוראה אחרת משתמעת – כמבוצעת –
- (1) אם דו"ר מכתב המכיל את המסמך והמען על המכתב היה כשורה ודמי המשלוח שולמו מראש או שהמכתב היה פטור מתשלום דמי דואר או נושא עליו סימן המעיד כי הוא נשלח בשירות המדינה ;
- (2) במועד שבו היה המכתב מגיע לתעודתו בדרך הרגילה של הדואר, אם לא הוכח היפוכו של דבר."
28. תיקון חוק נכסי המדינה בחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951, אחרי סעיף 8 יבוא : "תשלומי חובה, חילוטין וגמולים

8א. (א) מקום שחיקוק מחייב אדם בתשלום היטל, אגרה, עמלה או גמול כספי אחר בעד פעולה של עובד ציבורי או של משרד ציבורי, ומקום שבית המשפט או רשות אחרת הטילו קנס או תשלום אחר או פסקו חילוט – יימסר הכסף או המחולט או תמורתו לאוצר המדינה או יועמד לרשותו, אם אין הוראה אחרת משתמעת.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) אינה גורעת מכוחה של הוראה המזכה אדם לקבל, או מתירה לתת לו, חלק מן הקנס או מן התמורה."

29. בסעיף 25 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, במקום סעיף קטן (ד) יבוא:
תיקון חוק החוזים (חלק כללי)

"(ד) סעיפים 2, 4, 5, 6, 7, 8 ו-10 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, וסעיף 57ג לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על פירוש של חוזה, אם אין הוראה אחרת לענין הנדון ואם אין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם תחולה כאמור."

30. בסעיף 10(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, המלים "תאריך הרשומות נחשב כתאריך הפרסום" – יימחקו.
תיקון פקודת סדרי השלטון והמשפט

31. פקודת הפרשנות, למעט סעיפים 16(2) ו-4, 17, 19 ו-42 – בטלה.
ביטול

32. תחילתו של חוק זה ביום ג' בתשרי התשמ"ב (1 באוקטובר 1981).
תחילה

33. חוק זה יפורסם תוך שלושים ימים מיום קבלתו בכנסת.
פרסום

חוק ההתיישנות, תשי"ח-1958

תוכן עניינים

	פרק ראשון: עיקרי ההתיישנות	
109	הגדרות	סעיף 1
109	טענת התיישנות	סעיף 2
109	הזמן לטענת התיישנות	סעיף 3
109	תביעה שכנגד וקיצוז	סעיף 4
	פרק שני: תקופת התיישנות	
109	הזמן להתיישנות	סעיף 5
109	תחילת ההתיישנות	סעיף 6
109	השעיית מרוץ תקופת ההתיישנות עקב התנהגות פסולה של הנתבע	סעיף 7
109	התיישנות שלא מדעת	סעיף 8
109	הודאה בקיום זכות	סעיף 9
	פרק שלישי: חישוב תקופת ההתיישנות	
109	קטינות	סעיף 10
109	ליקוי נפשי או שכלי	סעיף 11
109	יחסי אפוסטרופסות	סעיף 12
109	נישואין	סעיף 13
109	שהות מחוץ לישראל	סעיף 14
110	תובענה שנדחתה	סעיף 15
110	עיכוב של תקופת ההתיישנות – חרבות ברזל	סעיף 15א
110	תקופת ההתיישנות לאחר עיכוב	סעיף 16
110	סגירת בית משפט	סעיף 17
110	תסיבת הזכות אינה משפיעה	סעיף 18
111	תביעה בשל תקיפה מינית או התעללות	סעיף 18א
111	תביעה נגד מי שהוגש נגדו כתב אישום בעבירת התעללות בקטין או בעבירת מין	סעיף 18ב
	פרק רביעי: הוראות שונות	
111	תקופת התיישנות מוסכמת	סעיף 19
111	הזכות ליפרע משעבוד	סעיף 20
112	התיישנות פסק דין	סעיף 21
112	תיקון חוק הקרקעות העותמני	סעיף 22
112	תיקון פקודת הקרקעות (סידור זכות הקניין)	סעיף 23
112	תיקון פקודת הנזיקין האזרחיים	סעיף 24
112	תיקון פקודת השטרות	סעיף 25
112	ביטולים	סעיף 26
112	דינים שמורים	סעיף 27
112	דין המדינה	סעיף 28
112	הוראות מעבר	סעיף 29
113	ביצוע ותקנות	סעיף 30

פרק ראשון: עיקרי ההתיישנות

1. הגדרות – בחוק זה –
"בית משפט" – כל רשות שיפוטית או בורר, ולמעט בית דין דתי;
"תובענה" – הליך אזרחי לפני בית משפט;
"מקרקעין" – קרקע מכל סוג וכל זכות או טובת הנאה בקרקע וכל דבר המחובר לקרקע חיבור קבע וכל זכות או טובת הנאה הטעונים רישום בספרי האחוזה.
2. טענת התיישנות תביעה לקיום זכות כל שהיא נתונה להתיישנות, ואם הוגשה תובענה על תביעה שהתיישנה וטען הנתבע טענת התיישנות, לא יזדקק בית המשפט לתובענה, אך אין בהתיישנות בלבד כדי לבטל את הזכות גופה.
3. הזמן לטענת התיישנות – אין נזקקים לטענת התיישנות אם לא טען הנתבע טענה זו בהזדמנות הראשונה לאחר הגשת התובענה.
4. תביעה ושכנגד וקיצוז – בתובענה על תביעה שלא התיישנה או שהתיישנה אך לא נטענה נגדה טענת התיישנות, לא תישמע טענת התיישנות נגד קיצוז באותה תובענה ולא נגד תביעה שכנגד, כשהיא והתביעה שבאותה תובענה נושאן אחד או כשהן נובעות מאותן נסיבות.

פרק שני: תקופת התיישנות

5. הזמן להתיישנות – התקופה שבה מתיישנת תביעה שלא הוגשה עליה תובענה (להלן – תקופת ההתיישנות) היא –
 (1) בשאינו מקרקעין – שבע שנים;
 (2) במקרקעין – חמש עשרה שנה; ואם נרשמו בספרי האחוזה לאחר סידור זכות קנין לפי פקודת הקרקעות (סידור זכות הקנין) – עשרים וחמש שנה.
6. תחילת ההתיישנות – תקופת ההתיישנות מתחילה ביום שבו נולדה עילת התובענה.
7. מרוץ תקופת ההתיישנות של תביעה יושעה כל עוד נמנע התובע מלהגיש תובענה בשל כך שהנתבע, או מי מטעמו, מטעה ביודעין את התובע, מפעיל נגדו כוח, מאיים עליו או מנצל את מצוקתו; לעניין זה, "הטעה" – לרבות בדרך של אי-גילוי ביודעין של עובדה מהעובדות המהוות את עילת התובענה.
8. התיישנות שלא מדעת – נעלמו מן התובע העובדות המהוות את עילת התובענה, מסיבות שלא היו תלויות בו ושאינן בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן, תתחיל תקופת ההתיישנות ביום שבו נודעו לתובע עובדות אלה.
9. הודאה בקיום זכות – הודה הנתבע, בכתב או בפני בית משפט, בין בתוך תקופת ההתיישנות ובין לאחריה, בקיום זכות התובע, תתחיל תקופת ההתיישנות מיום ההודאה; ומעשה שיש בו משום ביצוע מקצת הזכות, דינו כהודאה לענין סעיף זה.
בסעיף זה, "הודאה" – למעט הודאה שהיה עמה טיעון התיישנות.

פרק שלישי: חישוב תקופת ההתיישנות

10. קטינות – בחישוב תקופת ההתיישנות לא יבוא במנין הזמן שבו עדיין לא מלאו לתובע שמונה עשרה שנה.
11. ליקוי נפשי או שכלי – בחישוב תקופת ההתיישנות לא יבוא במנין הזמן שבו התובע לא היה מסוגל לדאוג לעניניו מחמת ליקוי נפשי או שכלי, זמני או קבוע, ולא היה עליו אפוטרופוס; היה עליו אפוטרופוס, לא יבוא במנין הזמן שבו טרם נודעו לאפוטרופוס העובדות המהוות את עילת התובענה.
12. יחסי אפוטרופסות – בחישוב תקופת ההתיישנות לא יבוא במנין הזמן שבו היה התובע אפוטרופוס של הנתבע או נתון לאפוטרופסותו.
13. נישואין – בחישוב תקופת ההתיישנות לא יבוא במנין הזמן שבו היו בעלי הדין נשואים זה לזה; בנישואין שהוכרזו כדין בטלים מעיקרא או שהופקעו כדין, יראו את בעלי הדין לענין סעיף זה, כאילו היו נשואים זה לזה עד יום ההכרזה או עד יום ההפקעה.
14. שהות לישראל – בחישוב תקופת ההתיישנות לא יבוא במנין הזמן שבו נמצא אחד מבעלי הדין בשטח מדינה, שמחמת התנאים שהיה נתון בהם שם או מחמת היחסים שהיו שוררים בין אותה מדינה לבין מדינת ישראל לא יכול היה, הוא או בעל דינו, לקיים את הבירור המשפטי.

בסעיף זה –

”שטח מדינה” – לרבות כל ארץ חסות וכל שטח התפוס למעשה בידי מדינה;
”בעל דין” – לגבי נכס המוקנה לאפוטרופוס על נכסי נפקדים, לאפוטרופוס על נכסי גרמנים או לממונה על רכוש האויב – מי שהיה בעל הנכס האמור ערב ההקנייה, ולגבי נכס שבניהולו של האפוטרופוס הכללי – בעל הנכס.

15. תובענה שנדחתה
- הוגשה תובענה לפני בית משפט, לרבות בית דין דתי, והתובענה נדחתה באופן שלא נבצר מן התובע להגיש תובענה חדשה בשל אותה עילה, לא יבוא במנין תקופת ההתיישנות הזמן שבין הגשת התובענה ובין דחייתה.
- 15א. (א) בחישוב תקופת ההתיישנות של תביעה בשאינו מקרקעין, שערב תחילתו של חוק ההתיישנות (תיקון מס' 8 – חרבות ברזל), התשפ"ד-2024 (בסעיף זה – תיקון מס' 8) לא הסתיימה – לא תבוא במנין התקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד יום כ"ז באדר ב' התשפ"ד (6 באפריל 2024).
- (ב) בחישוב תקופת ההתיישנות של תביעה במקרקעין, שתקופת ההתיישנות שלה הייתה מסתיימת, על פי הדין החל ערב תיקון מס' 8, בתקופה שמיום תחילתו של תיקון מס' 8 ועד יום כ"ז באדר ב' התשפ"ד (6 באפריל 2024) – לא תבוא במנין התקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד יום כ"ז באדר ב' התשפ"ד (6 באפריל 2024).
- (ג) הסתיימה תקופת ההתיישנות של תביעה, בין במקרקעין ובין בשאינו מקרקעין, בתקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד ערב תחילתו של תיקון מס' 8 – יראו את תקופת ההתיישנות כאילו טרם הסתיימה, ולא תבוא במנין התקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד יום כ"ז באדר ב' התשפ"ד (6 באפריל 2024).
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), בית המשפט רשאי לקבוע כי הוראות אותו סעיף קטן לא יחולו על תביעה שהתיישנה ערב תחילתו של תיקון מס' 8, מטעמים מיוחדים שיירשמו; בהחלטתו ישקול בית המשפט, בין השאר, אם חל שינוי לרעה במצבו של הנתבע בשל חלוף תקופת ההתיישנות בהתאם לדין ערב תחילתו של תיקון מס' 8.
- (ה) הוראות סעיף זה יחולו גם לעניין תקופת ההתיישנות בתביעה שנקבעה בחיקוק אחר, למעט בהוראה מהוראות אלה:
- (1) סעיף 15 לחוק התובלה האווירית, התש"ס-1980;
 - (2) תקנות 6 ו-6א לתקנות האג בעניין שטרי מטען המובאות בסעיף III לתוספת לפקודת הובלת טובין בים;
 - (3) סעיף 23 לחוק האחריות לפיצוי נזקי זיהום בשמן, התשס"ד-2004;
 - (4) סעיף 5א(3) לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב-1952;
 - (5) סעיף 75 לחוק הספנות (ימאים), התשל"ג-1973;
 - (6) סעיף 39(ב) בתוספת לחוק המכר (מכר טובין בין-לאומי), התש"ס-1999;
 - (7) סעיף 154(ב) לפקודת המכס.
16. תקופת ההתיישנות לאחר עיכוב
- נתעכב מנין תקופת ההתיישנות כאמור בסעיפים 10 ו-12 עד 15, לא תסתיים התקופה לפני שעברה לפחות שנה אחת מן היום שבו חדל העיכוב; נתעכב מנין התקופה כאמור בסעיף 11 – לא תסתיים לפני שעברו לפחות שנתיים מן היום שבו חדל העיכוב.
17. סגירת בית משפט
- נבצר מן התובע בשנה האחרונה של תקופת ההתיישנות להגיש את התובענה מפני שנסגר בית המשפט המוסמך לדון בה, לא תסתיים תקופת ההתיישנות לפני שעברה שנה מן היום שבו חזר ונפתח בית המשפט.
18. תסיבת הזכות אינה משפיעה
- לענין חישוב תקופת ההתיישנות אין נפקא מינה אם הזכות נתבעת על ידי הזכאי המקורי או על ידי חליפו או אם הזכות נתבעת נגד החייב המקורי או נגד חליפו, ובלבד שאם נסבה הזכות בדרך ירושה, לא תסתיים תקופת ההתיישנות לפני שעברה לפחות שנה אחת מן היום שבו נסבה הזכות.

תביעה בשל תקיפה מינית או התעללות	18א. (א)	בחישוב תקופת ההתיישנות של תביעה בתובענה שהגיש נפגע בשל מעשה כמפורט להלן, לא יבוא במניין הזמן שבו טרם מלאו לנפגע 28 שנים:
	(1)	תקיפה מינית שבוצעה בנפגע בהיותו קטין;
	(2)	התעללות שבוצעה בנפגע בהיותו קטין בידי פוגע שהוא בן משפחתו או אדם שהיה אחראי עליו;
	(3)	תקיפה מינית שבוצעה בנפגע בהיותו בגיר אך בטרם מלאו לו 21 שנים, תוך ניצול יחסי אמון, תלות, טיפול או מרות או בידי פוגע שהוא בן משפחתו.
	(1א)	הוראות סעיף 41 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] לא יחולו בתובענה כאמור בסעיף קטן (א) שהוגשה לאחר שמלאו לנפגע 28 שנים והנתבע אינו הפוגע בנפגע, בן משפחתו או אדם שהיה אחראי עליו.
	(ב)	בסעיף זה – "בן משפחה" –
	(1)	הורה, בן זוגו של הורה אף אם אינו נשוי לו, סב או סבתא;
	(2)	מי שמלאו לו 15 שנים והוא אחד מאלה: אח או אחות, אח או אחות חורגים, דוד או דודה, גיס או גיסה;
	(3)	אומן, בן זוגו של אומן אף אם אינו נשוי לו, אביו או אמו של אומן;
	(4)	מי שמלאו לו 15 שנים והוא אחד מאלה: בנו או בתו של אומן ובן זוגו של כל אחד מאלה, אחיו או אחותו של אומן ובן זוגו של כל אחד מאלה;
		"אומן" – אב או אם במשפחת אומנה כהגדרתה בחוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016, או במשפחת אומנה אחרת שאישר משרד הרווחה והשירותים החברתיים;
		"אחראי על קטין" –
	(1)	מי שעליו האחריות לצורכי מחייתו, לבריאותו, לחינוכו או לשלומו של קטין – מכוח דין, החלטה שיפוטית, חוזה מפורש או מכללא, או מי שעליו האחריות כאמור לקטין מחמת מעשה כשר או אסור שלו;
	(2)	מי שהקטין מתגורר עמו או נמצא עמו דרך קבע, ומלאו לו 18 שנים, ובלבד שקיימים ביניהם יחסי תלות או מרות.
	(ג) (בוטל)	
תביעה נגד מי שהוגש נגדו כתב אישום בעבירת התעללות בקטין או בעבירת מי	18ב.	תקופת ההתיישנות של תביעה בתובענה שהגיש נפגע, בשל עובדות המהוות עבירה כמפורט להלן שבוצעה בו, נגד הפוגע בו שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור, לא תסתיים לפני שעברה שנה מהיום שבו פסק הדין בהליך הפלילי הפך לחלוט:
	(1)	עבירת התעללות לפי סעיף 368 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בסעיף זה – חוק העונשין), שבוצעה בקטין בידי האחראי עליו; בסעיף זה, "אחראי על קטין" – כהגדרתו בסעיף 18א(ב);
	(2)	עבירה לפי סעיפים 345, 346(א), 348(א), (ב), (ג), (ד), ו-351 לחוק העונשין, או לפי סעיף 75 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.
		פרק רביעי: הוראות שונות
תקופת התיישנות מוסכמת	19.	רשאים בעלי הדין להסכים, בחוזה נפרד בכתב, על תקופת התיישנות ארוכה מן הקבועה בחוק זה, ובתביעה שענינה אינו מקרקעין – גם על תקופת התיישנות קצרה מן הקבועה בחוק זה, ובלבד שלא תקצר מששה חדשים.
הזכות ליפרע משעבוד	20.	נושה שיש לו על חובו ערבון, משכנתה, משכון או שעבוד כיוצא באלה, אין בהתיישנות כדי לפגוע בזכותו ליפרע מן השעבוד.

21. התיישנות פסק דין פסק דין בתובענה שעברו עליו עשרים וחמש שנה בלי שהזכאי לפיו עשה פעולה כל שהיא כדי לבצעו, רשאי החייב לטעון טענת התיישנות; ואולם פסק דין בתובענה שלפי תכנו אינו טעון ביצוע אינו נתון להתיישנות.
22. תיקון חוק הקרקעות העותמני בסעיפים 20 ו-78 לחוק הקרקעות העותמני תבוא במקום התקופה הקבועה בהם תקופת חמש עשרה שנה, ולגבי מקרקעין שנרשמו בספרי האחוזה לאחר סידור זכות הקנין לפי פקודת הקרקעות (סידור זכות הקנין) – תקופת עשרים וחמש שנים, ואולם לגבי אדם שהחל בהחזקת מקרקעין לאחר יום כ"ד באדר א' תש"ג (1 במרס 1943), לא יבואו במנין חישוב התקופה חמש שנים המתחילות מיום תחילת חוק זה; ובמקום הטעמים החוקיים לעיכוב תקופת ההתיישנות האמורים בסעיף 20 לחוק האמור, יחולו הוראות חוק זה לחישוב תקופת ההתיישנות.
23. תיקון פקודת הקרקעות (סידור זכות הקנין) – בפקודת הקרקעות (סידור זכות הקנין) –
- (1) הסעיפים 52 ו-53 – בטלים;
- (2) בסעיף 55, במקום איזכור סעיף 1663 של המגילה, יבוא איזכור חוק זה.
24. תיקון פקודת הנזיקין האזרחיים – בפקודת הנזיקין האזרחיים, 1944 –
- (1) סעיף 68, 68ב, 68ג, 68ד, ו-71א – בטלים;
- (2) בסעיף 68א, ברישה, במקום המלים "לענין תקופת ההתיישנות" יבואו המלים "לענין תקופת ההתיישנות בתובענה על נזיקין אזרחיים", ובכל מקום באותו סעיף במקום המלה "תביעה" תבוא המלה "תובענה".
25. תיקון פקודת השטרות – בפקודת השטרות, בסעיף 96, בסעיף קטן (א), במקום המלים "חמש שנים", יבואו המלים "שבע שנים" ובמקום המלים "שנה אחת" תבוא המלה "שנתיים".
26. ביטולים – בטלים –
- (1) סעיפים 1660, 1662 עד 1672 ו-1674 למגילה;
- (2) סעיפים 276 עד 282 לחוק הסחר הימי העותמני מיום 20 באוגוסט 1863;
- (3) סעיפים 65 ו-68 לחוק המסחרי העותמני משנת 1850;
- (4) סעיפים 143-147 לחוק הזמני על ההוצאה לפועל העותמני מיום 11 במאי 1914;
- (5) סעיף 10 לחוק זכות יוצרים, 1911;
- (6) פקודת ההתיישנות (אויבים ושבוים מלחמה), 1946;
- (7) סעיף 12(4) לפקודת מסילות הברזל הממשלתיות, 1936;
- (8) סעיף 11 לחוק בנק הדואר, תשי"א-1951.
27. דינים שמורים אין חוק זה בא לפגוע בתקופת ההתיישנות הקבועה לענין פלוני בדין אחר, אלא אם נאמר כך במפורש בחוק זה; ואין חוק זה בא לפגוע בכל סמכות, לפי כל דין, לדחות תובענה או לסרב למתן סעד מחמת שיהוי.
28. הוראות חוק זה יחולו גם על המדינה.
29. תביעה שנתיישנה לפני תחילתו של חוק זה וענינה אינו מקרקעין, לא יחולו עליה ההוראות של חוק זה הקובעות תקופות ההתיישנות; אך תובענה על תביעה שנתיישנה כאמור שהיתה תלויה ועומדת ערב תחילתו של חוק זה – רשאי בית המשפט להחיל עליה כל הוראות חוק זה אף שענינה אינו מקרקעין.
- (א) תביעה שענינה מקרקעין יחולו עליה כל הוראות חוק זה אף אם לפני תחילת חוק זה נתיישנה התביעה או נסתיימה התקופה שהיתה קבועה בסעיפים 20 ו-78 לחוק הקרקעות העותמני.
- (ב) תביעה שלא נתיישנה לפני תחילתו של חוק זה יחולו עליה כל הוראות חוק זה.
- (ג) בכל המקרים האמורים בסעיף זה לא תקצר תקופת ההתיישנות מכפי שהיתה נתונה לפני תחילת חוק זה.
- (ד) נתונה לפני תחילת חוק זה.

שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, ובכלל זה תקנות לשם הקניית תוקף להוראות בדבר חישובן וארכן של תקופות ההתיישנות שנקבעו בהסכם בין ישראל ומדינה זרה, או באמנה בינלאומית שישראל צד לה, אף אם ההוראות באותו הסכם או באותה אמנה סוטות מהוראות חוק זה.

פקודת הפרשנות [נוסח חדש]
תוכן עניינים

115	פרק ראשון: פירושם של מונחים רווחים פרק שני: פרק שלישי: פרק רביעי:	סעיף 1
118	התקנת תקנות	סעיף 16
118	תחילת תקפן של תקנות בנות פעל תחיקתי פרק חמישי:	סעיף 17
119	שימוש בסמכות בין נתינת חוק לתחילת תקפו פרק ששי: פרק שביעי:	סעיף 19
120	זכויות המדינה שמורות	סעיף 42

פרק ראשון: (בוטל)

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

פירושם של מונחים
רווחים
(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

1. בפקודה זו, ובכל חיקוק שהוא בר-תוקף כיום, ובכל חיקוק שיינתן מכאן ואילך, יתפרשו כל מלה וניב שבסעיף זה כאמור בצדס להלן:
 - "אדם" – לרבות חברה או התאחדות או חבר בני אדם, בין שהם מואגדים ובין שאינם מואגדים;
 - "אניה" או "ספינה" – כל כלי המשמש בשיט ואינו מונע במשוטים או במשוטי-דחף בלבד;
 - "בא כוח, או נציג, של היועץ המשפטי לממשלה" – פרקליט המדינה, משנהו או סגניו, פרקליטי מחוז או סגניהם, פרקליטי נפה וכל מי שהיועץ המשפטי הסמיכו להיות בא כוחו או נציגו;
 - "ביטול", של דין – לרבות ביטולו של חלק ממנו, ולרבות הוראה שעל פיה או מכוחה חדל הדין או חלק ממנו להיות בר-תוקף;
 - "בית" – לרבות כל בית, חלק מבית, וכל בנין או מבנה אחר, שאנוש דר בהם או תופש אותם, בזכות עצמו או בדרך אחרת, אם ביום ואם בלילה, או שנועדו לדירה או לתפישת כגון זו, ובין שכולם מעל לפני הקרקע ובין שכולם או מקצתם מתחת לפני הקרקע;
 - "בית משפט" – כל בית משפט בן-סמך לשפוט בישראל;
 - "בית משפט לערעורים אזרחיים" – בית המשפט העליון כשהוא יושב כבית משפט לערעורים אזרחיים;
 - "בית משפט לערעורים פליליים" – בית המשפט העליון כשהוא יושב בדיון כבית משפט לערעורים פליליים;
 - "בכתב" – לרבות בדפוס, בליתוגרפיה, במכונת כתיבה, בצילום ובכל דרך אחרת של הצגת מלים או ספרות, או העתקתן, בצורה הנראית לעין;
 - "דין" – לרבות כל אחד מאלה:
 - (1) חיקוק;
 - (2) אקט של הפרלמנט הבריטי או חלק ממנו, ודבר-המלך-במועצה או חלק ממנו, בין שניתנו לפני תחילת תקפה של פקודה זו ובין שניתנו לאחריה, וכפי תקפם בארץ ישראל לפני הקמת המדינה או כפי תקפם במדינה;
 - (3) צווים, תקנות, כללים, חוקי עזר, מינשרים, הוראות, הודעות וכל מסמך אחר, שניתנו מכוח "דין" כמשמעותו בפסקה (2) של הגדרה זו, בין לפני תחילת תקפה של פקודה זו ובין לאחריה, ואינם בגדר חיקוקים, וכפי תקפם בארץ ישראל לפני הקמת המדינה או כפי תקפם במדינה;
 - (4) דינים עותומניים, דינים דתיים בין שבכתב ובין שבעל-פה, דיני המשפט המקובל ועקרוני היושר של אנגליה, כפי תקפם בארץ ישראל לפני הקמת המדינה או כפי תקפם במדינה;
 - "הצהרה בשבועה" – לרבות מסמך שבאו עליו הן-צדק או הצהרה מפי אדם שהותרו לו, על פי דין, הן-צדק או הצהרה במקום שבועה;
 - "חוק" – דבר חקיקה של הכנסת ולרבות כל פקודה; אולם מקום שהמלה "חוק" באה בחיקוק שניתן לפני פרסום הנוסח החדש לפקודה זו, תהא משמעותה כמשמעות שהיתה נודעת לה אלמלא הנוסח החדש;
 - "חטא" – עבירה שדינה מאסר של לא יותר מחודש, ואם דינה קנס בלבד – קנס של לא יותר ממאתיים לירות;

(תיקון מס' 6)
תשכ"ו-1966

"חיקוק" – כל חוק וכל תקנה בין שניתנו לפני תחילת תקפה של פקודה זו ובין שניתנו לאחריה; אולם מקום שהמלה "חיקוק" באה בפקודה או בתקנה שניתנו לפני תחילת תקפה של פקודה זו, תהא משמעותה כמשמעות שהיתה נודעת לה אלמלא פקודה זו;

"חתימה", באדם שאינו יכול לכתוב שמו – לרבות "סימן";
 "ייבוא" – הבאה או גרם הבאה לישראל, בים, ביבשה או באוויר;
 "יורד ים" – לרבות כל אדם העובד בספינה או המועסק בה בכל תפקיד שהוא, חוץ מקברניט ומנווט וחוף מחניך הקשור בחוזה ורשום כראוי;
 "ייצוא" – הוצאה או גרם הוצאה מישראל, בים, ביבשה או באוויר;
 "ישראל" או "המדינה" – לרבות מימי חופין שלה;
 "כלי טיס" – כל מכונת טיס, דאון, ספינת-אוויר או כדור פורח, בין מחובר ובין שאינו מחובר;
 "כלי שיט" – אניה, ספינה, סירה, אסדה וכל כלי אחר העשוי לשוט;
 "לירה" – לירה ישראלית;

"מדפיס ממשלתי" – המדפיס הממשלתי של ישראל, ולענין חיקוק או לענין מסמך של המדינה – אף כל מדפיס אחר שהממשלה הרשתה אותו, דרך כלל או במיוחד, להדפיס אותו חיקוק או מסמך, וכל חיקוק או מסמך כאמור הנחזה כנדפס על ידי המדפיס הממשלתי או על ידי מדפיס אחר שהורשה לכך כאמור, יראוהו כאילו נדפס כך אם לא הוכח היפוכו של דבר;

"מזכיר הממשלה" – הפקיד שנתמנה על ידי הממשלה להיות מזכיר הממשלה;

"מודעה לרבים" – הודעה של הממשלה, או מטעמה, שאינה בת-פעל תחיקתי ונתפרסמה ברשומות;

"מחוז" – אחד המחוזות המינהליים ששטח המדינה מחולק להם על פי חיקוק;

"מיטלטלין" או "טובין" – נכסים מוחשיים, חוץ ממקרקעין; אולם מקום שהמלה "מיטלטלין" או "טובין" באה בחיקוק שניתן לפני תחילת חוק המיטלטלין, תשל"א-1971, תהא משמעותה כמשמעות שהיתה נודעת לה אילולא החוק האמור;

(תיקון מס' 9)
תשל"א-1971

"מימי חופין" – כל חלק מן הים הפתוח שעל חופי המדינה, המצוי בתחום ששה מילין ימיים מנקודת שפל המים שבחוף;

(תיקון מס' 2)
תשי"ז-1956

"מכר" – לרבות חליפין, מיר, הצעה למכירה או הצגה למכירה;
 "מנדט" – המנדט על ארץ ישראל שמועצת חבר הלאומים אישרה אותו והגדירה תנאיו ביום עשרים וארבעה ביולי 1922;
 "מנשר" או "אכרזה" – מנשר או אכרזה שניתנו מאת הממשלה או על פיה;
 "מסירה לדין" – החלטה להעמיד לדין על פי כתב אישום;
 "מפקד", בכלי טיס – מי שבידו אותה שעה השליטה על כלי טיס או מי שממונה עליו אותה שעה;

"מפקח כללי של המשטרה" – לרבות סגן המפקח הכללי של המשטרה;
 "מקרקעין" – קרקע, כל הבנוי והנטוע עליה וכל דבר אחר המחובר אליה חיבור של קבע, זולת מחוברים הניתנים להפרדה; אולם מקום שהמלה "מקרקעין" באה בחיקוק שניתן לפני תחילת חוק המקרקעין, תשכ"ט-1969, תהא משמעותה כמשמעות שהיתה נודעת לה אלמלא החוק האמור;

(תיקון מס' 8)
תשכ"ט-1969

"נציב בתי הסוהר" – לרבות סגן נציב בתי הסוהר;
 "נקבע" – נקבע בחוק שבו מצויה מלה זו או בתקנות שניתנו לפיו;
 "עבור" או "הפר", לענין דרישה או תנאי שנקבעו בחיקוק, או בכל היתר, רשיון או הרשאה אחרת, שניתנו לפי חיקוק – אף אי-קיום במשמע;
 "עבירה" – מעשה, נסיון או מחדל, שדינם ענישה;

"עובד ציבורי" או "משרד ציבורי" – לרבות כל עובד או משרד שהוטלו עליהם תפקידים בעלי אופי רשמי, או הממלאים תפקידים כאלה, בין שהם נתונים לפיקוחה הישיר של ממשלה ובין אם לאו;
 "עוון" – עבירה שהיא חמורה מחטא וקלה מפשע;

"עונש", לענין עבירה – קנס, מאסר או כל ענישה אחרת ;

"פרק" – פרק של החיקוק שבו מצויה מלה זו ; הוא הדין לגבי "חלק"

"סימן", "סעיף" ו"תוספת", הכל לפי הענין ; "סעיף קטן" – סעיף קטן של הסעיף בו מצויה מלה זו ;

"פקודה" – כל פקודה שניתנה מאת מועצת המדינה הזמנית וכל פקודה שניתנה כדין בארץ ישראל לפני הקמת המדינה, ופקודה זו בכלל ; אולם מקום שהמלה "פקודה" באה בחיקוק שניתן לפני תחילת תקפה של פקודה זו, תהא משמעותה כמשמעות שהיתה נודעת לה אלמלא פקודה זו ;

"פשע" – עבירה שדינה, אף באין הוכחה על חיוב קודם בדין, מוות או מאסר שלמעלה משלוש שנים ;

"צוואה" – לרבות סמפון צוואה ;

"צוות" –

(1) לענין כלי שיט – קברניט, חובל, נווט, מכונאי, מסיק, עובד הסיפון וכל העוסק בהשטת כלי השיט וכל המשרתו ;

(2) לענין כלי טיס – מפקד, טייס, נווט, מהנדס טיס וכל העוסק בהטסת כלי הטיס וכל המשרתו ;

"קונסול" או "נציג קונסולרי" – קונסול כללי, קונסול, סגן קונסול וכל המוסמך אותה שעה למלא תפקידו של אחד מאלה, וכן סוכן קונסולרי.

"קברניט" – מי שבידו השליטה על ספינה או על אניה, או מי שממונה עליה אותה שעה להוציא נווט ורב חובל-נמל ;

"רופא ממשלתי" – רופא בשירות המדינה ;

"רופא מוסמך" – אדם הרשום בישראל כרופא לפי הדין הנוהג אותה שעה בענין רישום רופאים ;

"רחוב" או "דרך" – לרבות כביש, שדרה סמטה, משעול לרכבים או לרגלים, ככר, חצר, טיילת, מבוי, מפלש וכל מקום פתוח שהציבור משתמש בו או נוהג לעבור בו, או שהציבור נכנס אליו או רשאי להיכנס אליו ;

"רשום" לענין מסמך – רשום לפי הדין החל על רישום אותו מסמך ;

"רשות מקומית" – עיריה, מועצה מקומית או רשות כיוצא באלה, שנתכוננו בכוח חוק בר-תוקף אותה שעה, הקובע הוראות בדבר הקמת רשויות של שלטון מקומי ;

"שבועה" – לרבות הן-צדק והצהרה מפי אדם שהותרו לו, על פי דין, הן-צדק או הצהרה במקום שבועה ;

"שוטר" – כל הנמנה עם חיל המשטרה ; ו"קצין משטרה גבוה" – כל קצין משטרה בדרגת עוזר מפקד מחוז ומעלה ;

"שופט", לענין שופטי בית המשפט העליון – אף נשיא בית המשפט העליון במשמע ; ולענין שופטי בתי המשפט המחוזיים – אף הנשיאים והנשיאים התורנים במשמע ;

"שופט שלום" – מי שבידו כתב מינוי להיות שופט שלום ;

"שכירות" – לרבות שכירות משנה ;

"שנה" ו"חודש" – למנין הלוח הגריגוריאני ;

"שנת כספים" – שנים עשר החדשים המסתיימים בשלושים ואחד במרס של כל שנה ;

"תחילה", לענין חיקוק – זמן תחילת תקפו ;

"תפישה", לענין מקרקעין – לרבות השימוש, הדירה, ההחזקה או ההנאה שלא כעובד וכפקיד בלבד ולשם השגחה או שמירה בלבד ;

"תקנה" – תקנה, כלל, חוק עזר, מנשר, אכרזה, צו, הוראה, הודעה, מודעה, או מסמך אחר, שניתנו מאת כל רשות בארץ ישראל או בישראל, בין לפני תחילת תקפה של פקודה זו ובין לאחריה, מכוח חוק, או מכוח אקט של הפרלמנט הבריטי או מכוח דבר-המלך-במועצה, לרבות צו, הוראה, הודעה, מודעה או מסמך אחר שניתנו על יסוד תקנה, כלל או חוק עזר כאמור ; אולם מקום שהמלה "תקנה" באה בחיקוק שניתן לפני תחילת תקפה של פקודה זו, תהא משמעותה כמשמעות שהיתה נודעת לה אלמלא פקודה זו ;

"תקנות סדרי הדין", לענין כל בית משפט – כללים לנוהג ולסדרי הדין
באותו בית משפט, שנקבעו על ידי רשות המוסמכת אותה שעה להתקין תקנות או
ליתן צווים.

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

פרק שני: (בוטל)

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

פרק שלישי: (בוטל)

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

פרק רביעי: (בוטל)

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

התקנת תקנות

16. מקום שהחוק מעניק לרשות את הסמכות להתקין תקנות, יהיו ההוראות
הבאות חלות לגבי התקנתן וכוח פעולתן של תקנות אלו, אם אין כוונה אחרת
משתמעת –

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981
(תיקון מס' 13)
תשנ"ד-1994
(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(1) (בוטל).

(2) (נמחק).

(3) (בוטל).

(4) לא תהא תקנה סותרת הוראותיו של כל חוק;

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

(5) (בוטל).

תחילת תקפן של
תקנות בנוות-פעל
תחיקתי

17. תקנות בנוות-פעל תחיקתי יפורסמו ברשומות, ותחילת תקפן ביום פרסומן,
אם אין הוראה אחרת בענין זה.

18. (בוטל).

פרק חמישי: (בוטל)

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

19. חיקוק שאין תחילת תקפו עם נתינתו, והוא מעניק סמכות להתקין תקנות או לעשות מינוי או כל דבר למען מטרת החיקוק, אפשר להשתמש באותה סמכות – אם אין כוונה אחרת משתמעת – בכל שעה לאחר נתינתו של החיקוק, במידה שהדבר נראה דרוש או ראוי כדי להפעיל את החיקוק ביום תחילת תקפו; ואולם כל תקנה וכל מינוי וכל דבר שנעשו בכוח אותה סמכות לא יהיה להם תוקף עד יום תחילת תקפו של החיקוק, אלא אם היתה כוונה אחרת משתמעת מתוך החיקוק, או אם היו התקנה, המינוי או הדבר דרושים להפעלת החיקוק.

שימוש בסמכות בין
נתינת חוק לתחילת
תקפו

20. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

21. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

22. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

23. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

24. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

25. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

26. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

27. (בוטל).

(תיקון מס' 7)
תשכ"ח-1968

פרק ששי: (בוטל)

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

28. (בוטל).

(תיקון מס' 1)
תשי"ד-1954

29. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

30. (בוטל).

(תיקון מס' 1)
תשי"ד-1954

31. (בוטל).

(תיקון מס' 5)
תשכ"ה-1965

פרק שביעי: (בוטל)

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

32. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

33. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

34. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

35. (בוטל).

(תיקון מס' 7)
תשכ"ח-1968

36. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

37. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

38. (בוטל).

39. (בוטל).

(תיקון מס' 11)
תשמ"א-1981

40.	(בוטל).	(תיקון מס' 11)
תשנ"א-1981
41.	(בוטל).	(תיקון מס' 11)
תשנ"א-1981
42.	אין חיקוק בא לגרוע מכל זכות של המדינה, או להטיל עליה חובה, אלא אם נאמר בו במפורש.	זכויות המדינה
שמורות
43.	(בוטל).	(תיקון מס' 11)
תשנ"א-1981

כ"ו בטבת תשי"ד (1 בינואר 1954)

חוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 תוכן עניינים

	פרק א': פרשנות	
123	הגדרות	סעיף 1
	פרק ג': תשקיף והיתר לפרסומו	
128	הצעה ומכירה לציבור	סעיף 15
128	פעולות שאינן הצעה או מכירה לציבור	סעיף 15א
129	סייגים לתחולה	סעיף 15ב
131	מגבלות על מכירה חוזרת של ניירות ערך	סעיף 15ג
132	הצעה או מכירה לעובדים של תאגיד שניירות הערך שלו רשומים למסחר מחוץ לישראל	סעיף 15ד
132	כללים מיוחדים	סעיף 15ה
132	תקנות	סעיף 15ו
132	תשקיף	סעיף 16
132	תקנות בדבר פרטים בטיטות תשקיף ובתשקיף	סעיף 17
133	מכירה במחיר אחיד	סעיף 17א
133	בטלות התחייבויות מוקדמות	סעיף 17ב
133	דרכי הצעת ניירות ערך ומכירתם	סעיף 17ג
133	תקנות בדבר סימון, מספור, הפצה והודעה משלימה	סעיף 17ד
134	חתם מתמחר	סעיף 17ה
134	חובת תום לב	סעיף 17ו
134	טיוטת תשקיף	סעיף 18
134	פטור מגילוי	סעיף 19
134	דרישות הרשות בדבר פרטי התשקיף	סעיף 20
135	נהלי בדיקה	סעיף 20א
135	היתר לפרסום התשקיף	סעיף 21
135	הנפקות לשם מתן אשראי לבעלי זיקה	סעיף 21א
135	אישור טיוטת התשקיף והתשקיף, והחתימה עליהם	סעיף 22
136	תאריך התשקיף ופרסומו	סעיף 23
136	תשקיף מדף	סעיף 23א
	פרק ד': הזמנות על פי התשקיף	
137	התקופה להגשת הזמנות	סעיף 24
137	תיקון תשקיף במקרים מיוחדים	סעיף 25
137	תיקון תשקיף לבקשת המציע או עקב פרסום דו"חות כספיים	סעיף 25א
138	דין תיקון לתשקיף ותשקיף מתוקן	סעיף 25ב
138	תיקון טעות סופר בתשקיף	סעיף 25ג
138	ביטול הזמנות	סעיף 26
138	החזרת תשלומים	סעיף 27
138	השקעת כספי הזמנות	סעיף 28
139	אחריות הדירקטורים	סעיף 29
139	הודעה על תוצאות ההצעה	סעיף 30
	פרק ה': אחריות לתשקיף	
139	אחריות לנזק בשל פרט מטעה בתשקיף	סעיף 31
139	אחריותם של מומחים	סעיף 32
139	אחריות לנזק בשל מידע צופה פני עתיד	סעיף 32א
140	שלילת אחריות	סעיף 33
140	אחריות רבים	סעיף 34
140	איסור שיפוי	סעיף 34א
140	ביטול רכישה	סעיף 35
	פרק ו': דו"ח שוטף	

141	חובת דיווח של תאגידים	סעיף 36
142	סמכות להורות על דרך הצגת פרטים	סעיף 36א
142	חובת דיווח של ערב	סעיף 36ב
142	פטור מדיווח	סעיף 36ג
142	התאמות בפרטי דיווח לתאגיד שנכלל במדד ת"א טק עילית	סעיף 36ד
142	חובת הודעה של בעל ענין או של נושא משרה בכירה	סעיף 37
144	צו בית המשפט	סעיף 38
144	הוראה להפסקת המסחר	סעיף 38א
144	אחריות אזרחית של בעל ענין או של נושא משרה בכירה	סעיף 38ב
144	אחריות לנזק בשל פרט מטעה בדוח, בהודעה או במסמך פרק ח'1: הגבלת השימוש במידע פנים	סעיף 38ג
144	הגדרות	סעיף 52א
145	שימוש במידע פנים	סעיף 52ב
146	שימוש במידע בידי איש פנים	סעיף 52ג
146	שימוש במידע פנים שמקורו באיש פנים	סעיף 52ד
146	חזקה בדבר ניצול מידע פנים	סעיף 52ה
146	מידע שאינו מידע פנים	סעיף 52ו
147	הגנות	סעיף 52ז
147	ריווח משימוש במידע פנים	סעיף 52ח
147	עסקאות בניירות ערך בידי עובד בורסה	סעיף 52ט
148	קיום עסקה	סעיף 52י
	פרק ח'2: אחריות בשל הפרת הוראות	
148	אחריות של מנפיק	סעיף 52יא
148	אחריות של נאמן	סעיף 52יב
148	שלילת אחריות	סעיף 52יג
148	אחריות רבים	סעיף 52יד
148	דחיית פירעון התחייבות כלפי בעל שליטה בתאגיד מדווח בקשיים	סעיף 52יד1
	סימן ב': סמכות פרקליט מחוז להתקשר בהסדר	
149	סמכות פרקליט מחוז להתקשר בהסדר להפסקת הליכים המותנית בתנאים	סעיף 54ה
150	פרסום ודיווח מידי	סעיף 54ו
150	הסכמת חשוד וראיות שמסר אינן ראיה בהליך פלילי או מינהלי	סעיף 54ז
150	סמכות לדרוש ידיעות ומסמכים	סעיף 56א
150	בקרה על פעולות בבורסה	סעיף 56א1
150	מינוי חוקר וחוקר בכיר	סעיף 56א2
150	סמכויות חיפוש ותפיסה	סעיף 56ב
151	סמכות לבקש צו זמני לתפיסת רכוש	סעיף 56ב1
152	סמכויות חקירה	סעיף 56ג
152	סמכויות עיכוב, מעצר ושחרור	סעיף 56ג1
152	הודעה למשטרת ישראל	סעיף 56ג2
152	צו מניעה וצו מניעה זמני	סעיף 56ד
153	תוספת ראשונה	
154	תוספת שניה	
154	תוספת שלישית	

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה –

"ניירות ערך" – תעודות המונפקות בסדרות על-ידי חברה, אגודה שיתופית או כל תאגיד אחר ומקנות זכות חברות או השתתפות בהם או תביעה מהם, ותעודות המקנות זכות לרכוש ניירות ערך, והכל בין אם הן על שם ובין אם הן למוכ"ז, למעט ניירות ערך המונפקים בידי הממשלה או בידי בנק ישראל, שנתקיים בהם אחד מאלה:

- (1) הם אינם מקנים זכות השתתפות או חברות בתאגיד ואינם ניתנים להמרה או למימוש בניירות ערך המקנים זכות כאמור;
- (2) הם מונפקים לפי חיקוק מיוחד;

"ניירות ערך מסחריים" – ניירות ערך המונפקים בידי תאגיד, שהם התחייבות התאגיד לשלם למחזיק סכום כסף, במועד שאינו מוקדם משבעה ימים מיום ההצעה ואינו מאוחר מתום שנה מהיום האמור, ואשר אינם ניתנים למימוש או להמרה לניירות ערך אחרים;

"חברה" – לרבות חברה נכרית כמשמעותה בפקודת החברות;

"חברה-בת" – חברה אשר חברה אחרת מחזיקה בחמישים אחוזים או יותר מן הערך הנקוב של הון המניות המוצא שלה או מכוח ההצבעה שבה או רשאית למנות מחצית או יותר מהמנהלים או את המנהל הכללי שלה;

"חברה מסונפת" – חברה, אשר חברה אחרת – שאינה חברה-אם שלה – מחזיקה בעשרים וחמישה אחוזים או יותר מן הערך הנקוב של הון המניות המונפק שלה או מכוח ההצבעה בה, או רשאית למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלה;

"חברה קשורה" – חברה מסונפת וכן חברה, אשר חברה אחרת – שאינה חברה-אם שלה – השקיעה בה סכום השווה לעשרים וחמישה אחוזים או יותר מההון העצמי של החברה האחרת, בין במניות ובין בדרך אחרת, למעט הלוואה הניתנת בדרך העסקים הרגילה;

"חברת רישומים" – חברה שעיסוקה היחיד הוא החזקת ניירות ערך, לרבות יחידות של קרן סגורה כמשמעותן בחוק להשקעות משותפות, בעד אחרים, וכן כל תאגיד אחר שקבע שר האוצר בהתייעצות עם הרשות;

"מנהל", לענין חברה – כמשמעותו בפקודת החברות; ולענין אגודה שיתופית או תאגיד אחר – מי שממלא באגודה או בתאגיד תפקיד מקביל לתפקידו של מנהל חברה;

"מנהל כספי אחרים" – כל אחד מאלה:

- (1) מנהל קרן כמשמעותו בסעיף 4 לחוק להשקעות משותפות, המבצע פעולה בניירות ערך בעבור קרנות שבניהולו בהתאם להוראות החוק האמור;
- (2) חברה מנהלת כהגדרתה בחוק הפיקוח על קופות גמל, המבצעת פעולה בניירות ערך בעבור עמיתי קופת גמל שבניהולה;
- (3) מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח המשקיע כספים לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה כהגדרתן בחוק האמור;
- (4) תאגיד הפועל מחוץ לישראל, שהוא בעל מאפיינים דומים לאלה של מי מהמנויים בפסקאות (1) עד (3), ובלבד שניתן אישור לכך מגורם מוסמך במדינה שבה הוא פועל;

"רשם", לענין חברה ותאגיד אחר – רשם החברות, אולם לענין אגודה שיתופית – רשם האגודות השיתופיות;

"מנפיק" – מי שמנפיק או הנפיק את ניירות הערך המוצעים לציבור;

"מסלקה" – כהגדרתה בסעיף 44לא;

הגדרות

(תיקון מס' 11)
תשנ"א-1990
(תיקון מס' 14)
תשנ"ד-1994
(תיקון מס' 20)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 40)
תש"ע-2010

(תיקון מס' 25)
תשס"ה-2004

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 21)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 64)
תשע"ז-2017

(תיקון מס' 58)
תשע"ו-2015

(תיקון מס' 63)
תשע"ז-2017

- "מציע" - מי שמציע ניירות ערך לציבור ;
 "הצעה לציבור" - פעולה המיועדת להניע ציבור לרכוש ניירות ערך ; בלי לגרוע מכלליות האמור, גם אלה :
 (1) רישום ניירות ערך למסחר בבורסה ;
 (2) פניה לציבור להציע הצעות לרכישת ניירות ערך.
 (תיקון מס' 20 תשס"ט-2000)
- "הודעה משלימה" - הודעה בהתאם לסעיף 16(א)(2) ;
 (תיקון מס' 24 תשס"ד-2004)
- "הצעה בדרך של זכויות" - הצעה של המנפיק לבעלי ניירות ערך שלו או לבעלי סוג ניירות ערך שלו לרכישת ניירות ערך נוספים שלו ;
 (תיקון מס' 24 תשס"ד-2004)
- "התחייבות חיתומית" - התחייבות לרכוש ניירות ערך המוצעים על פי תשקיף אם לא ירכוש אותם הציבור או התחייבות לרכוש ניירות ערך המוצעים על פי תשקיף כדי למכור אותם לציבור ;
 (תיקון מס' 24 תשס"ד-2004)
- "חתם" - מי שהתחייב בהתחייבות חיתומית ;
 (תיקון מס' 24 תשס"ד-2004)
- "חתם מתמחר" - חתם אשר נוטל חלק בקביעת המחיר שבו יוצעו ניירות הערך על פי התשקיף ;
 (תיקון מס' 24 תשס"ד-2004)
- "מכירה" - מכירה של ניירות ערך, לרבות הנפקתם ;
 (תיקון מס' 24 תשס"ד-2004)
- "מפיץ" - מי שלא התחייב בהתחייבות חיתומית על פי התשקיף, אך התחייב לפעול כדי למכור את ניירות הערך המוצעים, כולם או חלקם, בתמורה לעמלת הפצה.
 (תיקון מס' 24 תשס"ד-2004)
- "רכישת ניירות ערך" - לרבות רכישה דרך הקצאה שעה שהניירות מונפקים לראשונה ;
 (תיקון מס' 9 תשס"ח-1988)
- "החזקה" ו"רכישה", לענין ניירות ערך או כוח הצבעה וכיוצא באלה - בין לבד ובין ביחד עם אחרים, בין במישרין ובין בעקיפין, באמצעות נאמן, חברת נאמנות, חברת רישומים או בכל דרך אחרת ; כשמדובר בהחזקה או ברכישה בידי חברה - גם בידי חברה בת שלה או חברה קשורה שלה במשמע, וכשמדובר בהחזקה או ברכישה בידי יחיד - יראו יחיד ובני משפחתו הגרים עמו, או שפרנסת האחד על האחר, כאדם אחד ;
 (תיקון מס' 9 תשס"ח-1988)
- "החזקת ניירות ערך או רכישתם ביחד עם אחרים" - החזקת ניירות ערך או רכישתם בשיתוף פעולה בין שניים או יותר לפי הסכם, בין בכתב ובין בעל פה ; בלי לפגוע בכלליות האמור יראו לכאורה כמחזיקים בניירות ערך או כרוכשים אותם ביחד -
 (תיקון מס' 11 תשס"א-1990)
- (1) תאגיד המחזיק או הרוכש ניירות ערך (בהגדרה זו - תאגיד) יחד עם בעל ענין בו או עם חברה קשורה שלו ;
 (2) (נמחק) ;
 (3) (נמחק) ;
 (4) אדם שעיסוקו הוא החזקת ניירות ערך או מסחר בהם בעד הזולת, יחד עם לקוחו או עם בן משפחה שלו שאינו גר עמו ואין פרנסת האחד על האחר, שבעדו הוא מחזיק בניירות הערך ומנהלם לפי יפוי כוח המקנה שיקול דעת לענין השימוש בזכות ההצבעה ;
- "בן משפחה" - בן זוג וכן אח, הורה, הורה הורה, צאצא או צאצא של בן הזוג, או בן זוגו של כל אחד מאלה ;
 (תיקון מס' 9 תשס"ח-1988)
- "שליטה" - היכולת לכוון את פעילותו של תאגיד, למעט יכולת הנובעת רק ממילוי תפקיד של דירקטור או משרה אחרת בתאגיד, וחזקה על אדם שהוא שולט

בתאגיד אם הוא מחזיק מחצית או יותר מסוג מסויים של אמצעי השליטה בתאגיד;

"אמצעי שליטה", בתאגיד - כל אחד מאלה:

- (1) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל של תאגיד אחר;
- (2) הזכות למנות דירקטורים של התאגיד או את מנהלו הכללי;

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

"הון עצמי", של תאגיד – הון התאגיד כמשמעותו לפי כללי חשבונאות מקובלים החלים על התאגיד, ואם לפי כללים אלה כולל הון התאגיד גם את החלק המיוחס לזכויות שאינן מקנות שליטה – בניכוי זכויות אלה;

(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

"החלק המיוחס לזכויות שאינן מקנות שליטה" – כמשמעותו בתקנים ובפרשנויות שאומצו בידי הוועדה לתקני חשבונאות בין-לאומיים (IASB International Accounting Standard Board);

(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

"בעל ענין", בתאגיד –

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 11)
תשנ"א-1990

- (1) מי שמחזיק בחמישה אחוזים או יותר מהון המניות המונפק של התאגיד או מכוח ההצבעה בו, מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד או את מנהלו הכללי, מי שמכהן כדירקטור של התאגיד או כמנהלו הכללי, או תאגיד שאדם כאמור מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהון המניות המונפק שלו, או מכוח ההצבעה בו, או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלו; לענין פסקה זו –

(א) יראו מנהל קרן להשקעות משותפות בנאמנות כמחזיק בניירות הערך הכלולים בנכסי הקרן;

(ב) החזיק אדם בניירות ערך באמצעות נאמן, יראו גם את הנאמן כמחזיק בניירות הערך האמורים; לענין זה, "נאמן" - למעט חברת רישומים ולמעט מי שמחזיק בניירות ערך רק מכוח תפקידו כנאמן להסדר כמשמעותו לפי סעיף 46(א)(2)(ו) או כנאמן, להקצאת מניות לעובדים, כהגדרתו בסעיף 102 לפקודת מס הכנסה;

(תיקון מס' 19)
תש"ס-2000

- (2) חברה בת של תאגיד, למעט חברת רישומים;

"דו"חות כספיים" - מאזן, דו"ח ריווח והפסד ודו"חות אחרים שנקבעו בתקנות;

"פרט מטעה" - לרבות דבר העלול להטעות משקיע סביר וכל דבר חסר שהעדרו עלול להטעות משקיע סביר;

"תאגיד בנקאי" - כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981;

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

"בורסה" – כהגדרתה בסעיף 44לא;

(תיקון מס' 63)
תשע"ז-2017

"בורסה בחו"ל" – חברה המנהלת מערכת למסחר בניירות ערך כהגדרתה בסעיף 44לא, שוק מוסדר או רשימת מסחר בכל אחד מהם, שאינם בישראל, המנויים בתוספת השניה או השלישית;

(תיקון מס' 21)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008
(תיקון מס' 63)
תשע"ז-2017

"חבר בורסה" – מי שהוא חבר הבורסה בהתאם לתקנון הבורסה כמשמעותו בסעיף 46;

(תיקון מס' 63)
תשע"ז-2017

"חברת תשלומים" – כהגדרתה בחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום;

(תיקון מס' 72)
תשפ"ג-2023

"בעל רישיון ייזום בסיסי" – מי שבדיו רישיון ייזום בסיסי כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום;

(תיקון מס' 72)
תשפ"ג-2023

- (תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008
"שוק מוסדר" – מערכת שבאמצעותה מתנהל מסחר בניירות ערך, באופציות או בחוזים עתידיים, על פי כללים שנקבעו על ידי מי שרשאי לקבעם במדינה שבה הוא מתנהל, ואם המסחר מתנהל ביותר ממדינה אחת – על ידי מי שרשאי לקבעם באחת מן המדינות שבהן הוא מתנהל;
- (תיקון מס' 21)
תש"ס-2000
"תאגיד חוץ" – תאגיד שהואגד בישראל וניירות ערך שלו רשומים למסחר בבורסה בחו"ל;
- (תיקון מס' 21)
תש"ס-2000
"הדין הזר" – הדין החל על תאגיד חוץ בשל רישום ניירות ערך שלו למסחר בבורסה בחו"ל, לרבות כללי אותה הבורסה בחו"ל;
- (תיקון מס' 14)
תשנ"ד-1994
"תאגיד" – (נמחקה);
- (תיקון מס' 9)
תשנ"ח-1988
(תיקון מס' 14)
תשנ"ד-1994
"חוק להשקעות משותפות" – חוק השקעות משותפות בנאמנות, תשנ"ד-1994;
- (תיקון מס' 20)
תש"ס-2000
"תאגיד מדווח" – תאגיד שהוראות סעיף 36 חלות עליו ולא ניתן לו פטור מתחולתן;
- (תיקון מס' 22)
תשס"ג-2002
(תיקון מס' 38)
תשס"ט-2009
(תיקון מס' 72)
תשפ"ג-2023
"גורם מאשר", "חתימה אלקטרונית", "חתימה אלקטרונית מאובטחת" ו"מסר אלקטרוני" – כהגדרתם בחוק חתימה אלקטרונית;
- (תיקון מס' 22)
תשס"ג-2002
(תיקון מס' 72)
תשפ"ג-2023
"דיווח אלקטרוני" – הגשת מסמך לרשות באמצעות מסר אלקטרוני חתום בחתימה אלקטרונית, ניתן לשמירה אלקטרונית ולהפקה כפלט;
- (תיקון מס' 38)
תשס"ט-2009
(תיקון מס' 72)
תשפ"ג-2023
"אישור הגעה אלקטרוני" – אישור החתום בחתימה אלקטרונית מאובטחת, בדבר הגעתו של מסר אלקטרוני שנשלח אל תיבת דואר אלקטרוני מאובטח;
- (תיקון מס' 38)
תשס"ט-2009
"מנגנון הזדהות מאובטח" – מנגנון המשלב אמצעי חומרה ותוכנה, הניתן לשליטתו הבלעדית של בעליו, והמאפשר את זיהוי בעליו באופן ייחודי;
- (תיקון מס' 72)
תשפ"ג-2023
"מסר אלקטרוני מאושר" – (נמחקה);
- (תיקון מס' 38)
תשס"ט-2009
"מערכת דואר אלקטרוני מאובטח" – מערכת המשמשת להעברת מסרים אלקטרוניים, שמתקיימים בה כל אלה:
(1) היא מספקת לשולח אישור הגעה אלקטרוני;
(2) היא מאפשרת גישה לתיבת דואר אלקטרוני מאובטח במערכת, רק באמצעות מנגנון הזדהות מאובטח;
(3) היא נוקטת, באורח סדיר, אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה אליה ומפני שיבוש עבודתה, לצורך הבטחת מהימנות המידע שבה;
- (תיקון מס' 38)
תשס"ט-2009
"תיבת דואר אלקטרוני מאובטח" – תיבת דואר אלקטרוני במערכת דואר אלקטרוני מאובטח;
- (תיקון מס' 22)
תשס"ג-2002
"מחשב", "חומר מחשב" ו"פלט" – כהגדרתם בחוק המחשבים, התשנ"ה-

1995 ;

- "חוק חתימה אלקטרונית" – חוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001 ; (תיקון מס' 22)
תשס"ג-2002
- "חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999 ; (תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008
- "חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי" – חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 ; (תיקון מס' 68)
תשע"ח-2018
- "חוק הייעוץ" – חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 ; (תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008
- "חוק איסור הלבנת הון" – חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ; (תיקון מס' 37)
תשס"ט-2008
- "חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום" – חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום ויזום תשלום, התשפ"ג-2023 ; (תיקון מס' 72)
תשפ"ג-2023
- "חוק המעצרים" – חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 ; (תיקון מס' 37)
תשס"ט-2008
- "חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977 ; (תיקון מס' 37)
תשס"ט-2008
- "חוק הפיקוח על הביטוח" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ; (תיקון מס' 58)
תשע"ו-2015
- "חוק הפיקוח על קופות גמל" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ; (תיקון מס' 58)
תשע"ו-2015
- "חוק שירות מידע פיננסי" – חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021 ; (תיקון מס' 70)
תשפ"ב-2021
- "חוקר" – מי שמונה לפי סעיף 2א56(א) ; (תיקון מס' 37)
תשס"ט-2008
- "חוקר בכיר" – מי שמונה לפי סעיף 2א56(ב) ; (תיקון מס' 37)
תשס"ט-2008
- "חפץ" – כהגדרתו בפקודת מעצר וחיפוש ; (תיקון מס' 37)
תשס"ט-2008
- "משרדי הרשות" – מקום שיושב ראש הרשות הכריז עליו, בהודעה שפורסמה ברשומות, כמשרדי הרשות ; (תיקון מס' 37)
תשס"ט-2008
- "נושא משרה" – כהגדרתו בחוק החברות ; (תיקון מס' 45)
תשע"א-2011
- "נושא משרה בכירה" – כהגדרתו בסעיף 37(ד) ; (תיקון מס' 45)
תשע"א-2011
- "גורם מפקח" – כל אחד מהגורמים המפורטים להלן, וכן בעל שליטה, דירקטור ונושא משרה בכירה בכל אחד מהם : (תיקון מס' 45)
תשע"א-2011
- (1) תאגיד מדווח ;
 - (2) תאגיד המציע ניירות ערך שלו לציבור ;
 - (3) נאמן לתעודות התחייבות, כמשמעותו בפרק ה'1 ;
 - (4) חתם ;
 - (5) מפיק ;
 - (5א) רכז הצעה כמשמעותו בסעיף 15ב(א4)(א) ;
 - (6) בורסה וחבר בורסה ;
- (תיקון מס' 58)
תשע"ו-2015
(תיקון מס' 63)
תשע"ז-2017

- (7) מסלקה וחבר מסלקה כהגדרתו בסעיף 50א;
- (8) חברה בעלת רישיון זירה כמשמעותה בפרק 3' וכן מי שמציע בזירת סוחר מסחר במכשיר פיננסי בניגוד להוראות סעיף 144ב או מי שמנהל זירת סוחר בניגוד להוראות סעיף 144ד;
- (9) בעל רישיון לפי חוק הייעוץ;
- (10) מנהל קרן ונאמן כמשמעותם בסעיף 4 לחוק השקעות משותפות;
- (11) משקיע המנוי בפרט (2) או (3) לתוספת הראשונה;
- (11א) בעל רישיון למתן שירות מידע פיננסי לפי חוק שירות מידע פיננסי;
- (11ב) חברת תשלומים;
- (11ג) בעל רישיון ייזום בסיסי;
- (12) תאגיד בנקאי ותאגיד עזר כמשמעותם בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, למעט חברת שירותים משותפת;
- (13) מי שמבצע את הפעולות שאותן רשאי לבצע גורם מהגורמים המנויים בפסקאות (1) עד (12), אף שהוא אינו רשאי לבצען;
- (14) מי שעוסק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות או בניהול תיקי השקעות אשר אינו טעון רישיון לפי סעיף 3 לחוק הייעוץ;
- "עבירת ניירות ערך" – עבירה כמפורט להלן:
- (1) עבירה לפי חוק זה;
- (2) (נמחקה);
- (3) עבירה לפי סעיפים 284, 290, 291, 415, 423, 424, 424א ו-425 לחוק העונשין, שנעברה בקשר לעבירה לפי פסקאות (1) או (6);
- (4) עבירה לפי סעיפים 3 ו-4 לחוק איסור הלבנת הון, שנעברה בקשר לעבירה לפי פסקאות (1), (3) או (6);
- (5) עבירה לפי סעיפים 240, 242, 244, 245 ו-246 לחוק העונשין, שנעברה בקשר לחקירה או להליך שיפוטי בשל עבירה לפי פסקאות (1), (3), (4) או (6);
- (6) עבירה לפי כל חיקוק אחר ששר המשפטים והשר לביטחון הפנים קבעו בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת;
- "פקודת הפרוצדורה הפלילית" – פקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות);
- "פקודת מעצר וחיפוש" – פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969.
- (תיקון מס' 37 תשס"ח-2008)
- (תיקון מס' 45 תשע"א-2011 תשע"א-2011)
- (תיקון מס' 45 תשע"א-2011 תשע"א-2011)
- (תיקון מס' 45 תשע"א-2011 תשע"א-2011)
- (תיקון מס' 37 תשס"ח-2008)
- (תיקון מס' 37 תשס"ח-2008)
- פרק ג': תשקיף והיתר לפרסומו**
15. (א) לא יעשה אדם הצעה לציבור אלא על פי תשקיף שהרשות התירה את פרסומו או על פי טיוטת תשקיף שאושרה ונחתמה כאמור בסעיף 22 והוגשה לרשות.
- (ב) לא יעשה אדם מכירה לציבור אלא על פי תשקיף שהרשות התירה את פרסומו.
- (תיקון מס' 20 תשס"ח-2000 תשס"ח-2000)
- (תיקון מס' 24 תשס"ד-2004 תשס"ד-2004)
- 15א. (א) לא יראו כהצעה או כמכירה לציבור –
- (1) הצעה או מכירה למשקיעים שמספרם אינו עולה על מספר שייקבע בתקנות, ובלבד שמספר המשקיעים שלהם ימכור המציע ניירות ערך בהצעה או במכירה כאמור, בצירוף מספר המשקיעים שלהם מכר ניירות ערך במהלך שנים עשר החודשים שקדמו לאותה
- פעולות שאינן הצעה או מכירה לציבור (תיקון מס' 20 תשס"ח-2000 תשס"ח-2000)
- (תיקון מס' 24 תשס"ד-2004 תשס"ד-2004)

הצעה או מכירה, לא יעלה על המספר שנקבע; לענין זה יימנו בנפרד משקיעים שרכשו מניות וניירות ערך הניתנים למימוש או להמרה למניות, ומשקיעים שרכשו ניירות ערך אחרים;

(2) הקצאה של מניות הטבה שאין בה ברירה לזכאים; לענין זה, "מניות הטבה" – מניות שחברה מקצה בלא תמורה לכל המחזיקים בניירות הערך שלה אשר זכאים למניות הטבה, לפי יחס החזקותיהם בניירות הערך ביום שקבעה לכך החברה, ובלבד שאותו יום יהיה מאוחר מיום מתן ההודעה על ההחלטה להקצות את המניות;

(3) הקצאה או העברה של ניירות הערך לבעלי ניירות ערך של תאגיד, כולם או חלקם, על פי פסק דין או צו של בית משפט, שניתנו בתובענה ייצוגית כמשמעותה בחוק החברות, או הקצאה או העברה של ניירות ערך על פי החלטה שניתנה בהליך לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, והכל לאחר שניתנה לרשות הזדמנות להתייצב בהליך ולהשמיע את עמדתה לענין הצורך בפרסום תשקיף על מנת להבטיח את ענינו של ציבור הניצעים המיועד;

(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008
(תיקון מס' 49)
תשע"ב-2012
(תיקון מס' 68)
תשע"ח-2018

(4) פרסום כללי בדבר כוונה להציע ניירות ערך, שאינו כולל נתונים כספיים ואת פרטי ההצעה, לרבות מחיר, ריבית ותשואה, ובלבד שניירות הערך יוצעו ויימכרו רק למשקיעים שמספרם אינו עולה על המספר הקבוע בתקנות לענין פסקה (1) או למשקיעים כאמור בפסקה (7), ושפרסום תצוין המגבלה על הצעה ומכירה של ניירות הערך בנוגע לזהות המשקיעים או למספרם כאמור;

(תיקון מס' 58)
תשע"ו-2015

(4א) הצעה של מפרק, כונס נכסים או ממונה אחר שמינו רשות מינהלית או בית משפט למכור ניירות ערך למשקיעים שמספרם אינו עולה על המספר הקבוע בתקנות לענין פסקה (1) או למשקיעים כאמור בפסקה (7), שייבחרו בהליך שהודיע עליו המפרסם, ובלבד שבהצעה תצוין המגבלה על הצעה ומכירה של ניירות הערך בנוגע לזהות המשקיעים או למספרם כאמור;

(תיקון מס' 58)
תשע"ו-2015

(5) משא ומתן בין מציע לבין אדם השוקל להתחייב בהתחייבות חיתומית, ובלבד שמתקיימים באותו אדם תנאי הכשירות לפי סעיף 56(ג);

(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(6) מתן הסברים, באסיפה של עובדי תאגיד או של עובדי תאגיד הנשלט בידי תאגיד כאמור או השולט בו, בקשר לפרטי הצעת ניירות ערך של התאגיד לעובדים כאמור, ובלבד שלא יינתן מידע אודות תאגיד מדווח שלא פורסם עד מועד האסיפה בתשקיף של התאגיד או בדוח שהוגש לפי פרק ו'; באסיפה יירשם פרוטוקול שיועמד לרשות העובדים;

(7) הצעה או מכירה למשקיעים שהם אחד מהמפורטים בסעיף קטן (ב).

(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(ב) במנין המשקיעים לענין סעיף קטן (א) לא יובאו בחשבון כל אלה:

(1) משקיע הנמנה עם סוג שנקבע בתוספת הראשונה; שר האוצר, בהתייעצות עם הרשות ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להוסיף לתוספת הראשונה או לגרוע ממנה;

(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008
(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

(2) משקיע שהתאגד מחוץ לישראל, אם סברה הרשות כי בידו היכולת לקבל את המידע הדרוש לו לשם קבלת החלטה להשקיע בניירות ערך ואשר היה נכלל בתשקיף, אילו פורסם;

(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

(3) בעל שליטה, מנהל כללי או דירקטור בתאגיד שניירות ערך שלו מוצעים, או תאגיד בשליטת התאגיד שניירות ערך שלו מוצעים.

15. סעיף 15 לא יחול על פעולות אלה:

סייגים לתחולה
(תיקון מס' 20)
תש"ס-2000

(1) (א) הצעת ניירות ערך שהנפיק תאגיד מדווח לעובדי התאגיד, לרבות לעובדי תאגיד בשליטתו, שנעשית במסגרת תכנית תגמול לעובדים, במתאר שיכלול פרטים בדבר ההצעה וניירות הערך המוצעים, כפי שייקבע בתקנות, וכן הפניה לדוח התקופתי האחרון, לדוחות הכספיים ביניים ולדוחות המיידיים שהוגשו אחריו, הכל לפי פרק ו'; דינו של מתאר לכל דבר וענין כדין דוח לפי סעיף 36; בתקנות לפי סעיף קטן זה ייקבעו גם הוראות בדבר מבנה המתאר, צורתו ודרכי מסירתו

לעובדים ;

(ב) הצעת ניירות ערך של תאגיד מדווח, בידי המדינה, לרבות ניירות ערך הניתנים להמרה או למימוש לניירות ערך של תאגיד כאמור המונפקים בידי המדינה, לעובדי אותו תאגיד, לרבות לעובדי תאגיד בשליטתו, אגב הפרטה שלא על פי תשקיף, הנעשית במתאר לפי פסקת משנה (א) ;

(2) (א) הצעת ניירות ערך שהנפיק תאגיד שאינו תאגיד מדווח וניירות הערך שלו אינם רשומים למסחר מחוץ לישראל לעובדיו, לרבות לעובדי תאגיד בשליטתו, במסגרת תכנית תגמול לעובדים, ובלבד שהתמורה בהצעה והשיעור מההון המונפק והנפרע של התאגיד אשר יוקצה לעובדים על פי ההצעה האמורה יחד עם אלה שהתקבלו והוקצו כאמור במהלך השנה שקדמה להצעה, אינם עולים על הסכום והשיעור שנקבעו בתקנות ; התאגיד ימסור העתק של התכנית לכל עובד הזכאי לניירות הערך המוצעים ;

(ב) הצעת ניירות ערך של תאגיד שאינו תאגיד מדווח, בידי המדינה, לרבות ניירות ערך הניתנים להמרה או למימוש לניירות ערך של תאגיד כאמור, המונפקים בידי המדינה, לעובדי אותו תאגיד לרבות לעובדי תאגיד בשליטתו, אגב הפרטה שלא על פי תשקיף, שנתקיימו לגביה הסייגים הקבועים בפסקת משנה (א) ;

(3) הצעה תוך כדי המסחר בבורסה של ניירות ערך הרשומים בה למסחר ; למעט הצעה כאמור שמתקיים לגביה אחד מאלה :

(תיקון מס' 58)
תשע"ו-2015

(1) המציע הוא תאגיד שאינו מנהל כספי אחרים וניירות הערך שלו מוצעים על פי ההצעה ;

(2) המציע הוא תאגיד שאינו מנהל כספי אחרים הנמצא בשליטת תאגיד שניירות הערך שלו מוצעים על פי ההצעה ;

(3א) הצעה תוך כדי המסחר בזירת סוחר כהגדרתה בסעיף 44יב, של ניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה ;

(תיקון מס' 42)
תש"ע-2010

(4) הצעה של תאגיד שאינו תאגיד מדווח, למספר משקיעים אף אם הוא עולה על המספר הקבוע בתקנות לפי סעיף 15א(א)(1), לרבות הצעה כאמור שהתאגיד ובעל מניות בו מציעים על פיה כאחד, אם התמורה שנתקבלה בה והשיעור מהון התאגיד המונפק והנפרע שהוקצה בה, אינם עולים על התמורה והשיעור המרביים להצעה אחת, שנקבע בתקנות, ובלבד שנתקיימו בה שני אלה :

(א) השיעור מהון התאגיד שהוקצה בהצעה כאמור בצירוף השיעור מהון התאגיד שהוקצה בידיו בהצעות קודמות שלא על פי תשקיף, לא יעלה על השיעור מהון התאגיד שנקבע בתקנות ;

(ב) מספר המשקיעים בהצעה כאמור, בצירוף מספר המשקיעים שלהם מכר התאגיד ניירות ערך בפועל בהצעות קודמות שלא על פי תשקיף, אינו עולה על המספר שנקבע בתקנות ;

(4א) הצעת ניירות ערך של תאגיד שהתאגד בישראל ואינו תאגיד מדווח, ובלבד שמתקיימים כל אלה :

(תיקון מס' 58)
תשע"ו-2015

(א) ההצעה נעשית על ידי חברה המרכזת את ההצעה ומשמשת מתווכת להצעה ולמכירה של ניירות הערך באמצעות אתר אינטרנט, ונרשמה במרשם הרכזים לפי הוראות פרק ה'5 (בחוק זה – רכו ההצעה) ;

(ב) התמורה שהתקבלה בהצעה כאמור בצירוף התמורה שהתקבלה בהצעות אחרות של התאגיד המציע לפי פסקה זו, במהלך 12 החודשים שקדמו לאותה הצעה, אינה עולה על התמורה שקבע שר האוצר לפי הצעת הרשות או בהתייעצות עמה ;

(ג) התמורה שהתקבלה בהצעה כאמור ממשקיע בודד אינה עולה על התמורה שקבע שר האוצר לפי הצעת הרשות או בהתייעצות עמה ;

(ד) התמורה שהתקבלה בהצעה כאמור ממשקיע בודד בצירוף התמורה שהתקבלה מאותו משקיע בהצעות אחרות לפי פסקה זו, במהלך 12 החודשים שקדמו לאותה הצעה, אינה עולה על התמורה שקבע שר האוצר לפי הצעת הרשות או בהתייעצות עמה ; לעניין זה,

"הצעות אחרות" – לרבות הצעות של תאגידי מציעים אחרים לפי פסקה זו;

(ה) תנאים והגבלות נוספים שקבע שר האוצר לפי הצעת הרשות או בהתייעצות עמה; תנאים כאמור יכול שיכללו הטלת חובות על הגורמים המשתתפים בהצעה כאמור, לרבות חובות רישום ברשות ותנאי כשירות;

תקנות לפי פסקה זו טעונות אישור ועדת הכספים של הכנסת;

(ב4) הצעת ניירות ערך של תאגיד שהתאגד בישראל ואינו תאגיד מדווח, ובלבד שמתקיימים כל אלה:

(תיקון מס' 65)
תשע"ז-2017

(א) התמורה שהתקבלה בהצעה כאמור לגיוס חוב מהציבור בצירוף התמורה שהתקבלה בהצעות אחרות של ניירות ערך של התאגיד לפי פסקה זו, אינה עולה על שישה מיליון שקלים חדשים; בחישוב סכום התמורה כאמור, יובאו בחשבון סכומי החוב שהוצעו לפי פסקה זו וטרם נפרעו;

(תיקון מס' 71)
תשפ"ג-2023

(ב) ההצעה נעשית על פי הסדר לגיוס חוב מהציבור שנקבע לפי הוראות פרק ג'3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016;

(5) רישום ניירות ערך למסחר בבורסה אגב –

(א) הצעה לציבור על פי תשקיף;

(ב) הצעה שלא לציבור של ניירות ערך של חברה רשומה, כמשמעותה בסעיף 46(א)(4);

(ג) הצעה של ניירות ערך הנמנים עם סוג ניירות ערך הרשום למסחר בבורסה, המופנית לציבור מחוץ לישראל, לרבות רישום ניירות ערך למסחר בבורסה מחוץ לישראל;

(ד) מימוש או המרה של ניירות ערך הניתנים למימוש או להמרה בניירות ערך אחרים, שהוצעו כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב);

(ה) הקצאת ניירות ערך שפסקה (1) בסעיף זה או פסקאות (א)(2) ו-(3) בסעיף 15 חלות עליה;

(6) (א) רישום מניות של תאגיד למסחר בבורסה, על ידי הבורסה, בהתאם להוראות פרק ה'3א;

(תיקון מס' 62)
תשע"ז-2017

(ב) הצעה בדרך של זכויות שנעשית מחוץ לישראל על ידי התאגיד שמניותיו רשומות למסחר בבורסה כאמור בפסקת משנה (א), ומופנית לכלל בעלי המניות מסוג המניות הרשומות למסחר כאמור;

(ג) הצעת ניירות ערך שנעשית מחוץ לישראל ומופנית לכלל בעלי המניות מסוג המניות הרשומות למסחר בבורסה כאמור בפסקת משנה (א), בתמורה למניותיהם;

בסעיף זה –

"התמורה" – לרבות תמורה בשל מימוש או המרה של ניירות ערך הניתנים למימוש או להמרה;

"הפרטה" – הצעת ניירות ערך בידי המדינה לשם יישום החלטת הפרטה לפי פרק ח1 בחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975, או החלטת ממשלה לפי סעיף 8(ב) לחוק האמור, או הצעה כאמור בהליך של מכירה לפי פרק ז' בחוק המניות הבנקאיות שבהסדר (הוראת שעה), תשנ"ד-1993;

(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

"הצעה" – לרבות מכירה.

15.ג. (א) על אף האמור בסעיף 15ב(3), יראו כהצעה לציבור –

(1) הצעה תוך כדי המסחר בבורסה של ניירות ערך הרשומים בה למסחר, אשר הוקצו למציע על ידי מנפיק בהצעה לפי סעיף 15א(א)(1), (4) או (7), או בהצעה מחוץ לישראל שנעשתה שלא על פי תשקיף אם טרם חלפה התקופה שנקבעה בתקנות מיום ההקצאה, או אם טרם חלפו התקופות הנוספות שנקבעו בתקנות והתקיים בכל אחת מהתקופות הנוספות אחד מאלה:

(א) כמות ניירות הערך המוצעת עולה על הכמות שנקבעה

מגבלות על מכירה חוזרת של ניירות ערך (תיקון מס' 20)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 21)
תש"ס-2000

בתקנות ;

(ב) השיעור מההון המונפק והנפרע של התאגיד שניירות הערך שלו מוצעים, עולה על השיעור שנקבע בתקנות ;

האמור בפסקה זו יחול גם על ניירות ערך שנרכשו במהלך התקופה או התקופות הנוספות כאמור, שלא על פי תשקיף ושלא במהלך המסחר בבורסה, מהמציע או מתאגיד בשליטת התאגיד שניירות הערך שלו מוצעים, ועל ניירות ערך הנובעים ממימוש או מהמרה של ניירות ערך שהוקצו כאמור בפסקה זו ;

(2) (נמחקה).

(תיקון מס' 58)
תשנ"ו-2015

(ב) האמור בפסקה (א) לא יחול על הצעה תוך כדי המסחר בבורסה, בידי המדינה או בידי מי שרכש ניירות ערך שהוצעו בידי המדינה אגב הפרטה כמשמעותה בסעיף 115.

115. הרשות רשאית לפטור מהוראות חוק זה, כולן או מקצתן, תאגיד שניירות הערך שלו רשומים למסחר מחוץ לישראל ואינו תאגיד מדווח, המציע או המוכר ניירות ערך שלו לעובדיו ולעובדי תאגיד בשליטתו, בישראל, במסגרת תכנית תגמול לעובדים, אם נוכחה כי חוקי המדינה שבה רשומים ניירות הערך שלו למסחר מבטיחים די הצורך את עניניו של ציבור העובדים בישראל, בדומה לנדרש על פי סעיף 115(1), והיא רשאית להתנות מתן פטור כאמור בתנאים שתקבע, כדי להבטיח כי יהיו בפני העובדים כל הפרטים הנדרשים לפי סעיף 115(1), לרבות תרגום מסמכי ההצעה לעברית ומסירתם לידי העובדים.

הצעה או מכירה לעובדים של תאגיד שניירות הערך שלו רשומים למסחר מחוץ לישראל
(תיקון מס' 20)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

115. הרשות רשאית לקבוע, באישור שר האוצר, כללים שיאפשרו לה לפטור מציע מהוראות הנוגעות לפרטים בתשקיף, למבנהו ולצורתו, כולן או מקצתן, לסוגים של הצעות, מציעים, תאגידים או ניירות ערך ; הכללים יפורסמו ברשומות.

כללים מיוחדים
(תיקון מס' 20)
תש"ס-2000

115. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יתקין תקנות לפי סעיפים 115 עד 115ג ; תקנות לפי סעיף זה יותקנו לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה.

תקנות
(תיקון מס' 20)
תש"ס-2000

116. (א) תשקיף יכול כל פרט העשוי להיות חשוב למשקיע סביר, השוקל רכישת ניירות הערך המוצעים על פיו, וכל פרט ששר האוצר קבע בתקנות לפי סעיף 117.

תשקיף
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

(1א) (1) בהצעה שאינה הצעה בדרך של זכויות ניתן –

(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(א) שלא לכלול בתשקיף פרטים לגבי חתם ומפיץ כמפורט בתקנות לפי סעיף 117(א)(2) וכל פרט המתחייב מהם ;

(ב) לשנות, לאחר פרסום התשקיף ולפני תחילת התקופה להגשת הזמנות, את תנאי ניירות הערך המוצעים לרבות מחירם וכמותם, לעומת אלה הנקובים בתשקיף, וכן כל פרט נוסף בתשקיף אשר ישתנה כתוצאה מהשינוי האמור, כמפורט בתקנות לפי סעיף 117(א)(2), ובלבד שהיקף השינוי לא יעלה על מה שיקבע השר בתקנות לפי סעיף 117(א)(3) ;

(2) פרטים שלא נכללו בתשקיף או ששנו בו כאמור בפסקה (1), ייכללו בהודעה משלימה שיפרסם המציע באופן ובמועד שיקבע השר לפי סעיף 117(א)(2) וייחשבו, ממועד פרסומם, לחלק בלית נפרד מהתשקיף.

(ב) (בוטל).

(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

117. (א) שר האוצר יתקין, לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, תקנות בדבר הפרטים שיש לכלול בטיטת תשקיף ובתשקיף, ובדבר המבנה שלהם וצורתם.

תקנות בדבר פרטים בטיטת תשקיף ובתשקיף
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(ב) תקנות לפי סעיף זה יכול שיתייחסו, בין השאר, לעניינים אלה :

(1) דו"חות כספיים של המנפיק, של חברות-בנות שלו ושל חברות קשורות שלו, מידת פירוטם ועקרונות חשבונאיים לעריכתם ;

(2) נושאים ופרטים שאליהם תתייחס חוות דעתו של רואה חשבון

על הדו"חות האמורים בפסקה (1) וצורת חוות הדעת ;

(3) חוות דעת של עורך דין בנושאים שענינם הנפקת ניירות הערך והצעתם, לרבות סמכות המנפיק והמציע להנפיקם ולהציעם בצורה המוצעת, וכן בכל ענין משפטי אחר, והכל כפי שנקבע בתקנות ;

(תיקון מס' 23)
תשס"ד-2004

(4) אישור של עורך דין על קבלת ההיתרים הדרושים לפי דין להצעת ניירות הערך לציבור ;

(5) פרטים על בעל ענין במנפיק ותיאור התקשרויותיו עם המנפיק ;

(תיקון מס' 11)
תשנ"א-1990
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(6) מחיר ניירות הערך המוצעים ; לענין זה, "מחיר" – לרבות טווח מחירים.

(ג) בעל ענין חייב למסור למנפיק את הפרטים הדרושים למנפיק כדי למלא את חובותיו לפי תקנות שהותקנו לפי סעיף קטן (ב)(5).

(תיקון מס' 11)
תשנ"א-1990

(ד) שר האוצר רשאי להתקין תקנות לפי סעיף זה דרך כלל או לסוגים של ניירות ערך, של מנפיקים, של מציעים או של הצעות לציבור, או לפי כל סיווג אחר.

17א. (א) מכירה על פי תשקיף של ניירות ערך הרשומים או המיוחדים להירשם למסחר בבורסה (בסעיף זה – ניירות הערך המוצעים), תיעשה במחיר אחיד ; לענין זה, "מחיר" – לרבות תנאי תשלום וכל הנחה או הטבה הניתנת לרוכש ולמעט סכום בגובה עמלת הפצה סבירה ומקובלת המשולמת למפיץ, ואולם רשאי שר האוצר לקבוע, לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, סוגים של הצעות או רוכשים ותנאים שבהם ניתן למכור את ניירות הערך המוצעים במחיר שונה.

מכירה במחיר אחיד
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(ב) נמכרו ניירות הערך המוצעים במחירים שונים שלא בהתאם לתקנות שהותקנו לפי סעיף קטן (א), יהיה המציע, חתם או מפיץ להצעה, אשר מכר ניירות ערך במחיר נמוך מהמחיר הקבוע בהודעה המשלימה או בתשקיף, אם לא נמסרה הודעה משלימה, אחראי בהתאם לחלקו היחסי, כלפי כל מי שרכש ניירות ערך במסגרת המכירה על פי התשקיף, לתשלום ההפרש שבין המחיר ששילם רוכש כאמור לבין המחיר הנמוך ביותר ששילם רוכש אחר שרכש ניירות ערך במסגרת המכירה על פי התשקיף.

(ג) שר האוצר רשאי לקבוע, לפי הצעת הרשות או בהתייעצות עמה, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, שיעור או אמות מידה לעמלת הפצה סבירה ומקובלת כמשמעותה בסעיף קטן (א).

17ב. התחייבות, שאינה התחייבות חיתומית, לרכישת ניירות ערך שניתנה בטרם החלה התקופה להגשת הזמנות, בטלה אלא אם כן ניתנה על ידי משקיע המנוי בסעיף 15א(ב)(1) או (2), בתנאים שנקבעו בתקנות לפי סעיף 17ג.

בסלות התחייבויות
מוקדמות
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

17ג. (א) (1) הצעה על פי תשקיף של ניירות ערך הרשומים או המיועדים להירשם למסחר בבורסה ומכירתם, תיעשה בתנאים ובדרך השווים לכל (בחוק זה – הצעה אחידה) ; ואולם רשאי שר האוצר לקבוע, תנאים ונסיבות שבהם לא תחול הוראת סעיף קטן זה, כולה או חלקה, לרבות לגבי סוגים של הצעות, של ניירות ערך או של רוכשים או לגבי ניירות ערך שהיקף הנפקתם עולה על היקף שקבע שר האוצר, ובלבד שמחיר ניירות הערך המוצעים יהיה מחיר אחיד כאמור בסעיף 17א.

דרכי הצעת ניירות
ערך ומכירתם
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(2) הצעה אחידה תיעשה בלא שייקבע מחיר מרבי לניירות הערך המוצעים ; ואולם רשאי שר האוצר לקבוע בתקנות כי האיסור על מחיר מרבי לניירות ערך לא יחול או שיחול בתנאים שיקבע.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע, נוסף על האמור בסעיף קטן (א), תנאים והגבלות שיחולו לגבי הצעה על פי תשקיף של ניירות ערך הרשומים או המיועדי להירשם למסחר בבורסה, ולגבי מכירתם.

(ג) תקנות לפי סעיף זה יותקנו לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.

17ד. (א) שר האוצר, לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבע את אלה :

תקנות בדבר סימון,
מספור, הפצה והודעה
משלימה
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(1) אופן הסימון, המספור וההפצה של טיוטות תשקיף ושל תשקיף ;

- (2) הפרטים שייכללו בהודעה המשלימה, ואופן ומועד פרסומה;
(3) היקף השינוי לענין תנאי ניירות הערך שיהיו מותרים לפי סעיף 16(א1)(ב).
(ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א), רשאי שר האוצר לקבוע הסדרים שונים לגבי דרכי הצעה שונות.

17. בהצעה המובטחת בהתחייבות חיתומית יהיה לפחות חתם מתמחר אחד.

חתם מתמחר
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

17. חתם ינהג, במהלך עבודתו כחתם בתום לב, וימנע מניצול לרעה של כוחו.

חובת תום לב
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

18. (א) טיוטה של תשקיף תכלול את כל הפרטים שיש לכלול בתשקיף לפי סעיפים 16 ו-17, אך ניתן שלא לכלול בטיוטה את מחיר ניירות הערך המוצעים ואת כמותם.

טיוטת תשקיף
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 13)
תשנ"ד-1994

(ב) מציע המבקש לקבל פטור מהכללת פרט בתשקיף לפי סעיף 19, יגיש לרשות בקשה לקבלת הפטור ויצוין בה את הפרט האמור; הבקשה תוגש לרשות יחד עם טיוטת התשקיף, ואין חובה לכלול אותו פרט בטיוטת התשקיף.

(ג) המציע חייב למסור לרשות בכתב, לפי דרישתה, הסבר, פירוט, ידיעות ומסמכים בקשר לפרטים הכלולים בטיוטת התשקיף ולכל דבר אחר שהרשות תדרוש הבהרתו.

19. (א) הרשות רשאית לפטור את המציע מהכללתו של פרט בתשקיף אם –

פטור מגילוי
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

(1) לדעתה, שמירה על סוד מסחרי של המציע מצדיקה אי גילוי הפרט, ובלבד שאינו פרט שאילו היה כלול בתשקיף היה משקיע סביר עשוי להימנע מרכישת ניירות הערך המוצעים;

(2) גילוי עלול לפגוע בבטחון המדינה או בכלכלתה או בחקירה שמנהלת משטרת ישראל או הרשות, ושר הבטחון או שר האוצר או שר המשטרה או יושב ראש הרשות, לפי הענין, או מי שאחד מהם הסמיכו לכך, אישר בתעודה בחתימת ידו כי יש בגילוי פגיעה כאמור.

(ב) מצאה הרשות כי מבחינת ענינו של משקיע סביר, השוקל רכישת ניירות הערך המוצעים, גילוי פרט כאמור בסעיף קטן (א)(2) הוא חשוב, לא תתיר את פרסום התשקיף.

(ג) ניתן פטור לפי סעיף קטן (א), יצוין בתשקיף כי ניתן פטור מגילוי.

20. (א) הרשות רשאית לדרוש מן המציע לכלול בתשקיף את הדברים המנויים להלן אם היא סבורה שבנסיבות הענין הם חשובים למשקיע סביר השוקל רכישת ניירות הערך המוצעים, ואלה הדברים:

דרישות הרשות בדבר
פרטי התשקיף
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

(1) פרט נוסף על הפרטים שהובאו בטיוטת התשקיף, או פירוט נוסף על הפירוט הנדרש בתקנות לפי סעיף 17;

(2) פרט מן הפרטים הנדרשים בתקנות לפי סעיף 17 לגבי המנפיק - גם לגבי חברה-בת שלו או חברה קשורה שלו;

(3) חוות דעת של עורך דין המתייחסת לפרט נוסף על הפרטים הנדרשים בתקנות לפי סעיף 17(ב)(3);

(4) חוות דעת של מומחה לענין הערכה מחדש או לכל ענין אחר המובא בטיוטת התשקיף או בדו"חות הכספיים הכלולים בה;

(5) דו"ח או חוות דעת אחרים, בנוסף על דו"ח או חוות דעת שהובאו בטיוטת התשקיף;

(6) לאחר שניתנה למציע הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו - דו"חות כספיים, חוות דעת או סקירה של רואה החשבון שביקר או סקר אותם או של רואה חשבון אחר במקום אלה שהובאו בטיוטת התשקיף, אם לדעתה הם לא נערכו לפי העקרונות החשבונאיים המקובלים וכללי הדיווח המקובלים ואינם משקפים בצורה נאותה

(תיקון מס' 10)
תשנ"ן-1990

את מצב עסקי המנפיק.

(ב) הרשות רשאית לדרוש מן המציע שפרט המובא בטיטוט התשקיף יובלט בתשקיף הבלטה מיוחדת בצורה שתורה.

(ג) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות שבהתקיימן תהיה הרשות רשאית לקבוע כללים לעניין יישום של תקן דיווח כספי בין-לאומי בתשקיף לפני מועד תחילתו המחייב של התקן; כללים כאמור וכל שינוי בהם יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות, והודעה על פרסומם ומועד תחילתם תפורסם ברשומות; לעניין זה, "תקן דיווח כספי בין-לאומי" – תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בין-לאומיים (International Accounting Standard Board – IASB).

(תיקון מס' 59)
תשנ"ו-2016

20. (א) נהלי הבדיקה של טיטוטות תשקיפים ייקבעו בידי הרשות באישור שר האוצר, ויפורסמו ברשומות; נהלי הבדיקה יכול שיהיו לפי סוגים של ניירות ערך, של מנפיקים, של מציעים או של הצעות לציבור, או לפי כל סיווג אחר.

נהלי בדיקה
(תיקון מס' 13)
תשנ"ד-1994

(ב) הודעה על נהלי הבדיקה כאמור בסעיף קטן (א) שאישר שר האוצר, תמסור הרשות לוועדת הכספים של הכנסת, והם יפורסמו ברשומות לאחר ארבעה עשר ימים מיום מסירת ההודעה, אם עד אז לא באה דרישה מצד חבר ועדת הכספים לבטלם; באה דרישה כאמור, תדון בה הוועדה ונהלי הבדיקה יפורסמו ברשומות לאחר שלושים ימים מיום הדרישה, אם הוועדה לא ביטלה אותם.

21. (א) הרשות תיתן היתר לפרסום תשקיף אם נחה דעתה כי נתקיימו בטיטוט התשקיף הוראות חוק זה ודרישות הרשות על פיו, וניתנו כל ההיתרים על פי דין שיש לקבל לפני פרסום התשקיף; הרשות רשאית להניח דעתה כאמור על ידי נקיטת נוהל הבדיקה שנראה לה מתאים מבין נהלי הבדיקה שנקבעו לפי סעיף 20.

היתר לפרסום
התשקיף
(תיקון מס' 9)
תשנ"ח-1988
(תיקון מס' 13)
תשנ"ד-1994

(ב) אין בהיתר משום אימות הפרטים המובאים בתשקיף או אישור מהימנותם או שלמותם של פרטים אלה או הבעת דעה על טיבם של ניירות הערך המוצעים.

(ג) התשקיף יעתיק את תוכן ההוראה שבסעיף קטן (ב).

21. תאגיד שהוראות פסקה (6) להגדרת "מתן אשראי" שבסעיף 21 לחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981, חלות עליו –

הנפקות לשם מתן
אשראי לבעלי זיקה
(תיקון מס' 8)
תשנ"ז-1987

- (1) לא יתן אשראי למקבל אשראי יחיד בשיעור העולה על אחוז מן ההנפקה כפי שקבע שר האוצר בצו, בהתייעצות עם הרשות;
- (2) יכלול בתשקיף, אם דרשה זאת הרשות, דו"חות כספיים של מקבלי האשראי או מידע אחר עליהם הדרוש, לדעתה, למשקיע סביר.

22. (א) טיטוט התשקיף המוגשת לראשונה לרשות וטיטוט תשקיף אשר על פיה יוצעו ניירות ערך לציבור יאושרו בידי הדירקטוריון של המנפיק ויחתמו בידי המנפיק; הוצעו ניירות הערך שלא בידי המנפיק, יחתום על הטיטוטות האמורות גם המציע.

אישור טיטוט
התשקיף והתשקיף,
והחתימה עליהם
(תיקון מס' 9)
תשנ"ח-1988
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004
(תיקון מס' 58)
תשנ"ו-2015

(ב) על התשקיף יחתמו המנפיק וכן רוב חברי הדירקטוריון ובהם לפחות אחד שהוא דירקטור מקרב הציבור, ובחברה המציעה לראשונה ניירות ערך לציבור – לפחות דירקטור אחד שאינו בעל ענין בה אלא מכוח היותו דירקטור; חתימת דירקטור תיעשה בידו או בידי אדם שהוא הרשה אותו בכתב לחתום במקומו על אותו תשקיף; בסעיף זה, "דירקטור מקרב הציבור" – כמשמעותו בסימן ב' לפרק ד' לפקודת החברות [נוסח חדש], תשמ"ג-1983.

(תיקון מס' 9)
תשנ"ח-1988

(ג) היה חתם להצעה, יחתום גם הוא על התשקיף.

(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(ד) הוצעו ניירות הערך שלא בידי המנפיק, יחתום על התשקיף גם המציע.

(1) על הודעה משלימה יחתום המנפיק; הוצעו ניירות הערך שלא בידי המנפיק, יחתום על ההודעה המשלימה גם המציע; היה חתם להצעה – יחתום על ההודעה המשלימה גם הוא; עם חתימתו יראו אותו לכל דבר וענין כמי שחתם על התשקיף והוא יאשר בחתימתו האמורה כי דין זה ידוע לו.

(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(ה) התנגד דירקטור להוצאת תשקיף או סירב לחתום על תשקיף, והביא את הדבר לידיעת הרשות בהודעה מנומקת בכתב, רשאית הרשות לעכב את פרסום התשקיף אם ראתה שקיימת עילה שהיתה מאפשרת התערבות בית המשפט אילו הובא הדבר לפניו; העיכוב יהיה לעשרה ימים מיום החלטת הרשות אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

(תיקון מס' 9)
תשס"ח-1988

(ו) הודעה בדבר פתיחת הליך לפי סעיף קטן (ה) תומצא לרשות והרשות רשאית להתייצב באותו הליך ולהשמיע את דברה.

(תיקון מס' 9)
תשס"ח-1988

23. (א) תשקיף שפרסומו הותר, יפורסם באמצעות דיווח אלקטרוני לפי סעיף 244, בתוך שבעה ימים מיום מתן ההיתר; התשקיף יישא את תאריך פרסומו (בחוק זה – תאריך התשקיף או תאריך פרסום התשקיף).

תאריך התשקיף ופרסומו
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004
(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008
(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

(1א) תאריך פרסום התשקיף יהיה היום שבו התשקיף דווח אלקטרונית כאמור בסעיף קטן (א), אם הדיווח האלקטרוני נעשה עד השעה 09:30, ואם נעשה לאחר מכן – היום שלמחרת הדיווח.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (1א), פורסמה הודעה משלימה, ייחשב תאריך פרסומה כתאריך פרסום התשקיף.

(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004
(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

(ג) לא יאוחר מיום העסקים הראשון לאחר תאריך התשקיף, על המציע –

(תיקון מס' 9)
תשס"ח-1988
(תיקון מס' 22)
תשס"ג-2002

(1) בהצעה לציבור שבעקבותיה יהפוך התאגיד לתאגיד מדווח - להגיש לרשם עותק מהתשקיף והעתק מההיתר לפרסומו, ואם התשקיף מכיל הצעה של ניירות ערך שלגביהם נחתם שטר נאמנות - גם את שטר הנאמנות;

(2) לפרסם הודעה בעיתון לפי סעיף 55ב, על הגשת המסמכים האמורים בפסקה (1).

(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

(ד) (בוטל).

(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

23א. (א) אדם רשאי להציע ניירות ערך על פי תשקיף, כמה פעמים, במועדים שונים (בחוק זה – תשקיף מדף), בהתאם להוראות סעיף זה.

תשקיף מדף
(תיקון מס' 25)
תשס"ה-2004
(תיקון מס' 55)
תשע"ד-2014

(ב) הצעה לציבור של ניירות ערך על פי תשקיף מדף תיעשה במהלך 24 חודשים מיום פרסומו, ואולם אם נוכחו הרשות או עובד הרשות שהיא הסמיכה לכך, על פי בקשת תאגיד, כי התקיימו לגבי התנאים שנקבעו לפי סעיף קטן (ד) להארכת התקופה שבמהלכה ניתן להציע ניירות ערך על פי תשקיף מדף, יאריכו את התקופה האמורה בסעיף קטן זה ב-12 חודשים נוספים.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), הצעה לציבור של ניירות ערך מסחריים על פי תשקיף מדף הכולל, בהתאם לתקנות לפי סעיפים 16 ו-17, רק את הפרטים שיש לכלול בתשקיף להצעת ניירות ערך מסחריים, תיעשה במהלך 12 חודשים מיום פרסומו של תשקיף המדף.

(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

(ד) שר האוצר, לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע תנאים להצעת ניירות ערך על פי תשקיף מדף ולהארכת התקופה שבמהלכה ניתן להציע לציבור ניירות ערך על פי תשקיף מדף לפי סעיף קטן (ב), לרבות תנאים אלה:

(תיקון מס' 55)
תשע"ד-2014

(1) דרגת ההשקעה שניתנה לניירות הערך המוצעים, על פי כהגדרתו בחוק להסדרת פעילות חברות דירוג האשראי, התשע"ד-2014 (בחוק זה – חוק הדירוג), היא כפי שקבע שר האוצר;

(תיקון מס' 56)
תשע"ד-2014

(2) היותו של התאגיד תאגיד מדווח או תאגיד שהוראות פרק ה'3 חלות עליו במשך תקופה שקבע שר האוצר כאמור, ועמידתו בחובות הדיווח לפי חוק זה.

(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

(ה) נוכחה הרשות, לאחר מתן ההיתר לפרסום תשקיף המדף, כי תנאי מהתנאים לפי סעיף קטן (ד) לא התקיים בעת מתן ההיתר כאמור, או כי חדל להתקיים לאחר מכן, רשאית היא, לאחר שנתנה למציע הזדמנות להביא את טענותיו לפניו, להורות שלא להציע עוד ניירות ערך על פי תשקיף המדף, או להתנות את המשך הצעת ניירות ערך על פיו בתנאים שתורה.

(ו) ביקש המציע להציע ניירות ערך על פי תשקיף מדף, יגיש לרשות דוח על ההצעה (בחוק זה – דוח הצעת מדף); הוראת סעיף קטן זה לא תחול על הצעת ניירות ערך על פי תשקיף מדף אשר כל פרטיה, לרבות התקופה להגשת הזמנות על פיה, נקבעו בתשקיף המדף במועד פרסומו.

(ו1) על אף האמור בסעיף קטן (ו), ביקש המציע להציע ניירות ערך על פי תשקיף מדף תוך כדי המסחר בבורסה, יחולו לעניין חובת הגשת דוח הצעת מדף ההוראות שקבע שר האוצר לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.

(תיקון מס' 58)
תשס"ו-2015

(ז) דין דוח הצעת מדף כדין תשקיף, ויראו את האמור בדוח, ממועד פרסומו, כחלק בלתי נפרד מתשקיף המדף; ואולם –

(תיקון מס' 55)
תשס"ד-2014

(1) פרסום דוח הצעת מדף אינו טעון היתר הרשות לפי חוק זה; על אף האמור, הרשות רשאית לקבוע בכללים מקרים שבהם פרסום דוח הצעת מדף יהיה טעון היתר מאת הרשות לפי חוק זה ותנאים למתן ההיתר כאמור;

(2) שר האוצר, לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע את הפרטים שיש לכלול בדוח הצעת מדף, את מבנהו וצורתו ואת האופן והמועד להגשתו ולפרסומו.

פרק ד': הזמנות על פי התשקיף

24. (א) התקופה להגשת הזמנות לניירות הערך המוצעים בתשקיף (בחוק זה – הזמנות) תיקבע בתשקיף, ובלבד שמועד תחילתה לא יהיה מוקדם ומועד סיומה לא יהיה מאוחר מהמועדים שנקבעו לכך בסעיפים קטנים (ב) או (ג), לפי העניין.

התקופה להגשת
הזמנות
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(ב) שר האוצר, לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבע את כל אלה:

(1) מועד תחילתה של התקופה להגשת הזמנות, ובלבד שהוא יהיה לאחר מועד פרסום התשקיף;

(2) מועד סיומה של התקופה להגשת הזמנות, ובלבד שלא יהיה מאוחר מ-45 ימים ממועד תחילתה;

בתקנות לפי סעיף קטן זה רשאי שר האוצר לקבוע מועדים שונים לסוגים שונים של ניירות ערך, דרכי הצעה או תשקיפים.

(ג) הרשות רשאית להקדים את מועד תחילתה של התקופה שנקבעה בתקנות לפי סעיף קטן (ב), לענין הגשת הזמנה, ובלבד שיהיה לאחר מועד פרסום התשקיף וכן רשאית לדחות את מועד סיומה של התקופה האמורה, ובלבד שלא יהיה מאוחר משישה חודשים ממועד תחילתה; הרשות רשאית להקדים או לדחות מועדים לפי סעיף קטן זה בתנאים שתמצא לנכון.

(ד) המציע לא יקבל הזמנות לפני תחילת התקופה להגשתן או לאחר סיומה.

(ה) על אף הוראות סעיף קטן (א) רישה, בהצעה על פי תשקיף מדף, רשאי המציע לקבוע את התקופה להגשת הזמנות בדוח הצעת מדף.

(תיקון מס' 25)
תשס"ה-2004

25. (א) נוכחה הרשות, אחרי מתן ההיתר לפרסום התשקיף ולפני גמר התקופה להגשת הזמנות, שהתגלה או התרחש דבר שידיעתו היתה מניעה אותה שלא להתיר כלל את פרסום התשקיף או שלא להתירו אלא לאחר הכנסת שינויים מהותיים בטיטוט התשקיף, רשאית היא להורות למציע, אחרי שניתנה לו הזמנות מתאימה להשמיע טענותיו, שיפרסם מיד או לא יאוחר מהמועד שהיא קבעה, תיקון לתשקיף או תשקיף מתוקן, בצורה ובדרך שתורה.

תיקון תשקיף במקרים
מיוחדים
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

(ב) פורסם תיקון לתשקיף או תשקיף מתוקן בהתאם להוראת הרשות לפי סעיף קטן (א), יידחו המועדים הקבועים בחוק זה או לפיו, ולענין זה יראו את מועד פרסום התיקון לתשקיף או את מועד פרסום התשקיף המתוקן כמועד פרסום התשקיף, אלא אם כן קבעה הרשות אחרת.

(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(ג) (בוטל).
(ד) המציע חייב להודיע לרשות, בכתב, מיד לאחר שנודע לו, על כל דבר שהרשות עשויה להתחשב בו לענין שיקוליה לפי סעיף קטן (א), וכן חייב להודיע בכתב מי שנתן חוות דעת, דו"ח או אישור שנכללו או נזכרו בתשקיף בהסכמתו המוקדמת; נעשתה ההצעה שלא בידי המנפיק, תחול חובה זו גם על המנפיק.

(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

25. (א) ביקש מציע לשנות פרט מפרטי התשקיף אחרי שניתן היתר לפרסום התשקיף ולפני גמר התקופה להגשת הזמנות, יגיש בקשה לרשות, ואם ביקש לרשום את ניירות הערך למסחר בבורסה – ימציא העתק ממנה לבורסה; התירה

תיקון תשקיף לבקשת
המציע או עקב פרסום
דו"חות כספיים
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

הרשות לשנות את הפרט, יתקן את התשקיף בהתאם; הרשות רשאית להתיר תיקון התשקיף כאמור אם ראתה כי הדבר נחוץ או כי אין בתיקון התשקיף כדי לפגוע בזכויותיו של מי שהגיש הזמנה או רכש את ניירות הערך המוצעים לפני פרסומו של התיקון לתשקיף. חובת הגשת בקשה לרשות לא תחול על תיקון פרט המנוי בסעיף 16(א), ובלבד שהפרט המתוקן פורסם לפני המועד האחרון להגשת הודעה משלימה.

(ב) הוגשו לרשות דו"חות כספיים של המציע, של המנפיק או של תאגיד אחר שדו"חות כספיים שלו נכללו בתשקיף, לאחר שניתן היתר לפרסום התשקיף ולפני גמר התקופה להגשת הזמנות, תורה הרשות למציע לפרסם, מייד או לא יאחר מהמועד שקבעה, תיקון לתשקיף או תשקיף מתוקן, בצורה ובדרך שתורה.

(ג) התירה הרשות תיקון לתשקיף כאמור בסעיף קטן (א) או הורתה על פרסום תיקון לתשקיף או תשקיף מתוקן כאמור בסעיף קטן (ב), יחולו הוראות סעיף 25(ב) בשינויים המחוייבים.

(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

25. (א) דין תיקון לתשקיף ותשקיף מתוקן כדין תשקיף ויחולו עליו הוראות החוק הנוגעות לתשקיף.

(ב) פורסם תיקון לתשקיף או תשקיף מתוקן במועד שבו על המציע לכלול בתיקון לתשקיף או בתשקיף המתוקן דו"חות כספיים מעודכנים, רשאית הרשות, בנסיבות מיוחדות, לפטור את המציע מהכללתם; נתנה הרשות פטור לפי סעיף קטן זה, רשאית היא לדרוש מהמציע לכלול בתיקון לתשקיף או בתשקיף המתוקן פרטים נוספים כפי שתורה ולפרסם את הנימוקים למתן הפטור באופן ובמקום שבהם מתפרסם התיקון לתשקיף או התשקיף המתוקן.

דין תיקון לתשקיף
ותשקיף מתוקן
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

25. נפלה בתשקיף טעות לשונית-טכנית, פליטת קולמוס, השמטה מקרית, טעות הדפסה, שיבוש של העתקה או כיוצא באלה, ימסור על כך המציע דו"ח מייד כאמור בסעיף 36(ג), יפרסם את דבר התיקון בדרך שבה פורסמה ההודעה המשלימה ויצרף העתק ממנו לכל עותק של התשקיף.

תיקון טעות סופר
בתשקיף
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

26. (א) מי שהגיש הזמנה לפני פרסומו של תיקון לתשקיף או של תשקיף מתוקן, רשאי לבטל הזמנתו עד תום התקופה להגשת הזמנות שנקבעה בתשקיף המתוקן או בתיקון לתשקיף.

ביטול הזמנות
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(ב) מי שביטל הזמנתו לפי סעיף קטן (א), חייב המציע להחזיר לו, תוך שבעה ימים מהיום שקיבל הודעה על הביטול, כל סכום ששילם לחשבון ניירות הערך.

(ג) הורתה הרשות על פרסום תיקון לתשקיף או תשקיף מתוקן והמציע לא פרסמו, חייב המציע להחזיר למזמינים, תוך שבעה ימים לאחר תום המועד שנקבע לפי סעיפים 25(א) או 25(ב), לפי הענין, כל סכום ששילמו בעד ניירות הערך; המציע יודיע לרשות, תוך המועד האמור, על ביצוע החזר, לפי הפרטים שנקבעו בתקנות.

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

27. (א) נקבע בתשקיף סכום מינימלי שהמציע מצפה להשיג על ידי ההצעה, ולא הוגשו הזמנות, תוך התקופה להגשתן, כדי אותו סכום, חייב המציע להחזיר למזמינים, תוך שבעה ימים מתום התקופה האמורה, כל סכום ששילמו לחשבון ניירות הערך.

החזרת תשלומים

(ב) עלו ההזמנות שהוגשו על סך ניירות הערך המוצעים, חייב המציע –

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

- (1) לבצע את ההקצאה בדרך ובאופן שצויינו בתשקיף;
- (2) לפרסם, בתוך שבעה ימים לאחר תום התקופה להגשת ההזמנות, הודעה בעיתון לפי סעיף 55ב, בדבר ההקצאה כאמור בפסקה (1);
- (3) להחזיר למזמינים שהזמנתם, כולה או חלקה, הושבה ריקם, תוך שני ימי עסקים ממועד ההקצאה, כל סכום ששילמו על חשבון ניירות הערך שלא הוקצו להם.

(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

28. (א) כספים ששילמו המזמינים על חשבון ניירות הערך, חייב המציע להחזיק בחשבון נאמנות נפרד בתאגיד בנקאי ולהשקיעם כיעיל לשמירת הקרן

השקעת כספי הזמנות
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

ולעשיית פירות, עד שיקיים את חיוביו לפי סעיף קטן (ב) או שיתברר שאין לו חיובים כאלה.

(ב) חייב מציע להחזיר כספים לפי סעיפים 26 או 27, יוחזרו הקרן והפירות שהצטברו בחשבון הנאמנות, כאמור בסעיף קטן (א), עד למועד החזרתם בפועל.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות דרך השקעת כספי הזמנות ומקרים שבהם לא תהיה חובה להחזיר פירות.

29. לא קיים המציע את חיוביו לפי הסעיפים 26(ב) עד 28 והמציע היה תאגיד, יהיו הדירקטורים של התאגיד, יחד ולחוד, אחראים כלפי המזמינים לכספים שלא הוחזרו להם, חוץ מדירקטור שנקט כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח קיום אותם חיובים.

אחריות הדירקטורים
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

30. תוך שבעה ימים לאחר תום התקופה להגשת הזמנות או לאחר קביעת חלוקת ניירות הערך כאמור בסעיף 27(ב), חייב המציע להודיע לרשות על תוצאות ההצעה שבתשקיף, לפי הפרטים שנקבעו בתקנות.

הודעה על תוצאות ההצעה

פרק ה': אחריות לתשקיף

31. (א) מי שחתם על תשקיף לפי סעיף 22 אחראי כלפי מי שרכש ניירות ערך במסגרת המכירה על פי התשקיף, וכלפי מי שמכר או רכש ניירות ערך תוך כדי המסחר בבורסה או מחוצה לה, לנזק שנגרם להם מחמת שהיה בתשקיף פרט מטעה.

אחריות לנזק בשל פרט מטעה בתשקיף
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 23)
תשס"ד-2004
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004
(תיקון מס' 23)
תשס"ד-2004

(2) האחריות לפי פסקה (1) תחול גם על מי שהיה, במועד שבו אישר הדירקטוריון את הנוסח הסופי של התשקיף, דירקטור של המנפיק, המנהל הכללי שלו או בעל שליטה בו.

(ב) תקופת ההתיישנות של תביעה לפי סעיף קטן (א) שלא הוגשה עליה תובענה היא שנתיים מיום העסקה או שבע שנים מתאריך התשקיף, לפי המוקדם.

(ג) (בוטל).

(ד) (בוטל).

(תיקון מס' 23)
תשס"ד-2004
(תיקון מס' 23)
תשס"ד-2004

32. מי שנתן חוות דעת, דו"ח, סקירה או אישור שנכללו או נזכרו בתשקיף בהסכמתו המוקדמת, יהא אחראי כאמור בסעיף 31(א) לנזק שנגרם מחמת שהיה פרט מטעה בחוות הדעת, בדו"ח, בסקירה או באישור שנתן, לרבות בחוות דעת, בדו"ח, בסקירה או באישור שנכללו בתשקיף בדרך של הפניה אליהם, ותקופת ההתיישנות של תביעה לפי סעיף זה, תהיה כאמור בסעיף 31(ב).

אחריותם של מומחים
(תיקון מס' 10)
תש"ן-1990
(תיקון מס' 17)
תשנ"ט-1999

32א. (א) בסעיף זה, "מידע צופה פני עתיד" – תחזית, הערכה, אומדן או מידע אחר, המתייחסים לאירוע או לענין עתידיים, שהתממשותם אינה ודאית ואינה בשליטתו של התאגיד בלבד, למעט תחזית, הערכה, אומדן או מידע אחר כאמור שיש לכלול אותם, לפי כל דין לרבות לפי העקרונות החשבונאיים המקובלים וכללי הדיווח המקובלים, בדוחות כספיים.

אחריות לנזק בשל מידע צופה פני עתיד
(תיקון מס' 23)
תשס"ד-2004
(תיקון מס' 28)
תשס"ה-2005

(ב) האחריות לפי סעיפים 31 ו-32 לא תחול לגבי מידע צופה פני עתיד, בשל כך בלבד שלא התממש, כולו או חלקו, או שהתממש באופן שונה מכפי שנצפה, ובלבד שהתקיימו כל אלה:

(1) צוין במפורש לצד המידע כאמור, בתשקיף, בחוות הדעת, בדוח, בסקירה או באישור, לפי הענין, כי המידע הוא מידע צופה פני עתיד;

(2) פורטו לצד המידע כאמור, בתשקיף, בחוות הדעת, בדוח, בסקירה או באישור, לפי הענין, העובדות והנתונים העיקריים ששימשו בסיס למידע;

(3) הודגשו באופן ברור הגורמים העיקריים שיש להתייחס אליהם כעשויים להביא לכך שהמידע צופה פני עתיד לא יתממש.

(ג) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו לגבי מי שידע כי המידע צופה פני עתיד לא יתממש; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 33.

(ד) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מאחריות לפי סעיפים 31 ו-32 לגבי

עובדות, נתונים או פרטים אחרים בתשקיף, בחוות דעת, בדוח, בסקירה או באישור, לפי הענין, ששימשו בסיס למידע צופה פני עתיד.

33. האחריות לפי הסעיפים 31 או 32 לא תחול –

(1) על מי שהוכיח שנקט כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח שלא יהיה פרט מטעה בתשקיף, בחוות הדעת, בדו"ח או באישור, הכל לפי הענין, וכי האמין בתום לב שאכן אין בו פרט כזה, ומילא חובתו לפי סעיף 25(ד);

(1א) על חתם שהסמך חתם אחר לנקוט את כל האמצעים הנאותים גם מטעמו כדי להבטיח שלא יהיה פרט מטעה בתשקיף, אם הוכחו שני אלה:

- (1) החתם המסמך האמין בתום לב כי אין פרט מטעה בתשקיף;
- (2) על החתם שהוסמך לא חלה אחריות בהתאם לפסקה (1);

(2) כלפי מי שהוכח שרכש ניירות הערך בשעה שידע או היה עליו לדעת שיש פרט מטעה בתשקיף, בחוות הדעת, בדו"ח או באישור, הכל לפי הענין.

(3) משהגיש המנפיק דו"ח מידי כאמור בסעיף 36(ג) שבו תוקן הפרט המטעה ופרסם את דבר התיקון בדרך שבה פורסמה ההודעה על התשקיף לפי סעיף 23(ג), והכל כלפי מי שהוכח שרכש את ניירות הערך אחרי הפרסום האמור;

(4) על מי שמסר למנפיק הודעה בכתב בדבר תיקון הפרט המטעה, והכל כלפי מי שהוכח שרכש את ניירות הערך אחרי שעברו 24 שעות ממוסירת ההודעה;

(5) על מי שלא חתם על התשקיף והוכיח שלא ידע ולא היה עליו לדעת או לא יכול היה לדעת, על פרסום התשקיף.

34. במידה ששנים או יותר אחראים לפי הסעיפים 31 עד 33, אחראים הם כלפי הניזוק יחד ולחוד; בינם לבין עצמם הם נושאים באחריות לפי הכללים החלים על אחריות בנזיקין.

34א. (א) לא ישופה חתם בשל פרט מטעה בתשקיף, אלא בהתאם להוראות סעיף זה בלבד ולא יהיה תוקף להתחייבות לשיפוי שנעשתה שלא בהתאם להוראות סעיף זה.

(ב) ניתן לשפות חתם בשל חבות שהוטלה עליו או בשל הוצאה שהוציא כמפורט בפסקאות שבסעיף 260(א) לחוק החברות, בשינויים המחויבים, מחמת שהיה בתשקיף פרט מטעה.

(ג) שיפוי כאמור בסעיף קטן (ב) יכול שיעשה על פי התחייבות מראש ובלבד שההתחייבות תהיה בסכום סביר שייקבע מראש ויפורט בתשקיף, ולענין התחייבות מראש לשיפוי שניתנה בידי תאגיד – בסכום שהדירקטוריון או גוף הממלא תפקיד דומה, קבע כי הוא סביר בנסיבות הענין.

(ד) שיפוי לא יינתן אם לא הוכח כי החתם האמין בתום לב שאין בתשקיף פרט מטעה, וכן לא יינתן שיפוי בשל פעולה שנעשתה בכוונה או בפזיזות.

(ה) חתם רשאי לשפות חתם אחר באותה הצעה, והוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד) לא יחולו על שיפוי לפי סעיף קטן זה.

(ו) בסעיף זה, "שיפוי" – בין במישרין ובין בעקיפין, ולרבות הסכמה מראש לגבי האופן שבו תחולק החבות בשל פסק דין או פשרה, ולמעט שיפוי מכוח הסכם ביטוח.

35. (א) מי שרכש מן המציע ניירות ערך בהתאם לתשקיף ועשה זאת בהסתמך על פרט מטעה שבו, רשאי לבטל את הרכישה ולדרוש החזרת הכספים ששילם, ובלבד שעשה זאת תוך זמן סביר לאחר שנודע לו שהפרט היה מטעה או לאחר שפורסם דו"ח מידי כאמור בסעיף 36(ג) שבו תוקן הפרט המטעה ולא יאחר

שלילת אחריות
(תיקון מס' 9)
תש"ס-2000

(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

(תיקון מס' 11)
תשנ"א-1990

(תיקון מס' 11)
תשנ"א-1990
(תיקון מס' 23)
תשס"ד-2004

(תיקון מס' 23)
תשס"ד-2004

אחריות רבים

איסור שיפוי
(תיקון מס' 24)
תשס"ד-2004

(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

ביטול רכישה
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

משנתיים לאחר הרכישה.

(ב) זכות הביטול לפי סעיף קטן (א) קיימת גם כשהמנפיק נמצא בפירוק או שניתן לגביו צו לפתיחת הליכים לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי.

(תיקון מס' 68)
תשנ"ח-2018

פרק ו': דו"ח שוטף

36. (א) תאגיד שניירות ערך שלו הוצעו לציבור על פי תשקיף חייב להגיש לרשות דו"חות או הודעות לפי פרק זה כל עוד ניירות הערך שלו נמצאים בידי הציבור; תאגיד שניירות ערך שלו נסחרים בבורסה או רשומים בה למסחר חייב להגיש דו"חות או הודעות לפי פרק זה לרשות ולבורסה.

(1א) (בוטל).

(2א) תאגיד שניירות הערך שלו היו רשומים למסחר בבורסה בחו"ל ודיווח לפי הוראות פרק ה'3, ובשל מחיקת ניירות הערך שלו ממסחר בבורסה בחו"ל חלה עליו חובת דיווח לפי פרק זה, רשאי להמשיך ולדווח לפי הוראות פרק ה'3, למשך שישה חודשים ממועד מחיקת ניירות הערך כאמור, בטרם יחל לדווח לפי הוראות פרק זה, ובלבד שדיווחיו יכללו כל פרט העשוי להיות חשוב למשקיע סביר.

(ב) שר האוצר יתקין, לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, תקנות בדבר הפרטים שיש לכלול בדו"חות או בהודעות האמורים, צורתם ומועדי עריכתם והגשתם, לרבות פרטים שיש לכלול בדו"חות או בהודעות האמורים לפי מיטב ידיעתם של דירקטורים בתאגיד.

(ג) תקנות לפי סעיף זה יתייחסו לכל ענין החשוב, לדעת שר האוצר, למשקיע סביר השוקל קניה או מכירה של ניירות ערך של התאגיד, ויכול שיתייחסו לכל דבר מן הדברים המפורטים בסעיף 17(ב) ויחייבו, נוסף על דו"ח תקופתי, גם דו"ח מיידי על אירועים מסוימים.

(ד) שר האוצר רשאי להתקין תקנות לפי סעיף זה דרך כלל או לסוגים של תאגידים או ניירות ערך, או לפי כל סיווג אחר.

(ה) תאגיד כאמור בסעיף קטן (א) חייב להגיש לפי דרישה מיוחדת של הרשות או של עובד שהיא הסמיכה לכך, בתוך המועד שייקבע בדרישה ובלבד שלא יפחת מהמועד שנקבע בתקנות לפי סעיף קטן (ב), דוח מיידי על ענין או אירוע, אם, לדעתם, מידע על אודותיהם חשוב למשקיע סביר השוקל קניה או מכירה של ניירות ערך של התאגיד.

(ו) תאגיד כאמור בסעיף קטן (א) חייב, לפי דרישה של הרשות או של עובד שהיא הסמיכה לכך –

(1) למסור בכתב לרשות, בתוך המועד שייקבע בדרישה, הסבר, פירוט, ידיעות ומסמכים בקשר לפרטים הכלולים בדוח או בהודעה לפי פרק זה;

(2) להגיש דוח המתקן דוח או הודעה שהוגשו לפי פרק זה, בתוך המועד שייקבע בדרישה, אם נוכחו כי דוח או הודעה שהוגשו אינם כנדרש לפי סעיף זה, או כי הפרטים, שנמסרו מכוח הוראת פסקה (1), מחייבים זאת.

(ז) הרשות רשאית להורות לתאגיד כאמור בסעיף קטן (א), לאחר שנתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו, להגיש, בתוך תקופה שתקבע –

(1) דוח שיכלול חוות דעת, נוסף על חוות הדעת שנכללה בדוח שהוגש לפי סעיף זה, אם נוכחה כי דוח כאמור אינו כנדרש לפי סעיף זה או כי פרטים שנמסרו מכוח הוראת סעיף קטן (ו) מחייבים מתן הוראה כאמור;

(2) דוחות כספיים, חוות דעת או סקירה של רואה החשבון שביקר או שסקר אותם או של רואה חשבון אחר, במקום אלה שנכללו בדוח שהוגש לרשות, אם, לדעתה, הם לא נערכו לפי העקרונות החשבונאיים המקובלים וכללי הדיווח המקובלים ואינם משקפים באופן נאות, בהתאם לעקרונות וכללים האמורים, את מצב עסקי התאגיד.

(ח) שוכנעו הרשות או עובד שהרשות הסמיכה לכך כי נבצר מתאגיד להגיש דוח או הודעה לפי פרק זה במועד שנקבע לכך בתקנות, רשאים הם להאריך את המועד להגשתם.

(ט) הרשות רשאית להודיע לתאגיד כי אינו חייב עוד בדיווח לפי פרק זה,

חובת דיווח של
תאגידים
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 22)
תשס"ג-2002
(תיקון מס' 22)
תשס"ג-2002
(תיקון מס' 55)
תשנ"ד-2014

(תיקון מס' 19)
תש"ס-2000

(תיקון מס' 19)
תש"ס-2000

(תיקון מס' 9)
תש"ס-2000

(תיקון מס' 19)
תש"ס-2000

(תיקון מס' 19)
תש"ס-2000

אף אם ניירות הערך שלו נמצאים בידי הציבור, בתנאים ובמועדים שיקבע שר האוצר בתקנות באישור ועדת הכספים של הכנסת, ובלבד שנתנה לתאגיד ולמחזיקים בניירות הערך שלו הזדמנות להשמיע את טענותיהם; אין בהוראות סעיף קטן זה לגרוע מאחריות התאגיד לפי שאר הוראות חוק זה או כל דין אחר.

36א. (א) ראתה הרשות כי הדבר דרוש לשם שמירת עניינו של ציבור המשקיעים בניירות ערך של תאגיד פלוני, רשאית היא להורות לו על דרך הצגת פרט בדו"חות כספיים, בדו"ח תקופתי או בדו"ח מיידי, ובלבד שהוראות לענין זה לא נקבעו בתקנות לפי סעיפים 17 או 36, או בעקרונות החשבונאיים המקובלים ובכללי הדיווח המקובלים.

סמכות להורות על
דרך הצגת פרטים
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

(ב) ראתה הרשות כי הדבר דרוש לשם שמירת עניינו של ציבור המשקיעים בניירות ערך, רשאית היא לקבוע הנחיות לענין הצגת פרטים בדו"חות המפורטים בסעיף קטן (א); הנחיות כאמור יפורסמו בדרך שיקבע יושב ראש הרשות.

(ג) תקפן של הנחיות לפי סעיף קטן (ב) יהיה לתקופה של שנה אחת מיום פרסומן, אלא אם נקבעו לפני כן הוראות באותו עניין בתקנות לפי סעיפים 17 או 36, או בעקרונות החשבונאיים המקובלים ובכללי הדיווח המקובלים; הרשות רשאית, באישור שר האוצר, להאריך את תקפן של ההנחיות לתקופה שלא תעלה על שנה נוספת אחת.

(ד) נתנה הרשות הוראה בענין פלוני לפי סעיף קטן (א) ליותר מתאגיד אחד, תקבע אותה בהנחיה לפי סעיף קטן (ב) תוך ששים ימים.

(ה) לפני קביעת הנחיות כאמור בסעיף קטן (ב) ולפני הארכת תקפן לפי סעיף קטן (ג) תתן הרשות לנשיא לשכת רואי חשבון בישראל הזדמנות נאותה להביע את דעתו, ובתקופת תקפן של ההנחיות תפרסם לשכת רואי חשבון בישראל גילוי דעת בענין הנדון בהן רק בהסכמת הרשות.

(ו) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות שבהתקיימן תהיה הרשות רשאית לקבוע כללים לעניין יישום תקן דיווח כספי בין-לאומי כהגדרתו בסעיף 20(ג) בדוחות לפי סעיף זה לפני מועד תחילתו המחייב של התקן; כללים כאמור וכל שינוי בהם יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות, והודעה על פרסומם ומועד תחילתם תפורסם ברשומות.

(תיקון מס' 59)
תשע"ו-2016

36ב. הובאו בתשקיף דו"חות כספיים של תאגיד שנתן ערבות למילוי תנאיהן של תעודות התחייבות כמשמעותן לפי סעיף 35א המוצעות על פי התשקיף, יחולו הוראות פרק זה, בשינויים המחוייבים, גם על תאגיד כאמור, כל עוד הערבות בתוקף.

חובת דיווח של ערב
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

36ג. (א) הרשות רשאית לפטור תאגיד מגילוי פרט בדו"ח לפי פרק זה אם ראתה שנתמלאו התנאים האמורים בסעיף 19(א)(1), בשינויים המחוייבים.

(ב) בית המשפט רשאי לפטור תאגיד מגילוי פרט בדו"ח לפי פרק זה אם ראה שנתמלאו התנאים האמורים בסעיף 19(א)(2), בשינויים המחוייבים; היועץ המשפטי לממשלה יהיה המשיב בבקשה לפי סעיף קטן זה.

(ג) ניתן פטור מגילוי לפי סעיף זה, יצויין הדבר בדו"ח.

פטור מדיווח
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 43)
תש"ע-2010

36ד. הרשות רשאית, לגבי תאגיד שנכלל במדד ת"א טק-עילית כהגדרתו בסעיף 35לב(ד), להורות כי הפרטים שעל התאגיד לגלות בדוח לפי פרק זה יהיו בהתאם לפרטים שנדרש תאגיד מאותו סוג שניירות הערך שלו נסחרים בבורסה מחוץ לישראל לגלות בדוח בהתאם להוראות החלות עליו, ובלבד שסברה שאין בכך כדי לפגוע באופן מהותי ביכולתו של משקיע סביר לקבל החלטת השקעה בניירות ערך; הרשות רשאית להתנות התאמות בפרטים כאמור בסעיף זה בתנאים כפי שתורה.

התאמות בפרטי דיווח
לתאגיד שנכלל במדד
ת"א טק-עילית
(תיקון מס' 58)
תשע"ו-2015

37. (א) מקום שתקנות לפי סעיף 36 מחייבות תאגיד לגלות בדו"חותיו פרטים על ניירות ערך שלו המוחזקים בידי בעל ענין בתאגיד או בידי נושא משרה בכירה בו, או פרטים אחרים הנוגעים לבעל ענין בתאגיד או לנושא משרה בכירה בו, לרבות שינויים בהחזקות כאמור, חייב בעל הענין או נושא המשרה הבכירה להגיש לתאגיד הודעה לפי הפרטים ובמועדים הדרושים לתאגיד למלא את חובותיו האמורות. הוחזקו ניירות הערך באמצעות נאמן, והנאמן הגיש הודעה לפי סעיף

חובת הודעה של בעל
ענין או של נושא
משרה בכירה
(תיקון מס' 6)
תשמ"א-1981
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 19)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

קטן זה - המחזיק פטור ; הגיש המחזיק הודעה כאמור - הנאמן פטור.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) בדבר חובת הודעה יחולו גם על מי שחדל להיות בעל ענין או נושא משרה בכירה, וזאת לגבי האירוע אשר בעקבותיו חדל להיות בעל ענין או נושא משרה בכירה.

(תיקון מס' 9)
תשנ"ח-1988
(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

(ג) הודעה לפי סעיף זה תהיה בכתב, תיחתם בידי בעל הענין או נושא המשרה הבכירה או בידי מי שחדל להיות בעל ענין או נושא משרה בכירה ותוגש לתאגיד במועד שקבע שר האוצר, לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה, באישור ועדת הכספים של הכנסת.

(תיקון מס' 19)
תשס"ט-2000
(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

(ד) בפרק זה, "נושא משרה בכירה" – נושא משרה, כהגדרתו בחוק החברות, וכן יושב ראש דירקטוריון, דירקטור חליף, יחיד שמונה לפי סעיף 236 לחוק החברות מטעם תאגיד המכהן כדירקטור, חשב, מבקר פנימי, מורשה חתימה עצמאי, וכל ממלא תפקיד כאמור גם אם תואר משרתו שונה, וכן נושא משרה בכירה בתאגיד בשליטת התאגיד, אשר יש לו השפעה מהותית על התאגיד וכל יחיד המועסק בתאגיד בתפקיד אחר, המחזיק חמישה אחוזים או יותר מן הערך הנקוב של הון המניות המוצא או מכוח ההצבעה ; לעניין זה :

(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

"מורשה חתימה עצמאי" – מורשה חתימה אשר בכוחו לחייב את התאגיד בלא צורך בחתימתו של גורם נוסף בתאגיד לעניין פעולה מסוימת ;

"מורשה חתימה" – מי שמורשה לחייב את התאגיד או לחייב תאגיד בשליטתו של התאגיד שאינו תאגיד מדווח ושאינו תאגיד שפרק ה' חל עליו (להלן – תאגיד נשלט), וכן מי שמורשה בתאגיד נשלט לחייב את התאגיד הנשלט, בסכום העולה על חמישה אחוזים מסך הנכסים במאזן התאגיד, לפי דוחותיו הכספיים המבוקרים האחרונים ; ויראו שני מורשי חתימה או יותר שהם בני משפחה, מורשה חתימה אחד ;

"חיוב" – למעט תשלום מס, ארנונה או תשלום חובה אחר, הניתנים לגבייה לפי פקודת המסים (גביה), ולמעט פעולה בחשבונות התאגיד או תאגיד נשלט, שעניינה רכישה או מכירה של ניירות ערך, פיקדונות, מטבע חוץ ונכסים פיננסיים כהגדרתם בחוק הייעוץ.

(ה) הוראות סעיף זה לעניין בעל עניין ונושא משרה בכירה יחולו גם על בעל אמצעי שליטה מהותי בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה ובעל אמצעי שליטה מהותי בגוף מוסדי בלא שולט ; בסעיף קטן זה –

(תיקון מס' 48)
תשע"ב-2012
(תיקון מס' 54)
תשע"ג-2013

"בעל אמצעי שליטה מהותי בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה" – כל אחד מאלה :

(1) מי שמחזיק יותר משני אחוזים וחצי אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה ;

(2) מי שמחזיק יותר מאחוז אחד מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, ובלבד שלא הודיע לתאגיד הבנקאי על התנגדותו לכך שהתאגיד הבנקאי יגלה בדוחותיו פרטים על החזקתו, כאמור בסעיף 36(ב)(1)(ג) לחוק הבנקאות (רישוי) ;

(3) מי שמחזיק בסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי מסוים שהוא תאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה, מעל שיעור כפי שקבע המפקח, לפי סעיף 36(ב)(1) לחוק הבנקאות (רישוי), בהסכמת יושב ראש הרשות ;

"בעל אמצעי שליטה מהותי בגוף מוסדי בלא שולט" – כל אחד מאלה :

(תיקון מס' 54)
תשע"ד-2013

(1) מי שמחזיק יותר משני אחוזים וחצי מסוג מסוים של אמצעי שליטה בגוף מוסדי בלא שולט ;

(2) מי שמחזיק יותר מאחוז אחד מסוג מסוים של אמצעי שליטה בגוף מוסדי בלא שולט, ובלבד שלא הודיע לגוף המוסדי על התנגדותו לכך שהגוף המוסדי יגלה בדוחותיו פרטים על החזקתו, כאמור בסעיף 34א(1)(א)(1)(ג) לחוק הפיקוח על הביטוח ;

(3) מי שמחזיק בסוג מסוים של אמצעי שליטה בגוף מוסדי מסוים שהוא גוף מוסדי בלא שולט, מעל שיעור כפי שקבע המפקח לפי סעיף 34א(2) לחוק הפיקוח על הביטוח, בהסכמת יושב ראש הרשות ;

"גוף מוסדי בלא שולט" – כל אחד מאלה :

(תיקון מס' 54)
תשע"ד-2013
(תיקון מס' 58)
תשע"ו-2015

(1) מבטח בלא שולט כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח ;

(2) חברה מנהלת כהגדרתה בחוק הפיקוח על קופות גמל, שכל מחזיקי אמצעי השליטה בה אינם חייבים בהיתר לפי הוראות סעיף 9(ב) לחוק האמור;

"החזקה", ו"אמצעי שליטה" – לעניין בעל אמצעי שליטה מהותי בתאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה – כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי), ולעניין בעל אמצעי שליטה בגוף מוסדי בלא שולט – כהגדרתם בחוק הפיקוח על הביטוח;

"חוק הבנקאות (רישוי)" – חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981;

"חוק הפיקוח על הביטוח" – (נמחקה);

"תאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה" – כמשמעותו בסעיף 11ב(ג) לפקודת הבנקאות, 1941.

(תיקון מס' 54)
תשנ"ד-2013

(תיקון מס' 58)
תשנ"ה-2015

38. (א) תאגיד שלא הגיש דו"ח לפי פרק זה במועד שנקבע לכך, או שהגישו שלא לפי סעיף 36 או סעיף 36א, או שלא תיקנו בתוך המועד שהורו הרשות או עובד שהיא הסמיכה לכך, או שלא מסר הסבר, פירוט, ידיעות או מסמכים בקשר לפרטים הכלולים בדוח או בהודעה לפי סעיף 36, או שלא הגיש חוות דעת נוספת או אחרת על פי דרישת הרשות, רשאי בית המשפט, לבקשת הרשות, לצוות עליו ועל הדירקטורים שלו שיגישו את הדו"ח או שיתקנו אותו או שיגישו חוות דעת נוספת או אחרת, תוך זמן שיקבע בית המשפט, ובמידת הצורך לצוות על בעל ענין או נושא משרה בכירה להגיש לתאגיד הודעה כאמור בסעיף 37.

(ב) בעל ענין או נושא משרה בכירה שלא הגיש הודעה לפי סעיף 37 או שהגישו שלא בהתאם להוראות הסעיף האמור, רשאי בית המשפט, לבקשת התאגיד, לצוות עליו שיגיש את ההודעה או שיתקנה תוך זמן שיקבע בית המשפט.

צו בית המשפט
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 19)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008
(תיקון מס' 43)
תש"ע-2010

(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008
(תיקון מס' 43)
תש"ע-2010

38א. (א) תאגיד אשר עשה אחת מאלה:

(1) לא הגיש דו"ח או הודעה לפי פרק זה במועד שנקבע לכך;

(2) הגיש דו"ח או הודעה שלא לפי סעיפים 36, 36א או 37, ובלבד שהרשות שוכנעה כי חריגה זו הינה בעיניים שבמהות –

רשאית הרשות, לאחר התייעצות עם יושב ראש דירקטוריון הבורסה ולאחר שניתנה לתאגיד הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו, להורות לבורסה להפסיק את המסחר בניירות ערך שלו.

(ב) הוגשו הדו"ח או ההודעה כנדרש, להנחת דעתה של הרשות, תורה הרשות לבורסה לחדש את המסחר בניירות הערך של התאגיד.

(ג) האמור בסעיף קטן (א) אין בו כדי לגרוע מסמכויות בורסה על פי תקנונה להורות על הפסקת המסחר בניירות ערך.

הוראה להפסקת המסחר
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

38ב. הוראות סעיפים 31 עד 34 יחולו, בשינויים המחויבים, כלפי המחזיק בניירות ערך של תאגיד, על בעל ענין או על נושא משרה בכירה שהגישו דו"ח או הודעה לפי סעיפים 36, 36א או 37.

אחריות אזרחית של בעל ענין או של נושא משרה בכירה
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

38ג. (א) הוראות סעיפים 31 עד 34 יחולו, לפי הענין ובשינויים המחויבים –

(1) על תאגיד, דירקטור של תאגיד, המנהל הכללי שלו ובעל שליטה בו – לגבי פרט מטעה שהיה בדוח, בהודעה או במסמך שהגיש התאגיד לפי חוק זה (בסעיף זה – דיווח);

(2) על מי שנתן חוות דעת, דוח, סקירה או אישור שנכללו או שנזכרו, בהסכמתו המוקדמת, בדיווח – לגבי פרט מטעה שהיה בחוות הדעת, בדוח, בסקירה או באישור האמורים.

(ב) בסעיף זה, "בעל שליטה" – למעט המדינה.

אחריות לנזק בשל פרט מטעה בדוח, בהודעה או במסמך
(תיקון מס' 23)
תשס"ד-2004

פרק ח'1: הגבלת השימוש במידע פנים

(תיקון מס' 6)
תשמ"א-1981

52א. בפרק זה –

הגדרות
(תיקון מס' 6)
תשמ"א-1981

"חברה" – תאגיד שניירות ערך שלו הוצעו לציבור על פי תשקיף או נסחרים בבורסה והם נמצאים בידי הציבור, לרבות חברה בת וחברה קשורה של אותה חברה;

"חברה קשורה" – (נמחקה);

(תיקון מס' 9)
תשנ"ח-1988

"ניירות ערך" – כהגדרתם בסעיף 52;

(תיקון מס' 32)
תשס"ז-2007

"נכס בסיס" – הנכס נושא ההתחייבות בנייר ערך;

(תיקון מס' 32)
תשס"ז-2007

"מידע פנים" – מידע על התפתחות בחברה, על שינוי במצבה, על התפתחות או שינוי צפויים, או מידע אחר על החברה, אשר אינו ידוע לציבור ואשר אילו נודע לציבור היה בו כדי לגרום שינוי משמעותי במחיר נייר ערך של החברה או במחיר נייר ערך אחר, שנייר ערך של חברה הוא נכס בסיס שלו;

(תיקון מס' 32)
תשס"ז-2007

"איש פנים", בחברה –

- (1) דירקטור, מנהל כללי, בעל מניות עיקרי בחברה או אדם אחר שמעמדו או תפקידו בחברה או קשריו עמה נתנו לו גישה למידע פנים ביום הקובע או תוך ששת החדשים שקדמו לו; לענין זה, "היום הקובע" – היום שבו נעשה שימוש במידע פנים;
- (2) בן משפחה של אחד המנויים בפסקה (1);
- (3) תאגיד בשליטתו של אחד המנויים בפסקאות (1) ו-(2);

(תיקון מס' 9)
תשנ"ח-1988

"בעל מניות עיקרי", בחברה – בעל מניות המחזיק בחמישה אחוזים או יותר מן הערך הנקוב של הון המניות המוצא או מכוח ההצבעה או הרשאי למנות דירקטור אחד או יותר;

(תיקון מס' 9)
תשנ"ח-1988
(תיקון מס' 11)
תשנ"א-1990

לענין זה –

"החזקה" – בין לבד ובין ביחד עם אחרים, בין במישרין ובין בעקיפין, באמצעות נאמן, חברת נאמנות או חברת רישומים או בכל דרך אחרת; כשמדובר בהחזקה בידי חברה – גם בידי חברה בת שלה במשמע, וכשמדובר בהחזקה בידי יחיד יראו יחיד ובני משפחתו הגרים עמו, או שפרנסת האחד על האחר, כאדם אחד;

"החזקת ניירות ערך ביחד עם אחרים" – החזקת ניירות ערך בשיתוף פעולה בין שניים או יותר לפי הסכם, בין בכתב ובין בעל פה;

"בן משפחה" – (נמחקה);

(תיקון מס' 9)
תשנ"ח-1988

"עסקה" – מכירה, קניה או חליפין של נייר ערך, חתימה על נייר ערך, או התחייבות לביצוע כל אחד מאלה, בין שהאדם העושה אותה פועל לטובת עצמו ובין שהוא פועל לטובת אחר, ואף אם הוא פועל באמצעות שלוח או נאמן.

52. (א) העושה אחת מאלה עושה שימוש במידע פנים:

שימוש במידע פנים
(תיקון מס' 6)
תשנ"א-1981
(תיקון מס' 32)
תשס"ז-2007
(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

- (1) העושה עסקה בנייר ערך של חברה – למעט בנייר ערך של חברה-בת או חברה קשורה שלא הנפיקו ניירות ערך לציבור על פי תשקיף או שניירות ערך שלהן אינם נסחרים בבורסה – או העושה עסקה בנייר ערך אחר שנייר ערך של החברה הוא נכס בסיס שלו, והכל כאשר מידע פנים מצוי בידו או בידי החברה;

- (2) המוסר מידע פנים או חוות דעת על נייר ערך של חברה או על נייר ערך אחר שנייר ערך של חברה הוא נכס בסיס שלו כאשר מידע פנים מצוי בידו, לאדם אשר הוא יודע, או יש יסוד סביר להניח, כי יעשה שימוש במידע הפנים או ינצל את חוות הדעת לצורך עסקה או ימסור אותה לאחר.

(תיקון מס' 32)
תשס"ז-2007

(ב) רואים תאגיד כמי שיש לו גישה למידע פנים או כמי שמידע פנים מצוי בידו, אם לדירקטור או לעובד של התאגיד יש גישה למידע או שמידע כאמור מצוי בידו, זולת אם נתקיימו אלה:

(תיקון מס' 9)
תשנ"ח-1988

- (1) התאגיד קבע הנחיות ונתן להן פרסום נאות ולפיהן –

(תיקון מס' 9)
תשנ"ח-1988

(א) דירקטור או עובד המועסק בידי התאגיד בעשיית עסקאות בניירות ערך או במתן חוות דעת או עצות בקשר לניירות ערך, לא יעסוק בשביל התאגיד בתפקיד שיש עמו גישה למידע פנים;

(ב) דירקטור או עובד שמידע פנים מצוי בידו, לא יעשה בשביל התאגיד עסקה בניירות ערך של החברה שמידע הפנים מתייחס אליה או בניירות ערך אחרים שניירות ערך של החברה הם נכס בסיס שלהם ולא יתן חוות דעת או עצות בקשר לניירות ערך כאמור;

(ג) דירקטור או עובד כאמור בפסקת משנה (ב), לא יעביר את מידע הפנים שבידו לאדם אשר הוא יודע, או יש יסוד סביר להניח, כי יעשה שימוש בו לצורך עסקה או מתן חוות דעת או ימסור אותו לאחר;

(ד) דירקטור או עובד כאמור בפסקת משנה (ב), לא יעביר את מידע הפנים שבידו לכל אדם אחר גם אם לא נכלל בפסקת משנה (ג), אלא אם הדבר נדרש לביצוע תפקידו בתאגיד;

(2) "עסקה", לענין פסקה (1)(ב) עד (ד) - למעט עסקה שלעשייתה ניתנת הגנה לפי סעיף 152(א) עד (4), (6) או (8);

(3) בתאגיד נעשו הסידורים הדרושים להבטיח קיום ההנחיות האמורות בפסקה (1) וקיימת בקרה פנימית כדי לוודא את מילוין.

(תיקון מס' 32)
תשס"ז-2007

52ג. (א) איש פנים בחברה לא יעשה שימוש במידע פנים.

(ב) איש פנים בחברה העושה שימוש במידע פנים המצוי בידו, בניגוד להוראות סעיף קטן (א), דינו - מאסר חמש שנים או קנס בשיעור פי חמישה מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א) (4) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), ואם הוא תאגיד - קנס בשיעור פי עשרים וחמישה מהקנס הקבוע באותו סעיף.

52ד. (א) לא יעשה אדם שימוש במידע פנים אשר הגיע לידי, במישרין או בעקיפין, מאיש פנים בחברה.

(ב) העושה שימוש במידע פנים אשר הגיע לידי, במישרין או בעקיפין, מאיש פנים בחברה, בניגוד להוראות סעיף קטן (א), דינו - מאסר שנתיים או קנס בשיעור פי שניים וחצי מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א) (3) לחוק העונשין, ואם הוא תאגיד - קנס בשיעור פי שנים עשר וחצי מהקנס הקבוע באותו סעיף.

52ה. (א) קנה איש פנים מרכזי בחברה ניירות ערך של החברה שבה הוא משמש איש פנים מרכזי או ניירות ערך אחרים שניירות ערך של החברה הם נכס בסיס שלהם, בתוך שלושה חודשים מיום שבו מכר ניירות ערך כאמור, או מכר ניירות ערך כאלה בתוך שלושה חודשים מיום שבו קנה ניירות ערך כאמור, תהיה זו ראייה לכאורה כי עשה שימוש במידע פנים המצוי בידו, אלא אם כן יוכיח כי לא היה בידו מידע פנים בעת המכירה או הקניה, או שבנסיבות הענין סביר שלא היה בידו מידע פנים אותה עת.

(ב) לענין סעיף זה, "איש פנים מרכזי בחברה" -

(1) דירקטור, מנהל כללי, משנה למנהל כללי, סגן מנהל כללי, חשב ומבקר פנימי וכל ממלאי תפקיד כאמור גם אם תואר משרתם שונה, וכן יחיד שהוא בעל מניות עיקרי בחברה;

(2) בן משפחה של אחד המנויים בפסקה (1);

(3) תאגיד בשליטתו של אחד המנויים בפסקאות (1) ו-(2).

שימוש במידע ביד
איש פנים
(תיקון מס' 6)
תשמ"א-1981
(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011
(תיקון מס' 16)
תשנ"ח-1998
(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

שימוש במידע פנים
שמקורו באיש פנים
(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

חוקה בדבר ניצול
מידע פנים
(תיקון מס' 6)
תשמ"א-1981
(תיקון מס' 32)
תשס"ז-2007
(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

52ו. (א) אין רואים מידע כמידע פנים אם נמסר לרשות או לבורסה דו"ח על המידע והרשות או הבורסה פרסמו אותו, או ניתן לו פרסום בדרך אחרת המקובלת לצורך הבאת מידע מעין זה לידיעת הציבור, ועבר יום מסחר בבורסה לאחר יום הפרסום כאמור; לא פרסמו הרשות או הבורסה את המידע תוך ארבעה ימים מיום שדווח עליו, יחדל המידע להיות מידע פנים בתום תקופה זו.

מידע שאינו מידע
פנים
(תיקון מס' 6)
תשמ"א-1981

(ב) הטוען כי מידע נמסר או ניתן לו פרסום כאמור בסעיף קטן (א), עליו הראיה.

52. (א) לא ישא אדם באחריות פלילית, ולא יחוב לפי סעיף 52(א), 52 או לפי סעיף 52ח, אם הוכיח אחת מאלה:

הגנות
(תיקון מס' 6)
תשמ"א-1981
(תיקון מס' 45)
תשנ"א-2011

(1) המטרה היחידה של העסקה שעשה היתה רכישת מניות הכשרה אשר על פי תקנות החברה נדרש דירקטור לרכוש כתנאי למינוי;

(תיקון מס' 68)
תשנ"ח-2018

(2) העסקה שעשה הינה פעולה בתום לב במסגרת ביצוע תפקידו כמפרק, ככונס נכסים או כנאמן בהליכי חדלות פירעון לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי או לשם מימוש בטוחות;

(3) העסקה שעשה הינה ביצוע בתום לב של חוזה חיתום;

(4) מטרת השימוש במידע פנים לא היתה, או בעיקרה לא היתה, עשיית ריווח או מניעת הפסד לעצמו או לאחר;

(תיקון מס' 32)
תשס"ז-2007

(5) הוא התקשר בעסקה בקשר לניירות ערך של החברה שעל אודותיה יש לו מידע פנים או בקשר לניירות ערך אחרים שניירות ערך של החברה הם נכס בסיס שלהם כשלוחו של אחר, בלא שהפעיל את שיקול דעתו ובלא שמסר מידע או חוות דעת שהיה בהם כדי להביא להתקשרות בעסקה;

(6) העסקה שעשה היא עסקה מחוץ לבורסה עם אדם שגם בידו היה מצוי מידע הפנים;

(7) העסקה נעשתה בעד איש הפנים על ידי נאמן הפועל על דרך של נאמנות עיוורת; לענין זה, "נאמנות עיוורת" - נאמנות המופעלת על פי שיקול דעתו הבלעדי של הנאמן וללא התערבותו של איש הפנים;

(8) (נמחקה);

(תיקון מס' 45)
תשנ"א-2011

(9) בנסיבות הענין היתה הצדקה לביצוע העסקה.

(ב) לא ישא תאגיד באחריות פלילית לפי פרק זה ולא יחוב לפי סעיף 52(א), 52 או לפי סעיף 52ח, אף על פי שלדירקטור או לעובדו יש גישה למידע פנים או שמצוי בידו מידע פנים הנוגע לתאגיד שנייר הערך שלו או נייר ערך אחר שנייר ערך של החברה הוא נכס בסיס שלו הוא נושא העסקה או חוות הדעת, אם הוכיח שלא הדירקטור או העובד שבידו המידע החליט להתקשר בעסקה או לתת את חוות הדעת ושיש הסבר סביר לביצוע העסקה או למתן חוות הדעת.

(תיקון מס' 32)
תשס"ז-2007
(תיקון מס' 45)
תשנ"א-2011

52ח. (א) ריווח הנובע לאדם מעסקה שעשה הוא או אחר תוך שימוש במידע פנים, רשאית החברה שבנייר הערך שלה נעשתה העסקה לתבעו מאותו אדם.

ריווח משימוש במידע פנים
(תיקון מס' 6)
תשמ"א-1981

(ב) ריווח לענין סעיף קטן (א) הוא סכום ההפרש בין מחיר נייר הערך שבו בוצעה העסקה לבין מחירו סמוך לאחר שמידע הפנים נודע לציבור.

52ט. (א) בסעיף זה –

עסקאות בניירות ערך
בידי עובד בורסה
(תיקון מס' 6)
תשמ"א-1981
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

"עובד חבר הבורסה" - דירקטור או עובד של חבר הבורסה, בן זוגו, בן משפחה אחר שפרנסתו עליו, או תאגיד בשליטתו של אחד מאלה;

"נייר ערך" - מניה או נייר ערך הניתן למימוש או להמרה במניה, הרשומים למסחר בבורסה.

(ב) עובד חבר הבורסה לא יקנה ולא ימכור נייר ערך אלא במהלך המסחר בבורסה, על פי הוראה בכתב שנתן לפחות יום לפני ביצוע הקניה או המכירה.

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

(ג) עובד חבר הבורסה יחזיק ניירות ערך שלו בחשבון על שמו אצל חבר הבורסה.

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

(ד) (1) דירקטור או עובד של חבר הבורסה המבצע עסקאות בניירות ערך בשביל אחרים יתן הוראה כאמור בסעיף קטן (ב) אך ורק באמצעות אותו חבר הבורסה; היה לחבר הבורסה יותר מסניף אחד יתן את ההוראה בסניף שבו הוא עובד;

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

(2) עובד חבר הבורסה אחר יתן את כל הוראותיו כאמור בסעיף קטן (ב) באמצעות חבר הבורסה אחד בלבד; היה לאותו חבר הבורסה יותר מסניף אחד - יתן את ההוראות בסניף אחד בלבד, ובו ינוהל חשבון ניירות הערך שלו.

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

(ה) שר האוצר, לאחר התייעצות עם הרשות ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות איסור על עובד חבר הבורסה לסחור בניירות ערך, אם דרך כלל או לסוגים של עובדים חברי הבורסה או של ניירות ערך או לפי כל סיווג אחר, וכן רשאי הוא לקבוע מהו מסחר לענין זה.

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

52. שום עסקה לא תהא בטלה משום כך בלבד שביצועה מהווה עבירה על הוראות פרק זה.

קיום עסקה
(תיקון מס' 6)
תשמ"א-1981

פרק ח'2: אחריות בשל הפרת הוראות

(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

52א. (א) מנפיק אחראי כלפי המחזיק בניירות ערך שהנפיק לנזק שנגרם לו כתוצאה מכך שהמנפיק הפר הוראה של חוק זה או תקנות לפיו, או הוראה של שטר הנאמנות שלפיה חלה חובה על המנפיק כלפי הנאמן למחזיקים בתעודות התחייבות שהנפיק.

אחריות של מנפיק
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 14)
תשנ"ד-1994

(ב) האחריות האמורה בסעיף קטן (א) תחול גם על הדירקטורים של המנפיק, על המנהל הכללי שלו ועל בעל שליטה במנפיק.

52ב. (א) נאמן למחזיקים בתעודות התחייבות אחראי כלפי המחזיק בתעודות ההתחייבות לנזק שנגרם לו כתוצאה מכך שהנאמן הפר הוראה מהוראות פרק ה'1 או תקנות לפיו או חובה שהוטלה עליו על פי שטר הנאמנות.

אחריות של נאמן
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 50)
תשנ"ב-2012
(תיקון מס' 50)
תשנ"ב-2012

(ב) תקופת ההתיישנות של תביעה לפי סעיף קטן (א) בשל הפרת חובת דיווח של הנאמן לפי סעיף 1ח35, שלא הוגשה עליה תובענה, היא שנתיים מהמועד שבו הוגש הדיווח או מהמועד להגשת הדיווח בהתאם להוראות הדין, לפי המאוחר.

52ג. (א) האחריות לפי סעיפים 52א ו-52ב לא תחול –

שלילת אחריות
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 50)
תשנ"ב-2012

(1) על מי שהוכיח שנקט כל האמצעים הנאותים כדי למנוע את ההפרה;

(2) על מי שהוכיח שלא ידע את דבר ההפרה ולא היה עליו לדעת או לא היה יכול לדעת;

(3) כלפי מי שהוכח שרכש את ניירות הערך של המנפיק בשעה שידע או היה עליו לדעת על ההפרה.

(ב) על אף האמור בכל דין, נאמן שפעל לשם מילוי תפקידו בתום לב ובתוך זמן סביר וכן בירר את העובדות שנאמן סביר היה מברר בנסיבות העניין, לא יהיה אחראי כלפי מחזיק בתעודות התחייבות לנזק שנגרם לו כתוצאה מכך שהנאמן הפעיל את שיקול דעתו לפי הוראות סעיפים 1ח35 (ד) או 1ט35 אלא אם כן יוכיח התובע כי הנאמן פעל ברשלנות חמורה; ואולם אם נקבעה בשטר הנאמנות הוראה בעניין שלילת האחריות לפי סעיף קטן זה, המחמירה עם הנאמן, תחול בעניין זה ההוראה שנקבעה בשטר הנאמנות.

(תיקון מס' 50)
תשנ"ב-2012
(תיקון מס' 51)
תשנ"ב-2012

(ג) פעל הנאמן בתום לב ובלא התרשלות בהתאם להוראות סעיף 1ח35 (ד) או (3ד), לא יהיה אחראי בשל ביצוע הפעולה כאמור.

(תיקון מס' 51)
תשנ"ב-2012

52ד. במידה ששניים או יותר אחראים לפי סעיפים 52א עד 52ג, אחראים הם כלפי הניזוק יחד ולחוד; בינם לבין עצמם הם נושאים באחריות לפי הכללים החלים על אחריות בנזיקין.

אחריות רבים
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988

52ד1. (א) בעל שליטה, בתאגיד מדווח בקשיים, המחזיק בתעודות התחייבות של התאגיד, לא יהיה זכאי לפירעון ההתחייבויות כלפיו מאת התאגיד אלא לאחר שהתאגיד פרע במלואן את כל התחייבויותיו כלפי מחזיקים אחרים בתעודות התחייבות, לרבות תשלום ריבית והפרשי הצמדה, על פי הקבוע בשטר הנאמנות; בסעיף זה –

דחיית פירעון
התחייבות כלפי בעל
שליטה בתאגיד
מדווח בקשיים
(תיקון מס' 44)
תשנ"א-2011
(תיקון מס' 68)
תשנ"ח-2018

"תאגיד מדווח בקשיים" – תאגיד מדווח שהודיע כי אין באפשרותו לפרוע את התחייבויותיו לפי תעודות התחייבות, תאגיד מדווח שלא פרע את התחייבויותיו כאמור או תאגיד מדווח שלא פרע את התחייבויותיו כאמור או

תאגיד מדווח בהליכי כינוס נכסים לפי פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983 או תאגיד מדווח שניתן לגביו צו לפתיחת הליכים לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי;

"החזקה" – כהדרתה בסעיף 1, למעט החזקה בתעודות התחייבות של בעל שליטה בתאגיד מדווח בקשיים באחד מאופנים אלה:

(1) באמצעות חברה שהתאגיד המדווח בקשיים שהנפיק תעודות התחייבות מחזיק במניותיה, ובלבד ששאר המחזיקים במניות החברה כאמור אינם נשלטים בידי בעל השליטה בתאגיד המדווח בקשיים;

(2) באמצעות משקיע מהמשקיעים המנויים בפרטים (1) עד (4) לתוספת הראשונה;

(3) בנאמנות עבור אחר ובלבד שאינו בעל שליטה בתאגיד המדווח בקשיים;

"תעודות התחייבות" – כהגדרתן בסעיף 35א.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו בהתקיים אחד מאלה:

(1) נקבע אחרת, במפורש, במסגרת פשרה או הסדר שאושרו בהחלטה מיוחדת באסיפה של מחזיקי תעודות ההתחייבות מאותה סדרה, או במסגרת תכנית לשיקום כלכלי לפי חלק ב' לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי או הסדר חוב שאושר לפי חלק י' לחוק האמור; לעניין הצבעה באסיפה לא תבוא בחשבון הצבעתם של בעלי שליטה המחזיקים בתעודות ההתחייבות;

(2) בעל השליטה מחזיק בתעודות ההתחייבות משעה שהונפקו לראשונה.

(תיקון מס' 49)
תשע"ב-2012
(תיקון מס' 68)
תשע"ח-2018

סימן ב': סמכות פרקליט מחוז להתקשר בהסדר

(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

54ה. (א) על אף האמור בסעיף 62(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, רשאי פרקליט מחוז, גם אם ראה שקיימות ראיות מספיקות לאישום, שלא להעמיד חשוד בביצוע עבירת ניירות ערך לדין ולהתקשר עם החשוד בהסדר להפסקת הליכים המותנית בתנאים (בסימן זה – הסדר), ובלבד שסבר שנסיונות העניין בכללותן מתאימות לאי-העמדה לדין נוכח עריכת ההסדר ומילוי תנאיו.

סמכות פרקליט מחוז להתקשר בהסדר להפסקת הליכים המותנית בתנאים (תיקון מס' 45)
תשע"א-2011
(תיקון מס' 67)
תשע"ח-2018

(ב) במסגרת ההסדר רשאי פרקליט המחוז להתחייב להימנע מהגשת כתב אישום נגד החשוד בשל העבירה נושא ההסדר, אם יסכים החשוד כי יוטל עליו אמצעי מאמצעי האכיפה כאמור בסימן ג' בפרק ח' (בסעיף זה – אמצעי אכיפה), כפי שייקבע בהסדר, ויתחייב לקיים את הפעולות או האיסורים החלים עליו מכוח החלטת אותו אמצעי אכיפה, בתוך פרק זמן שייקבע בהסדר.

(ג) הסדר ייערך בכתב ויכלול את הפרטים האלה:

(1) תיאור העובדות המהוות את העבירה;

(2) סוג אמצעי האכיפה שיוטל על החשוד על פי ההסדר, וכן הפעולות או האיסורים החלים עליו מכוח החלטת אותו אמצעי אכיפה (בסעיף זה – תנאי ההסדר);

(3) פרק הזמן שבמהלכו יחולו על החשוד תנאי ההסדר.

(ד) פרקליט המחוז רשאי לקבוע בתנאי ההסדר את הדרך שבה יוכיח לו החשוד כי מילא אחר תנאים אלה.

(ה) לא יועמד חשוד לדין בשל עובדות המהוות עבירת ניירות ערך שהיא נושא ההסדר, לאחר שהחשוד החל למלא את תנאי ההסדר, בין שסיים למלא את התנאים האמורים ובין אם לאו, אלא אם כן מצא פרקליט המחוז שההסדר הושג במרמה; כתב אישום בהתאם לסעיף קטן זה יוגש באישור היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לעניין זה.

(ו) נוכח פרקליט המחוז כי החשוד הפר תנאי מתנאי ההסדר, יועמד החשוד לדין בשל עובדות המהוות את העבירה נושא ההסדר, אלא אם כן מצא שאין להעמידו לדין מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ז) הועמד חשוד לדין בשל עובדות המהוות את העבירה נושא ההסדר, יראו את ההסדר כמבוטל והחשוד לא יהיה מחויב במילוי תנאי ההסדר שטרם מילא.

154. התקשר פרקליט מחוז בהסדר, יעביר עותק של ההסדר לרשות, ויחולו לעניין פרסום ההסדר ודיווח עליו הוראות סעיף 54ג, בשינויים המחויבים.

פרסום ודיווח מיידי
(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

154. הוראות סעיף 54ד יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין הסדר לפי סימן זה.

הסכמת חשוד וראיות
שמסר אינן ראיה
בהליך פלילי או
מינהלי
(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

56א. (א) כדי להבטיח את ביצועו של חוק זה, או אם היה יסוד סביר להניח כי בוצעה הפרה או התעורר חשד לביצוע עבירת ניירות ערך, רשאי יושב ראש הרשות או עובד הרשות שהוא הסמיכו לכך בכתב –

סמכות לדרוש ידיעות
ומסמכים
(תיקון מס' 9)
תשנ"ח-1988
(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

(1) לדרוש מכל אדם כל ידיעה ומסמך, הנוגעים לעסקי תאגיד שחוק זה חל עליו, או הנוגעים להפרה או לעבירה כאמור;

(2) להיכנס, לאחר שהזדהה, למקום שיש לו יסוד להניח כי מתקיימת בו פעילות של גורם מפוקח ושאינו משמש בית מגורים בלבד, ולדרוש למסור לו מסמכים כאמור בפסקה (1); ואולם אין לתפוס מסמך כאמור אם ניתן להסתפק בהעתק ממנו.

(ב) הרשות תחזיר מסמך שנמסר לה למי שממנו נלקח לא יאחר מתום ששה חדשים מיום שנמסר לה המסמך, אלא אם כן הוגש כתב אישום במשפט או נשלחה הודעה על פתיחה בהליך אכיפה מינהלי לפי סעיף 52מו, והמסמך עשוי לשמש ראיה במשפט או בהליך כאמור; שופט בית משפט שלום רשאי, לבקשת הרשות או בא כוח היועץ המשפטי לממשלה ולאחר שניתנה למי שממנו נלקח המסמך הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו, להאריך תקופה זו בתנאים שיקבע.

(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

156א. (א) כדי להבטיח את ביצועו של חוק זה, רשאי יושב ראש הרשות או עובד הרשות שהוא הסמיכו לכך בכתב, לדרוש מבורסה, מחבר בורסה, מחברה בעלת רישיון זירה לפי סעיף 44ג, או ממנהל תיקי השקעות כהגדרתו בחוק הייעוץ, כל ידיעה או מסמך הנוגעים לעסקה בניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה שבוצעה על ידם או באמצעותם, לרבות פרטי הזיהוי של מי שבעבורו בוצעה העסקה או של מי שנתן למי מהם את ההוראה לביצוע העסקה.

בקרה על פעולות
בבורסה
(תיקון מס' 37)
תשס"ח-2008
(תיקון מס' 42)
תש"ע-2010
(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

(ב) הוראות סעיף 56א(ב) יחולו לגבי מסמך שנמסר לפי סעיף זה.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכויות בורסה על פי תקנונה.

156א. (א) יושב ראש הרשות רשאי למנות עובד הרשות, שהתקיימו לגביו כל אלה, להיות חוקר:

מינוי חוקר וחוקר
בכיר
(תיקון מס' 37)
תשס"ח-2008

(1) משטרת ישראל הודיעה, בתוך שלושה חודשים מפניית הרשות אליה, כי אינה מתנגדת למינויו מטעמים של שלום הציבור וביטחון, לרבות מפאת עברו הפלילי;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי חוק זה, כפי שהורה שר האוצר לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה, ובהסכמת השר לביטחון הפנים, בהתאם לאמות מידה שעליהן יסכימו בין שר האוצר והשר לביטחון הפנים;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, ככל שהורה שר האוצר.

(ב) יושב ראש הרשות רשאי למנות חוקר ששימש בתפקידו במשך שלוש שנים, או עובד הרשות שהוא בעל ניסיון דומה ושהתקיימו לגביו הוראות סעיף קטן (א)(1), להיות חוקר בכיר; הסמכויות הנתונות לחוקר לפי חוק זה יהיו נתונות, בשינויים המחויבים, גם לחוקר בכיר.

156ב. (א) בסעיף זה, "חפץ הקשור לעבירה" – חפץ שהתקיים בו אחד מאלה:
(1) נעברה בו העבירה, שימש לביצוע העבירה, איפשר את ביצוע

סמכויות חיפוש
ותפיסה
(תיקון מס' 37)
תשס"ח-2008

- העבירה או יועד לביצועה ;
- (2) הושג, במישרין או בעקיפין, כשכר בעד ביצוע העבירה, יועד להיות שכר בעד ביצוע העבירה או הושג כתוצאה מביצועה ;
- (3) עשוי לשמש ראיה בהליך בשל העבירה.
- (ב) התעורר חשד לביצוע עבירת ניירות ערך, רשאי חוקר –
- (1) לבקש משופט של בית משפט שלום לתת צו המתיר להיכנס לכל מקום, לערוך בו חיפוש ולתפוס כל חפץ הקשור לעבירה ;
- (2) להיכנס לכל מקום שאינו בית מגורים בלבד, לערוך בו חיפוש ולתפוס כל חפץ הקשור לעבירה מסוג פשע, אף בלא צו שופט כאמור בפסקה (1), על פי אישור של חוקר בכיר שיושב ראש הרשות הסמיכו לעניין זה, ובלבד שאין סיפק לקבל בעוד מועד צו כאמור ; חוקר בכיר ייתן אישור כאמור, אם שוכנע כי החיפוש נדרש באופן מיידי, אגב ביצוע פעולה לפי סעיף זה או אגב ביצוע חקירה לפי סעיף 156ג(1), בשל חשש להעלמת ראיות או בשל חשש לשיבוש הליכי חקירה ;
- (3) לתפוס, אגב ביצוע חקירה לפי סעיף 156ג(1), כל חפץ הקשור לעבירה.
- (ג) על חיפוש לפי סעיף קטן (ב)1 ו-2(2) יחולו הוראות סעיפים 24, 26 עד 29, 45 ו-46 לפקודת מעצר וחיפוש, לפי העניין ובשינויים המחויבים, ועל חפץ שנתפס לפי סעיף קטן (ב)1, (2) או (3) וכן על רכוש שנתפס לפי סעיף 156ב, יחולו הוראות סעיפים 39 עד 42 לפקודה האמורה, בשינויים המחויבים.
- (ד) חפץ שנתפס לפי סעיף זה יישמר במשרדי הרשות או במקום אחר הנתון לפיקוחה.
- (ה) (1) הרשות תחזיר חפץ שנתפס לפי סעיף זה למי שממנו נתפס לא יאוחר מתום 12 חודשים מיום שנתפס, אלא אם כן הוגש כתב אישום בהליך שבו החפץ עשוי לשמש ראיה ;
- (2) על אף הוראות פסקה (1), הוראות סעיפים 32(ב) ו-32א לפקודת מעצר וחיפוש יחולו על תפיסת מחשב או דבר המגלם חומר מחשב כמשמעותו בסעיפים האמורים.
- (ו) על חדירה לחומר מחשב והפקת פלט תוך חדירה כאמור, שנעשו לפי הוראות סעיף זה, יחולו הוראות סעיף 23א לפקודת מעצר וחיפוש.
- (ז) שופט של בית משפט שלום רשאי, לבקשת חוקר או בא כוח היועץ המשפטי לממשלה, להאריך את המועד הקבוע בסעיף קטן (ה)1 לתקופות נוספות, של שישה חודשים בכל פעם, ובלבד שניתנה למי שממנו נפתס החפץ הזדמנות להשמיע את טענותיו.
- (ח) שופט של בית משפט שלום רשאי, לבקשת חוקר או אדם הטוען לזכות בחפץ שנתפס לפי סעיף זה, לצוות כי החפץ שנתפס כאמור יימסר לטוען זכות או לידי אדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיוורה בית המשפט, הכל בהתאם לתנאים שייקבעו בצו.
- (ט) על החלטה לפי סעיפים קטנים (ז) ו-ח(ח) ניתן לערור לפני בית משפט מחוזי, שידון בערר בשופט אחד ; על החלטת בית משפט מחוזי לפי סעיף קטן זה ניתן לערור לפני בית המשפט העליון, כדי שידון בערר בשופט אחד, אם ניתנה רשות לכך מאת שופט של בית המשפט העליון.

156ב. (א) בסעיף זה –

- "רכוש" – כספים, ניירות ערך כהגדרתם בסעיף 52 או מסמכים סחירים אחרים, וכן זכויות לקבלת כל אחד מאלה, לרבות רכוש שהוא תמורתו של רכוש כאמור או הנובע ממנו ;
- "רכוש הקשור לעבירה" – כהגדרת "חפץ הקשור לעבירה" בסעיף 156ב(א), בשינויים המחויבים ;
- "תפיסה", לגבי רכוש שהוא זכות – לרבות איסור שימוש בזכות, הגבלתה או התנייתה.

- (ב) התעורר חשד לביצוע עבירת ניירות ערך, רשאי חוקר לבקש משופט של בית משפט שלום לתת צו זמני לתפיסת רכוש הקשור לעבירה ולהורות מה ייעשה בו ; צו כאמור יעמוד בתוקפו למשך שנה מיום שניתן, אלא אם כן נקבע בו אחרת ;

סמכות לבקש צו זמני
לתפיסת רכוש
(תיקון מס' 37)
תשס"ט-2008

ואולם, רשאי שופט של בית משפט שלום, על פי בקשת חוקר בכיר, להאריך את תוקף הצו בשנה נוספת (בסעיף קטן זה – תקופת ההארכה); לא הוגש כתב אישום עד תום שנה מיום שניתן הצו הזמני, ואם הוארך תוקפו – עד תום תקופת ההארכה, רשאי שופט של בית משפט שלום, על פי בקשת פרקליט המדינה, להאריך את תוקף הצו בשנה נוספת (בסעיף קטן זה – התקופה הנוספת); לא הוגש כתב אישום בתום התקופה הנוספת, יפקע הצו; הוגש כתב אישום בתום התקופה הנוספת, רשאי בית המשפט שלפניו הוגש כתב האישום להאריך את תוקף הצו עד תום ההליכים המשפטיים.

56ג. התעורר חשד לביצוע עבירת ניירות ערך, רשאי חוקר –

- (1) לחקור כל אדם אשר לדעתו קשור לעבירה או שעשויה להיות לו ידיעה הנוגעת לה; לשם החקירה יהיו לחוקר סמכויות של קצין משטרה בדרגת מפקח לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית, והוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודה האמורה יחולו על החקירה;
- (2) לדרוש מכל אדם להתייבב לפניו או לפני חוקר אחר לשם מסירת כל פרט, מסמך או ידיעה הנוגעים לאותה עבירה או לשם חקירה, וכן לדרוש מכל אדם להתלוות אליו למקום שבו ייעשו המסירה או החקירה;
- (3) (א) בלי לגרוע מסמכות חיפוש לפי כל דין, רשאי חוקר, בסמוך לתחילת חקירה או במהלכה, ולאחר שהודיע על כך לאדם, לערוך או להורות על עריכת חיפוש על גופו של אדם ותפוס כל חפץ, אם הדבר דרוש לדעתו, לשם שמירה על ביטחונו של אדם, על שלום הציבור וביטחונו או לשם מניעת שיבוש חקירה; בפסקה זו, "חיפוש על גופו של אדם" – חיפוש על פני גופו של אדם, בבגדיו או בכלי שאינו חיפוש חיצוני או חיפוש פנימי כהגדרתם בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיכוי), התשנ"ו-1996;
- (ב) חיפוש לפי סעיף זה, למעט חיפוש בכלי של אדם, ייערך, במידת האפשר, על ידי בן מינו של האדם ובדך שתבטיח שמירה מרבית על כבודו ופרטיותו;
- (ג) נתפסו חפצים בחיפוש לפי סעיף זה, יירשם דבר תפיסתם והם יוחזקו במשמורת ויוחזרו למי שממנו נתפסו עם סיום החקירה שבמהלכו נתפסו, אלא אם כן קיימת סמכות על פי דין להמשיך ולהחזיק בהם; חפץ שלא הוחזר לפי סעיף קטן זה, יחולו לגביו הוראות סעיף 22(ג) לפקודת מעצר וחיפוש.

סמכויות חקירה
(תיקון מס' 37)
תשס"ט-2008

56ג1. (א) בעבירת ניירות ערך יהיו לחוקר סמכויות עיכוב, מעצר ושחרור הנתונות לפי פרקים ב' ו-ג' לחוק המעצרים לשוטר, ולחוקר בכיר יהיו גם סמכויות עיכוב, מעצר ושחרור הנתונות לקצין משטרה ולקצין הממונה לפי הפרקים האמורים, ויחולו הוראות חוק המעצרים, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

- (1) יראו את משרדי הרשות כתחנת משטרה;
- (2) על אף הוראות סעיף 25 לחוק המעצרים, רשאי חוקר שעצר אדם להביאו לפני שופט בלי להביאו תחילה למשרדי הרשות.
- (ב) חוקר שעצר אדם לפי סעיף זה והתעורר חשד לכך שברשותו חפץ שיש בו כדי לפגוע בשלומו של אדם, יהיו נתונות לו, לגבי אותו אדם, הסמכויות הנתונות לשוטר לפי סעיף 22 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים.

סמכויות עיכוב,
מעצר ושחרור
(תיקון מס' 37)
תשס"ט-2008

56ג2. יושב ראש הרשות או מי שהוא הסמיכו לכך יודיע למפקח הכללי של משטרת ישראל או למי שהוא הסמיכו לכך, בהתאם לנהלים שיקבעו יושב ראש הרשות והמפקח הכללי של משטרת ישראל לעניין זה, על הפעלת סמכויות הרשות לפי סעיפים 56ב, 56ג ו-156 בקשר לעבירות לפי פסקאות (3) או (4) להגדרה "עבירת ניירות ערך".

הודעה למשטרת
ישראל
(תיקון מס' 37)
תשס"ט-2008

56ד. היה ליושב ראש הרשות יסוד סביר להניח כי מתבצעת עבירת ניירות ערך או הפרה, או כי עומדת להתבצע עבירה או הפרה כאמור, רשאי הוא לפנות לבית המשפט בבקשה כי יוציא צו שיאסור על ביצועם או על המשך ביצועם של המעשים נושא הבקשה.

צו מניעה וצו מניעה
זמני
(תיקון מס' 9)
תשמ"ח-1988
(תיקון מס' 37)
תשס"ט-2008
(תיקון מס' 43)
תש"ע-2010
(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011

תוספת ראשונה

(סעיפים 15א(ב)(1) ו-44א(2))

(תיקון מס' 20)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 21)
תש"ס-2000
(תיקון מס' 42)
תש"ע-2010

צו תשע"א-2011
צו (מס' 2)
תשע"ו-2016

משקיע לענין סעיף 15א(ב)(1) הוא כל אחד מאלה כפי שנבדק על ידי המציע, ובלבד שלפני כל מועד ביצוע רכישה על ידו, נתן את הסכמתו בכתב לכך שמתקיימים בו התנאים המנויים בתוספת זו וכי הוא מודע למשמעות היותו בגדר משקיע הכלול בתוספת זו ומסכים לכך (להלן – הסכמה); פנייה למשקיע לקבלת הסכמה לא תיחשב בפני עצמה הצעה לציבור; בוצעה הרכישה במסגרת מערכת המסחר למוסדיים כמשמעותה בתקנות הבורסה, יראו את מי שנתן לחבר בורסה את הסכמתו מראש, בטרם הגיש פקודה בפעם הראשונה למערכת המסחר למוסדיים, כמי שמקיים את הוראות התוספת לענין ההסכמה, ובלבד שאם מדובר במשקיע המנוי בפרטים (6) או (9) עד (12) לתוספת זו, הוא התחייב מראש לכך שעד יום העסקים האחרון בחודש השלישי בכל שנה הוא ייתן מחדש את הסכמתו, ושלא יחדל לקיים את האמור בהסכמה שנתן, יודיע על כך לחבר הבורסה באופן מיידי ויחדל ממנו פקודות רכישה במסגרת המסחר כאמור:

(1) קרן להשקעות משותפות בנאמנות, כמשמעותה בחוק השקעות משותפות בנאמנות, תשנ"ד-1994, או חברה לניהול קרן כאמור;

(2) קופת גמל או חברה מנהלת כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

(תיקון מס' 30)
תשס"ה-2005

(3) מבטח כמשמעותו בחוק הפיקוח על הביטוח, תשמ"א-1981;

(תיקון מס' 58)
תשע"ו-2015

(4) תאגיד בנקאי ותאגיד עזר כמשמעותם בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981, למעט חברת שירותים משותפת, הרוכשים בעבור עצמם או בעבור לקוחות שהם משקיעים המנויים בסעיף 15א(ב);

(5) מנהל תיקים כמשמעותו בסעיף 8(ב) בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות, תשנ"ה-1995, הרוכש בעבור עצמו או בעבור לקוחות שהם משקיעים המנויים בסעיף 15א(ב);

(6) יועץ השקעות או משווק השקעות, כמשמעותם בסעיף 7(ג) בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות, תשנ"ה-1995, הרוכש בעבור עצמו;

צו תשע"א-2011

(7) חבר בורסה, הרוכש בעבור עצמו ובעבור לקוחות שהם משקיעים המנויים בסעיף 15א(ב);

(8) חתם שמתקיימים בו תנאי הכשירות לפי סעיף 56(ג), הרוכש בעבור עצמו;

(תיקון מס' 21)
תש"ס-2000

(9) קרן הון סיכון; לענין זה, "קרן הון סיכון" - תאגיד שעיקר עיסוקו השקעה בתאגידים אשר בעת ביצוע ההשקעה בהם עיקר עיסוקם מחקר ופיתוח או ייצור של מוצרים או תהליכים חדשניים ועתירי ידע, ושהסיכון בהשקעה בהם גבוה מהמקובל בהשקעות אחרות;

(10) תאגיד הנמצא בבעלות מלאה של משקיעים המנויים בסעיף 15א(ב);

צו תשע"א-2011

(11) תאגיד, למעט תאגיד שהתאגד למטרת רכישת ניירות ערך בהצעה מסוימת, שההון העצמי שלו עולה על 50 מיליון שקלים חדשים;

צו תשס"ד-2004
(תיקון מס' 45)
תשע"א-2011
צו תשע"א-2011

(12) יחיד שמתקיים בו אחד מאלה:

צו (מס' 2)
תשע"ו-2016
הודעה תשפ"ה-2025

(א) השווי הכולל של הנכסים הנוזלים שבבעלותו עולה על 9,411,809 שקלים חדשים;

(ב) גובה הכנסתו בכל אחת מהשנתיים האחרונות, עולה על 1,411,772 שקלים חדשים, או שגובה הכנסת התא המשפחתי שאליו הוא משתייך

עולה על 2,117,657 שקלים חדשים ;

(ג) השווי הכולל של הנכסים הנזילים שבבעלותו עולה על 5,882,380 שקלים חדשים וגובה הכנסתו בכל אחת מהשנתיים האחרונות עולה על 705,885 שקלים חדשים, או שגובה הכנסה כאמור של התא המשפחתי שאליו הוא משתייך עולה על 1,058,827 שקלים חדשים ;

(ד) לעניין פרט זה –

"נכסים נזילים" – מזומנים, פיקדונות, נכסים פיננסיים כהגדרתם בחוק הייעוץ וניירות ערך הנסחרים בבורסה ;

"תא משפחתי" – יחיד ובני משפחתו הגרים עמו או שפרנסת האחד על האחר ;

(ה) הסכומים הקבועים בפרט זה ישתנו ב-1 לינואר של כל שנה שלישית החל ממועד תחילת צו זה (להלן – יום העדכון), לפי שיעור שינוי המדד החדש לעומת המדד היסודי ; לעניין זה –

"המדד" מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ;

"המדד החדש" – המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון ;

"המדד היסודי" – המדד שפורסם בחודש דצמבר 2015.

תוספת שניה

(תיקון מס' 21)
תש"ס-2000

(סעיף 1)

בורסות בחו"ל

New York Stock Exchange (NYSE)	1.	
NYSE American	2.	(תיקון מס' 63)
תשע"ז-2017
צו תשע"ח-2018
National Association of Securities Dealers Automated Quotation (NASDAQ) – Global Select Market	3.	(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008
NASDAQ Global Market	4.	(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

תוספת שלישית

(תיקון מס' 21)
תש"ס-2000
צו תשס"ה-2005
(תיקון מס' 35)
תשס"ח-2008

(סעיפים 1, 35, 35 ו-35לא)

(בורסה בחו"ל לפי קביעת שר האוצר)

אלה הבורסות בחו"ל לענין סעיף 35 לחוק :

(1) "הרשימה המשנית בנאסד"ק" – the NASDAQ Capital Market ;	צו תשס"ו-2006
(2) "בורסת לונדון" – List of the London Stock Exchange's Main ; Market (Official U.K. Listing Authority), Premium Listing	צו תשע"ו-2015
(3) "רשימה משנית בבורסת לונדון" – London stock Exchange's Main ; Market, High Growth Segment	צו תשע"ו-2015
(4) "בורסת הונג-קונג" – The Stock Exchange of Hong Kong (HKEX) .Limited Mainboard, Primary Listing	צו (מס' 2)
תשע"ח-2018
(5) "בורסת סינגפור" – Singapore Exchange Mainboard (SGX), Primary ; Lisitng	צו (מס' 2)
תשע"ח-2018
(6) "בורסת טורונטו" – Toronto Stock Exchange (TSX), Primary .Listing	צו (מס' 2)
תשע"ח-2018

חוק יסודות המשפט, תש"ס-1980
תוכן עניינים

156	מקורות משפט משלימים	סעיף 1
156	ביטול סימן 46 לדבר המלך במועצתו ושמירת דינים	סעיף 2

ראה בית המשפט שאלה משפטית הטעונה הכרעה, ולא מצא לה תשובה בדבר חקיקה, בהלכה פסוקה או בדרך של היקש, יכריע בה לאור עקרונות החירות, הצדק, היושר והשלום של המשפט העברי ומורשת ישראל.	1.	משפט	מקורות משלימים
(א) סימן 46 לדבר המלך במועצתו לארץ-ישראל, 1922-1947 – בטל.	2.	ביטול
לדבר
המלך
במועצתו
ושמירת
דינים	סימן 46
(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לפגוע במשפט שנקלט בארץ לפני תחילת חוק זה.			

חוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996

תוכן עניינים

	פרק א': מטרת החוק	
159	מטרת החוק	סעיף 1
	פרק ב': פרשנות	
159	הגדרות	סעיף 2
	פרק ג': הזכות לטיפול רפואי	
160	הזכות לטיפול רפואי	סעיף 3
160	איסור הפליה	סעיף 4
160	טיפול רפואי נאות	סעיף 5
160	מידע בדבר זהות המטפל	סעיף 6
160	זכות לנוכחות מלווה בטיפול רפואי	סעיף 6א
160	דעה נוספת	סעיף 7
160	הבטחת המשך טיפול נאות	סעיף 8
160	קבלת מבקרים	סעיף 9
160	איסור או הגבלה של הכנסת חמץ לבית חולים לשם שמירת כשרות לפסח	סעיף 9א
161	שמירה על כבודו ופרטיותו של המטופל	סעיף 10
161	טיפול רפואי במצב חירום רפואי או סכנה חמורה	סעיף 11
161	בדיקה רפואית בחדר מיון	סעיף 12
	פרק ד': הסכמה מדעת לטיפול רפואי	
161	הסכמה מדעת לטיפול רפואי	סעיף 13
161	אופן מתן הסכמה מדעת	סעיף 14
162	אישור לשמש מקבל החלטות זמני לעניין טיפול רפואי	סעיף 14א
162	אופן קביעת מקבל החלטות זמני למטופל ופקיעת אישור מקבל החלטות זמני	סעיף 14ב
164	תיעוד לעניין אישור מקבל החלטות זמני	סעיף 14ג
164	טיפול רפואי ללא הסכמה	סעיף 15
165	מינוי בא כוח למטופל	סעיף 16
165	טיפול רפואי בקטין שהורה הורשע או מואשם בביצוע עבירת מין או אלימות כלפיו	סעיף 16א
	פרק ה': הרשומה הרפואית והמידע הרפואי	
165	חובת ניהול רשומה רפואית	סעיף 17
165	זכות המטופל למידע רפואי	סעיף 18
166	שמירת סודיות רפואית	סעיף 19
166	מסירת מידע רפואי לאחר	סעיף 20
	פרק ו': ועדות	
	סימן א': ועדת בדיקה	
166	ועדת בדיקה	סעיף 21
	סימן ב': ועדת בקרה ואיכות	
167	ועדת בקרה ואיכות	סעיף 22
167	השגה	סעיף 23
	סימן ג': ועדות אתיקה	
167	ועדות אתיקה	סעיף 24
	פרק ז': אחריות לקיום זכויות המטופל במוסד רפואי	
168	אחראי לזכויות המטופל	סעיף 25
168	אחריות מנהל מוסד רפואי	סעיף 26
	פרק ח': הוראות לגבי כוחות הבטחון	

168	הוראות לגבי כוחות הבטחון	סעיף 27
	פרק ט': שונות	
169	עונשין	סעיף 28
169	עוולה אזרחית	סעיף 28א
169	שמירת דינים	סעיף 29
169	תחולה על המדינה	סעיף 30
169	שינוי התוספת הראשונה	סעיף 31
169	ביצוע ותקנות	סעיף 32
169	תיקון פקודת הרופאים – מס' 4	סעיף 33
169	תיקון פקודת רופאי השיניים – מס' 3	סעיף 34
169	תיקון חוק הפסיכולוגים – מס' 2	סעיף 35
169	תחילה	סעיף 36
169	תוספת ראשונה	
		סעיף 1
		סעיף 2
		סעיף 3
		סעיף 4
		סעיף 5
		סעיף 6
170	תוספת שנייה	

- פרק א': מטרת החוק**
1. מטרת החוק
חוק זה מטרתו לקבוע את זכויות האדם המבקש טיפול רפואי או המקבל טיפול רפואי ולהגן על כבודו ועל פרטיותו.
- פרק ב': פרשנות**
2. הגדרות
בחוק זה –
- "אישור מקבל החלטות זמני" – אישור בכתב שניתן לפי סעיף 14א;
- "בית חולים" – כמשמעותו בסעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940;
- "ועדת אתיקה" – ועדה שהוקמה לפי סעיף 24;
- "חדר מיון" – מקום המיועד למתן טיפול רפואי דחוף המאויש על ידי רופא אחד לפחות, ושהמנהל הכללי הכיר בו כחדר מיון לענין חוק זה;
- "חוק הכשרות המשפטית" – חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופוסות, התשכ"ב-1962;
- "טיפול רפואי" – לרבות פעולות איבחון רפואי, טיפול רפואי מונע, טיפול פסיכולוגי או טיפול סיעודי;
- "מוסד רפואי" – בית חולים או מרפאה;
- "מטופל" – חולה וכל המבקש או המקבל טיפול רפואי;
- "מטפל" – רופא, רופא שיניים, עמית רופא, סטז'ר, אח או אחות, מיילדת, פסיכולוג, מרפא בעיסוק, פיזיותרפיסט, קלינאי תקשורת, תזונאי-דיאטן, קרימינולוג קליני, פודולוג, פודיאטר, פודיאטר מנתח, כירופרקט, דימותן רפואי, וכן כל בעל מקצוע שהכיר בו המנהל הכללי, בהודעה ברשומות, כמטפל בשירותי הבריאות;
- "מידע רפואי" – מידע המתייחס באופן ישיר למצב בריאותו הגופני או הנפשי של מטופל או לטיפול הרפואי בו;
- "מיופה כוח" – מיופה כוח שמינה המטופל לפי סעיף 16, בהתאם להוראות חוק הכשרות המשפטית בייפוי כוח מתמשך לעניינים אישיים הכולל גם את ענייניו הבריאותיים או בייפוי כוח רפואי כמשמעותו בסעיף 32טו לחוק האמור, שתקף לפי הוראות החוק האמור או לפי ייפוי כוח שנערך לפני יום ט"ו בניסן התשע"ז (11 באפריל 2017) וטרם פקע;
- "מיילדת" – מי שמורשית לעסוק ביילוד לפי פקודת המיילדות;
- "המנהל הכללי" – המנהל הכללי של משרד הבריאות;
- "מנהל מוסד רפואי" – לרבות ממלא מקומו;
- "מצב חירום רפואי" – נסיבות שבהן אדם מצוי בסכנה מיידית לחייו או קיימת סכנה מיידית כי תיגרם לאדם נכות חמורה בלתי הפיכה, אם לא יינתן לו טיפול רפואי דחוף;
- "מקבל החלטות זמני" – מי שיש בידו אישור לשמש מקבל החלטות זמני לענין טיפול רפואי במטופל בגיר לפי סעיף 14א;
- "מרפא בעיסוק", "פיזיותרפיסט", "קלינאי תקשורת", "תזונאי-דיאטן", "קרימינולוג קליני", "פודולוג", "פודיאטר", "פודיאטר מנתח", "כירופרקט", "עמית רופא", "דימותן רפואי" – כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008;
- "מרפאה" – כמשמעותה בסעיף 34 לפקודת בריאות העם, 1940, שבה ניתן טיפול רפואי בידי חמישה מטפלים לפחות;
- "סטז'ר" – כמשמעותו בפרק ב'1 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976;
- "סכנה חמורה" – נסיבות שבהן אדם מצוי בסכנה לחייו או קיימת סכנה כי תיגרם לאדם נכות חמורה בלתי הפיכה, אם לא יינתן לו טיפול רפואי;
- "עובד סוציאלי" – כמשמעותו בחוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996;
- "פסיכולוג" – מי שרשום בפנקס הפסיכולוגים לפי חוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977;
- "קופת חולים" – כמשמעותה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994;

- "רופא" – מי שמורשה לעסוק ברפואה לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976 ;
- "רופא מומחה" – רופא בעל תואר מומחה לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976 ;
- "רופא שיניים" – מי שמורשה לעסוק ברפואת שיניים, לפי פקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979 ;
- "רשומה רפואית" – מידע לפי סעיף 17 המתועד בדרך של רישום או צילום, או בכל דרך אחרת, לרבות התיק הרפואי של המטופל שבו מצויים מסמכים רפואיים על אודותיו ;
- "השר" – שר הבריאות.

פרק ג': הזכות לטיפול רפואי

3.	לטיפול	(א) כל הנזקק לטיפול רפואי זכאי לקבלו בהתאם לכל דין ובהתאם לתנאים ולהסדרים הנוהגים, מעת לעת, במערכת הבריאות בישראל.
		(ב) במצב חירום רפואי זכאי אדם לקבל טיפול רפואי דחוף ללא התניה.
4.	איסור הפליה	(א) מטפל או מוסד רפואי לא יפלו בין מטופל למטופל מטעמי דת, גזע, מין, לאום, ארץ מוצא, נטיה מינית, גיל או מטעם אחר כיוצא באלה.
		(ב) אין רואים הפליה מטעמי גיל לפי סעיף זה כאשר ההבחנה נדרשת משיקולים רפואיים.
5.	טיפול רפואי נאות	מטופל זכאי לקבל טיפול רפואי נאות, הן מבחינת הרמה המקצועית והאיכות הרפואית, והן מבחינת יחסי האנוש.
6.	מידע בדבר זהות המטפל	(א) מטופל זכאי למידע בדבר זהותו ותפקידו של כל אדם שמטפל בו.
		(ב) המנהל הכללי יקבע הוראות בדבר דרכי הזיהוי של מטפל ושל עובד מוסד רפואי.
א.6.	זכות מלווה רפואי לנוכחות בטיפול	(א) מטופל זכאי לכך שאדם המלווה אותו, לפי בחירתו (להלן – מלווה), יהיה נוכח בעת קבלת טיפול רפואי, ובלבד שהמלווה לא יתערב במתן הטיפול הרפואי.
		(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מטפל רשאי שלא לאפשר למלווה להיות נוכח בעת קבלת טיפול רפואי, אם סבר שיש בנוכחותו כדי –
		(1) לפגוע בבריאות המטופל, המלווה או מטופלים אחרים ;
		(2) לפגוע באיכות הטיפול הרפואי שניתן למטופל, בסיכויי הצלחתו של טיפול כאמור, או לפגוע באפשרות לקבל מהמטופל מידע הנדרש לשם הטיפול הרפואי ;
		(3) להפריע הפרעה ממשית לעבודת המטפל או הצוות המטפל ;
		(4) לפגוע בפרטיות של מטופלים אחרים, ולא ניתן למנוע את הפגיעה באמצעים סבירים אחרים.
		(ג) סבר המטפל כי אין לאפשר למלווה להיות נוכח בעת קבלת הטיפול הרפואי בשל אחת מהעילות המנויות בסעיף קטן (ב), יסביר למטופל את הטעם לכך ויאפשר למלווה, ככל הניתן, להיות נוכח סמוך לאחר מתן הטיפול הרפואי.
7.	דעה נוספת	מטופל זכאי להשיג מיוזמתו דעה נוספת לענין הטיפול בו ; המטפל והמוסד הרפואי יסייעו למטופל בכל הדרוש למימוש זכות זו.
8.	הבטחת המשך טיפול נאות	עבר מטופל ממטפל אחד לאחר או ממוסד רפואי אחד לאחר, יהיה המטופל זכאי, לפי בקשתו, לשיתוף פעולה של המטפלים והמוסדות הרפואיים הקשורים לטיפול הרפואי בו, לשם הבטחת המשך הנאות של הטיפול.
9.	קבלת מבקרים	מטופל המאושפז במוסד רפואי רשאי לקבל מבקרים בזמנים ועל פי הסדרים שקבע מנהל המוסד הרפואי.
א.9.	איסור או הגבלה של הכנסת חמץ לבית חולים לשם שמירת כשרות לפסח	(א) מנהל בית חולים רשאי לקבוע הוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים, כולו או חלקו, הנדרשות לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים בו (בסעיף זה – הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ) ; הוראות כאמור ייקבעו לאחר שמנהל בית החולים שקל חלופות אחרות ובהתחשב בזכויות המטופלים ובצורכיהם, ובכלל זה צורכיהם הרפואיים, ורשאי הוא להתחשב בין היתר בצורכי המלווים והעובדים.

(ב) הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ יפורסמו באופן קבוע באתר האינטרנט של בית החולים, ואם אין אתר כאמור – באתר האינטרנט של משרד הבריאות, לפי מידע שיעביר אליו בית החולים, ובבית החולים יוצבו שלטים בדבר ההוראות האמורות; נוסף על כך, מנהל בית החולים רשאי להסמיק עובד של בית החולים ליידע את הבאים בשערי בית החולים בדבר ההוראות.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין הנוגעות לכשרות מזון.

(א) מטפל, כל מי שעובד בפיקוחו של המטפל וכן כל עובד אחר של המוסד הרפואי ישמרו על כבודו ועל פרטיותו של המטופל בכל שלבי הטיפול הרפואי.

(ב) מנהל מוסד רפואי יקבע הוראות בדבר שמירה על כבודו ועל פרטיותו של המטופל הנמצא במוסד הרפואי.

(א) בנסיבות שיש בהן לכאורה מצב חירום רפואי או סכנה חמורה, והתבקש מטפל או מוסד רפואי לתת טיפול רפואי לאדם, יבדוק אותו המטפל ויטפל בו ככל יכולתו.

(ב) לא היתה למטפל או למוסד הרפואי היכולת לטפל במטופל, יפנו אותו במידת יכולתם, למקום שבו יוכל המטופל לקבל את הטיפול המתאים.

(ג) מנהל מוסד רפואי יקבע סידורים מתאימים לביצוע הוראות סעיף זה.

(א) פנה מטופל לחדר מיון זכאי הוא לבדיקה רפואית בידי רופא.

(ב) מצא הרופא הבודק כי המטופל זקוק לטיפול רפואי שאינו סובל דיחוי, יתן לו את הטיפול הרפואי; ואולם, אם אין אפשרות לתת לו את הטיפול הרפואי באותו מקום, יפנה רופא חדר המיון את המטופל למוסד רפואי מתאים, ויבטיח במידת יכולתו את העברתו לאותו מוסד רפואי.

(ג) מנהל מוסד רפואי שיש בו חדר מיון יקבע סידורים מתאימים לביצוע הוראות סעיף זה.

פרק ד': הסכמה מדעת לטיפול רפואי

(א) לא יינתן טיפול רפואי למטופל אלא אם כן נתן לכך המטופל הסכמה מדעת לפי הוראות פרק זה.

(ב) לשם קבלת הסכמה מדעת, ימסור המטפל למטופל מידע רפואי הדרוש לו, באורח סביר, כדי לאפשר לו להחליט אם להסכים לטיפול המוצע; לענין זה, "מידע רפואי", לרבות –

(1) האבחנה (הדיאגנוזה) והסככות (הפרוגנוזה) של מצבו הרפואי של המטופל;

(2) תיאור המהות, ההליך, המטרה, התועלת הצפויה והסיכויים של הטיפול המוצע;

(3) הסיכונים הכרוכים בטיפול המוצע, לרבות תופעות לוואי, כאב ואי נוחות;

(4) סיכויים וסיכונים של טיפולים רפואיים חלופיים או של העדר טיפול רפואי;

(5) עובדת היות הטיפול בעל אופי חדשני.

(ג) המטפל ימסור למטופל את המידע הרפואי, בשלב מוקדם ככל האפשר, ובאופן שיאפשר למטופל מידה מרבית של הבנת המידע לשם קבלת החלטה בדרך של בחירה מרצון ואי תלות.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי המטפל להימנע ממסירת מידע רפואי מסויים למטופל, הנוגע למצבו הרפואי, אם אישרה ועדת אתיקה כי מסירתו עלולה לגרום נזק חמור לבריאותו הגופנית או הנפשית של המטופל.

(א) הסכמה מדעת יכול שתהיה בכתב, בעל פה או בדרך של התנהגות.

(ב) הסכמה מדעת לטיפול רפואי המנוי בתוספת הראשונה תינתן במסמך בכתב, שיכלול את תמצית ההסבר שניתן למטופל.

(ג) נזקק מטופל לטיפול רפואי המנוי בתוספת הראשונה ונמנע ממנו לתת את הסכמתו מדעת בכתב, תינתן ההסכמה בפני שני עדים, ובלבד שדבר ההסכמה והעדות יתועדו בכתב סמוך ככל האפשר לאחר מכן.

(ד) במצב חירום רפואי, הסכמה מדעת לטיפול רפואי המנוי בתוספת הראשונה יכול שתינתן בעל פה ובלבד שדבר ההסכמה יתועד בכתב סמוך ככל האפשר לאחר מכן.

14.א. (א) רופא מומחה במוסד הרפואי שבו עתיד להינתן טיפול רפואי רשאי לקבוע כי מתקיימים במטופל בגיר שני אלה:

(1) המטופל נזקק לטיפול הרפואי שיש דחיפות לתיתו מנימוקים רפואיים ואינו אשפוז בבית חולים פסיכיאטרי או במחלקה פסיכיאטרית בבית חולים;

(2) המטופל אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים, לקבל החלטות בקשר אליהם ולתת הסכמה מדעת לטיפול הרפואי, גם בהינתן התאמות נגישות בהתאם לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (בחוק זה – מי שאינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים).

(ב) קבע רופא מומחה כאמור בסעיף קטן (א) ולמטופל אין מיופה כוח או אפטרופוס לענייניו הרפואיים, רשאי עובד סוציאלי במוסד הרפואי שבו עתיד להינתן הטיפול הרפואי כאמור (בחוק זה – עובד סוציאלי במוסד הרפואי), באישור מנהל המוסד הרפואי או מי שהוא הסמיך לכך, ובקופת חולים – באישור הרופא המחוזי של קופת החולים או מי שהוא הסמיך לכך, לתת לאדם בגיר אישור בכתב לשמש מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, אם מצא כי מתקיימים כל אלה:

(1) הוצגה לפניו חוות דעת רופא מומחה במוסד הרפואי שבו עתיד להינתן הטיפול הרפואי שעל פיה המטופל נזקק לטיפול רפואי שיש דחיפות לתיתו, והוא אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים;

(2) לא הובא לידיעתו כי למטופל יש מיופה כוח או כי מונה לו אפטרופוס לענייניו הרפואיים;

(3) התקיימו התנאים לאישורו של האדם כמקבל החלטות זמני בשביל המטופל לפי סדר הקדימויות, לפי הסכמת בני המשפחה או לפי ייפוי כוח או הנחיות מקדימות שהפקיד המטופל, והכול לפי הוראות סעיף 14ב;

(4) על פי התרשמותו, בנסיבות העניין, האדם האמור יפעל לטובתו של המטופל ולשמירת ענייניו ולא לטובת ענייניו שלו, ויפעל לפי העקרונות ודרכי הפעולה האמורים בסעיף קטן (ה);

(5) המטופל לא הביע התנגדות לאישור אותו אדם כמקבל החלטות זמני בשבילו;

(6) אותו אדם נתן בכתב את הסכמתו לכך והצהיר בכתב כי מתקיימים התנאים לאישורו לפי סעיף 14ב, וכי אם יש הסכמות למתן אישור למקבלי החלטות זמניים נוספים מלבדו – מיהם, ומהי הדרך המוסכמת לקבלת ההחלטות על ידיהם, ביחד או לחוד.

(ג) אישור מקבל החלטות זמני יעמוד בתוקפו שישה חודשים מיום שניתן.

(ד) ניתן אישור מקבל החלטות זמני, רשאי מקבל החלטות זמני, בתקופת תוקפו של האישור, לעשות את כל הפעולות שלהלן, ובלבד שהמטופל אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים:

(1) לתת בשם המטופל הסכמה מדעת כאמור בפרק זה לקבלת הטיפול הרפואי האמור בסעיף קטן (א);

(2) לתת בשם המטופל הסכמה מדעת כאמור בפרק זה לקבלת כל טיפול רפואי אחר שיזדקק לו;

(3) לקבל החלטות בעניינים רפואיים בשביל המטופל וכן לקבל כל מידע רפואי לעניין המטופל הדרוש לו לשם מתן הסכמה כאמור בפסקאות (1) ו-(2) או לשם קבלת החלטות כאמור.

(ה) העקרונות ודרכי הפעולה החלים על אפוטרופוס לעניינים רפואיים כלפי האדם שמונה לו, לפי פרק שלישי 1 לחוק הכשרות המשפטית, יחולו על מקבל ההחלטות הזמני כלפי המטופל, והאחריות החלה על אפוטרופוס לעניינים רפואיים לפי סעיף 57 לחוק האמור תחול על מקבל ההחלטות הזמני.

(ו) מטפל יפנה למקבל החלטות זמני לשם קבלת הסכמה מדעת למתן טיפול רפואי למטופל בהתאם להוראות סעיף קטן (ד)1 או (2), רק לאחר שוודא כי המטופל אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים ולתת הסכמה מדעת בעצמו לגבי אותו טיפול.

(ז) ניתן אישור מקבל החלטות זמני, והודיע המטופל או אחד מבני המשפחה של המטופל המנויים בסעיף 14ב(א), או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, למטפל, לעובד הסוציאלי במוסד הרפואי או למקבל ההחלטות הזמני על כוונתו להגיש לערכאה מוסמכת בקשה בנוגע למתן טיפול רפואי מסוים למטופל, לא תתקבל הסכמה על ידי מקבל ההחלטות הזמני לגבי אותו טיפול רפואי, למשך 24 שעות ממועד מתן ההודעה; הוגשה בקשה כאמור והובא דבר הגשתה לידיעתו של המטפל, של העובד הסוציאלי או של מקבל ההחלטות הזמני, יחולו בנוגע למתן הטיפול הרפואי האמור ההוראות שתיתן הערכאה המוסמכת בעניין זה.

(א) 14.ב. אישור מקבל החלטות זמני יינתן לבן משפחה בגיר של המטופל, לפי סדר הקדימויות שלהלן (בחוק זה – סדר הקדימויות):

אופן קביעת מקבל החלטות זמני למטופל ופקיעת אישור מקבל החלטות זמני

- (1) בן זוגו;
- (2) ילדו;
- (3) הורהו;
- (4) אחיו.

(ב) לא היה ניתן לאתר, במאמץ סביר, את בן המשפחה לפי סדר הקדימויות או שכן המשפחה כאמור אינו מסוגל להבין בענייניו הרפואיים של המטופל או שהוא אינו מעוניין להיות מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, ולא נמצא בן משפחה מתאים ומעוניין באותו מדרג בסדר הקדימויות, יהיה בן המשפחה שבא אחריו בסדר הקדימויות מקבל ההחלטות הזמני, בכפוף להוראות סעיף 14א.

(ג) היו למטופל יותר מילד בגיר אחד, מהורה אחד או מאח בגיר אחד, ולפי סדר הקדימויות יש לתת אישור מקבל החלטות זמני למי מהם, יסכימו ביניהם הילדים, ההורים או האחים, לפי העניין, מי מהם ישמש מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, ואם הסכימו כי יותר מאחד מהם ישמש מקבל החלטות זמני כאמור – יסכימו אם קבלת ההחלטות תהיה ביחד או לחוד; הסכימו הילדים, ההורים או האחים כאמור, יודיע על כך לעובד הסוציאלי במוסד הרפואי מי שהוסכם כי ישמש מקבל החלטות זמני בהצהרה כאמור בסעיף 14א(ב)6.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), בני המשפחה האמורים באותו סעיף קטן רשאים להגיע להסכמה מי מהם ישמש מקבל החלטות זמני, אף שלא בהתאם לסדר הקדימויות, ובלבד שניתנה לכך הסכמת בני המשפחה הקודמים לו בסדר הקדימויות ובני המשפחה באותו מדרג בסדר הקדימויות, ואם הסכימו כי יותר מאחד מהם ישמש מקבל החלטות זמני – יסכימו אם קבלת ההחלטות תהיה ביחד או לחוד; הסכימו בני המשפחה כאמור, יודיע על כך לעובד הסוציאלי במוסד הרפואי מי שהוסכם כי ישמש מקבל החלטות זמני בהצהרה כאמור בסעיף 14א(ב)6.

(ה) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) עד (ד), הובא לידיעתו של העובד הסוציאלי במוסד הרפואי כי המטופל הפקיד ייפוי כוח מתמשך לפי סעיף 32 לחוק הכשרות המשפטית וטרם ניתן אישור האפוטרופוס הכללי כי ייפוי הכוח המתמשך נכנס לתוקף, או הובא לידיעתו של העובד הסוציאלי במוסד הרפואי כי המטופל פירט במסמך הנחיות מקדימות שנכתב לפי סעיף 35 לחוק הכשרות המשפטית את זהות האדם שהוא מבקש שימונה לו כאפוטרופוס וטרם מונה לו אפוטרופוס, יינתן אישור מקבל ההחלטות הזמני לאדם ששמו

פורט בייפוי הכוח המתמשך כאמור או במסמך ההנחיות המקדימות כאמור, לפי העניין, בכפוף להוראות סעיף 14א.

(ו) (1) הודיע המטופל או אחד מבני המשפחה המנויים בסעיף קטן (א), או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, לעובד הסוציאלי במוסד הרפואי על כוונתו להגיש בקשה למינוי של אדם אחר לאפטרופוס לעניינים רפואיים למטופל בשל צורך רפואי דחוף (בסעיף קטן זה – בקשה), וטרם ניתן אישור מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, לא יינתן אישור כאמור אלא לאחר שחלפו 24 שעות ממועד מתן ההודעה; ניתנה הודעה כאמור לאחר שניתן האישור, יושעה תוקפו למשך 24 שעות ממועד מתן ההודעה;

(2) הובא לידיעתו של העובד הסוציאלי במוסד הרפואי, של המטפל או של מקבל החלטות הזמני כי הוגשה בקשה וטרם ניתן אישור מקבל החלטות זמני, לא יינתן העובד הסוציאלי במוסד הרפואי את האישור; הוגשה הבקשה לאחר שניתן אישור מקבל החלטות זמני, יפקע תוקף האישור שניתן;

(3) מונה למטופל אפטרופוס לעניינים רפואיים על ידי ערכאה שיפוטית או נכנס לתוקף, לפי חוק הכשרות המשפטית, ייפוי כוח מתמשך לענייניו האישיים הכולל גם את ענייניו הבריאותיים או ייפוי כוח מתמשך לענייניו הרפואיים, לאחר שניתן אישור מקבל החלטות זמני, יפקע תוקף האישור והחל מהמועד שבו נודע על כך למקבל החלטות הזמני או למטפל, לא תיעשה כל פעולה על פיו.

תיעוד אישור החלטות זמני לעניין מקבל 14ג. (א) עובד סוציאלי במוסד רפואי יתעד ברשומה הרפואית של מטופל אישור לאדם לשמש מקבל החלטות זמני בשביל המטופל, ואת המסמכים שעל בסיסם ניתן האישור.

(ב) העובד הסוציאלי במוסד הרפואי או המטפל יתעד ברשומה הרפואית של מטופל –

(1) הודעות או בקשות שהוגשו בהתאם להוראות סעיף 14א(ז) או 14ב(ו), והובאו לידיעתו;

(2) משך העיכוב במתן אישור מקבל החלטות זמני, השהייתו או פקיעתו בשל הגשת הודעות או בקשות כאמור בפסקה (1);

(3) החלטות על מיופה כוח או על מינוי אפטרופוס לעניינים רפואיים שנודע לו עליהן.

טיפול רפואי ללא הסכמה 15. על אף הוראות סעיף 13 –

(1) מטפל רשאי לתת טיפול רפואי שאינו מנוי בתוספת הראשונה, גם ללא הסכמתו מדעת של המטופל אם נתקיימו כל אלה:

(א) מצבו הגופני או הנפשי של המטופל אינו מאפשר קבלת הסכמתו מדעת;

(ב) לא ידוע למטפל כי המטופל, אפטרופוסו, מיופה כוחו או מקבל החלטות הזמני בשבילו, לפי העניין, מתנגד לקבלת הטיפול הרפואי;

(ג) אין אפשרות לקבל את הסכמת אפטרופוסו, מיופה כוחו או מקבל החלטות הזמני בשבילו, לפי העניין;

(2) בנסיבות שבהן נשקפת למטופל סכנה חמורה והוא מתנגד לטיפול רפואי, שיש לתיתו בנסיבות הענין בהקדם, רשאי מטפל לתת את הטיפול הרפואי אף בניגוד לרצון המטופל אם ועדת האתיקה, לאחר ששמעה את המטופל, אישרה את מתן הטיפול ובלבד ששוכנעה כי נתקיימו כל אלה:

(א) נמסר למטופל מידע כנדרש לקבלת הסכמה מדעת;

(ב) צפוי שהטיפול הרפואי ישפר במידה ניכרת את מצבו הרפואי של המטופל;

(ג) קיים יסוד סביר להניח שלאחר מתן הטיפול הרפואי יתן המטופל את הסכמתו למפרע;

בנסיבות של מצב חירום רפואי רשאי מטפל לתת טיפול רפואי דחוף גם ללא הסכמתו מדעת של המטופל, אם בשל נסיבות החירום, לרבות מצבו הגופני או הנפשי של המטופל, לא ניתן לקבל את הסכמתו מדעת; טיפול רפואי המנוי בתוספת הראשונה יינתן בהסכמת שלושה רופאים, אלא אם כן נסיבות החירום אינן מאפשרות זאת.	(3)	מינוי בא כוח למטופל	16.	(א)	מטופל רשאי למנות בא כוח מטעמו שיהיה מוסמך להסכים במקומו לקבלת טיפול רפואי, באמצעות ייפוי כוח מתמשך לעניינים אישיים הכולל גם את ענייני הבריאותיים לפי חוק הכשרות המשפטית או ייפוי כוח רפואי כמשמעותו בסעיף 32טו לחוק האמור.
(בוטל)	(ב)		16א.	(א)	הובא לידיעתו של מטפל כי הורה הורשע בביצוע עבירת מין או אלימות כלפי ילדו הקטין, או הוגש נגדו כתב אישום בשל ביצוע עבירה כאמור וכל עוד מתנהל ההליך הפלילי כנגדו, לא תידרש הסכמתו של אותו הורה לטיפול רפואי באותו ילד ולא יימסר לאותו הורה מידע לגבי טיפול רפואי באותו ילד.
(1) בית המשפט לענייני משפחה רשאי, לבקשת הורה כאמור בסעיף קטן (א), להורות כי הוראות אותו סעיף קטן, כולן או חלקן, לא יחולו לגביו, ככלל או לעניין מסוים, אם מצא כי מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, וכי אין בכך כדי לפגוע בטובת הילד;	(ב)	טיפול רפואי בקטין שהורה הורשע או מואשם בביצוע עבירת מין או אלימות כלפיו	16א.	(א)	(2) אין בפנייה של הורה לבית המשפט בבקשה לצוות כאמור בפסקה (1) כדי לעכב מתן טיפול רפואי לקטין או כדי לאפשר מסירת מידע להורה כאמור בסעיף קטן (א) בניגוד להוראות אותו סעיף קטן, כל עוד לא הורה בית המשפט אחרת.
השר, בהסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים ושר המשפטים, רשאי, בצו, לשנות את התוספת השנייה.	(ג)			(ד)	בסעיף זה – "הורשע" – לרבות נאשם שבית המשפט קבע כי ביצע את העבירה, או שבית המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991;
"הליך פלילי מתנהל" – החל בהגשת כתב אישום וכל עוד הנאשם לא זוכה מהעבירות המנויות בתוספת השנייה שבהן הואשם או שבית המשפט לא קבע כי הוא לא ביצע את העבירות כאמור או לא היתה חזרה מהאישום; "עבירת מין או אלימות" – עבירה המנויה בתוספת השנייה.			17.	(א)	פרק ה': הרשומה הרפואית והמידע הרפואי מטפל יתעד את מהלך הטיפול הרפואי ברשומה רפואית; הרשומה הרפואית תכלול, בין היתר, פרטים מזהים של המטופל והמטפל וכן תכלול מידע רפואי בדבר הטיפול הרפואי שקיבל המטופל, עברו הרפואי כפי שמסר, איבחון מצבו הרפואי הנוכחי והוראות טיפול; ואולם תרשומת אישית של המטפל אינה חלק מהרשומה הרפואית.
המטפל, ובמוסד רפואי – מנהל המוסד, אחראים לניהול השוטף והעדכני של הרשומה הרפואית ולשמירתה בהתאם לכל דין.	(ב)	זכות המטופל למידע רפואי	18.	(א)	מטופל זכאי לקבל מהמטפל או מהמוסד הרפואי מידע רפואי מהרשומה הרפואית, לרבות העתקה, המתייחסת אליו.
חבר בצוות המטפל רשאי למסור למטופל מידע רפואי בתחום עיסוקו בלבד ובתיאום עם האחראי על הצוות.	(ב)			(ג)	על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) רשאי מטפל להחליט שלא למסור למטופל מידע רפואי מלא או חלקי המתייחס אליו, אם המידע עלול לגרום נזק חמור לבריאותו הגופנית או הנפשית של המטופל או לסכן את חייו; החליט המטפל כי אין למסור למטופל מידע כאמור בסעיף קטן זה, יודיע מיד על

החלטתו לועדת האתיקה ויצרף את המידע שלא נמסר למטופל ואת נימוקיו לאי מסירתו.

(ד) ועדת האתיקה רשאית לאשר את החלטת המטפל, לבטלה או לשנותה.
(ה) בטרם תיתן ועדת האתיקה את החלטתה, רשאית היא לשמוע את המטופל או אדם אחר.

(א) מטפל או עובד מוסד רפואי, ישמרו בסוד כל מידע הנוגע למטופל, שהגיע אליהם תוך כדי מילוי תפקידם או במהלך עבודתם. 19. סודיות שמירת רפואית

(ב) מטפל, ובמוסד רפואי – מנהל המוסד, ינקטו אמצעים הדרושים כדי להבטיח שעובדים הנתונים למרותם ישמרו על סודיות העניינים המובאים לידיעתם תוך כדי מילוי תפקידם או במהלך עבודתם.

(א) מטפל או מוסד רפואי רשאים למסור מידע רפואי לאחר בכל אחד מאלה:

(1) המטופל נתן את הסכמתו למסירת המידע הרפואי;

(2) חלה על המטפל או על המוסד הרפואי חובה על פי דין למסור את המידע הרפואי;

(3) מסירת המידע הרפואי היא למטפל אחר לצורך טיפול במטופל;

(3א) מסירת המידע הרפואי היא לשם זיהוי גופה או חלק ממנה או לשם קביעת סיבת מוות, לאחד מאלה: המרכז הלאומי לרפואה משפטית, לרבות גורם שרופא המרכז מסתייע בו, או מטפל אחר המוסמך על פי דין לבצע פעולה מהפעולות האמורות; לעניין זה יראו את מסירת המידע לשם הזיהוי או הקביעה כאמור כמסירת מידע לשם טיפול במטופל;

(4) לא נמסר למטופל המידע הרפואי לפי סעיף 18(ג) וועדת האתיקה אישרה את מסירתו לאחר;

(5) ועדת האתיקה קבעה, לאחר מתן הזדמנות למטופל להשמיע את דבריו, כי מסירת המידע הרפואי על אודותיו חיונית להגנה על בריאות הזולת או הציבור וכי הצורך במסירתו עדיף מן העניין שיש באי מסירתו;

(6) מסירת המידע הרפואי היא למוסד הרפואי המטפל או לעובד של אותו מוסד רפואי לצורך עיבוד המידע, תיוקו או דיווח עליו על פי דין;

(7) מסירת המידע הרפואי נועדה לפרסום בבטאון מדעי, למטרות מחקר או הוראה בהתאם להוראות שקבע השר ובלבד שלא נחשפו פרטים מזהים של המטופל.

(ב) מסירת מידע כאמור בסעיף קטן (א) לא תיעשה אלא במידה הנדרשת לצורך העניין, ותוך הימנעות מרבית מחשיפת זהותו של המטופל.

(ג) קיבל אדם מידע לפי סעיף קטן (א), יחולו עליו הוראות סעיף 19 והוראות סעיף זה, בשינויים המחויבים.

פרק ו' ועדות

סימן א' ועדת בדיקה

(א) בחוק זה, "ועדת בדיקה" – ועדה שהוקמה לשם בדיקת תלונה של מטופל או של נציגו או לשם בדיקת אירוע חריג הנוגע למתן טיפול רפואי, על ידי כל אחד מאלה:

(1) מנהל מוסד רפואי לגבי טיפול רפואי שניתן במסגרת אותו מוסד;

(2) מנהל קופת חולים לגבי טיפול רפואי שניתן במוסד ממוסדות קופת החולים;

(3) המנהל הכללי או מי שהוא הסמיך.

(ב) ממצאיה ומסקנותיה של ועדת בדיקה יימסרו למי שמינה את הועדה ולמטופל הנוגע בדבר, והוראות סעיף 18 יחולו בשינויים המחויבים; הממצאים והמסקנות כאמור יימסרו גם למטפל העלול להיפגע ממסקנות הועדה.

שמירת רפואית
סודיות
19.

מסירת מידע רפואי
לאחר
20.

ועדת בדיקה
21.

- (ג) פרוטוקול דיוניה של ועדת הבדיקה יימסר רק למי שמינה את הועדה ולמנהל הכללי.
- (ד) בית משפט רשאי להורות על מסירת הפרוטוקול למטופל, לנציגו או למטפל, וכן, על אף האמור בסעיף 18(ג), להורות על מסירת הממצאים והמסקנות למטופל, אם מצא כי הצורך בגילוי לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותו; הוראה כאמור יכול שתינתן במסגרת הליך שמתנהל בפני בית המשפט או על פי בקשה אשר תוגש לבית משפט שלום.
- (ה) החליט המנהל הכללי לפתוח בהליך משמעותי על פי דין או להגיש תלונה נגד אדם בשל חשד למעשה פלילי, רשאי הוא להורות על מסירת הפרוטוקול, לצורך ניהול החקירה או ההליך המשמעותי, לאדם המוסמך לכך, וכן למטפל שנגדו נפתח ההליך או הוגשה התלונה.

סימן ב': ועדת בקרה ואיכות

(א)	22.	בקרה	ועדת ואיכות
בחוק זה, "ועדת בקרה ואיכות" – אחת מאלה:			
(1)			ועדה פנימית של מוסד רפואי שהקים מנהל המוסד לשם הערכת הפעילות הרפואית ושיפור איכותו של הטיפול הרפואי;
(2)			ועדה שהקים מנהל קופת חולים לשם שיפור איכות שירותי הבריאות במוסדות קופת החולים;
(3)			ועדה שהקים המנהל הכללי לשם שיפור איכות שירותי הבריאות.
(ב)			תוכן הדיונים שהתקיימו בוועדת הבקרה והאיכות, הפרוטוקול, כל חומר שהוכן לשם הדיון ושנמסר לה, סיכומיה ומסקנותיה, יהיו חסויים בפני כל אדם לרבות המטופל הנוגע בדבר ולא יישמשו ראיה בכל הליך משפטי.
(ג)			על אף האמור בסעיף קטן (ב) סיכומיה ומסקנותיה של ועדת הבקרה והאיכות יימסרו למי שמינה את הועדה, ורשאי הוא לעיין בפרוטוקול דיוני ועדת הבקרה והאיכות ובכל חומר אחר שנמסר לה.
(ד)			מצא מי שמינה את הועדה כי קיימת לכאורה עילה לנקיטת אמצעי משמעת על פי דין כלפי מטפל יודיע על כך למנהל הכללי.
(ה)			ממצאים עובדתיים שקבעה ועדת הבקרה והאיכות הנוגעים למצבו של מטופל, לטיפול בו ולתוצאותיו, יתועדו ברשומה רפואית מיד עם קביעת הממצאים, אם לא היו רשומים קודם לכן, ויהיו חלק מהרשומה הרפואית.
(א)	23.		השגה
סברו המטופל או נציגו כי ממצאים עובדתיים לא תועדו ברשומה רפואית, כנדרש בסעיף 22(ה), רשאים הם להגיש השגה לוועדת אתיקה.			
(ב)			הוגשה השגה לוועדת האתיקה לפי סעיף קטן (א), תבדוק הועדה, על אף האמור בסעיף 22(ב), את פרוטוקול הדיון שהתקיים בוועדת הבקרה והאיכות, המסמכים שהוכנו לשם הדיון ושנמסרו לה, סיכומיה, מסקנותיה והרשומות הרפואיות הנוגעות למטופל; מצאה ועדת האתיקה כי ממצאים עובדתיים לא תועדו כנדרש, תורה על תיעודם ברשומה רפואית, ותודיע על כך למטופל או לנציגו.

סימן ג': ועדות אתיקה

(א)	24.	ועדות אתיקה	ועדות אתיקה
המנהל הכללי ימנה ועדות אתיקה; כל ועדה תהיה בת שישה חברים וזה הרכבה:			
(1)			אדם הכשיר להתמנות שופט בית משפט מחוזי מתוך רשימה שערך שר המשפטים, והוא יהיה היושב ראש;
(2)			שני רופאים מומחים, כל אחד מתחום התמחות אחר;
(3)			פסיכולוג או עובד סוציאלי;
(4)			נציג ציבור או איש דת.
(5)			אחות מוסמכת.
(ב)			על אף הוראות סעיף קטן (א), בהשגות לפי סעיף 23 תדון הועדה בהרכב של שלושה חברים, שהם יושב ראש הועדה ושני הרופאים המומחים.
(1ב)			היו הדעות בוועדה שקולות –

- (1) לעניין פנייה לפי סעיף 13(ד) – יראו את החלטת הוועדה כהחלטה שלא
לאשר למטפל להימנע ממסירת מידע למטופל;
- (2) לעניין פנייה לפי סעיף 15(2) – יראו את החלטת הוועדה כהחלטה שלא
לאשר למטפל לתת למטופל טיפול בניגוד לרצונו;
- (3) לעניין פנייה לפי סעיף 18 או 20 – תכריע דעתו של היושב ראש.
- (ג) התעורר מקרה שיש בו צורך בהכרעה דחופה של ועדת האתיקה ולא ניתן
לכנסה בדחיפות הנדרשת מסיבה כלשהי, יוקנו לבית המשפט המחוזי
סמכויותיה של ועדת האתיקה.
- (ד) השר רשאי להתקין תקנות בדבר דרכי מינויים של חברי ועדת האתיקה, תקופת
כהונתה וסדרי עבודתה של הוועדה.

פרק ז': אחריות לקיום זכויות המטופל במוסד רפואי

מנהל מוסד רפואי ימנה עובד שיהיה אחראי לזכויות המטופל שתפקידיו הם –
(1) מתן ייעוץ וסיוע למטופל בקשר למימוש זכויותיו על פי חוק זה;
(2) קבלת תלונות של מטופלים, בדיקתן והטיפול בהן, ובכלל זה תלונות לעניין
אישור מקבל החלטות זמני; תלונות שענינן איכות הטיפול הרפואי יועברו
לטיפולו של מנהל המוסד הרפואי;
(3) הדרכה והנחיה של חברי הסגל הרפואי והמינהלי של המוסד הרפואי בכל הנוגע
להוראות חוק זה.	25.	לזכויות	אחראי
המטופל
מנהל מוסד רפואי ידאג לקיום החובות המוטלות על המוסד הרפואי לפי הוראות חוק
זה.	26.	מנהל	אחריות
מוסד רפואי

פרק ח': הוראות לגבי כוחות הבטחון

מבלי לגרוע מהוראות סעיף 30 בענין תחולת החוק על המדינה, יחולו על צבא
הגנה לישראל, על משטרת ישראל ועל שירות בתי הסוהר הוראות חוק זה
בהתאמות הבאות:	27.	לגבי	הוראות
כוחות הבטחון
(1) לענין סעיפים 7, 8, 10, 17 עד 23, ו-26, יראו כמוסד רפואי, את חיל
הרפואה של צבא הגנה לישראל, את מערך הרפואה של משטרת ישראל
ואת מחלקת הרפואה של שירות בתי הסוהר;			
(2) לקציני הרפואה הראשיים של צבא הגנה לישראל, של משטרת ישראל
ושל שירות בתי הסוהר, יהיו נתונים הסמכויות והתפקידים של מנהל
מוסד רפואי לפי חוק זה וכן הסמכות של המנהל הכללי למנות ועדות
אתיקה לפי סעיף 24;			
(3) בפקודות הצבא, כמשמעותן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955,
בפקודות משטרת ישראל, כמשמעותן בפקודת המשטרה [נוסח חדש],
התשל"א-1971, ובפקודות השירות, כמשמעותן בפקודת בתי הסוהר
[נוסח חדש] התשל"ב-1971, ניתן לקבוע –			
(א) הוראות בדבר הדרכים לקבלת דעה נוספת כאמור בסעיף 7,
על ידי מטופל הנמצא במשמורת, ובלבד שתישמר זכותו של
כל מטופל הנמצא במשמורת להשיג ביוזמתו דעה נוספת;			
(ב) הוראות בדבר העברת מטופלים, המשרתים בצבא הגנה
לישראל או הנמצאים במשמורת, ממוסד רפואי אחד למשנהו,
ובלבד שלא תותר העברת מטופלים אם יש בהעברה כדי לפגוע
בטיפול הרפואי;			
(ג) הוראות בדבר ביקור מבקרים אצל מטופלים הנמצאים
במשמורת;			
(ד) הוראות בדבר מסירת מידע רפואי לחייל, לשוטר או לסוהר,
אם המידע דרוש לשם שמירה על בריאותם של אנשים
הנמצאים במשמורת.			
(4) לעניין סעיף 6א, בפקודות הצבא כמשמעותן בחוק השיפוט הצבאי,
התשט"ו-1955, ניתן לקבוע הוראות בדבר נוכחות מלווה מטעמו של
מטופל בעת קבלת טיפול רפואי.			

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) ובסעיף 30, הוראות סעיף 6א לא יחולו על משטרת ישראל ועל שירות בתי הסוהר.

פרק ט': שונות

28. (א) מטפל או מוסד רפואי המפלה בין מטופלים מטעמי דת, גזע, מין, לאום, ארץ מוצא, נטיה מינית או גיל, דינם – קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

(ב) המפר חובה מן החובות המפורטות בסעיף 17, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; עבירה לפי סעיף קטן זה, אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות.

28א. הפרת הוראות סעיף 4(א) לחוק זה, יראו אותה גם כעוולה לפי חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000.

29. אין בהוראות חוק זה – שמירת דינים

(1) כדי לגרוע מהוראות כל דין;

(2) כדי לפטור מטופל מחובת תשלום עבור קבלת שירותים רפואיים.

30. חוק זה יחול גם על המדינה. תחולה על המדינה

31. השר, באישור ועדת הבריאות של הכנסת, רשאי לשנות את התוספת הראשונה. שינוי התוספת

32. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו ובכלל זה הראשונה ביצוע ותקנות

(1) דרכי העברת מטופל למוסד רפואי מתאים, כאמור בסעיפים 11 ו-12;

(2) פרטים שיש לרשום ברשומה רפואית;

(3) באישור ועדת הבריאות של הכנסת – תשלום מרבי תמורת מסירת העתק של רשומה רפואית לסוגיה או חלקים ממנה, או עיון בה או בחלקים ממנה;

(4) דרכי מסירת מידע רפואי הנועד לפרסום בבטאון מדעי, למטרות מחקר או הוראה;

(5) דרכי השמירה של רשומות רפואיות, ניהולן, זמינותן, הדרכים למסירת מידע רפואי מהרשומה הרפואית, שמירת סודיות המידע, משך אחזקתן, הגישה אל רשומות רפואיות למטרות של בריאות הזולת או הציבור, וכן מחקר רפואי או מעקב אחר תוצאות טיפול.

33. בפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976, בסעיף 41, בסופו יבוא: "(7) הפר הוראה מהוראות חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996."

34. בפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979, בסעיף 45, בסופו יבוא: "(7) הפר הוראה מהוראות חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996."

35. בחוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977, בסעיף 33, בסופו יבוא: "(6) הפר הוראה מהוראות חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996."

36. תחילתו של חוק זה בתום שלושה חודשים מיום פרסומו. תחילה

תוספת ראשונה

(סעיפים 14, 15)

1. ניתוחים, למעט כירורגיה זעירה.

2. צינתורים של כלי דם.

3. דיאליזה.

4. טיפול בקרינה מייננת (רדיותרפיה).

5. טיפולי הפריה חוץ-גופית.

6. כימותרפיה לטיפול בתהליכים ממאירים.

תוספת שנייה

(סעיף 16א, ההגדרה "עבירת מין או אלימות")

סעיפים אלה מתוך חוק העונשין, התשל"ז-1977 : 199, 201, 202, 203, 203ב, 214(ב1), 214(ב2)
לעניין עבירה לפי 214(ב1), 300, 301א, 305, 329א(1), 335, 345, 346, 348, 351, 368ב, 368ג,
375א, 377א, 380.